

35

Handwritten text on a white label, likely a library or archival entry. The text is written in a cursive script and includes a date at the bottom: 12/8/1882.

469

21

ՄԵՂԵՂԻՔ ՏԱՂՔ

ԵՒ

Ե Բ Գ Թ

N 106 119

ՀԱՌԱՔԵՑ

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՎԱՐԳԱՊԵՏ ՏԷՎԿԱՆՑ

ՈՒՆՏԵՆ ՎԱՐԱԳՆՑ

N 181. Զ. Գր. Ե

Թ Ի Ն Լ Ի Ս

ՅՈՎ. ՀՈՆՆԵՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՆԵՐԻ ՏՊԱՐԱՆ

ՕՐԵՆԼԵՆՆ ԳՈՂՈՅ, 5

1883

469-662

2911-99

S-52

uy

ՄԵՂԵԴԻՔԻ ՏԱՂԻ

Ե Ի

Ե Բ Գ Դ

1010
413/3

ՀԱՌԱՔԵԱՅ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԱՅ

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՎԱՐԳԱՊԵՏ ՏԵՎԿԱՆՅ

ՈՒՆՏԷՆ ՎԱՐԱԳԱՅ

N 181 2. օր. Ե.

N 106 m. d

2001.

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՅԻ ՏՊԱՐԱՆ

ՕՐԲԵԼԵՆՆ ՓՈՂՈՅ, 5

1882

ՊՐԻՆՏ

ԳՐԱՆԻՇԱՆ

13

† Երմաւ եւր Հօրն Յարութիւն Տէվիանց վախճանեալ 1858 և Մօրն Նազեւելոյն Անթառամ Զրուանդեանց 1841

Սփռէ կարօտով Հոգւոյ Հայերգս ի սրտանց Որդին Հինգերորդ իրենց կաթին երախտապարտ Անձուաց յիշատակ:

Дозволено цензурою. Тифлисъ. 5 Мая 1882 г.
Типография И. Мартиросянца. Орбеліан. ул., 5.

մայրս յ' մայրամեջս' սուտար յ' մեքմբոյ զգո յիցար
արմանդան յ' մ' սքոան յ' մայրացարտս' սքոյի զի՛
արա' սքոան յ' լրանա' սքոյի յ' լրանմոս' մ' զ՛
-գեղեկ մ' մ' մ' սո սքոայ մ' իրարայ զս յուտայ' մ' ի լրար
-սոյ զս մ' մ' սո սքոայ մ' իրարայ զս յուտայ' մ' ի լրար
յ' մ' իրար' սքոյի յ' լրանմոս' մ' զ՛
-սքոան յ' մ' սքոան յ' մայրացարտս' սքոյի զի՛

Ն Ա Խ Ե Ր Գ

Ո՛վ կարգաց առանց սրտագալար տոչորման մեր Ազգային Վէպերու մէկ-երկու Հատակտորներն և իւր ականողիքն զսպեց' որ կարմիր ու դառն արտատունքով չողողէ իւր սիրտն ու զգացում, իւր լանջն ու ճակատը, նկատելով անոնց պակասիլն ու կորուստը...: Ո՛ր զգայուն Հոգին մըմնջեց մեր Ազգային մնացած քանիմ կտոր փշուր երգն ու նուազն բիւրաղի, Գողթման Երգիչներաց չնկեւէն թախած մեղրանուշ բանք ու եղանակք, որք Հաղար տարիէն ետքը, Հաղար ու մէկ կտոր լինելէն վերջ անգամ. դեռ ընդ մեզ շատերու ուշին ու աղիք, սիրտն ու Հոգին կցափշտակեն իրենց անթառամ լարովն ու տամով և քաղցուենի Համովն ու Հոտով, որոնք քանի Հնանան, այնքան կաղնուանան. քանի ճմլուլն այնքան ազդու կըուրեն, ի Հոտ անուշ քնքուշ երգասէրներու...:

Ուլմպոս անուանի լեռն և նորա գեղն, իւր պուէտիկոսներու խմած մեղրամած օշարակն ու նեկտարն, պիտի կրնամք մըցել մեր նախնի Բարձր Հայոց բարձանց, Քամախու Հովտաց, Բիւրական սարերաց ծաղկածուփ վայրաց քան զմեղրն անուշ ջրերաց, Վարագայ սարի սիրատուն աղբերաց և նազելի ծաղիկներաց, որոնցմով մկրտուած Հայերգք, որք կտուց կտցի տուին սոխակին, երես երեսի մանուշակին, Հասակ Հասակ գինէրբուին. վարդով նարիկիով, զանազան ծաղկանց Հոլլերով սպիտակ սրտի տակ կեցած, ալ ու կարմիր, կանանչ, կապուտ, թուխ ու փուխր ծաղկանց շաղովն ու ցօղով լուացուած, կաթնով ու մեղրով շաղախուած ու զարգացած. Հայ Աշուղներու դիւթիւ տաղերաց Հետ պայ-

քարել, որք երգեցին ի դաւառս Գողթնական, ի սքանչելի վայրս Վասպուրական, ի մարզս և ի մարմանդս Հեր և Ձարեանդ, ի ծովակս Վանայ, ի ծմակս Վարագայ և Արտասայ, որ քաղցրէն քաղցր աւելն և թրթրուում տուին Հայ մուգալի սրտացուցիչ սաղին. որ իսպառ զմայլած երգեն Սոխակն ի վարդ. Նարեկէսն ի սէրս, Անահիտն ի հովիտս. Վարդամատն ի մարմանդ, Ոսկիամայրն յոսկեհանս լերանց Հայոց, ի յոսկունս Բիւրականս. ի ծաղկազարդ վայելչութեան, Հրահանգել թռվուռն պարասէր, ծաղկասէր, սրտասէր, և երգասէր Հայ Աշուղներուն, որոցմով սգևորուէր ոսկեզարեան ոսկեհատ և սիրատարփ բանաստեղծներունուազն ու ջութակ: Ո՞վ չգիտեր, որ մեր ՀԱՅՏԵՐԻՔ պէս պէս գոյներով իրենց փուխը ու տխուր բամբուկը Հաղարումէկ մելամաղձիկ տապերով ու սերով թաթաղուն չողեցին ընդ դարս դարս և այն բեր Հաղար սրտի սիրալին առարկաներու վերաբերմամբ, բեր Հաղար նաղերով, ու սաղերով, և անդրքան զբեր ուրորուն ու սիրուն ոսկեզալար ծալքերով, ուր՝ որ թեքուեցաւ իրենց անշուժն ու կրակ կտրած փափագն, ուր որ իրենց սէր տարաւ, սիրտ տարաւ, ի նաղ, ի վաղ, եղանց ու եղջերուաց. Մասեաց սարէն իջած սալիկն, մշակներու խաղն ու քելշտիկ, ծառն ու ծաղիկ, դարն ու տափ, կափն ու ծափ, շէն շէն ու լէն լէն շինից ու քաղաքաց խուռն ու խօբօտն, ուր իրենց նաղելի Սաթենիկն, և ուր որ իրենց սիրատենչ Արտաշէսներ գրկեցին, գրաւեցին, յափշտակեցին մեր Հին Հայ, այլ մշտ նոր աշուղներաց սիրալառ խնձիղն ու իղձ, որպէս սիրտ ու հոգի. կամ մարգարիտ Հարսի, և որպէս թագ ոսկեկուռ Հայրենեաց ծաղիկ փեսայի գլուխ Հիւսուած, որ առէն տեղ մարգարիտ տեղալը ի Հարսնութեան Սաթենիկան և տեղ ոսկի տեղալը ի փեսայութեան Արտաշէսի...:

Մեր նախնի սիրասէր ժողովուրդն, ում Համար՝ որ ինչպէս կըսուի, գեր ու գրեչ չունէր երբեմն. այլ սա-

կայն բերանացի սորուած իւր Աղգային կարևոր շարն ու Շարական ու անջինջ դրոշմուած ունէր իւր աստուածագիծ լանջաց շէն ու լէն անմահ տախտակի վերայ իւր ՀԱՅՏԵՐԻՔՆ, ու կերգէր իւր թէ ուրախութեան և թէ տրտմութեան պահուն, Ալանաց փափուկ օրիորդին նազն ու տնազն, նորա շեկափով պարանն. ու անդատարափ մարգարեան Հարսնեկան: Միւսին Հուր Հերն, ու արեգակն աչեր, և որպէս մարգարետ և իր և անգին ակներ կպահէր յատկապէս իմասնատուի իւր սերածուփն հողուոյ, ուր կծլէր ու կծաղլէր երթալով ու մնալով, և այն Հաղարաւոր սևաւոր տարիներ անցնելէն ետք, կուգար կհասնէր Մշոյ Խօրօսից Հօր Ժամանակ, որ թրթրալով և հալիւ ճորով խելով սպառիչ Ժամանակի Ժանգէն, մեղկնուրէր իւր չնաշխարհիկ Պատմութեան Հետ, և անոնցմով կփողփողէր ու կտուգէր իւր պատմական գործըն որոյ մէջ կփայլէ իր առածին պէս. որպէս սարգիտն չեռեալ ընդ մարգարետ, մնալով պսակ ի գլուխ շնորհաշուք Հայրենեաց, որն որ արդէն իւր ամբողջ Բանաստեղծական, Բիւանական և Մեհենական մատեններ միամտաբար իւր խոսական ձեռքով թաղած էր ի Բէթղէհէմ ծաղկած կարմիր խաչին ներքև, ի ցաւ ապագայ Հայ սերնդեան, որուն անդարմանելի կսկիծն ու մըմուռ երթալով խոր կազդէ ամբողջ Բանասէր Հայու սրտին, ոյց Համար գրեթէ տասնև Հինգ դարէ ի վեր կմորմնքի մեր ծովածուփ կարօտ սրտեր. կարօտով մեր Հայկական այնքան անստղիւտ Հնութեանց՝ որոց Համար լաց կուլանք անհատաբար...:

Երէկ չէ չեռանդն, իմ սիրասուն եղբայրներէն մէկն ինձ կատեր. «սապայ տղի պէս նստել. լաց ու ողբալ ես սորուեր»: շատ իրաւացի է. զի մենք տասնև Հինգ դարէ ի վեր նստեր կուց կուց արտասունք կուլանք ու կասենք ափսոս, Հաղար ափսոս մեր Աղգային պատուական Հնութիւններն գնացին կորան, և...: Ո՞ր հոյս, ո՞ր խումբ ո՞ր միութիւն, ո՞ր ընկերու-

Թիւն, ո՞ր ուժ կամ—վարչութիւն կամեցաւ մեր տոհմական արօցն ու բարօց, խէքաթն ու զրօց, երգն ու ցցօց, աւանդական առածք, հանելուկք, նուազք ու չիշատակարանք, հնութիւնք և տարեգրութիւնք, ժամանակավէպք, նամակք, արձանագրութիւնք ժողովելու գործն ունեցաւ, եթէ ոչ մի քանի մասնաւոր անհատք, որք դժբաղդաբար առանց գնահատելի մնալով ցաւի սերտ մնացին ու գնացին իւրեանց ծաղկահաւաք պէտքով թաղուեցան և հող և ի մոխիր մոռացութեան տրամութեամբ:

Իրաւ է որ մենք շատ, ու շատէն շատ օսկեծղի անուաններով պճնուած խումբեր ունեցեր և ունինք դեռ ևս, այլ սակայն ուր է իրենց գործն ու փորձ, ուր է իրենց արիքն ու բարիք, արդիւնք ու արդասիք, ուր են մեր արդի գրական հերոսներու ձեռնարկն ու բաստ, և ուր են մեր ազգասէրներ, որ եղբայրական ձեռք տան, ուժ տան, սիրտ տան մեղուաջան մշակներուն, որ մեր նախնեաց ընտիր ընտիր ձեռագիր մատենաներ հաւաքեն, կիտրոնացնեն, տեղ տեղ գրադարաններ հաստատեն, որ օտարն չտանէ զանոնք ու իրեն անձնական շահուն չգործածէ, և նոցա պարունակութեան հական կէտերն ըստ քմաց չխեղաթիւրէ: Քանի տարի չառաջ Կ. Պոլիս գտնուած միջօցիս Մեհրդատեսոնցի հարիւրաւոր ձեռագիրներն տեսած եմ. այժմ նա մեռած է, ուր է իւր գիրքերն...: Ժումմ առաջ Գլահայ վանք նոյնպէս շատ հատորներով հին ձեռագիրք կային վերջերս ես հոն գիպեցայ, հատ մի չկար: Ուր թողումք հին Հայաստանի բաղմաթիւ գաւառներ, և անթիւ նորա մէն մի գիւղերն, ուր սպասածէն աւելի գրեանք կան, որ երթալով իսպառ պիտի փշանան, հող մոխիր դառնան:

Մեր ուխտի եղբայրներէն տէր Ղևանդ վ. Փիւրղաւմեանն, որ քանիմ տարի առաջ Վանայ սահմանին մէջ Բէլու անուն գեղ գնալով ձեռագիր գրեանք տեսեր եկեղեցին գրուած մեծ վանդակովմ, և նոյներու

չիշատակարաններ գրած էր, ուր կային և իմ մասնաճուղիս վերաբերեալ շատ հատուածներ, ոյց համար գնացի որպէսզի հաւաքեմ, բայց աւանդերիւս կտոր ձեռագրէն աւելի բան չկային, (Նարեկ և Ասմաուրք) սպառած էին, և շարս օրօց կպատմէ չիշեալ Հ. Ղևանդ որ Մագաղաթեայ երկաթագիր Ագանթանգեղոս մի կար, որոյ մէջ դաշանց թղթի գիծմ՝ անգամ չկար և այլն...:

Ես՝ որ Յունաստանի մէկ մաս, և Հայաստանի գրէթէ մեծ մասն ճանապարհորդութիւն ըրած եմ կրկնակի կերպով և կրկին պաշտօնով, իմօտոյ շատ լաւ նկատած եմ որ Աղգային ձեռագիրներ ետ ընդ ետ մաշելու, կորսուելու վերայ են, և եթէ տակաւին իրենց նախնի դրութեամբ մնան. թերևս քառօրդ դարէն ետք մէկ հարիւրերորդն չի մնար: Զի՞ հուր ի սիրտ ստիպուած եմ ասել որ, չախնէ յանուանէ մէկ—երկու յիմարներ կճաճաչեմ, որք հարիւրաւոր ձեռագիրք մեռեալներու հետ ի շիրիմ թաղած, և որպէս բարեպաշտական գործ մի համարելով, կազմեր քաղուած գրքեր տարեր, թաղեր են ի լեռ և ի կղզիս որ այս կողմ՝ այն կողմ չցրուին, ու իրենց բարեպաշտ զգացման, կամ հաւատքին չդիպնեն: Քանի քանի տեղ, քանի քանի գրտնուած նկարք, պատկերք և թռչնագիրներ, տղայոց ձեռք կտրտուած խաղալիք էին եղեր: Ահ չեմ կրնար սրտիս ծալքերն բանալ, մորմօք զլս կմեռցունէ, զի մեր անդարմանելի և անդառնալի վնասներ նկատելով կեանքս կռքեանայ եռալով ի տապ սիրոյ գեղեցկութեան նախնի հարց հատնտիր հնութեանց, որոնք տեսնողի ուշի կքաղեն, խելքն կխլեն իրենց կիրթ ու փափուկ ճաշակովն, որոց նկարն ու պատկերք, գիրն ու փափուկ գրիչ գիտեն վտտահ կերպով մրցիլ դաււոյս ամենաընտիր վրձիններու հետ, իրենց հազարամեայ հնութեամբ, և անխնամ դրութեամբն իսկ, միանգամ և միշտ չաղթութեան դափնին իրենց կողմ շահելով, և վարձ իրենց անմահ արհեստին:

Ես այնքան երկարամեայ շրջագայութեանս մի-

ընդին ժողոված, ինչպէս նաև ընդօրինակած ունիմ յետագայ քանիմ կարևոր գործեր.

1. Պատմութիւն և Շարահարգութիւն Կաթողիկոսացն Հայոց. աշխատասիրութիւն Նիքիմ Կաթողիկոսի ժամանակագրութեամբ, սկսուած սուրբ Լուսաւորէն մինչև ի Ներսէս շինող:

2. Թուղթ Սիմէօն Կաթողիկոսի Տանն Կելեկիոյ, ի պատասխանի թղթւոյն զոր կուղարկէ. Փրիպպոս Կաթողիկոսն Վաղարշապատու:

3. Ընդհանրական դեր Վասպուրականի Հայոց, առ Տէր Սեւքիսէթ Կաթողիկոսն էջմիածնի:

4. Ներբող Բողոյ Խաչին, ոսկեղինիկ գրչութիւն նախնեաց:

5. Գործ և փորձ նախնի Հայ բժշկաց: Եւ բնական դեղորայք և գործ նախնեաց. և Հիճրէի ասածք:

6. Ժամանակագրութիւն Յակոբայ Երեցու. իննեւերորդ գարէն մինչև տասնումէկ դարու վերջ:

7. Նոյն Հեղինակի գրած Կարնոյ. կամ Բարձր Հայոց Աշխարհագրութիւն լի տեղեկութեամբ:

8. Մանր վէպեր և ժողովրդական Առակք:

9. Մեր Ազգացին անտիպ մատեաններէն. սկսեալ Ներսէս Ծնորդալու օրէն մինչև մեզմէ մէկ դար առաջ գրուած անծանօթ Երգեր. որոցմէ մի բունն այս անգամ հրատարակեցի:

10. Մխիթար Վարդապետի (Սասունցի) Երկասիրութիւն:

11. Եւագրի Վարք և Բարոյախօսութիւն:

12. Յովսէփի (Սեբաստացի) Սարկաւագի ամբողջ տաղաչափութիւն:

13. Մագաղաթեայ Մայր Մաշտոցմ' (որուն մէջ թագաւորօժէք և մեռնն Սրհնէքէն զատ, կայ նա և ամենակարևոր Հատուածներ, և հրահանգներ):

14. Սահրատ Շէհրիմանեանցի բանասիրութիւն:

15. Նախնեաց Նշանագիրներ, և Սղագրութիւն:

16. Գրեգոր Մագիստրոսի ամբողջ, Երգեր, Նամակներ և այլ երկասիրութիւնք:

Իսկ իմ երկասիրածներս են,

Ա. Այցելութիւն ի Հայաստան:

Բ. Պանտուխ Վանեցոյ ժողովրդական Նամակներ, Վէպեր. Շատխու Գիտոսիկ, Կաճետու ծուեր, Երգեր Առակներ, Առեղծուածներ և Անպատկամութ: Սոքա, և այլ որ ասոնց կարգին, երկար տարիներ տառապակիր աշխատութեամբ ժողոված եմ բազմաթիւ քաղաքաց և գիւղօրէկց մութն ու խորք քունջերու հող — մոխրէն — որպէս սիրահար՝ տնրփաւոր, անբուն, անդատար անհանգիստ երբեմն և անօթեան, չայնժամ՝ երբ տարերքն անգամ կըպայքարէին ընդիս: Այլ ս'վ կրնար իմ երգասէր և բերասէր սիրտն զսպել, որ մտացեր էր էւր դէմն ելած անակնկալ խութն ու խոչեր, որ կըսրախուսուէր իւր ընտրած սիրելի նպատակովն, ժողովել մեր ամենասիրելի Հայրենիքն անթառամ երգոց փշրանքներ, նորս անմահ Մուղալից կտոր փշուր թելեր, (Շարական, Սեղեղի, Գանձ, Տաղ և Երգեր) : Եվ կրնայ այն մասին մեր ծովայոց սրտի փափախումն նկարագրել, արտասուք կուռչինք այն Մագաղաթի Հին կտորն ուր թէ բանմ', բառմ', տմոմ', կարդալու համար գոնէ. զի շատերն աննթեռնելի էին, քունած ու սկացած դարաւոր ժամանակաժանգով ոյց վերայ հը տառմ' որ կերեկէ, անհ կասէինք իւրովի, ս'վ գիտէ Ազգացին ինչ անծանօթ վէպի կտոր մի է, և երբ տեղ տեղ կ' կարդայինք միայն Հայրենիք, Ազգ, Պատմութիւն, չայնժամ կուռեւնար մեր լանջն ու կ'թրթուար մեր լթարթափն ու թոք անհ հիմայ գտանք մեր նախնեաց կորուած պատմութիւններէն մին...:

Ահա այսպէս ուրեմն մոռնալով մեր օրն ու աստուր, թուփի և թուփի, ծովի և ծովի, քաղաքի քաղաքի, գիւղի և գիւղի, տունի և տունի. և անկիւնի չանկիւն սուրբալով, յուգուելով և խուղելով հետամտեցանք ժո-

ղովել և ինչ որ կրցինք ձեռք բերել, արհամարհելով տապն ու տագնապ, ամպն ու արև, ճանապարհն ու առապար, սարն ու անտառ, յուղիահար քրդացն ու աւազակաց սառսուռն ու սարոսափ, անձրև, կարիւտ և ջրադարձն, որ քան զամէն աւելի անօրինակ կերպով կ'տառապեցունէր և կ'լարհուրեցունէր զմեզ: Քանի քանի անգամ մենք բաց մնացինք անշէն տեղեր, և ցուրդ ու ձմեռ ժամանակներ. ու կ'ճնշուէինք չէ թէ անոնց խստութենէն. այլ մեր զգացումէն, որ տակնապ կ'կրէր, թէ մի գուցէ թըչուին, ու լիկուին մեր ծաղկանց հաւաքածոյքն. ուստի մենք մերկ ու բաց կ'մնայինք, ու զանոնք կ'պաշտպանէինք. քան զմեր հոգին աւելի սրտադին կերպով, զի շատ լաւ գիտէինք, եթէ դժբաղդաբար կորսուէին կամ վնասուէին մեր գրեթէ. այլ ևս յոյս չկար, որ կրկին կրնայինք դանոնք ժամանակէմ ետք ձեռք բերել, զի ինչպէս ասինք. թէ մերայնոց ձեռքով վատնուած կ'լինէին անոնց բնագիւղներն, և թէ աւաղակ քրդաց ձեռքով կ'խողխողուէին: Զի սոքա երբ տներ և եկեղեցիք կ'մտնան կորոպտելու, աւետարանի և այլ գրքերի վրայի խաչեր կ'օպկեն. և երբ դժուարանան, հետեւնին կ'առնեն կտանեն և արծաթներն առնելէն ետք, մատեաններ կ'թրատեն, կտոր կտոր կ'անեն. որոց օրինակ ուզօղն կրնայ տեսնալ Վարագայ գրադարան, որք Սըրբաղան Հայրենի ժողովել տուաւ միջոցներս՝ մեր սիրելի եղբայրներէն՝ Վանիէլ Վարդապետին ձեռօք:

Բարձր գովութեան արժանի է այս մասին Փերդալմեան Տէր Ղևոնդ մեղուաջան Վարդապետն, որ գրէթէ քսան երկար տարիներէ ի վեր աշխատել է ժողովել, հաղարաւոր, Յիշատակարանք, ժամանակագրութիւնք, Տարեգրութիւնք, Արձանագիւղներ, Կոնդակներ, Նամակներ, և այլն որոնք Հայ գրասէրներուն հարուստնութիւն կ'մատակարարեն, և կ'նպաստեն Հայկական պատմութեան, Աշխարհագրութեան գեղագրութեան, Վանօրէից դրութեան, Տեղագրութեան, տիրող կառա-

ւարութեան եղծման և այլն բաղմաճիւղ առարկայից, որք մեր Ազգային Պատմութեան անհամեմատ փայլունութեամբ լոյս կրնան ցոլալ: Բաց ասոն, որ արժանի համակրանք չգտնալով առ այժմ իւր մեղքի քաղցրալիւր փէթակն շալկելով կ'գտունայ իր հայրենիք:

Իսկ ես բաղդ ունեցայ այս անգամ, երգոցս սոցն փոքրիկ կապոցն Թրակիոց թարմիկ հովտէն, Բիւզանդիոց փողփողուն աիւրէն, Տիգրիսի տառապեալ դաշտերէն և Վարագայ սարի համհարդ ու գեղանաղ Բիւրական թորակներէն սրտիս թելով փունջ կապելով մեր մտերիմ և սիրելի Ա. Յ. ին նուիրել, խոստանալով որ եթէ երկինք ինձ շնորհեց օդ շնչել կենաց և Լ'ս միւսանգամին, մեր Հայ Աշուղներաց բոլոր երգերն ու կենսագրութիւններն էլ բոլոր Աղբիս կ'ձօնեմ իբրև գրաւական իմ սիրոյն...:

Ծանօթութիւն.

Առ այժմս բաւական կ'համարեմ մէկ—երկու երգիչներու նկատմամբ ծանօթութիւն տալ, վերջնութեւր գիւղերու ցանկէն ետք, այն է Գրեգոր Աղթամարցոցն և աշղ Բուչակին) նկատմամբ, որոց մէկ մէկ երգն թէ ի Բաղմալէպն թէ ի Քնար Հայկական հրատարակուած են երբեմն և հրատարակիչք ծանօթութիւն չունենալով հեղինակի սիւք լինելուն. այլոց անուան վերագրեր են անոնց գործք:

Տասներորդ դարէն մինչև տասնութերորդ դար եղած մեր Ազգային երգերն ուշև ուշալ կարդացողն դուրաւ կ'հասկանայ որ երգիչներ, կամ տաղասացք՝ ընդ միշտ արտաքին ճնշումէն նեղուած և սեղմուած զգացումով և փոխարեութեամբ արտայայտած են իրենց ըզձակաթ ձութակին ձայն, նոցներն երգեր են միշտ Վարդ, Ծաղիկ, Նարկիզ, Բլբուլ, Աչք, Ծով, Սաք, Հով, Հովիտ, Աշուն, Գարուն, Զմեռ, և այլն սկսեալ արխարհականներէն մինչև բարձրաշտիճան հոգևորականք, որք մեծ մասամբ սիրահարական տաղեր տղել են զի սիւ կրնար իրենց սիրտ սեղմել, զգացումն

Ճնշել, որ սէր չերգէր, ծովածիւնի աչքն չտիրէր, ու
ասէր, ո՛հ Լին անուշ է ծափն ու ծաղիկ, սէրն ու
գինին:

Գրեգոր վարդապետ՝ Նարեկացի: Գրեգոր Մազիս-
տրոս իշխան: Գրեգոր փոքր (վկայասէր), Կաթուղիկոս:
Ներսէս Ծնորհալի. Հայրն Ներսէս Լամբրոնացի Վա-
թուղիկոս: Մխիթար վարդապետ, (Վանահայր Գօշայ
Վանից): Խաչատուր վարդապետ, Տարօնեցի (կամ Կե-
չառացի): Կոստանդին Կաթուղիկոս, Բարձրբերդցի:
Մկրտիչ վարդապետ, Կեչառացի, (վերջին շրջանն էր):
Հեթում Կիլիկեցի: Ծրեկ: Սրեկ Կոստանդ, Իրեգացի:
Գէորգ վարդապետ, Եղնիացի: Յովհաննէս (պլուղ)
վարդապետ, Ծործորեցի: Տէր Սաղաղայ, Ոստանցի:
Գրեգոր վարդապետ, Ռշտունցի: Դաւիթ վարդապետ,
Քուբարեցի: Օհան Խոյու Սլաթեցի, (Նահատակ): Գրե-
գոր վարդապետ, Խլաթեցի (Ծերենց): Առաքիչ Եպիս-
կոպոս, Սինեայ (Քուեր որդի մեծ վարժապետին Գրե-
գորի Տաթևացոյ): Մատթէոս վարդապետ, երգիչ, ա-
շակերտ չլեւալ Գրեգորի: Ղաղար վարդապետ, Բաղի-
շեցի: Սինէօն վարդապետ, Բախուանցի, աշակերտ Կա-
խիկ Օհան վարդապետի: Մանուէլ վարդապետ. Պրճ-
նեցի: Մխիթար վարդապետ, Այրևանցի: Առաքիչ վար-
դապետ, Բաղիշեցի: Քրիստոսաատուր գրիչ: Արևատակէս
վարդապետ, Խեղանցի: Մարտիրոս վարդապետ, Կիլի-
կեցի: Գրեգոր Կեչառեցի: Մարդիս վարդապետ Սոր-
փեցի: Մկրտիչ (Նաղաշ) Եպիսկոպոս. Առաջնորդ Ամ-
թայ, Պոռեցի: Ատոմ Էրէց, Վարազեցի: Յակոբ Եպիս-
կոպոս՝ (Նետրարենց). Սրճիկեցի: Մովսէս քահանայ,
Արժիկեցի: Անդրէաս վարդապետ, Արզելանցի: Մինա-
սենց Թովմայ վարդապետ, Աղթամարցի (որ անտիպ
տարեգիր մի ունի. տես ի Յիշատակարանս Ղ. վ. Փեր-
դալէմեանի): Յովհաննէս վարդապետ, Վանահայր Պը-
տուլիայ Վանից: Մատթէոս վարդապետ, Սեբաստացի:
Յովհաննէս Կաթուղիկոս Սըսոյ, Թուրքուրանցի: Տերա-
տուր վարդապետ: Կարապետ վարդապետ, Բաղիշեցի:

Պուտախ երգիչ, Մաղսրացի: Թորոս Էրգիչ: Գրեգոր
(Իմաստասէր Կաթուղիկոս.) Աղթամարի: Մարտիրոս
սարկաւազ, Վանեցի: Յովհաննէս քահանայ, Կոս-
տանդնուպօլսեցի: Յովասափ սարկաւազ, Ալեքստացի:
Զաքարիայ վարդապետ, Վարազեցի: Յովհաննէս վար-
դապետ. Քերովբենց Մոկացի: Զաքարեայ Եպիսկոպոս.
Գնունեցի: Ղուկաս վարդապետ, Իեղուացի: Խաչա-
տուր Գնունեցի: Մինաս Եւթոկեացի: Նահապետ Վար-
պետ (Մահանուն Քուչակ) Խառակոնսցի: Սինէօն վար-
դապետ. Ապարանցի: Զաքարեայ Կաթուղիկոս Սըսոյ,
Զուղայեցի: Սրապիտն Կաթուղիկոս, Ռուհայեցի: Մար-
տիրոս քահանայ, Խեղանցի: Ստեփաննոս քահանայ,
Եւթոկեացի: Ներսէս վարդապետ, (Պեխու) Վանա-
հայր Լիմ անապատի, Ասպընճուս գեղացի: Ստեփան-
նոս վարդապետ. Մոկացի: Սաֆար, Վանեցի: Մարտիրոս
սարկաւազ, Վանեցի: Աշուղ Քուչակ (Թոս մեծ վարպետ
Նահապետի) Խառակոնսցի: Խօճամիր, Վանեցի: Մար-
տիրոս վարդապետ, Կաթուղեցի: Սուքիաս վարդապետ,
(Նղիաղար Հոռոմիլայեցու աշակերտ,) Պրուսացի: Յով-
նաթան Նաղաշ: Մահակ դպիր: Տէր Գրեգոր (քահա-
նայ սուրբ Վարդան եկեղեցուց) Կալծակ Գալուստ
վարդապետ, (Պատրիարք Կոստանդնուպօլսոց): Տէր
Անտօն, Թեբայեցի: Սըսուլ Թորոս, Վանցի: Օհան (Կօ-
լոս) Պատրիարք, Բաղիշեցի: Յակոբ Պատրիարք (Աս-
տուածաբան) Զիմարացի: Կարապետ Պատրիարք, Երու-
սալէմի: Պետրոս վարդապետ, Ղափանցի: Տէր Մարիոս
(աւագ քահանայ) Արաբիերցի: Յակոբ վարդապետ (Նա-
հատակ,) Պատականցի: Թէոդորոս Կաթուղիկոս, Աղ-
թամարցի:

Սոյն քնարերգուաց անուններ այս ու այն ան-
տիպ գրեանց ու երգարաններէն հաւաքած են:

Աշըղ Քուչակ (Նահապետ) և Թոս. Քուչակ

Փառք ամենասուրբ Երրորդութեան... Քուչակ
անուն բարի մտական, որ ստացող եղև սորան:

Յիշեցէք գփուչակն և միւս կենակիցն Քանդաթունն: Գարձեալ չիշեցէք գփուչակն և մեծ պապն իւր Նահապետ վարպետն, որ մականունն աշղ ֆուչակ ասի, Գարձեալ չիշեցէք, որ ստացաւ զսայ (աւետարան) և ետ ի դուռն սուրբ Թէոդորոս զօրաւարին, ի ձեռն տէր Մելքեանթին...: Յիշեցէք զվերջին ստացող սորա, որ ստացաւ ի Հալալ ընչեց իւրոց ֆուչակն. ի Թուին Հայոց ՌՁՁ (1637): Եւ ես Ստեփաննոս Ձուղայեցի Նախաշ էրէցս Հանդիպեցայ Խառակոնիս...:

Խառակոնիս բաղմահայ գիւղ մի է ի Տոսպ գաւառն Վասպուրականի, Արջակայ լճակին արևելեան եզրն, և ֆուչակ աշղին, ու իւր պապ Նահապետ վարպետ աշուղին սեպհական գիւղն է, որք Թոռն և պապիկովն միասին Հոն Թաղուած են, և գերեղմանին իբրև ուխտատեղի Համարուած է տեղացւոցմէ:

Այս ծովական գիւղերն ի բուն երգն՝ Նահապետ վարպետ ֆուչակինն է, որ օրինակուած է ՌՒԱ (1583) ի Սեբաստեայ, և նոյն օրինակէն Հանած է կրկին ՌձՂԷ (1746) Թուին Պետրոս էրէցն, որ իւր կողմանէ կշաւելու վերջնթեր ծովական երգին սոյն երկտող ոտանաւորս,

Տէմիշ տէ իմիշ նուշի, Խէթասըղ օլմազ քելի:

Սէվտալէ տիւշէն քելի. նէ էյլէր օլ էշի, կիւճի:

Իսկ «կիւղէլ մի ես Իչակիւրիէ տեսի՞», այն Նահապետ ֆուչակի Թոռն ֆուչակին է, որ այլք անանուն Սարկուազիմ Կուտան, Թերևս չգիտնալով և սոյն վերջին ֆուչակ աշուղն ունի շատ երգեր, որ պատեհութիւն չունեցանք զանոնք ձեռք բերել այս անգամին:

Գրեգոր Կաթուղիկոս Աղթամարի.

Աստուած ողորմի ասացէք փոքր Գրեգորիս Կաթուղիկոսին, որ զարդարեաց աւետարանս Հրաշալի

ուկով և արծաթով, և ետ ի դուռն Խաչին Աղթամարաց, չիշատակ իւր և ծնողաց իւրոց Հօրն պարոն Սևտենին, և մօր Ղրիմ Խաթունին... և այլն բազում չիշատակ արար սա ի դուռն Խաչիս և ետ չորս արծաթէ սկիւհս. մեծ վառի խաչ մի և նորոգեաց զձրման ժամատուն և Ջամառան, և զսուրբ Ստեփաննոսի գրչուի սալեց, և ձիթաղաց մի կորտէ շինեաց յարևելեց կուսէ Հանդէպ կարմիր եկեղեցւոյն, զի փոքր ժամանակ բանաւ՝ վասն այնորիկ զի ձրմաց էր տեղն: Եւ յետոյ դարձոց ի յարևմտեան կողմն մերձ առ սուրբ Յարութիւն, և շինեաց ի Հիմանց բազում աշխատանօք. և աղբի աղբի վշտօք, և այլ բազում Առաստաղ նորագեաց մեծ և փոքր զամէն: Եւ յետոյ գնաց Յերուսաղէմ երկտասան արամբք վարդապետօք և կրօնաւորօք. զի միայն եղբայրն էր ի Հետն, ազգական պարոն խէդէն, և այլ բազում աղքատ կու կերակրէր ի ճանապարհին, և բաղմաց օգնական լինէր ի չողորմութիւն տալն. զի ողորմած բնութիւն ունէր և էր աղքատասէր յոյժ. Իման Յովհաննու ողորմածին...: Եւ յետոյ դարձաւ յերուսաղէմայ և բերեալ ընծայ սուրբ Խաչին գարբաֆ շուրջառ մի Հանդերձիւ քիմխայ վարագուր մի սուրբ Ստեփաննոսի, վեց ժամու գդակ պատկերով արծաթի առաքելոցն, երեք ժամու շապիկ ֆռանգի, Թագ մի Թագաւորական, չորս արծաթէ ոսկի սկիւհ երկու ցնձղայ... և այլ բազում չիշատակ արար սա ի ծածուկ և յերևելի, չիշատակ իւր և ծնողաց իւրոց, Հօրն պարոն Սէֆէտնին, և մօրն Ղրիմ Խաթունին, և եղբարց պարոն Խէտէնին, Սմբատին, Չաքարեայ Նպլուկուպոսին, և պարոն Իսբանտարին, և քուեր Մարգարիտ Խաթունին, որ արծաթէ սկիւհ մի ետ ի դուռն սուրբ Խաչին... Աստուած ողորմի ասացէք Տէր Բարսեղ լուսարարին, որ բազում կու աշխատէ ի Հետ սուրբ Խաչին, և խնամակալ սպասաւորին... Աստուած ողորմի ասացէք անարժան Յովսէփին և իմ ծնողացն, որ զսակաւ չիշատակաբանս գրեցի. թուին. ՌԾԱ. 1602...:

Տես ի Յիշատակարանս Հ. Աւանդ Վարդապետի Փերդալամեան Տոսպեցւոյ:

Վերջիցեալ Քրիստոսի Կաթողիկոսին (Իմաստասէր) մտի-
ղիք էս հումանս. թերեւ իւր ուսումնասիրութեան հա-
մար. որոյ դասակարգութեան և պաշտօնավարութեան
օրեր, շատ շուրճադեմ էր Աղթամարի թէմերն: Մա-
նաւանդ Հիլան, Գաւառաւն, ում անպարտքն է մեր թէ-
միան, թէ իրադիշ և թէ իմուշ տեսած հարեւրաւոր
գրեանք, որք նորա օրով գրուած էին և շատ ընտիր
գրերով, պատկերով և ծաղկազարդ վայելչագրութիւն-
ներով: Ունի շատմ երգեր և տաղեր, և երկն կհամարուի
Պղնձէ քաղաք անուն գրքովին:

Պարտ է ինձ ասել որ, Գողթան երկրի զրկեց վա-
նայ ժողովուրդն շատ աշըղներ ունի, սրոց մէկ մասն
վեր գրեցինք, որք մեղմէ դարերով առաջ էին, իսկ մեր
դարուն, մանաւանդ թէ մեր օրերում եղածներու ա-
նունն ևս կարճանագրեմ որ թէ չմոռցուին, և թէ օր
լինի անոնց վարքն ալ գրելուս համար զիւրութիւն
ունենամ: Յորոց, ոմանք մեռած. և ոմանք ցարդ կեն-
դանի են:

Պառաւ Մարգարայ (որ չետոյ վարդապետ եղած
է:): Տէր Գարութիւն Խալֆայեան (ժամանակագիր): Տէր
Սարգիսեանց Մէլօն: Խոստիկ օղի: Սանթուռ Չալան:
Առգանն, Աշըղ Ուռէփ: Տիլան: Քամանձի Գօրեկ: Մ.
Նիկողոս: Վարդապայ Ա. փօն: Աշըղ Պատուր: Աղբատ Կա-
ղար: Տէր Աբրահամեան Սէթ (Կոյր): Շանօ, (կոյր):
աշըղ Մանուկ և այլն:

Արքայապետ Վարդապետ Տէլփանց:
Արքայ զմուշ մ. պայտանայ մ. արքայ
մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
բնոցար զմ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
պայտանայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
մեղորս նա տասն... մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
... մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.
մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ. արքայ մ.

ՄԵՂԵԴԻՔ ԵՒ ՏԱՂՔ

Մ Ե Ղ Ե Գ Ի

Սէր յառաւօտէ, սէր յառաւօտէ,
ձեմեալ իւր անձուկ ծագմամբ.
Ծագման արևելք անուն այն արուսեկին,
Միթէ այն ի վայր, միթէ այն ի վայր, տաւիղ տարածեալ:
Կամ սիրոյ շրջան, կամ սիրոյ շրջան առեալ,
Աստեղք բոլորեալ:

(Մշտն)

Տ Ա Ղ

Նոր ծաղիկ բղխեաց այսօր յարմատոյն յեսեայ.
Եւ որդի Դաւթի Ծընանի որդի Աստուծոյ:
Բոպէիցն Տէր՝ Օծանի արքայ նոր Իսրայէլի:
Սրօբէիցն անտես բնութիւնն՝ տեսանի մարմնով:
Ի լոյս անմատոյց բնակեալն՝ խանձարօրք պատի:
Սա անմայր ծընեալ, անհայր ծընանի:
Ի բարձունս անբաւ վերնոցն՝ յայրին պարագրի:
Երևեալ տըղայ ծերունին՝ մանուկ Հինաւորցն:
Անեղն եղանի այսօր մարդ ճշմարտապէս:
Յիւր պատկերըն դայ կամաւ՝ կերպարանն Հօր.
Սիրով խոնարհի առ մեզ, բարձրեալ Քաղաւորն:

Սկայք զնախատօն Յնընդեան վերապատուեսցուք:
 Բամեալ մաքրութեամբ Հաղորդ լիցուք ծնեցելոյն:
 Գոհութիւն տացուք նրմին ընդ Հօր և Հոգւոյն,
 Սուրբ երրորդութեանըն փառք և յաւիտեանս ամէն:

Ներսէս Կլայեցի:

ՄԵՂԵԴԻ ՄՈՒՍԱՂԱՍԻ

Կոյս անապական և անախտ ծընողութիւն,
 Ծընար զկենաց պրտուղն մեզ ի փրկութիւն.
 Մոգքն առ քեզ գալով ընծայս բերելոյ:
 Ոսկի՝ արքայի, կընդրուկ՝ Աստուծոյ, զմուռս՝ մեռելոյ:
 Հըրճուիմք այսօր մեք Հոգեպէս.
 Տօնիւ մաքուր սուրբ կուսական:
 Զի ծնաւ Փրկիչ մեր Տէր Քրիստոս.
 Որդի Դաւթի, Աբրահամու:
 Աւետիս քեզ՝ Հայր մեր Ադամ,
 Աւետիս քեզ՝ մայր մեր Եւայ.
 Աւետիս դուտար Եւայի՝ կոյս Մարիամ:
 Եղեմ Դրախտին դուռըն բացաւ,
 Ծառըն կենաց նոր տընկեցաւ.
 Պըտուղ ծառոյն որ մեզ տուաւ,
 Քրիստոս մանուկ, տըղայ ծնաւ:
 Աւետիս քեզ՝ արքայ Դաւիթ,
 Աւետիս քեզ՝ Հայր սուրբ Յովսէփ.
 Աւետիս մաքուր կուսին մայր սուրբ Աննայ:
 Խնդան Հոգւով սուրբ նահապետքն,
 Եւ զուարճանան սուրբ Մարգարէքն.

Զոր ասացին կատարեցաւ,
 Աստուած յերկրի երևեցաւ:
 Աւետիս ձեզ մեծ Նահապետք,
 Աւետիս ձեզ սուրբ Մարգարէք,
 Աւետիս քեզ երջանիկ մայրդ Սառայ:
 Աստղն ի յերկնից փայլակնելով,
 Մոգան ընդ Հովիւս երգակցելով.
 Զոր տեսին վրկայեցին,
 Աստուածըն բան էառ մարմին:
 Աւետիս ձեզ այր և մըսուր,
 Աւետիս ձեզ մոգք և Հովիւք.
 Աւետիս կուսիդ՝ որ ծընար Քրիստոս տըղայ:
 Տէր մեր յերկնից խոնարհեցաւ,
 Յայրն աղքատաց իջեալ ծընաւ.
 Անբան անձինքս իմաստնացաք,
 ԶՀացն իմըսրոյն ճաշակեցաք:
 Աւետիս ձեզ երգիչք երգոյս,
 Աւետիս ձեզ աղքատք Հոգւով.
 Աւետիս ծառայ Կուսին՝ Տէր Կոստանդին:
 Այսօր բերկրին մարմնով յերկրի,
 Որ Թագաւորք են աշխարհի.
 Եւ քահանայք պարին խընջոյս.
 Մաքուր մանկամբք եկեղեցւոյս:
 Աւետիս ձեզ մեծ Թագաւորք,
 Աւետիս ձեզ սուրբ քահանայք.
 Աւետիս, արքայածին մաքուր սուրբ Կուսիդ:
 Արդ նորածին մանուկ տըղայ,
 Մեղուցելոյս դարձս շընորհեա.
 Ըզկենցադոյս պէտըս լըցո.
 Արքայութեանդ արժանացո:

Աւետիս է յանցաւորաց,
 Աւետիս է մաքսաւորաց.
 Աւետիս մեղաւորաց զղջացելոց:
 Փառք քեզ Քրիստոս որ ծընար,
 և ի մըսուր խանձարրեցար:
 Ընդ հօր քում փառք յաւիտեանս:
 և սուրբ հոգւոյն միշտ անխափան:
 Աւետիս ձեզ երկնաւորաց,
 Աւետիս ձեզ երկրաւորաց.
 Աւետիս ուրախ լերուք Քրիստոս ծընաւ:

Ե Ր Գ

Սիրով սիրելի որդին,
 Իջեալ ի յերկիր ստորին,
 Ի կուսէն զգեցաւ մարմին.
 Ծընաւ ի Բեթղազէմին:
 Ահեղ սքանչելիք լինին,
 Մոգք յարևելից եկին.
 Առաջնորդէր լոյս աստղին,
 և կեալ տեսին ըզծնունդ կուսին:
 Դողալով յայրն մըտին,
 Մանուկ խանձարրօք տեսին.
 Աստուած խաչեալ ի փայտին.
 Արքայ նըստեալ յաթուռին:
 Ահա որ տեսին ելին,
 Նստեալ խորհուրդ առնէին.
 և դարձեալ կրրէին մըտին,
 ձշմարիտ հաւատալին:

Ղալամ և քարտէս առին,
 Զինչ որ տեսին զայն գրեցին.
 Զընծայս Աստուծոյ տուին,
 Աշխարհն իւրանց գնացին:
 Իսկ հովիւքն որք անդ էին,
 Զինչ որ տեսին զայն գրեցին.
 Ծընծղայս և փողս հընչեցին,
 Աստուծոյ փառս տալին.
 Հաշտութիւն քարոզէին:
 Նստեալ հայրն Յովսէփ յայրին,
 Զարհուրեալ հրաշիւք կուսին.
 Զսողովմ ըբերեալ նըմին,
 Զմայրն ևւայ ետես յայրին:
 Եկայք տեսէք հրաշագան,
 Ստեղծողն Ադամայ նըման.
 Եկեալ Ադամայ փոխան,
 Մաքառի ընդ սատանայն:
 Ահա աւուրք ութ անցան,
 Թըլփատել եկ Զաքարիայն.
 Զանունն Յիսուս իդին,
 Փրկիչ եղև Ադամայն:
 Յորժամ քառասունքն եղան,
 Կուսին առեալ ըզտղայն.
 Տաճարին եկին յանդիման,
 Որ և դրունք ինքնին բացան:
 Սիմէօն կապեալ ծերն այն,
 Ի գիրկն առեալ ըզտղայն.
 Տէրն արձակեաց ըզժառայն,
 Ստեղծողն օրհնեալ յաւիտեան:

Բանին Հաւատաց ծերն այն,
 Աստուած դաւանեաց ըզտղայն.
 Քաղաքըն դըղըրդեցան,
 Զահիւք ընդ առաջ ելան:

Առեալ Յովսեփայ ըզտղայն,
 Կուսին ծառայ էր Աննայն.
 Եւ փութով ի յետ դարձան,
 յնգիպտոս փախըստական:
 Նշան Հրաշից անդ եղան,
 Զեռագործքն յառած նըման,
 Յորժամ որ տեսին նոր արքայն.
 Անկեալ և խորտակեցան:

Տէր Սարգսյայ.

Մ Ե Ղ Ե Գ Ի

Նոր եղեմ բանաւոր տընկոյն,
 Նոր Ադամն իքէն Հընոյն նորոգօղ:
 Երկակի զիմառիցն առիթ անքակ միութիւն.
 Եին ընդ եղումն:
 Բենական արփի առլըցեալ,
 Ըզմինն մարմնապէս ծընար վերստին:
 Սիրամարգ ոսկի տիպ նըկար յոգիդ.
 Ողջախոհ մաքուր աղանի:
 Երևեալ ծաղիկ գարնայնոյ, վարդ,
 Մանուշակ, քրքրում, շուշան վայելուչ,
 Սարգիոն, յակինթ, զահանակ, յասպիս,
 Կարկէհան, զմրուղթ, շափիւղայ:

(Նէքսէս)

ՏԱՂ ԱՆՈՒՇ ԵՒ ԼԱՌ

Մայր կենդանեացըն Հոգւոց,
 Զոր նախամայրըն ծանոյց:
 Երկոտասան վըտակաւ,
 Վէմն առ ի քէն շնորհեցաւ:
 Ծընար քառիցըն խընկոց,
 Հոգւոյն Հոգիդ խառնելոց:
 Իմաստութիւն զօրութիւն,
 Արդարամէտ մաքրութիւն:
 Նարդօս և զմուռ ծովային,
 Եւ կինամոն կընդրկին:
 Թագ պաճուճեալ զարմանազան,
 Զըմրուղթ և կայծ կարկէհան:

Ո՛վ դու քաղաք կենդանի,
 Տաճար շինեալ Քրիստոսի:
 Բաբունունոյն Յիսուսի,
 Ծընօղ մարմնով ի յերկրի:

Որով Հայցեմք մայր լուսոյ,
 Զերգիչ երգոյս և խնդրոյս:
 Սրբել զմեզ ի մեղաց,
 Լեր բարեխօս անմոռաց:

Եւ ի գըլարթնոց կայանին,
 Երգել զփառս ընդ նոսին:
 Երրորդութեան անեղին,
 Յաւէտ ի նոյն միշտ էին:

(Մէծիւն թարսի)

ՄԵՂԵԳԻ ԻԻԳՈՒՏ

Գոհար վարդ ինքնագոյն,
 Սիրամարգ ոսկեգոյն յարփւոյն,
 Գոհար վարդ ինքնագոյն ի հոգւոյն.
 Սիրամարգ ոսկեգոյն յարփւոյն:
 Դու լուսին լի լուսով ի մէջ գիշերին,
 Դու զօհալ լուսափայլ ի յառաւօտին.
 Մայր Մարիամ, տիրուհի սրբբուհի.
 Թագուհի, պանծալի, դու մաքուր աղաւնի:
 Ի յաւուր բաժանման հոգւոյս ի մարմնոյս.
 Զինահար զիմ հոգիս առնեմ քեզ յանձին:
 Դու ծաղիկ անթառամ լուսոյ մայր Մարիամ,
 Դու ծաղիկ անթառամ աճմամբ:
 Վարդենի հոտ անուշ բուրմամբ.
 Դու սափոր ոսկեղէն լի մանանայիւ,
 Դու բուրվառ խնկալի հոտով անուշիւ.
 Մայր Մարիամ աղաչեա, պաղատեա,
 Աղերսեա, խնդրեա. զի ես եմ քո ծառայ:
 Ի յաւուրս բաժանման և այլն,
 Սերովբէ հողեղէն, Քերովբէ մարմնեղէն.
 Սերովբէ հողեղէն հրեղէն.
 Կուսութեամբ դու ծընար գոր Էնն,
 Դու Տաճար լուսակիր կոչեցար որդւոյն,
 Դու շնորհօք ես լրցեալ եօթնարփեան հոգւոյն.
 Կոյս Մարիամ կուսութեամբ յրդացար,
 Կուսութեամբ դու ծընար, կուսութեամբ
 Ի յերկինքս համբարձար.
 Քեզ ողջոյն և որդւոյ քում երկրպագութիւն,
 Հաւատամ զՆա Աստուած և Մարդ յաւիտեանս:
 Ի յաւուր բաժանման և այլն:

Յ Ա Ղ

Քրիստոս բանրդ Հօր ծնունդ անժամանակ,
 Որ նախ իկուսէն ծնար ժամանակաւ.
 Զանէծս՝ Եւայի ի բաց լուծեր:
 Կացեալ ի բնութիւնս մեր երեսնամեայ,
 Եւ մարդ ճըշմարիտ ի յերկրի շրջեալ.
 Եւ ի Յորդանան գալով ի մաքրութիւն:
 Որ ջուրք են ստեղծուածովքս արարած,
 Որպէս զկարօտ խնդրես վերասրբել.
 Զի ծոց կազմեսցես աւազանին:
 Եւ գառնրդ բարձօղ մեղաց աշխարհիս,
 Ծընունդ սուրբ կուսին սրբիլ յամլորդւոյն,
 Որ քեզ յարգանդէ երկրպագեաց:
 Տեսեալ Յովհաննէս զԱրարիչդ և հրատարէր,
 Ինձ պարտ է ի քէն մըկրտիլ դ՞ու գաս առիս.
 Տէր զիմարդ հոգս ըզհուրդ մաքրեսցէ:
 Հրաման սոսկալի Փըրկչիդ Յիսուսի,
 Լուեալ հրնազանդէր ծառայն Արարչիդ.
 Լընուլ զամենայն արդարութիւն:
 Իջեալ հեղ ի ջուրն առ ի մըկրտիլ,
 Զվիշապն ահագին զբունեալն Յորդանան.
 Զաղիսեալ փշրէր զգլուխ նորին:
 Եւ զձեռն արձակէր ի գլուխ ահեղիդ,
 Մաքրէր ըզմաքրօղդ յանցանաց մարդկան.
 Դողայր սարսափմամբ և սքանչանայր:
 Յերկնից վկայեալ հայր դա՛ս իմ որդին,
 Ի քեզ սուրբ Հոգին հանգուցեալ իբր զաղաւնի.
 Աստուած ի բնութիւնս մեր քև հաշտի:

Ծընունդք ընդհանուր սուրբ աւագանին,
Տօնեն հրրճուանօք ըզտօն Մըկրտութեան.

Լուացումըն մեր մեղաց քարոզեալ:

Ո՛վ գարմանալի խորհուրդս այս մեծ յայտնեալ.

Արարիչն Աստուած ի Յորդանան իջեալ:

Կամէր մկրտիլ ի ծառայէն իւրմէ,

Չառնոյր Կարապետն ըզմըկրտելն ի յանձն:

Յորդանան լուեալ փախըստական դառնայր.

Վըտակ առ վըտակ պատգամաւոր լինէր:

Մի գետ գարհուրիւր քո Արարիչն եմ ես.

Իջեալ մըկրտիմ լուանամ ըզմեղս:

Յիսուս յառաջեաց Աստուածութեամբ ի ջուրն.

Հանդերձ Յովհաննու ինքն ի գետն եմուտ:

Երկինք պատառեալ ձայն ի յերկնից իջեալ.

Ձայն Հօր ի բարձանց որդւոյ իւր վկայեալ:

Դա է իմ Որդի՛ ընդ որ հաճեցայ ասէր,

Դըմայ լուարուք որդիք մարդկան ձայնէր:

Սուրբ Հոգին իջեալ աղաւնակերպ տեսեամբ,

Յայտնեալ ցուցանէր փառակից Հօր զորդի:

Արդ օրհնեալ է հայր և համագոյ որդին.

Հոգւոյն ճշմարտի փառք յաւիտեանս ամէն:

Սբի՛ Կոռնանր.

Տ Ա Ղ

Ձինչ ազենատիպ վայելչատիպ կային.

Սէր ի սիրայէն քաղցրաձայնեալ օղոյն:

Էր նաւակատիս Հերովդեայ Ծըննդեանն,

Շտապ հրաւէր տըւեալ ամենազան ռամկին:

Մեղմիկ շարժելով յայս կոյս և յայն նայէր,
Մովածըփելին՝ իւր մահաբեր աչօքն:

Կաքել կաքաւէր թըմբկահարիկ աղջիկն,

Պակշոտ պակուցեալ Հերովդիաս արքայն:

Արդ խընդրեանց լինէն հրապարակաւ ասեմ,

Ձփառաց իմոց կենաց ըզկէսըն տաց ես քեզ:

Խրատեալ ի մօրէն յառաջագոյն աղջիկն.

Ե՛րթ խընդրեա ըզգլուխըն Յովհանու պարզեւս:

Մըտեալ փութապէս առ թագաւորն՝ աղջիկն.

Պարզեւս խնդրէր տալ զանարատ ըզգլուխն:

Լուեալ տըտմէր Հերովդիաս արքայն.

Խոժոռ հրամայեաց զանապական ըզգանձն:

Ձայն Մարգարէին մեծին ի ճընունդս կանանց,

Ձայն Կարապետին յառաջըն ճոխին:

Սա էջ ի դըժոխս ճրագաջահ պայծառ.

Լոյս ծագեալ որ անդ նընջեցելոց մերոց:

Արդ օրհնեալ է հայրն և համագոյ որդին.

Հոգին ճշմարտ յաւիտեանս ամէն:

Յովհաննէն.

ՄԵՂԵԴԻ ԱՆՈՒՇ

Քրիստոս եկեալ քահանայապետ սուրբ,

Ի քեզ մտանէ Տաճար լուսակիր.

Լեառըն Տեառն և տուն Աստուծոյ:

Բազմազաւակ կոյս ճընեալ անախտաբար,

Ձազզս որդւոց մարդկան սուրբ աւագանաւն.

Յորդէզըութիւն Հօրն երկնաւորի:

Սեղան սըրբութեան ի քեզ կանգնեցաւ սուրբ եկեղեցի.

Յոր միշտ պատարագեալ բաշխի ի մեզ
Մարմին և արիւն որդւոյն Աստուծոյ:

Միաբան խընդրեսցուք ի տըւողէն բարեաց.
Զի խաղաղական կենդանութիւն շնորհեսցէ անձանց
մերոց,
եւ նրմա փառքք պատիւ և գոհութիւն.
Այժմ և հանապաղ յաւիտեանս ամէն:

Տ Ա Ղ

Անեղ որդին Հօր միածին բազկատարած.

Այսօր եկաց ի յատենին մեղաւորաց:
Բարձեալ մարմնով ի խաչն անճառ խոնարհու-
թեամբ,

Բերեալ բազկաւ ըզհեռացեալ ազգըս մարդկան:

Գառն անարատ ածեալ իսպանդ պատարագի.

Գայ Հաշտութեամբ Հօր ի բառնալ զմեզս աշխարհի:

Դատաւորքն եղեն դըպիրքն առ Պիղատոս.

Դատաստանաւ բառնալ ի խաչ բողոքէին:

Նկն եհաս վախճան մահու նախաստեղծին.

Եւ ցուրտ և պարզ օր մի յայտնի գառն Աստուծոյ

Զէլի էլին Տէր գթութեանց տայր ի խաչին.

ԶՀաշտութիւն Հօր խաչահանուացն աղօթելով:

Էն էից անպարագիրն յաւիտենից.

Երևեցաւ մեզ ի վախճան ժամանակի:

Ընդ մեզ Աստուծ յայտնեալ բարձրեալ.

Մարմնով զխաչ,

Ընդ գէմ լուսոյ արեգականըն կընքելով:

Թողեալ լըքաւ լոյսն ի ծոցոյ արեգականն.

Թագոյց գճառագայթս իւր ի մէջօրէի:

Ժամն ո՛չ տիւ էր ոչ գիշեր ըստ Մարգարէին.

Ժամանեալ գայ Տէր զօրութեանց ի պատերազմ:

Իշխանութեամբ զհոգին առ հայր աւանդելով,

Ինքն ի հանդէս մարտի ընդդէմ մահու իջեալ:

Լուան իշխանք չարին պակեան ահիւ մեծաւ.

Լուեալ մահու և դըժոխոց սասանեցաւ:

Խոր խաւարին սաստէր Յիսուս լուսով խաչին,

Խնդիր առնէր իւր ծառայիցն անդ գերելոց:

Ծանեաւ Ադամ ըզնշան գալոյն Տեառն ի դըժոխս.

Ծանր ամօթով կայր հիգացեալ երկիւղագին:

Կարկառ նրմայ Յիսուս ըզձեռն իւր բեւեռեալ,

Կոչէր, ձեռամբ քաջալերէր մի երկնչեր:

Հայեաց ի ձեռս, յոտս և իկողս որ վասն քո,

Հայեաց ի գլուխս ձաղկեալ զանէծս ի փշոց երկրի:

Ձաղկ եղեգան հարին գըլխոյս իմ մեղաւորք:

Ձաղկեալ ապտակք և թուք ի ծընօտս ինձ մատուցին:

Ղեղի ետուն ինձ կերակուր ընդ քացախոյ,

Ղեղոյ մեղաց քոց փոխանակ որ ի դրախտին:

ձանապարհիդ մահու ընդ քեզ հետեւեցի,

ձանապարհիս կենաց ընդիս եկ յարութեամբ:

Մաքուր հոգիք սըրբոց և ձեզ մեծ աւետիս,

Մատիք տեսէք մարմնով եկեալ ում ցանկայիք:

Յառաջագոյն գուշակելով զիմ ըզգալուստ:

Յայս ահագին խոր խաւարիս ուր էք կապեալ:

Նովին մարմնովս որ ի կուսէն եմ ըզգեցեալ,

Նախ ի դժոխսըդ իջի փըրկել ըզկորուսեալսդ:

Շնորհք պարգևի հոգւոյն սըրբոյ զոր կորուսաք:

Շնորհեալ փրչմամբըն Քրիստոսի դարձեալ առաք:

Ուստի առիթ մեզ կորստեան ներգործեցաւ.

Ունիմք ըզսա մեզ դեղ կենաց և փրկութեան:

Չընաշխարհիկ մարմինն ըստ իմն ի լերկրի.
 Չար իշխանին մահու յաղթեաց մեր գերողին:
 Պապանծեցոյց Տէր՝ ըզգոռողըն մահարար,
 Պարգևս առեալ ի գերողէն մեզ պարգևեաց:
 Ջաղխեաց ըզգլուխ չար վիշապին զինու խաչին.
 Ջուր լուացման մեզ շընորհեաց զաւագանին:
 Ռահ լուսոյ լերկինս եղև մոլորելոցս.
 Ռամկաց ազգաց որդւոց մարդկան հեթանոսաց:
 Սեռն սիրով փեսայն կապեաց զձեզ լինքեան.
 Սաղարթազուարճ զարդիւք պճնեաց գործովքն
 իւրովք:
 Վասն մերոյ ազատութեան եղև մարմին.
 Վըտակ արեան մեզ հոսեցոյց ի սուրբ կողէն:
 Տըրտմեցելոց անձանց շնորհեաց ուրախութիւն.
 Տարաբնակացս եղև տեղի ապաւինի:
 Բախճանաբար դասեաց զձեզ ընդ Սերովբէսն.
 Բամապետից հոգեղենաց երգակցելով:
 Յօդեաց ըզցօղ բըժըշկութեան մեզ ի վերուստ,
 Յօդեալ արեամբն ի սուրբ կողէն կենդանացոյց:
 Իւրով վերօքն ապաքինեաց զմեզ ի ցաւոց.
 Ի իւթիւ շնչոյ սուրբ բերանոյն անմահացոյց:
 Փութացարուք ըզհետ նորա պայծառ վարուք.
 Փայլեալ փառօք ի գալստեանն վերջին:
 Քրիստոսի խաչեցելոյն վասն մարդկան.
 Քաղցր ձայնիւ տուք օրհնութիւն միշտ յաւիտեան:

ՄԵՂԵԴԻ

Նոր ձայն Աւետեաց հրեշտակապետն այսօր,
 Փողէր խընկաբեր կանանցն ի վերայ վիմին,

Խաչեալն յարեաւ ձեզ Աւետիս:
 Երթեալ խընդութեամբ աշակերտեալ կանանցն,
 Պատմէին դասուցն ընտրեալ մետասանիցն.
 Յընծացէք յարեաւ Տէրն ի մեռելոց:
 Բաբունուոյն էից աշակերտեալ խըմբից,
 Պետրոս Յոհաննու հանդերձ ընթացեալ,
 Տեսին ըզգերեզմանն ունայն ի մարմնուոյն:
 Սէրն տարփողին օտարանայր յաչաց.
 Չայնէր ողբալով պարտիզպան,
 Յոյց ինձ թէ բարձեր զի ես առից ըզնա:
 Երևեալ անդրէն քաղցրիկ փողէր բարբառ,
 Յընծայ Մարիամ յարեայ, մի լար զիս մեռեալ:
 Բաբունին ձայնէր առնոսա:
 Սըրտիւ անձկալեաւ բաղձալին դիմեալ,
 Մի լիս մերձենար ասէ չեմ ելեալ առ հայր.
 Չպըտուղս առաջին տալ նըւէր նըմին:

Նէրուէ»

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ՆՈՐԻՆ

Կանայքն արտասուօք լային զբարձօղն արտասուաց.
 զմեռելոց կենդանատուն որպէս ըզմեռեալ:
 Անմահ իւղ թափեալ անուան, զիւղս անուշս բերին,
 կընդրուկ և զըմուռս, հալուէս կենդանատու Փրկչին:
 Թաղեալըն մարմնով լերկրի զմահ մեռուցանէ.
 զաղամեան մեռեալ բնութիւնն կենազործէ:
 Ուստի և զուարթունք իջեալ լուսափայլ ծագմամբ.
 խնդութեամբ տային մարդկան զԱւետիս կենացն:
 Ղամբար լուսափայլ վառեալ ի վերայ վիմին.

մեռօրէն պակեան յահէն դասք պահապանացն:
 Ի բաց մերկացեալ զերկիւղն խընկաբեր կանանցն.
 աւետեաց քարոզք եղեն սուրբ աշակերտացն:
 Կարօտ անձկալի սիրով Պետրոս յարուցեալ.
 սիրեցեալըն Յովհաննէս արագ ընթացեալ:
 Ունայն ի մարմնոյն տեսին ըսուրբ գերեզմանն,
 հիացեալ անդրէն դարձան առ Համադասիցն:
 Սըրտիւ անկձալեաւ վառեալ ի հուր սիրելւոյն.
 ըղձալին աչօք տեսեալ և ո՛չ ծանուցեալ:

Նէրէս Կաթողիկոս

ՄԵՂԵԿԻ ԱՆՈՒՇ

Կենդանի վկայք իմաստունք և սուրբք,
 Մարք մեր հոգևորք ծնողք յորդիս լուսոյ:
 Կոյսք իմամտութեամբ զլապտերս հոգւոց լուցեալ,
 Կանացի բնութեամբ մահու եղեն յաղթողք:
 Հուր սիրոյ ինքեան սուրբ փեսային վառեալ,
 Ձկուր մեղաց բոցոյն զայն շիջուցին արեամբ:
 Ձիւնափայլ հոգւոց ըզպատմուճանս լուցեալ,
 Գոյն արեան մարմնոյ պսակ փառաց ներկեալ:
 Ղամբարամբ լուսոյ ի յառազաստ մտին,
 Մաքուր հարսնեօքն ուրախանան յաւերժ:

ՓՈՒԿԷ ՅՈՒԴՈՒՄԱԿ

Ի կենարար փայտէն ծաղկեալ խաչին,
 Պտուղ բազմազանեալ,
 Գունդք ամենայն սուրբ կուսանաց.
 Մնողք ընդ որդւոց և դստերաց:

0101
 4/3/3

Աղաւնացեալք Երամովին,
 Եւ ճագախառն ելեալք լերկինս,
 Խառնեալք ի դասս երկնաւորաց.
 Այսօր բոլոր դասք կուսանաց:
 Վասըն բանին վկայք զինեալ,
 Եւ մարտիրոսք՝ որք խաչակցեալք,
 Կոյսք իմաստունք որ վեհ արուաց,
 Ի կանացի բնութիւն իգաց:
 Պարկեշտ վարուք հոյլքըն կուսից,
 Քո հարսնացեալ ճառագայթից,
 Որոց հայցմաբըն համայնից,
 Զմեզ յամենայն մաքրեա յաղտից:

ՏԱՂ ԱՆՈՒՇ

Այսօր սուրբ հոգին Աստուած իջեալ յաշխարհս,
 Աշխարհս հնչեաց ձայն որոտման մեծի:
 Մեծի աւետեաց հնչեաց բարբառ լերկնից,
 Յրկնի և երկրի նոր նորոգումն ազգէր:
 Ազգէր յառաքեալսն լոյս ի հրեղէն լեզուս:
 Աեզուս բաժանեալ կենդանի արբին,
 Արբին ըզբաժակն յամահական այգւոյն,
 Յայգւոյն էական որ ի խաչին ճըմլեալ:
 Ճըմլեալ յառաքեալսն ուրախութեան զմայլումն:
 Զմայլումն երկնային մատուռակէր հոգին:

ՏԱՂ Ի ՆԵՐՍԻՍԻ

Ի խաչին տնկեալ որթոյն,

Ողիւյզ վաղահաս խայծեալ.

Քարամբք ճըմլեալ գինի,

Ուրախարար սիրով:

Սէր սիրոյ սերման ճընունդ,

Սիրաբողբոջ սիրոյ ծաղիկ.

Պրտուղ քաղցրահամ ճաշակ,

Հրեշտակատեսիլ:

Տեսանօղբն էին լուսոյն,

Տեսին Հօր ի բարձանց.

Այլև ծոցածին բանին,

Անեղին եղեալ երբեմն:

Երբեմն անեղին եղեալ,

Սկիզբն եղականին բնութեան.

Ձոր և տեսեալ վկայն,

Յերկինըս բազմեալ փառօք:

Փառաց թագաւորն երկնից,

Յալտնեալ զինւորին յերկրի.

Ի յասպարիսիդ վասն իմ,

Դու մի երկնչիւր ասէր:

Ասէր աղաղակելով,

Առ տիրասպանից Հանդէսն.

Ահա տեսնեմ զՅիսուս,

Իւր Հօր ընդ աջմէ նստեալ:

Նըստեալ յաթուռս Քրովբէից,

Վերին Հրեղենաց դասուցն.

Տեսէք զՀոգեղէն բնութիւն,

Վասն իմ չարչարեալ մարմնով:

Նրման խաչելոյն Հայցէր,

Զթողութիւն ըսպանողացն:

Որև կոչեցաւ սօղոս,

Նորին Հետեեալ ոտից:

Ոտիւք սլացեալ յերկինս,

Եւ ի ձեռքս քօ ասէր.

Յիսուս, աւանդեմ զոգիս,

Մինչև ի գալուստ քօ սուրբ:

Սուրբ Ստեփաննոս պըսակ,

Եւ նախամարտիկ վըկայ.

Վասըն տօնողացըս քօ,

Դու լեր բարեխօս առ Տէր:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ի գաւազանէն յեսեալ,

Ստեղնեալ Ստեփաննոս.

Առաջին պտուղ ծառոյն,

Որ ի գողգոթայ:

Նարդոս և քրքբում,

Զըմուռ, ծաղիկ ծովային.

Մանուշակ, շուշան վարդից,

Կարմրերփեան պըսակ:

Երփնազարդ պըճնեալ,

Դեղով նրման Հրեշտակի.

Բուրուառաւ ոսկէիւ խընկոց,

Ըզհոտ անուշ բուրեալ:

Բարուն պանծալի բանիւ,

Վարդապետ բարի.

Իմատիւք Հոգւոյն լցեալ:

Աստուածաբանէր:

Սիրով անձկալեալ յայնչ մտքով մանց
 Չեռեալ ի սէրսիրելոյն: յ մի կէտրոցի
 Ի մէջ ջուրց բազմաց, բոս արժեքի մը
 Պահեալ անշիջանելի: սոյն յամբով միցա՛մ

Ի բարձունս երկնից զիմեալ, բայց քայն
 Սրբոիւ մաքրութեամբ, ոչ ոք քան ի մե
 Անտեսին փառաց տեսող, բարձրաւոր
 Հօր իւր ընդաջմէ: ոչ ոք քան ի մե՛ն

Սըլացեալ թեօք հոգւոյն, յայնչ մտքով
 Երկնաճեմ գոլով, յայնչ ի փառանախամ
 Սկզբանտալին տըւեալ յաւանդ, ոչ ոք քան ի
 Զիւրական պատկերն: սոյն յամբաց զմէ՛ն

Նլից աստիճան գործեալ
 Զհարկանօղ քարինս:
 Զհետ ինքեան հանեալ, յայնչ մտքով
 Զբազումս յերկնային խորանս: յամբով

ՓՈՒԹԷ

Կենդանի վրկայ մահուամբ կենդանւոյն յաւէտ:
 Զմաղթանս մեր մատո որպէս ժողով անուշ:
 Արքային երկնից զինուոր արի մարտիրոս,
 Տալ մեզ օգնութիւն հայցեա ընդդէմ թշնամոյն:
 Թագիւ անթառամ Յիսուս զքեզ պսակեաց: զմ
 Հաղորդ քուգ փառաց խնդրեա լինիլ տօնողացս:
 Որ յուրախութիւն անճառ Տեառն քո մտեր:
 Պաղատեա և մեզ ի նոյն մտանել ընդ քեզ:
 Ղեկօք հաւատո անցեր ընդ ծով աշխարհիս.
 Վերածել ըզմեզ հայցեալ ի մեղաց ծովէն:
 Ի քեզ համբառնամք ըզմիտս Քրիստոս Աստուած.
 Նախավկային հարցմամբ և մեզ ողորմեա:

Կերպարան Հօր ըզգեցար ըզգերպ Աղամայ,
 Վասն քո մերկացելոյն շնորհօք զմեզ զկեցոյ:

Որ բուրուսաւ ծերոցն յերկինս դասեցեր
 ըզմանկունս:

Զաղօթս մեր նովաւ ընկալ ի հոտ անուշից:
 Սրբութիւն սրբոց սրբեաց զմիտս և

զխորհուրդս,
 Տեսանել զքեզ հոգւով ընդ Ստեփաննոսի:

Երևեալ ընդ աջմէ Հօր տեսանողին հայցմամբ.
 Զերգաբանս և ըզտօնօղքս ընդ նմին դասեա:

Ներսէս Կաթողիկոս

ՏԱՂ ԱՆՈՒՏ

Այսօր անդրանիկն Հօր միածին, ուրախանալ
 Յերկինքս սըլանայ աղամային կերպիւ:
 Նըւագ ներբողից եղանակեն նըմա, զոյնք բնարացիք
 Հոյլք հոգեղինաց երկնաւորաց խըմբից:
 Իրժըխոցն պանծալի երկնապաճօյճ գեղով, յամբով
 Պըճնեալ մըտանէ ի հարսնարան լուսոյն:
 Բարունք հոգևորք ձեռնադրեցան այսօր, ուր ուր
 Օծմամբ սրբութեան ի յօծելոյն մեծէ:
 Ի սուգ տըրտմութեան թախծեալ մետասանիցն,
 Դէտակն ունէին իջման հոգւոյն սրբոյ:
 Ահիւ սարսափմամբ Յիսուսի արդիւնազարդ մարմնով:
 Սուկալի ձայնիւ եղանակեն նըմա,
 Դասքըն Սրովբէից սաւառնացեալ թեօք:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ
 Վեհից թագաւորն Յիսու առ Հայր մտանէր,
 Արեամբ կարմրագոյն ներկեալ ըզմարմինըն մաքուր:
 Բաբունեացրն պետն Յիսու օծեալ միածինն,
 Դողմամբ Հիացոյց զվերինսն փառօք տեսութեամբ:
 Ահիւ սարսափմամբ լրցեալ ջուկք հոգեղենացն,
 Պարուք ցրծութեամբ երգեն զերգըս սրբբասաց:
 Եւ մեք երգակցեալ նոցին Հնչմամբ օրհնութեան,
 Տացուք գոհութիւն յաւէտ սուրբ երրորդութեան:

Անբրէս Լարրապէս

ՏԱՂ ԱՆՈՒՇ ԵՒ ԼԱԻ

Նոր դրախտի քո Տէր զոր տնկեցեր յերկրի,
 Վարդ անուշահոտ և մանուշակ բլրբում:
 Առեալ ընծայեմք քեզ թագաւոր փառաց,
 Գերազանց զվարս աստուածայնոց արանց,
 Բանաւոր ծառոց զերախայրեաց պըտուղ,
 Անցեալ ընդ երկինս քահանայից նուիրեմք:
 Սոյն խոնակ բուրվառօք զաղօթս սուրբ սոցա,
 Ի հոտ անուշից մատուցանեմք քեզ Տէր,
 Սոցին մաղթանօք և մաքրական վարուք:
 Նորոգեալ զմեզ ի Հնութենէ մեղաց:
 Երանականաց արժանացո զասուց,
 Բամիս ընդ նոսին զմեզ ի լուսոյ խորանսդ:
 Սրբեա զխաւարային ի մէնջ զխորհուրդ մտաց,
 Եւ լուսաւորեա ի ընդրուածօք սոցա:

Սոցին Հետեիլ լուսաշաւիղ գնացից,
 Յանճառելոյդ արփիեանալ լուսով,
 Երգել ընդ նոսին երրորդութեանը զփառս:
 Այժմ և յաւիտեան և անգրաւ յաւէտ:

ՓՈԹԷ ԵՒ ԱՍՍ

Այսօր մայր սիօն Բանայ զառազաստ,
 Յնծայ տօնելով, զարդարի փառօք:
 Գոչէ խնդութեամբ յաւուրս լիշատակի:
 Դասուց ընտրելոց սուրբ Հայրապետացն,
 Երջանիկ խմբից սուրբ վարդապետաց,
 Զորք երկնից լինին այսօր լիշատակի:
 Երկիրս երևի երկնից զերագոյն,
 Ընդ իննեակ դասուն աստ պարագայից:
 Ժառանգաւորն երկնից փոխան իւր կարգեաց,
 Ժառանգ աթոռոց զքահանայապետան:
 Ի հոգւոյն լցեալ սրբոյ գիտութեամբ,
 Լուսաւորեցին սուրբ զեկեղեցի:
 Խորհրդով ծանեան զխորս Ասատուծայ:
 Ծանուցին բանիւ բանաւոր հօտից:
 Վենացրն հացին քաղցելոց բաշխողք:
 Համեղաճաշակ գինւոյ մատրուակք:
 Զայնիւ գօչեցէք առ ի ճաշակե...
 Ղօղեալ յաշխարհէ զմէջ զիտութեանս
 Ճառագայթ լուսոյ յերկիր ծագեցան,
 Միածնին քարոզք ճըշմարիտ բանիւք:
 Յանհաս յաղբերէն ըզմեզ արբուցին:

Նորոգելով հողով դիտութեամբ:
 Շարժմամբ վկայիցն ի յորովայնէ,
 Ուրախ արարին զքաղաքս Աստուծոյ:
 Չարին արմատոյ տապալիչ տապառք,
 Պարուց ոչխարաց հովիւք և տաճօղք:
 Զրով կենդանարար սնուցանօղք գառանց,
 Ռահիւք ի յերկինս առաջնորդեցին,
 Սրբելով զհողիք սուրբ աւազանան:
 Վարդապետք սուրբք բանիւք և արդեամբ,
 Տանս եկեղեցւոյ տնտես իմաստունք:
 Բաբունք կատարեալք տղայոցս ինքեան:
 Իիւթիւ սուրբ հողոյն ըզհին և զնորս:
 Փութացեալ ելէք առ հովին քաջ,
 Քաւիչ մեր լերուք բարեխօսելով:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Այսօր դշտոյ պանծալի,
 Երկնահրաւէր բարձրացի.
 Յիշատակաւ ձեր տօնի,
 Սուրբ հայրապետք բաղձալի:

Այսօր մանկունք սիօնի,
 Բերկրեալ ցնծան զուարճալի,
 Յիշատակաւ ձեր տօնի,
 Սուրբ հայրապետք բաղձալի:

Այսօր որդիք սիօնի,
 Յընծան հողով խնդալի,
 Յիշատակաւ ձեր տօնի,
 Սուրբ Հայ և այլն:

Այսօր զուարթունք ի յերկրի,
 Տօնեն ընդ մեզ հրճուալի, յիշա. . . և այլն:
 Այսօր և մեք երգակցեալ,
 Ուրախացուք բերկրալի, յիշա. . . և այլն:
 Ընդ հրեշտակացն պարեմք,
 Յյաւուր կատարման, յիշատակաւ. . . և այլն:

ՏԱՂՆ Է ՍԱ

Ի հանդէս տօնի ձեր ըախացեալ տօնեմք.
 Հարք և վարդապետք եկեղեցւոյ մանկունք:
 Արեամբ Քրիստոսի փրկեալ մաքուր ժողովք,
 Պար առեալ հրրճուիմք յաւուր կատարման ձերոյ:
 Որ սիրով սրբտի հարալք ի սէր Փրկչին,
 Փոխան ձեր հեղէք զարիւն արեան նորին.
 Զորդիս հաւատոյ ձեօք ծընեալ մանկունս.
 Նախընծայեցէք անօրինաց սրբով:
 Հարքըդ փութացալք ըզհետ որդոյն յերկինըս.
 Առ այն՝ ում նրէր նախ ըզմանկունս ետուք:
 Հովիւ նըմանեալք քաջ և արի հովուին,
 Զանձինս դընելով ընդ հօտին ի մահ յօժար:
 Յովսէփ և Սահակ, Թաթիկ արի հովիւք.
 Բանաւոր գառանց եկեղեցւոյ տաճօղք:

ՅՈՐԴՈՐԱԿՆ Է

Քահանայք պատուեալք օծմամբ հողոյն շնորհաց,
 Միշտ վասըն հօտիս մատուցանօղք մաղթանս:
 Քաջաջ սարկաւազ և Աբրահամ մաքուրք.

Միշտ զինեալ դառինըն բարձրագոյն քարոզք:
 Ղևոնդ վարդապետ խոհեմ խորոց Փրկչին,
 Մուշեղ և Արսէն և Մամուէլ սուրբ Հարք:
 Բարեխօսեցէք վասն Հօտիս Հովիւք,
 Յաւէտ անվրդով զեկեղեցիս պաշէլ:
 Ի բազմօրեանակ և յողմակիր, . . .
 Ի թակարթակիր բելիարայ չարին:
 Զի որդւոյ ընդ Հօր փառս երգեսցուք յաւերժ,
 Հոգւոյն ճըշմարտի յաւիտեանս ամէն:

. Գնման յամբարայ զմէ Կնոս սքրմա՛մ Կ
 : Գնախնան յարքնքն Գամբարդափ մ Գրա՛ն
 , Գիտո՛ն Գոսգան յամիցցի Գոտայից՝ Գնածիմ
 : Գողմն մանդատափ Գոռայ Գնիտո՛նցը յամտա Գաթ
 , Գնիցցից Գն մ Գրաղա՛ն Գոցցս իողմն Գմ
 . Գնիցմ մամգա մնիցար Գնքն զմն մատիփ
 . Գնտրման յամցճ Գոճն յոտաւա՛ն սիցցո՛ւ
 : Գողցս բոսմիցոմ Գնքնքն Գնա՛ն
 . Գնմիցից միորցո ուճքը Գրաբա՛ն Գրցցա՛ն
 : Գոտամ սնտրմանը Գմ Գնա՛ն Գնա՛ն
 , Գնտրո՛ն Գրա մ Գրա Գրամանցմ Գնիտ
 : Գաճօյ ղան մ Գնա՛ն Գնց իոյմնը սմվնո՛ւ
 . Գնիտ մրա իմիմ Գնա՛ն մ Գնա՛ն
 : Գրօճառ յարքնքն Գնա՛ն Գնա՛ն

Ճ ՏՄՄՄՄՄՄ

Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն
 : Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն
 , Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն
 : Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն Գնա՛ն

ՀԱՅ ԱՅՈՒՂՆԵՐԱՅ ՍԵՐԵՐԳ

ՅԱՂԱԳՍ ՀՈՒՒՈՅ ԵՒ ՍԻՐՈՅ ՈՏԱՆԱՌՈՐ Ե ԲԱՆՍ

Այ՛ս ծովահան գիշերս Ի քուն՝ ես երկու շրջան մանեցի,
 Խօշտարս աչ ՚ի մխտ ընկա՛ն թէ՛ղմ ելա՛յ զճահաս վերուցի
 Փարչկմ աչ անուշ զինի, անի խօշտարիս դռուն գնացի,
 Խօշտարամ զդուռն բաց, ձեռն եկեր ոտվիս կու մըն:

Հանցանք ես Հայրին առի, որ զբաջերն իջարն ուտուցի
 Դարձայ մուճաւաթ բերի չեղինուցն սուն կապեցի,
 Ելայ ի վրան նստայ Աստուծոյ գանգաղիմ մի արի,
 Աստուած, մէկ ի վար Հայէ՛ թէ Բն՝ ողորմ բաներ կու լինի,
 Տասն տարեկան մանուկն, ի սիրուն զէտ մոմ կու Հալի:
 Ոսկորն է պատուք եղեր, ու կաշին զէտ ձէթ կու վառի:

Մտիկ իմ եարին արէք, զնչ Հագեր ամէնն է կանանչ,
 Հագեր գոցնգոցն կապայ, կօճակ շարեր ու օղակն է կանանչ,
 Առեր ու պաղջան մտեր, ջուր կերթայ եղերն է կանանչ,
 Մտիկ ծառերուն արէք, ծառն ծաղկեր տերևն է կանանչ:

Ա՛յ իմ նռնախալսս, որ եկիր ի մեր մահալլաս,
 Եկեր ու նոր սէր բերեր, լուկ ցեր զկրակն ի վաս,
 Երթամ աղաչեմ զԱստուած, երբ եկիր նէ աչ չեթաս,
 Զերեսդ երեսիս զնեմ, որ զեկած ճամբադ մոռանաս:

Ջուր զլլալին կուգաս, գետի թորակնէն կուգաս,
 Երթաս աչդ ձորերդ ի վաչր, ծաչնդ կայ ու դուն չեղես:
 Դիտեմ սիրու Տէր ես դուն, ի օտար աշխարհ կու գնաս,
 Երթաս ու սիրուդ Հասնես, գիշերն ի քուն չի լինաս:

Երնեկ ես անոր կուտամ, որ առեր իւր եարն է փախեր,
 Ոնց որ զբամուրջն անցեր, ջուրն էլեր զկամուրջն է տարեր,
 Զեկի, եղմնիկ եկեր, զոտխուն Հետքն է դորուսեր,
 Առեր ի պաղջան մտեր, ցորեկով զդրնչին է պագեր:

✓ Գիշերս ես է քուն էի, չիմ հալալ տեղացն է վրայ,
 Լուսին ալ կամար կապեր չիմ ճոհար անձկանն է վրայ.
 Ա՛յ իմ բարձր ու բարձր լուսին, շատ բարե տար իմ խօշտարին.
 Զգուռն այլ նշանով ասեմ, բարձր պատ ու ծառն է միջին,
 Նստեր է ծառն շքին, կիսմէ զիւր լուրջ պակկին.
 Կիսմէ ու հայերէն կասէ թէ ի՞նչ անուշ է սէրն ու գինին:

Սուրբ Աստուածածնի տօնին, որ իջաւ տիւպէրն է յեգին,
 Մանտր քայլափոխ արաւ, լուկ գնաց է պատրուսնին.
 Քաշեց զիւր հոռում լուսին, լուկ ելից է շարձմաթին,
 Շարձմաթն ալ է վեր քաշեց, լուկ ցաթեց շառաւղին է յեգին,
 Խաղողն ալ զիւր պէյթն պտաց, թէ չհասաց սրտին մուրատին.
 Օր մի կիւղէլին ծոցին, գանձ հապար ներքե տերեւին:

✓ Հիւանդ եմ է քո սիրուդ, առ խնձոր արեկ զիս ի տես,
 Արեկ նիտտ է բարձին վեր, ու ձեռքդ տար ու զիմ սիրտն տես.
 Զիմ ցառուն տեղն դու գիտես, ինձ օտար հէքիմ չի բերես,
 Թէ նեղէնաց զեղ արան, թէ չէ լից զնոր սէրդ ալ է ներս:

✓ Ա՛յ իմ աննման, մայրն չէ բերեր քեզ նման,
 Աչերդ է է ծով նման, ու ունքերդ է թե ծիծրանկան,
 Այդ քու աչերուդ շալֆուն, մէկ ամպեր Մոլբատ Խորասան,
 Ունքերդ է կամար կապեր, ու կերթայ է Մարրն թալան.
 Շատ ու շատ վաճառ արեր, շատ խօճայ ու շատ պաղրկան,
 Գեղներ եմ խնկիդ նման, ու առեր եմ գոյն զաֆարան.
 Զգիտեմ թէ քո սէրդ արեր. թէ եկեր է օրս մահուան:

Վերե փողոցովդ է վար կուգի, ճուկ ու մուկ հազար գուկախով,
 Խօշտարս ալ է դէմս ելաւ, լուկ բարե երես հիւգումաթով.
 Գրկեցի ու պինդ պագի զիւր աչերն խիտ կարօտով,
 Կերթար ու լալով կասէր թէ ի՞նչ խաղք էր եղանք ցորեկով:

Սրտիկս երկու գուռն ունի, մէկն գաղտ, ու մէկն ալանի,
 Յայն գաղտ գուռն է դուրս ելայ, լուկ գտայ հատիկմ ալ ասի.
 Այն ոսկին որ չիմ ափն ընկաւ, չէր ինկեր է շատ ոսկերչի,
 Ո՛չ ինքն է բուրան մտեր, ո՛չ լսեր ձայնն կրուսնի:

✓ Տեսայ զիմ հոգուցն հոգին, զարդարուեր ու կերթար է ժամ,
 Գարձաւ ու ինձ ճուղպայ երես, թէ մէր կերթաս, քո ժամը է հարամ.
 Գարձեր ինձ պագիկ մի տնուր, ահա ժամ ու շատ մի քարամ:

✓ Յոր տեղ ժամատեղ տեսնամ, քեզ համար ես երթամ է ժամ,
 Աղօթք ու աղաչանք անեմ մինչ որ քո ծոցոյդ տերանամ:

✓ Աղաղկէ քնից վեր ելայ. թէ երթամ չիմ եարն է բարե,
 Խօշտարս ալ է դէմս ելաւ, իւր երեսն էր վարդ ու տերեւ,
 Վարդն ալ խօշ լէպթ ունի, վաղվէնէքն երբ դպչի արեւ,
 Հանէ զիւր կանանչ կապան, լուկ հազնի զկարմիրն է վերե:

Առիւծն չառիւծին մտէն, թէ հաղար որ տան նա չուտէ,
 Գէմ ինքն ալ առիւծ եղեր, զառիւծին փասն կու պահէ.
 Ծառն գնալ չկարէ չայն տեղացն, որ ինքն բարեբէ,
 Երբ կրթն է ծառէն լինայ, նա կացին զինքն կըկտրէ:

Կատեմ թէ հայերէն ասն, թէ չէ ես ասեմ դուն լուկ,
 Զբերանդ ալ քննով ամէ, ու զսկանջդ ալ է դոց դու պահէ.
 Զէտ օղի ականջդդ առ, զէտ կարմիր զեկան ծրարէ,
 Այն մարդ որ շատ կղուրցէ, նա յետին խօսքն կու լուկ:

Արծիւն ու շահէն, բաղան՝ հետ վարժ, հարջառուն դանտէն,
 Տարին պարեխին ամին, ու բոլորն քար շարեցին,
 Վարի վարձինակ մի եկաւ, դորսն առաւ այն երկու քաջին,
 Արծիւն ու շահէն, բաղան, լուկ հայրան է վայր մնացին:

Գիշեր դու չերկան կեցիք, թէ կարես տարեկ մի եղեր,
 Իմ եարն ինձէ հիւր եկեր, դէմ հաղար տարու թէ գիտես,
 Առաւօտ դու իրատ կեցիր, որ զմեր խաղն կուերես,
 Գաս գլոյսն է վրայ բերես, զիս իմ եարէն բաժանեց:

Զայդ պագդ որ է քո բերնէն դու տուր քո սրտի կամով,
 Հանցեղ անուշիկ պտուղ, ոչ ցամաք երկիր կէր և ոչ է ծով.
 Նման էր այն պաղոյն, որ Ադամ կերաւ խաբանօք,
 Կերաւ է դրախտէն ելաւ՝ ես է քո ծոցոյդ կարօտով:

Զիմ եարն է գնալ տեսայ, որ կերթար է ճամբադ է վար,
 Մանտր քայլափոխ կարնէր, կու քաղէր ծաղիկ նուրուֆար.
 Ամէն հանդէսու տեղիկ, երեսին դնէր ու կուլար,
 Կուրնար չարկմնուն աչուին, որ կուպահէն դեկ չիսնէ օտար:

✓ Սրտիկս է խաղիկն եղեր, դօր դքո դուսան կու եկի,
 Անձիկս է չոր փայտ եղեր, ու զիրան է վառ կու պահէ.
 Տեսեր եմ որ միտն եկի, նա զիրանն դարբեցունէ,
 Թողեր միտն զիւր ոսկորն, դեռ է կրանին փայտ կու ձգէ:

Բու սիլ ես որ չեղելիդ ես ելեր. դաչդ օտար Հողդ հու կոխես, Թէ վարդ ես նէ վար եկոյ, Թէ օտար ծաղիկ նա գնան.

Ոչ վարդ եմ է վար գալու. ու նչ օտար ծաղիկ գնալու, եկեր սերուդ եմ առեր, սչ գալու եմ, և սչ գնալու:

Այս գիշեր լերանց բարձանց, ծաղիկունանց է մէջն եմ քուն, Իմ եարն է վերե գլխուս, հու խմէ ես անհող է քուն.

Գլխարկս ալ է վեր կալի, լուկ Թուալ նման կաքաւուս:

Թեկի շահէնի առի, լուկ Հասայ է յեղը ծովուն, Հասայ չհասայ սերուս, վնչ Հազար մօրս բերելոցն,

Մահալէդ է վաչը հուգի, լուկ տեսի չոր գանկ մի ճըգած, Ոտքս ալ Թապալ տուի, լուկ երեսս է վեր ծիծաղած.

Ես ալ գէմ մանուկ էի, է մանկանց մէջն կանգնած. Կղպանքն է վերայ դարկած, ու զբալնիքն աշխարհ վտարած,

Հողին Հոն վարօքն անցաւ ու զմարմինն է Հողն անիծից, Մարմինն է Հողուն է դուրս, մէկ խօսք զՀողին վճարեց.

Ձմեղքն ես ու դուն արաք ու երկուքս ենք պարտականք, Ես Հող էի է Հող դարձայ, քո ամէլն դեղ պարեց:

Ձիմ եարն է մանէթ կուտամ, է վարդին մէջ պահեցէք, Թէ երթամ ու շուտով դառնամ, զամանաթըս է տէր Հասուցէք.

Թէ երթամ խարիպուկ մեռնեմ, վարդն ձեզ դտէրն չիշեցէք: Գարբիէլ իջեալ յերկնից և սրբոյ կուսին աւետեաց.

Ուրախ լեր կոյս տալիթայ, զի դժխոյ լինիցիս փառաց, Ահա չղանայ շնորհօք. զոր յառաջն Եսալի ասաց.

Իբէն ծնանի Քրիստոս, որ փրկէ զմարդիկ է մեղաց: Բանն է Հօրէ առաքեալ, և յարգանդ կուսին բնակեալ,

Առեալ յԱրեմէ կուսին, և անշուշտ ընդ բանին խառնեալ. Մարմնով է կուսէն ծնաւ և կնիք կուսին սչ խախտեցաւ,

Ծնողն է Աստուածածին, խկապէս և ծնեալն Աստուած: Մարիամ լցեալ շնորհօք, և Հողով սրբով բարբառեալ,

Անձն էմ ցնծացաւ է տէր, և Հողիս է Փրկիչն Աստուած. Ձքողցեալս ելից Հացիւ, և զանկեալ բնութիւնս կանգնեաց,

Ձհօրն աթոռոցն ընկեց, որ զնախնին մեր զԱզամ խաբեաց: Սուրբ կոյսն է յաչրին ծնաւ, և եղեն նշանք սքանչելեաց,

Լոյս մեծ է յարիւոյն Հատեալ, Հատեալ առ կոյսն յաչրն ծագեալ.

Բազումք է յերկնից զօրաց, խառնեցան ընդ դասս Հովուաց, Փառք է բարձունս երգէնն, յայանելով զծնեալն Աստուած:

Եղնիկ մի ջրնն խմելն զեղբերուաց զուքն էր տեսեր, Նա յԱնթաքեայ զարկեր, Թէ պէ՛հ եմ Հետ վերուցեր.

Օր մի յառիւծէն փախեր, նա եղջիւրն է ծառն է գամեր, Ձով որ է ճարակ դերեր նա չիւր մահն է յանկից եղեր:

Օրհնեալ է Աստուծոյ անունն, որ զբարեաց դուռնն է բացեր, Ձհաշխարհս զեղեցիկ ստեղծեր, և երեք դիմաց բաժաներ.

Ձրեշտակս է յերկնս դերեր. Ադամայ զգրախտն տուեր, Ձերկերս անասնոց տըվեր, անբանից տեղիք զսա շիներ:

Բազան է յանտառ մորին, Թէպէտ բու, Թէպէտ բազայ է, Գուհարն է ծովին միջին, Թէպէտ քար. Թէպէտ գուհար է.

Խելօք է յանգէտն է մօտ, մտիկ արկք Թէ ի՛նչ նման է, ձրագն է կուրին առջև կու վառի ինքն չգիտէ:

Եկին աւետիս բերին Ադամայ Թէ նիստ ու խնդայ, Եղեմ զբախտէն ելար, պատճառ սիլ եղև մէկ ասն.

Թէ զօճն ու զեւայ կատեն, նա պատճառ եղաւ սատանայ, Ես քեզ սատանայ եղայ, ինձի սիլ եղև մէկ ասն:

Երթամ պատմեմ Ադամայ, Թէ զՔրիստոս մարմնով ես տեսայ, Ահա է խաչ բարձրանայ, աղատէ զճնուողն Ադամայ.

Ձդժոխն աւերել կամի, ազատել զՀողիս որ անդ կայ, Ի վեր է յերկնս Հանէ, Հրեշտակացն առնէ գերակայ:

Աւաղ ու Հազար բերան, Թէ ի՛նչ խելօք էի անխեղացայ, Ասի Թէ վաճառ անեմ, է շահուն տեղն զենեցայ.

Ասի Թէ բարև մի տամ, այն կուոցն որ մարդ չիմանայ, Նա զԹաղս է գլխոյս առին, Հանց շուտով որ ես չիմացայ:

Ձինչ որ ես Հետ ինձ արի, չիւր արեր ոչ ոք Հարամի, Շիշայ մի Հալած ոսկի է գետին է վար վաթեցի.

Անցաւ է գետնին ներքև, ես դարտարի է վար մնացի, Ի՛նչ անեմ յետի անունն, երբ առաջն անունն աւերի:

Ես ասեմ ու դուն լսէ, առ է քո մտքունքդ յանդիճէ, Օղ արն ախանջդ դիւր, զէտ կարմիր զեկան ծրարէ.

Այն մարդուն է խէչ մի նստիր, երբ երթաս զքեզ զբուցէ, Ձնեան յետ քեզ նետէ, ու զաղեղն դառնայ պահէ:

Մէկ մարդ մի գիտատան ունի, զվարդին տակն կու փորէր,
Պիւլպիւլն և վարդին սիրուն, զիւ շինին յառաջ կու բեբէր.
Արծիւն է յաւան ելեր, ու կասէր թէ այդ ինչ չաջապ էր,
Թեպտեմ չիմ թեա ընկեր, նեա եղեր ու զիս կու խոցէ:

Երբ ես է աշխարհս եկի, գառն անպարտ ու մեղք չունէի,
Ի յաւազանէն ծնայ, զէտ զմարգարիտ ցոլայի.

Մեծցայ ու մեղաւոր եղայ, չիմ ոտօքս է մեղք գնացի,
Զկամք սատանային արի, շանդենէն խապար չունէի:

✓ Կուզես որ յազիզ կենաս, որ ամէն մարդ զքեզ սիրէ,
Գուն Հողուն նման կեցիր, որ ամէն մարդ զքեզ կոխէ:

Քան գերկաթն այլ գրնչ ամուր, որ կրակն զինքն կու հալէ,
Գու ջրի նման կեցիր, որ կրակն չիւրնէ կու վախէ:

Լաւ մարդ եմ նորա կասեմ, որ բանայ զբերանն համով,
Հանց գուն գեղեցիկ լեզու, որ լնու տուն մի ճուհարով,
Աստուած երբ զաշխարհս արար. զհողն, զջուրն, զքամին հողի,
Մթխալ մ' աւելի չարաւ, կռեց զամէնն չափով:

Կաճայ մի կամիմ ասել, որ արժէ ճուհար մի բոլոր,
Մարմին է մի նաւու նման, խելքը ծով, թէ չունիս ժխոր,
Միտքը նաւարար նաւիդ, որ բարձր ես գանձ շահաւոր,
Թէ եղն ծովիդ հանես, նա առնէ զքեզ փառաւոր:

Կանթեղիկ մտիկ արն, ջուրն ու ձէթն ու հուրն իման,
Կանթեղն է մտաց նման, ջուրն ուսման, ձէթն գիտութեան.
Քանի զմիտքս սուրբ ունիս, դու սիրով ջանայ ուսման,
Հոգիդ է պայծառ գունով, որ լոյս տայ քեզ մթութեան:

Հայր մեր որ չերկինս ես դու, բարձրութիւն քեզ կու վազելէ,
Եւ սուրբ եղիցի անուն, առաքեալ և բանն է հօրէ.

Զինչ զԱհարօնի գլուխն, որ ծաղկանց իւղովն օծեալէ,
Կամ ցօղ Ահերմօն լերին, Սուկաւ լեառն բուսեալ է.

Ո՛չ գարունն ջուր կուզէ, ո՛չ աշունն թոռմելու է,
Հանց գուն ծաղիկ ո՞վ տեսեր, զարարածս շէն կու պահէ.

Նորա ծաղիկն ո՞վ ասէ. երբ նորա անունն Յիսուսէ:

Այն մարդն որ առ տուրն երթայ, գէմ պիտի զդժարն յանդիճէ,
Շաքարին շատ ուտել չվայելէ. աղամորդու որդին անհողէ.

Մտիկ լեռներուն արն, խելօքնուն ասած մասալէ,
Այն որ բարձր է ձիուն ունի, այն որ ցածն ինչ խօշ կանանչէ:

Մարդն որ է խարխուլութիւն երթայ. գէմ նորա շատ խելք պիտենայ,
Քան զամէնն ցած կենայ, հապա թէ իւր բանն կու լինայ.

Մտիկ գուն ծառն արն. թէ քանի հիւնէր կայ ինայ,
✓ Այն ճիւղ որ զպտուղն ունի, քան զլարտակն չէր ցած կու կենայ:

Ո՞վ որ սիրոյ Տէր մարդուն չողորմի, թող զինքն մեռնի,
Իր մահն է մորն լինի, չիւ բերնին հաղորդ չգտնուի.

Աղուէնն իւր լալիան լինի, գալ ու ագուան իւր հաբեղանի,
Շունն ալ իւր մատաղ լինի, ու ագին զէտ մոմ թող վառի:

Պիւլպիւլն է չեզին մտաւ, է վերայ վարդին թառեցաւ,
Երաց զիւր բարի բերան, և ասաց մինչոր լուսացաւ.

Վարդն ալ է փշ յիջին, սուտ է քուն է զայն իմացաւ,
Խղտեց զիւր կանանչ շապիկն, զկարմիր մի շուտով հաղաւ:

Սկին ու բերն խապար, պիւլպիւլին թէ վարդն մեռաւ,
Պիւլպիւլն է վարդին սիրուն, սև ներկեց զշապիկն ու հաղաւ,
Շուտով մի բերն խաբար պիւլպիւլին թէ վարդն եկաւ:

Պատուեց զիւր սեռիկ շապիկն, խատուտիկ շուտով մի հաղաւ:

✓ Գիշերս ես է քուն էի, քունս է ներս սրտիկս երեցաւ,
Սկին ու բերն խապար, քո սիրած եարն զքեզ մուացաւ.

Մանկտիք, ձեր արեդ ասեմ, լսեցի լեզուս կայեցաւ,
Շուտով զեդ ու ճար արէք, որ չասեն թէ յանկիւմէն մեռաւ:

✓ Սէրն երբ է յաշխարհս եկաւ, եկաւ իմ սիրտս թառեցաւ,
Հապա չիմ սրտէս է դուրս, չերկէ չերկիւր թափեցաւ.

Սկաւ է գլուխս ելաւ, և չղեզս էլաւ թառեցաւ,
Աչիցս արտասուեմք ուգեց, նա արինն է վար վաթեցաւ:

Մեր Տէրն է չերկինց է վար սիրտ ելաւ, թէ գամ սատանայ,
Առնում զԱդամայ հոգին, ու գրեմ է թղթին վերայ.

Զճնունդն ալ է հետ հանեմ, աղատեմ է հետ Ադամայ,
Զդժոխն ալ աւար առնեմ, թէ հաղար շինես, սատանայ:

✓ Մորձիկ մի երեա բարև, իմ ամէն խոցս նորեցաւ,
Աստի կու սիրեմ զքեզ, իմ խօսից ճուղապ չի գտաւ.

Գարձաւ զայն ճուղապ երեա, թէ ինչ անեմ լեզուս կայեցաւ,
Քո սէրդ է գլուխս ելաւ, սև ճիւղէս է փորս եփեցաւ:

Քո սիրուդ մտիկ արի, նա զէտ նետի չարխէն ելաւ,
Ես անմեղ կանգնած էի, եկաւ իմ սիրտս գամուեցաւ.

Մանկունք ձեր արևնուդ ասեմ, այս նետտիս որ չիս գամուեցաւ,
Շուտով տեղ ու ճար արէք, որ չասնն թէ յանկի մեռաւ:

Ի յարեւելց ի վար, ելեր մեր տէրն կուգայ,
Նէք որ ի դէմն երթանք, որ նորա սիրտն չի մընայ:

Հնդուն թագաւոր փատիշահ, ոչ եկեր է և ոչ պետի գայ,
Արեւելքն ինքն է նստեր, յարեմուտք Հիւքմն կու խողայ:

Աստնորս է չորս քէօջայ, լոյսն ընդ որ կենէ մէյ ասա,
Լոյս ի յայն տեհէն կելնէ ուր քրիստոնէն յաղօթս կու կենայ:

Մէկ մարդ մի այլ զլոյսն թողեր, դէմ ի մութ յաղոց կու կենայ,
Չայն շուն ընութիւն ունի, սատանին մասն կայ ի նա:

Պիտէր կաթ մի յայն գինուն, որ խմեց Յնովք—Տղիա,
Խմեց Տէր Գրիգորն, Հայոց, ասաց թէ Հանգայ:

Հայ երամ, դուք էր կուլայք, գիտէք, որ ձեր Տէրն տի գայ,
Շատոց մթան լոյս արեր, կու վախէք թէ ձերն ուշանայ:

Կարմիր վարդ կանանչ թուփով, կանանչ թուփ կարմիր խնձորով,
Քանթ կենամ քեզ ապով, քանթ մէկ երիմ կրակով:

Կու սիրեն սրտով, կշտացեր եմ սուտ խաբելով,
Թէ չեմ սիրեր ըղբը սրտով, սուրբ Սարգիս, Աստուած քեզ խուով:

Ծաղիկ այն ծաղիկն կասեմ, որ օձու բերանն է բուսեր,
Լուկ մարդ, ի յօձուն ահուն, զայն ծաղիկն հոան չէ աուեր:

Մանուկ մի հոռմանց է ելեր, զարեուն թարիկին է տուեր,
Զօձիկն արեհն Հաներ, ու զծաղիկն բերնէն աուեր:

Ծառ մի կայ նարինձ կու տայ՝ ծառ մի կայ նարինձ ու թուրինձ,
Ամենայն ծառ պտուղ կու տայ, թէ ուռին չիտայ՝ նա Համ Բնչ:

Շատ եար իր եարին լուեր, թէ դու այլ լուես նա Համ Բնչ,
Շատ մարդ ի սիրուն մեռեր, թէ դու ալ մեռնիս նա Համ Բնչ:

Կանչեմ հող ի վեր Աստուած, իմ մեղաց ճարակն ի քէն է,
Աստուած իւր բերնովն ասաց, քո մեղաց ճարակն ի քէն է:

Էրէցն ու աւետարան Աստուծոյ մօտիկ նշան է,
Զինչ որ շարթուն մեղք դարձես, կիրակի դայն խօստովանէ:

Առնուս անթառամ պտակ, անդենին հուրն զքեզ չերէ:
Կանչեմ հող ի վեր ստեղծող, զամենայն դարիպ դու պահէ,

Իմ եարն ի դարիպութիւն, իր կրակն զիս կու երէ:
Զիր գալն ինձ շուտով արէ, զիմ ամենայն տէրտս նա գիտէ,

Զերես երեսին դնեմ, որ հոգիս ի ծոցն ելանէ:

Այս առաւօտուս լուսուն, գայր ջրէն ձայնիկն զղղուեն,
Այն իմ Պէօֆայ եարին, ձայնն անուշ էր քան զամենուն:

Բարակ սիրոյ տէր մարդուն, ինքն ու իր եարն մէն ի քուն,
Պաք տան ու պաք առնուն, զօլայն էն մէկալ գիշերուն:

Հանցքուն եմ ի քո սիրուդ, զԲնչ ամպերն կառնեն շառափ,
Չայդ երկիրն ամէն գիտէ, սիրոյ տէր եմ հետ քեզ խարապ,

Այս իմ նենգաւոր այերս, չի կենար մէկ պահմ պարապ:
Կուլայ զօրն զքեզ կուղէ, չի առներ այլ մարդու տալապ:

Վարի վարձինակը եմ ես, արգելէ մ մարդ, թէ կարես,
Թուչիմ այլ երամ խառնիմ, գաս ի հետ ճանչել թէ կարես:

Ոսկի խաֆէս այլ շինես, զիս ի ներս դնել չկարես,
Զերկիր բարեխօս բերես, զիս ի տուն տանել չկարես:

Կարմիր ու ճերմակ երես, քանթ մի զիմ սիրտս արունես,
Անցնիս թուրն ապուրն ետե, ամպ ու գոլ առնես զիս էրես,

Քանթ զայս երաժս երես առ քեֆին ու դիւր զիս ի ներս,
Հեռի քեֆինն ի քէնէ, Հանց ծոցս արեկ մուտ ի ներս:

Յարխարհս ես ի ժուռ եկայ, չգտայ ըղբը սիրելի,
Զխելքս ի վրաս բերի, զբազուկս արի սիրելի:

Քանի բազուկս ի բան կենայ, շատ եղբայր ու շատ սիրելի,
Բազուկս ի բանէ ընկնի, ոչ եղբայր և ոչ սիրելի:

ՅԲնչ ես եղներ ու դեղներ, երեսիդ գոյն գնացեր,
Գէմ քո եարն չէ մեռեր, կամ օտար երկիր գնացեր:

Թէ լամ նէ թոնգ ես լամ, ես գիտեմ թէ Բնչ եմ կորուսեր,
Ներ իմ հոգուրն հոգին, ամհոգի ի վար մնացեր:

Յաւուրն ի հազար պահուն, Տէր փրկէ ի մարդոյ շառէն,
Մարդոյ շառն այնչափ չար է, որ գաղանն չերմէն կու վախէ:

Զառիւծն ի դէնձիլ դրամ, գաղանայ գլխաւորն է,
Արծիւն ի յաւան ելեր, յաղամորդուրն յահէն կու վախէ:

Ես ասեմ ու դուն լսէ, մայրն օրհնամ որ զքեզ բերեր է,
Մայրդ երբոր զքեզ իբեր, գէմ յասաց թէ զերկիրն էրէ:

Կրակն ի չերկնից ի վար թոնգ զքո մայրն ամէն էրէ:
Որ զիս ի քէն իգատ, զքեզ չեանէ օտար կու պահէ:

Պիւպիւրն ի ծովն միջին, ի օձուն բերանն ու կասեր,
Թոնգ ես եմ ի յայս հալիս, թոնգ իմ վարդն գէշ չքաշէ:

Վարդն ալ եփշե մեջին սուտ ի քուն էք զայն հու լսէր,

Լուկ եւր շարեղէն շապիկն ի չորեքդիմաց հու խզաէր:

Ես այն հաւերուն էի, որ գետին հուտ չուտէի,

Թռչի ի կամարն ելնի, թէ սիրուն ահաատն ընկնէի:

Եկաց յայն ահնատըն ընկաց, որ ես ալ յանկի վախէի,

Ամէն հաւն ստովք ընկնի, ես ստովքս ու վիզս աւելի:

Փոքրիկ վաճառական մ' էի, իմ անունն էր Թաւաքալի,

Թաւաքալի Աստուած արի, ձգեցի դիտու ի ծովի,

Գնաց յայն կղզին ելաւ, որ ճուհարն ի հոն հու քուսնի,

Ճուհարն որ իմ ափս ընկաւ, չէր ընկեր ի շատ սովեցի:

Ողորմ ու լալի հաւուկ, քան զկասկած հաւու չըլինաց,

Ոչ գիշերն քուն ունի, ոչ ցորեկն ի վար հու կանկանի:

Մէկ պահ մի դադար ունի, որ չտեսնի ի վար հու կատուի,

Երկու կաթ արիւն կաթէ, յաչեքուն համայ հու թռչի:

Թէ չուզես որ քիւֆր ասես, ձեռքդ տար ու սերտդ բռնէ,

Ոչ քիւֆրըն քեզ հաց բերէ, ոչ թացան, թէ նկատ ու ծախէ:

Անշահ ու անօգուտ բան է քիւֆր ասելն, բայց մեղանքէ,

Սաասնայն չիւոցք ասաց, դեռ յանկից ի վեր հու վայէ:

Հայ իմ մէկ ու մէկ Աստուած, մէկութիւն քեզ հու զուլէ,

Ձոր որ դուն ի վեր տանես, մարդ ի վար բերել չկարէ:

Ձայն հացն որ դու տաս ուտել, խիկ մարդ խիկ չկարէ,

Ձուրն ի կենաց աղբերէդ, ով ըմբէ անմահ մնասցէ:

Կանչեմ հօտ ի վեր Աստուած, որ իմ ձայնս քեզ համնի,

Թող աւաղանի ծնունդ ի սիրուն պէլան չի կրի:

Մէրն ալ դէմ օսվի ունի, ու ձեռուի դէտ զհարամի,

Եկէք հարամիդ տեսէք. հարամի ու նետ մի չունի:

Եկեր ի փողպատս առեր, չեմ երթար նի քարը հու տանի:

Արեք ի ծովերդ իջնունք, որ ձկներ սրանք վարմով,

Առնումք դնա ի տուն տանեմք, ու եփեմք զինքն բարկ կրակով:

Ձկներն ինծի հանց ասին, թէ լցաւ մեր սիրտն արիւնով:

Երբ ես արեւն ելնեմ, թող ցամքի չուր դետ կաց ու ծով:

Քանի դու ինծի էիր, նա կանանչ ու ցողն ի վրայ,

Երբ դու որ չիննէն ելար, ձկն երեկ եղեմն ի վրայ:

Թէ այլվի իցի դառնաս, ու կենաս խելացդ ի վրայ:

Երթամ բարկ արե լինամ, գամ կանգնիմ ի կամարիդ վրայ:

Լոյս ծագեմ ի քո վրայ, որ սաստիկ ձկնն վերանայ:

Դաւիթ արքայի սրբին Սողոմոն, զայն մեզ հու ասէ,

Ձխրատն իմաստնոցն դու տուր, առաւել նա զքեզ սիրէ:

Անգէտ անիմաստ մարդոցն խրատ տաս նա զքեզ կատէ,

Թուր ու դանակ առնու, թէ կարնայ նա սպանանէ:

Գանգատ եմ ու խոց եղբարք, սիրտս ի վեր արիւն կու բերէ,

Ի մանկութենէ ի վեր զիս ուրման հոգն հու մաշէ:

Եկեր եմ գերի անկեր, ճար չկայ որ մէկ մի թափէ,

Դատիմ զէտ զամէն մշակ, նա մարդ կայ որ դեռ հու խոցէ:

Ձորս բան խրատ առ չինէն, որ ամէն աշխարհս քեզ ատէ,

Ձայլոց մեղքն դու մի քններ, զքոյդ գերիար մտօք քննէ:

ՁԱստուած մօտ ի քեզ դու տես ու զմահուն օրն դու չիշէ,

Ձխրատս դուն ի սրտիդ տնկէ. զքեզ ամէն չարէ հու պահէ:

Ձայլոց մեղք դու մի քններ, որ Աստուած զքեզ չդատէ,

Ձքո մեղքդ խիկ մի մուսար, որ խոնարհ զանձը քո պահէ:

ՁԱստուած թէ ի մօտ տեսնուս, մեղքն խիկ զքեզ չխաբէ,

Ով որ զօր մահուն չիշէ, նա զաշխարհս խիկ չտրէ:

Խակ դու տեսար հէրեֆ, գրին է խում որ գտունն է շիներ,

Կամ ինչ տան . . . խմօղ որ աղպաթն ի չինքն է հասեր:

Ձհաւանն ի մէջլիս գրեր, թէ շինեմ ու գտունն աւերեր,

Ձերկուս այլ աւեր թողեր, երկուքէն մահրում գնացեր:

Ի չիմ շատ մեղացս ահուն զիս երերն ու լացն է աւեր,

Ոչ ով չէ պատճառ եղեր, չեմ այլոց ձեռօք խաբուեր:

Յիմ սրտիս կամաւն յօժար յամենայն մեղքի եմ հանդիպեր,

Միոյն հակառակ կացեր, զօրինաց ցանկն եմ պատառեր:

Ձերկուսն ի մէկ տեղ բերամ զէտ ընկեր կասն թէ պահէ,

Ու չորս բնութիւնս օտար հետերաց կասն թէ սողէ:

Հինգ գունն է ի բաց թողած զայդ ամուր կասն թէ պահէ,

Հոգիս իմաստնոց միջին զէտ հրակ՝ որ զմօմն հալէ:

Ձերկու ընկերացն ասեմ, մէկն հոգն է, մէկն հոգին,

Հոգին թէ ի վեր քաշէ, հոգն ծանար ի վար հու հակէ:

Վախեմ թէ հողոյս լսեմ նա հոգոյս լոյսն պակասէ,

Հետ հոգոյն ամ, ով թռչի երբ նորա տունն հեռի է:

Չհինգ դուռն է և բաց թողած զայդ ամուր կասեն թէ քակէ,
Այս բերդս է գանձով իւր ու հազար չարկամ կու մտնէ:

Չչարկամս ես և չիս ունիմ, զդուռնին զամէնն կու փակէ,
Թագաւորս է և ներս նստած, նա զայս ալ գողն կու խարէ:

Աւաղ զայն որ շատ դատիս մարդ չկայ որ զեւն ճանչէ,
Հաշուէ թէ ճուհար ունի և խողուն առջև կու վաթէ:

Թողն զճուհարն մնց ճանչէ, զօրն և բուն զաղբն կու փորէ,
Կոխէ նա զքո ճուհարն, ու զընչով զբեզ կու դաղէ:

Սատանայ տեսաւ զՄովսէս, արգելեց ու պահ մ' ալ և լաց,
Իմ Աստուածախօս Մովսէս, մեր Տէրն էր մեզ է խոսոված:

Երբ մեք աշակերտ էաք Աստուծոյ Ադամ չէր ստեղծուած,
Ադամ և հողոյ ստեղծած, մեք և մեր փառացն անկած:

Հաւատն անառիկ բերդիկ ո՞վ առնէ զնա հայրենիք,
Թէպէտ թշնամիք ունի, որ բերեն ինձ շատ մըճենիք:

Թշնամին հեծել կապէ, կու լինայ և նա նետածիք,
Նա զնա մասխարայ գնէ թքանէ զէտ զիմաճիք:

Ի չերկնաւորաց դասուն Սաղաչէլ երես է շրջեր,
Ի չերկնից յանուկոս է ընկեր, և լուսուն մահրում մնացեր:

Չադամ և դրախտէն հաներ, յանասնոց չերկիրս է ձգեր,
Ամէն աղամայ որդիք այս օտար երկիրս է բնակեր:

Չանգէտ անդգամ մարդոցն հետ երթալն խիտ դժար է,
Մարդ որ անդգամ լինի զընկերին խրատն չգիտէ:

Ընկեր հետ անօր եղեր, զինչ որ դուն ասես նա լսէ,
Երբ դժար տեղաց առնուս նա գիտնաս որ բեզ ընկեր է:

Արեկ որ խրատ մի տամ խելք ու միտք ունիս նա լսէ,
Հետ անգէտին մի դատեր, թէ հազար որ զբեզ կու սերէ:

Անգէտն է և հուր նման ուր ընկնի զտեղն կու հրէ,
Գիտուն է և ջուր նման, ուր երթայ կանանչ բուսեր է:

Չխրատ այն մարդուն դու տուր, զինչ խրատ տաս նա լսէ,
Անգէտ, անիմատ մարդոցն, շատ ասելն ան ինչ օգուտ է:

Թելօքին խրատ երբ տաս, բարեկամ զբեզ կու գիտէ,
Անգէտին խրատ երբ տաս, նա չարկամ զբեզ ճանայէ:

Գաւթ մարգարէն ասաց, թէ չարկամ ունիս, նա սերէ,
Չձեռքն բռնէ և տուն տար, ու անուշ լեզուովդ նա պատուէ:

Չկթխայն լից և յափն տուր, իւր բերանով զինքն անիծէ,
Թէ Աստուած զայս տուն շէն պահէ, ու զչարկամն գլխավարէ:

Քան զԱդամ այլ ինչ հարուստ, որ ունէր զըրախտն առնձին,
Սատանայ և օձ մտաւ, օձն չեւայ՝ զԱդամ խաբեցին:

Ի Պաղոյն ուտել տուին, և փառացն մերկացուցին,
Տերև թղենուցն տուին, և դրախտէն հանին, վարեցին:

Չուր որ կու սերէ Աստուած, սակաւիկ մի աստ կու տանջէ,
Թէ սէր և սրտանց ունի, առ Աստուած չարին համբերէ:

Թէ փորձէ նա սէր ունի առ Աստուած, նա խիտ յօժար է,
Տանջանք կու թուի նմա, թէ իւրով զանձն կօծանէ:

Ո՞վ իմ խրատիս լսէ, նա զանանց բարին վայելէ,
Յանդէն պարզերես երթայ, և յօճեքէ իսկի չվախէ:

Յորժամ չարութիւն լինի, փողն երեք ձայնիւ տի կոչէ,
Ո՞վ առէն բարի կացեր, նա զեկայք ձայն տի լսէ:

Կանչեմ այս ծովիդ վրայ, ծովդ և յակէն թանաք դառնայ,
Չինչ իշամբ եղէք, որ կայ, ամէնն ինձ գրիչ պիտեանայ:

Չինչ հրէք ու խաբեղայ դանուշման, որ գիր գիտեանայ,
Գրէ չկարնայ կարգաւ, զինչ և չեմ սիրտս կայ զուսայ:

Յաշխարհս ես իժուռ եկայ, լուկ անգէտ մարդուկ մի գտայ
Թողեր է զցամաքն և բաց, երբուն և ջուրն կու գնայ:

Շիներ է փայտեայ տապան, այն տախտակն յապով կու կենայ:
Օր մի ընկղմի տապան, լուկ լինայ ձկան նափաղայ:

Շատ էր յայդ ծովերդ մտեր, լողացար, այլ չես ելներ,
Մօտ իյալին ես եկեր, զիս սարսափն ու դողն է պատեր,

Բազկիդ զինէհար ընկեր, թէ լողայ ան զիս ել և վեր,
Շատ դու ինձ ատէն հասեր, հեծնի ինձ չէք ես խառվեր:

Գարձաւ ինձ ճուղապ արաւ, զբեզ մեղաց ալիքն է թացեր,
Շատ մարդ է յայտ ծովդ ընկեր, մուրթեր ու անհուն կորեր:

Նշեր մօտեցեր եմ ես, վախենամ քարի դիպեանամ,
Քակի իմ աղւար շինուածս, ու տախտակն մէկ մէկանայ:

Ա՛յ իմ նշենի ծառիկ, ծաղկեցար ու դարձար և նուշ,
Բերանդ է աղուշ մաղուշ, պըռկներդ է ամբաւ ու նուշ:

Չայնախդ (զարաղ) որ ափիդ ունիս, դու խմէ, որ ստեմ անուշ,
Պագենմ զայդ բերնիդ բօլորն, որ գինուցն հօտ դայ անուշ:

Այն մութն ու խաւար տարին, քեչկէ չե՛ր բերեր մայրս զիս, բերաւ սիրոյ տէր արաւ, սերոյ տէր, որ կ'ենէն հոգիս. Կասեմ թէ կենէն հոգիս, նա կասեն թէ թող մեռնիս, Ասքանիս զուլում մի տեսեր, որ զմանկան մահն կու կահիս:

Խիտ եմ կարօտցեր իմ եար, դուն աժե՛ս որ կարօտանամ, Ո՞վ որ զքեզ իջիս բերէ. թէ զհոգիս ուղէ նա կուտամ. Քանի որ սպրեր եմ նա քաշեր եմ շատ տէրտ ու դամ, Զի՛նչ շահ իմ շատ սպրերոյս երբ և քէն կարօտ կու կենամ:

Իմ եար, խղճայ քո գերուոյդ, քո գերուդ մէն մէն կենալուդ, Գաղտնի, ալանի լալուն, վախեմ թէ ելնում աչերուն. Լսեր եմ որ վարդ ունիս. ուղարկի տեստէ մի գերուն, Պագնեմ—աչերուս դնեմ, որ դադրի աչերս և լալուն:

Իմ եար քեզ վատ չեմ ասեր, դու հիմի էր ես խռովեր, Խամազ կայ և մեր մէջս, քեզ դալատ է հասկացուցեր. Ղամազն է, և օձ նման, որ զՍդամ զալտեցուցեր, Խաբեր և դրախտէն հաներ, և լուսուն է մերկացուցեր:

Նրկինք որոտաց 'դողաց' աստղն իսկի և տեղն չմնաց, Իմ եար երբ չինե՛կ ելար, բիւր հազար ծաղկունք և հորաց. Իրեմ ես բարակ թղթիկ, ուղարկեմ շատ պատգամ իլաց, Որ տեղ ես բարով կացեր, քո սիրած եարն չմոռանաւ:

Փսքրիկ բոլորիկ դռնակ, որ և քէն ծագեց լուսնակ, Քո մէջքդ է քան զուր բարակ, քո ծրծերդ և մէջ բարունակ. Իմ եար երբ դալդ ինձ ասիւր, դու սպրիս հազար ժամանակ, Ես այլ և աւուրս և վեր, և ծոցոյս առնեմ քեզ ճարակ:

Փսքրիկ բոլորիկ շամամ, երբ լինի սիրոյդ տիրանամ, Քո սէրն չանատակ ծովուն, ու քեաֆիր ալին պահապան. Նրթամ հօքմ դէմ լինամ, դամ ընկնիմ և ծովդ ու լողամ, Այնչափ ել ու մուտ առնեմ, չինչ որ քս սիրոյդ տիրանամ:

Նման ես և չաչն ոսկին, որ Մըսրայ ծէրն կու պահէ, Քո ձայնդ և չերկիր ելեր, զքո խցմէթդ մարդ չգիտէ. Զքո խցմէթդ ես գիտեմ, որ ճիկէրս և փորս եփեր է, Սրտիկս և չողեղ նման, գերիդ լար է արիւլում է:

Պաղջայ մի տնկեր եմ ես. թէ ի՛նչ աղէկ մորճեր կայ և ներն, Մնուցի ու և հասկ բերի, խլեցին զայն կու լամ ես.

Զէտ մանկալորուտ կաքաւ, և լեռնեցն և շուրջ կու գամ ես, Լսեր եմ ահնատ ունիս, բեր լարէ գամ ընկնիմ և ներս:

Տեսայ զիմ եարն նստած, դէտ հաղար լուսին բոլորած, Զէտ զարեգակն վառած, դէտ պայծառ աստղն զարդարած. Զտոկունքն ալ և ջուր իղիւր, զնունայ ձեռքուն ալ լուաց, Կտուածի թէփսին դրած, արմաղան դրած բաժանած:

Ձինակն և ջրէն հանուի, ջուր մ' ալ ձգեն նա սպրի, Հանցաուն եմ և քո սիրոյդ, զինչ ձկնակն որ թալէ թլի. Զձուկն և ջրէն հանեն, նա տըտան տայ ու մեռանի, Նրբ զիս իմ եարէն դատեն, մեռնիմ ու այլ ճար մի չլնի:

Արեգակն ու պայծառ լուսին, որ կելլեն և մէկ թապիհէ, Իմ եարն և տանէն և դուրս, գերիւքին լոյսն կու պատլէ. Նման այն աստեղն ես դուն, որ ամէն' անաւօտն ելնէ, Քիչ քիչ նա և վեր կու գայ, զբարիլոյսն և հետ կու բերէ:

Իմ սիրտս և քո վառ սիրուդ, դէտ աշնան զաղէլ կու դողայ, Արտսունք և չերեսս և վեր, դէտ գարնան անձրև կու ցողայ, Հոգիս և չինե՛կ ելաւ, մէկ մի քո ծոցոյդ ճար արմ, Ծոցիկս է ծոցիդ սովոր, այլ ընդ սր երթայ մէկ ասն:

Հայ իմ սերկիկ մորճիկ, չինչ ատէն էր սիրելու, Զար փուշն է և քեզ պատած, որ չկայ ճարակ մտնելու. Զար փուշ պատողին ճկուն, ես հաղնիմ ճաղան կուր, Դամ մտնում ու վարդ քաղեմ, թող հոգեկս և տեղն ելնու:

Յնւր էլիւր, ուստի եկիր, անձանօթ, ու զիս սիրեցիր, Զկրակն և թէղնիկդ ունիս, և ծոցիկս և վար վաթեցիր. Զծոցիկս ալ բուրայ արիւր, լուկ գոսկին և ներս հալեցիր, Ոսկին ալ հալխայ արիւր, չիմ սրտին չախանջն անցուցիր:

Յէրէկ չէ այսօր տեսայ, խնձորի տալիկ մի հուսայ, Թէ սպրիմ և չարև մնամ, թէզ հանեմ շուտով ջուր ինա. Զուր Յորդանանու բերեմ, ու ջրեմ որ անմահանայ, Ի շուքն հանգչեմ ես այլ, պտղուն վայելեմ նմա:

Իրեւս որ դուն պարծենցար, թէ ձերմակ ծոցս քեզ ծառայ, Յեակ փոշման եղար, խրատն մի երես մէկ ասն. Ինձ խիփն ու զուսայ կու գայ, քո ծոցուդ այլ մարդ տիրանայ, Պագնէ զիմ պագած տեղիքն, լուկ դնէ գերեսն և վերայ:

Գիշերս ես ի դուրս ելայ, թէ եար մի գտնուեմ սիրելու, Գրոզն ալ ի դէմս ելաւ, լուկ նազար արաւ տանելու:

Գրոզ, անհաւատ Գրոզ, դեռ մահուակ եմ չեմ տանելու, Եկու տանելուն ցուցնեմ, տանելու զշին զարնելու:

Զայտին ալ ափին ունի, ոչ խմէ, ոչ տայ խմելու:

Արեգակն է քո սանդղծուած, լոյս հուտայ ամէն ալամիս, Ասեն թէ կաթով է շաղուած, այդ ճերմակ ծոցիկդ որ ունիս:

Մշկին փարուարիչ կուտայ, այդ անուշ հոտիկդ, ո՞ր ունիս, Զպաքրին քան դու ունիս, որ չանդու անուշ կու խօսիս:

Թուխ աչք ու ունքեր ունիս, լայն ճակատ ու կարմիր երես, Այդ ճերմակդ որ դուն ունիս գլխամա՞մ ծրծրդ որ ի ներս:

Մեռնիս ալ անդին երթաս զայդ ճերմակ ծոցիկդ թի՛նչ առնես, Զամէն որդներն ուտես, դու էր զիս մահչում կու պահես:

Ի՞նչ անեմ, կամ թի՛նչ լինիմ, կամ թէ թի՛նչ ունիմ կատարած, Հնչ վնչ իմ սիրած եարն, զէտ կատղած շուն զիս էլած:

Կանգուն մի դանակ ունէր, անողորմ սրտիս էած, Ո՛չ ինքն Աստուծոյ վախեց, ոչ չելեց օրիկ մի աղու հաց:

Ի՞նչ անեմ, կամ թի՛նչ լինամ, չեմ աւտար, ու չեմ մոռանար, Հազար եար կուտան փոխան չեմ առնուր ու զքեզ չեմ խտար:

Արեկ զայս ալէմս իժուռ, բեր ցրցուր զէտ քեզ մէկմ ալ, Որ տամ զիմ սրտիս ումէտդ, աչերուս ասեմ, թէ մի լար:

Աշուն էր եղաւ դարուն, անհ քանի կենանք մեք ի տուն, Եկէք որ պաղջան մտնումք, ու խմենք հետ ծառ շքերուն:

Պլպուլն ի վարդին սիրուն, համբերէ զինչ մանչն ի դինուն, Նստեր ի վերայ ճղին, սաղմոսէ ինքն տունէ տուն:

Այս աստղորին վրայ սիրոյ Տէրն ամէն թի՛նչ կու շահի, Բուպի մի վաճառ առնէ, ի հաղար դեկան կու լինի:

Ելնէ հօր ու մօր աչից սիրելեացն ամօթն աւելի, Թափի երեսի ջրէն, չիւր ոսկի անունն աւելի:

Աշխարհս է կանանչ մարդեր, մենք ի մէջն եմք կաքլոյ ձագեր, Գրոզն ալ բաժան ընկեր ու կրէ մէկ մէկ զէպ ի վեր:

Եղբարք երբ ի հաց նստիք, ձենեցէք ձեզ մէկ մ' ալ ընկեր, Մեռնիմք ի չանդէն երթամք, նա նստիմք քան զմէկ մ'ալ ի վեր:

Մարիկն անիծեց զորդին, իմ որդի դուն զարկա՞նամ, Երթաս ի յօտար երկիր, զզարկային զաարն գիտենաս:

Զքարն սնարք առնես, ի վերայ աւաղին քնանաս, Վաղվէնէ քնէն ի վեր ելնես, քան զԱստուած ալ ճար չունենաս:

Սիրեմ զայդ սիրուն երեսդ, որ լուսին ի մօտն է գերի, Պագնեմ զայդ բարիուկ պուկունքդ, որ շէքէն ի մօտն է լեղի:

Թուխ աչք ու կամար ունքերդ, քան զծովն կու դարնէ ալի, Բերնիկ է իշիչ նման որ վարդին ջրովն է իւր:

Սոխախովդ ի վար կուգի, լուկ մէկ մի ուշիկ ձայն էած, Դառնամ ի չետիս նայեմ, խօշարս է կանգներ շար շապկանք:

Զլաչիկին թուլ ու մուլ կապեր, զիէս ճակտին թողեր է ի բաց, Թուխ աշուն ծարուր քաշեր, էդ քա՛րիկդ ելեր յօրինաց:

Այս աստղորին վերայ, դու մատնի ես աին ի վերայ, Դոր, որ պաղ աղբիւր մի կայ, դու կանանչ ես ցօլն ի վերայ:

Խնձոր ես ծառին ճղին, ես կանանչ թըլիկ ի վերայ, Վախեմ թէ աշունն գայ զքեզ քաղեն թուլիս չորանայ:

Յայդ դաշտէդ ի վայր գայի, անարատ սրտով դէպ ի տուն, Իմ եարն ինձի դիպաւ, դոյնն շատ քան զբարի արևուն:

Զոտկունքս ես արգել տուի պագ մի առնեմ, երթամ ի տուն, Իմ եարն ինձ ճուղապ երետ, թէ կացիւր լինի իրիկուն:

Իմ հայրս ելնէ ժամ երթայ, անհաւատ մայրիկս չէ ի տուն, Արեկ զքեզ ի ծոցս առնում, մինչ որ գայ լոյսն առաւօտուն:

Իմ եար դու չերգիկն ի քուն, ծոցդ լոյս տայր աստղներուն, Կամ ան զիս ի ծոցս ի քուն, կամ տէսթուր տուր երթամ ի տուն:

Ո՛չ կառնում ի ծոցս ի քուն, ոչ տէսթուր տամ երթաս ի տուն, Հանցեղ երեքուն պահեմ, մինչ որ գայ լոյսն առաւօտուն:

Երկու եարուկ զիս կուգի. չգիտեմ թէ ո՞րն է սիրուն, Մէկն ցերեկուան արև, մէկն լուսին մուլին դիշերուն:

Նուրն՝ չեմ սիրեր զքեզ, դուն սովոր ես խոր կենալուն, Երթամ զարեգակն սիրեմ, որ ծագէ լոյսն առաւօտուն,

Ստեղծող զքո սանդղծած ծառայն, մի մատներ իձեռն սիրոյն, Թէ ձեռն իսիրու ձգես, մի՛ մատներ ի խալիս լեղուն:

Մէր զնա գէմ խել արեր, դարձուցեր է զէտ կապելուն, Ով որ սիրոյ տէր մարդոյն մեղադրէ. ինքն է ատելուն:

Ա՛յ իմ աղբերանց արիւն, չապառաժ քարն կենաս դուն, Աչերդ ուռնայի նման, ոչ ի քուն ես և ոչ արթուն:

Վախեմ թէ զքեզ որոան, ու զրկեն զիս էքո տեսուն,
 Առանց քեզ ես ինց ապրեմ, կամ իմ աչերս ասնիք քուն:
 Այն իմ նոսոփար ծաղիկ, այդ ջրեն մէջն կու կենամ,
 Զջուր քեզ պատճառ արիւր, և սիրուն քան զուռ կողովմ:
 Գամ զջուրդ է քէն կտրեմ, որ դարէդ է վեր չորանաս,
 Յաչիցս քեզ առու հանեմ, զքեզ ջրեմ որ պայծառանաս:
 Իմ եար բարձրագնաց լուսին, չմը երթաս գիշերդ անհուն,
 Շատ չերդիք է վար հայիս, կու տեսնես շատ կիզէլ է քուն:
 Եւ զկրճկիկն ալ յարձակս արեր, լոյս դիպեր է մէջ ճրճերուն,
 Շառաւիղ չերկինս տուեր, խաւարեր լոյսն աստղերուն:
 Իմ բարձրագնաց լուսին, շատ բարեւ տուր իմ կիզէլին,
 Զբարեւդ ես է մըր տանեմ, չեմ գիտեր զտունն կիզէլին:
 Գնան է վերայ թաղին, բարձր պատ ու ծառն է միջին,
 Նստեր է ծառին շքին, կիսմէ է լուրջ ապկիկն:
 Կու խմէ ու հայերէն կասէ, թէ ինչ անուշէ սէրն ու գինին:
 Իմ բարձրագնաց լուսին, չի տեսար զիմ եար Մշեցին,
 Էրէկ եմ տեսեր զքո եարն, է յայգին Յակոբոսին:
 Նստեր է վարդի շքին, կու խմէր զկարմիր գինին,
 Խմէր ողորմուկ կասէր, շատ բարեւ տարէք իմ եարին:
 Ես մեռնիմ է քո վերայ, դու վքո ծամդ կտրես,
 Կտրես մաշալայ վառես, ձեռքդ առնուս ու զիս փնտաես:
 Կամ է հող վերօքս անցանես, հետ լնուս դաշերդ ու թափես,
 Գրկիկ մի վրիս ածես, զապառած վէմդ համբուրես:
 Իմ եարն է հարանց տանէն, հանց էլաւ զինչ նաւն է ծովէն,
 Հագեր է զկանանչ ճիւղպէն, ու քաշեր գլխակն է վրէն:
 Իւր շունչն է է յայն մշկէն, որ դրած է է յանպարեկն,
 Երես այն խուճաշ նման, որ հանած է Փռանկաց մէջէն:
 Հանցեղ կու հանէ սրտիս, որ հագնեմ ես այլ մագեղէն,
 Հագնեմ ու լեռներ ընկնիմ, լուկ ուտեմ զամէն խոտեղէն:
 Կասկած կայ իմ սրտիս, կու զարհուրիմ է մահուանէն,
 Վախեմ թէ անէրէց մեռնեմ, ու տանեն թաղին անօրէն:
 Աչերդ է է ծով նման, որ է Մսրայ դուռն է կանգներ,
 Վարսերդ է յալի նման, որ քամին կանէ տարուբեր:
 Քան զուռ ես է վեր վագեր, քան զկարմիր խնձոր բոլորեր,
 Պայծառ ես քան զքեաֆուր վարդ, որ հոտով զաշխարհս է լցեր:

Այդ քո ստեղծողիդ համար, երբ քայլես զուռներդ մի շարժեր,
 Այդ քո աչերուդ խնձերն, շատ մարդու արիւն է խմեր:
 Խօշեար արևուդ համար, որբուկ եմ զիս մի լացներ,
 Տղայ եմ չեմ է կենար. զիս է քո կրակդ մի ձգեր:
 Խօշեար դու հէրեք արն, քու սիրուդ հոգիս կու քակե,
 Արեկ յայն աշխարհ երթանք, այս աշխարհ մեզի չպիտի:
 Երթանք յայլ աշխարհ կենանք, որ անվան կենանք ալանի,
 Քանի տեղս ահող կենանք, ու դողանք թէ ինչ կու լինի:
 Քան դսերն այլ քաղցրիկ պատու է յաշխարհս չաւտամ թէ լինի,
 Շէքէն նշով շաղաճ, մօտ է սէրն է դառն ու լեղի:
 Զհամն ալ առի ես այլ, սիրոյ տէր եղայ հետ քեզի,
 Աչրդ ալ իմ սրտիս դու տուր, քո սիրուդ եմ ճորտ ու գերի:
 Հողեկ թէ տայիւր տէսթուր, որ զծոցիկդ է լետ բանայի,
 Զծոցիկդ ալ պաղ ու պաղջայ անէի. տէսթուրով է ներս մտնէի:
 Երդուի, երդում տայի, այն տէսթուրից դուրս չդայի,
 Այն ինչ անհաւատ գրօղ, զիս է քո ծոցուդ դայ տանի:
 Ժամ ժամ զիմ խաղիպութիւնս լետ չիշեմ ու նստեմ ու լամ,
 Ճապղեր եմ ջրի նման, է յօտար երկիր կու գնամ:
 Յորեկն եմ նետի նման, զով տեսնում է զէմ կու գնամ,
 Գիշերն աղեղան նման, ես լարթալի է վար կու մնամ:
 Կանանչ ու կարմիր ամիս, միթէ մայրն չէր բերեր զիս,
 Ի բեր սիրոյ տէր արաւ, այս քաղքիս այդ հմնուիրիս:
 Երկու երկի կու սիրեմ, երկուսին սիրտն կուզէ զիս,
 Պառիկն առաւել կասէ, մեծն ասէ արիկ մօտ է չիս:
 ԵՐԳ ՅՈՎ ՀԱՆՆԵՍ ՓՈՒԼԿՈՒԻՐԱՆՅՈՅ

Լոյս երեսացդ է խիստ փափուկ,
 Քաղաք խուժան ու Չին մայիւն:
 Թէ տեսնու զվարդդ է Հնդստան,
 Ընդ որ երթաս լետդ կոչին:

Հարուր տարու հաբեղանին,
 Որ ճերմակն է դարձեր դեղին.
 Կտրէ զկօռտիկ պատարագին,
 Ու զքեզ ուղէ յառջև խաչին:

Դու դեղ ես ուրախութեան,
 Որ զքեզ տանեն ի պաղչանին.
 Զծամդ ու զվարսերդ ի վայր թողու,
 Զծոցդ բանաս ի մէջ պաղչին:

Ով զքեզ սիրէ ոնց մեռանի,
 Կամ երեսնին դառնայ դեղին.
 Պարծանք ու վաճ քո ծնօղին,
 Փառք ու պատիւ քո արարչին:

Ով կարէ գովել զքեզ,
 Խե Յովհաննէս Թլկուրանցի
 Քեզ վայելէ ծառայ Խպտի,
 Պուլղար, Զարքազ, Հօռօմ Լալկի:

Ն Ո Յ Ն

Ահա եղև պայծառ դարուն
 Ծաղկանց ազգին ու պաղչանին.
 Դաշտ, աղբերունք դարդարեցան,
 Արօտ հանին գխիլանին:
 Գոյնքն ծաղկին ու յետ կապին,
 Անուշանայ հովն ու քամին,
 Զայնքն ձայն ածէր յայգին.
 Քաղցր կուգայ ձայն պլպուլին:
 Յորդոր գնայ ջուրն ի յառջին,
 Կու թանձրանայ շուքն ի ծառին.
 Զթևն բերէր բօլոր վրդին,

Սիրով խմէր զանուշ գինին:
 Այն վարդին գէմ չկայ գին,
 Որ այն խնդումն հանդիպին.
 Քաւել դրախտն անմահութեան,
 Յորում եղաւ մարդն առաջին:
 Թէ չէր մահուն օրն ու դժոխ,
 Կամ զսարասափ դատաստանին.
 Նա յայտ աղէկ էր, զինչ ասաց,
 Խե Յովհաննէս Թուլկուրանցին:

Ն Ո Յ Ն

Ես զքեզ տեսայ սիրով նստած,
 Արևնման արեգական.
 Զինչ պաղչայ մեծ որ կայ եներս,
 Վարդ ու շուշան:
 Պայծառ ծաղկունք:
 Աչեր ունի գերդ զծովեր,
 Ունքեր ունի քան զթուխ ամպեր.
 Շողայր կլափն ու լար շրթունք,
 Ու մարգարտէշար ուր աղամունք.
 Թէ վարդապետն զձեզ տեսնայ,
 Մոռնայ զուսում ու շատ գիտունք.
 Ամէն անձամբ իրող ելնու,
 Անցնէ զամառն ու ձմերունք:
 Քեզ զինչ զաղար ես դիմանամ,
 Երբ դուք ի հալ հանէք լերունք.
 Սիրով քակէք բերդն ու սարեր,
 Իգիլ հանէմք վէմք ու ափունք:
 Խե Յովհաննէս Թուլկուրանցի,

Զքեզ կու գովէ ոսկի տփռունք.
Վախեմ թէ հուրն այրէ զհոգիդ,
Անշէջ ուտեն անքուն որդունք:

ՏԱՂ ԱՍՏՈՒԱՍՄԱՆԻ

Գովեմ զքեզ զանազան Մարիամ սուրբ կոյս,
Մարմինդ է հոգեղէն հոգիդ բովանդակ լոյս.
Աղամունքդ մէջ բերանոյդ մարգարտահիւս.
Գու գերազարդ ծաղիկ, դու պալասան բոյս:
Մինչ աղամ վարեցաւ դրախտէն ի դուրս.
Վասն այն կամ անճարեալ և կամ տարախոյս,
Զքեզ ունեմ Տիրամայր աղաւէն և լոյս,
Գու լինիս միածին որդւորդ բարեխօս:
Հոռօմ, Պարսիկ, Հնդիկ, Գաղիայի կոյս, թղախ
Զքեզ շարականաւ գովեն անդադար անտուն.
Քառասուն մանկանց վերայ իջաւ քառասուն լոյս,
Քառասուն կուսանաց զլուխ Գայիանէ կոյս.
Արևելք, Արևմուտք, Հարաւ և Հիւսիս,
Չեն քեզի նման սուրբ Աստուածածին:

Բ.

Գովեմ զՄարիամ երկնից գովելին,
Ճշմարիտ չեմ փոխեր աշխարհիս մալին,
Հնդկաց ծովէն ելած գոհարին, լալին,
Մեծի կայսերանիստ Կոստանդնու Պօլսին.
Լեհ ու Գրզլէլմայ միւլք Անատօլին:
Աշխարհս գին չելաւ զիլֆիդ մէկ թելին:

Աղամայ դրախտին խօսուն պիւլպիւլին,
Ձեր հոգիքն ալ այն դրախտին արծանի լինին:
Յակոբայ վերէն սանդուխ իջուցին,
Երկու պահապան կար սաղին ուսօլին.
Այնչափ պահեն հոգիքն տան Ռափայէլին,
Ռափայէլն ի վեր դաս Միքայէլին.
Միքայէլն ի վեր դաս Գաբրիէլին,
Հոգիքն երկրպագեն Էմմանուէլին:
Դառնան Յերուսաղէմ Յուռնայու կալին,
Ինձ նման մեղաւորք որպէս մոմ հալին.
Սէթ ու Մաթուսաղան Մաղաթիելին:
Եղբարքն չթողին Յովսէփ իւր հալին,
Վէրուցին, նետեցին հորին՝ մէջ կէօլին:
Շապիկն ներկեցին արիւնով ուլին:
Յակոբ՝ երդում ըրաւ Մըսրբայ կալին,
Եղկանան, Մարիամ մայր Սամուէլին,
Մովսէս և Ահարօն զլուխ Իսրայէլին,
Շատ նեղութիւն կրեց Յովք Երանելին.
Որք չեն քեզ նման սուրբ Աստուածածին:

Գ.

Մով մեծ Ովկիանոս օր անյատակ էր,
Որու մէջ կգտնուէին մեծագին ակեր.
Ինչ զըտար աշխարհս ծառ կալ պողաբեր,
Մեր Տէրն ստեղծեց Աղամայ թէ կեր.
Համասփիւռ ծաղիկն ունէր երկոտստան թեր,
Այն երկոտստան թերն ալ իւր աշակերտքն էր:
Ինքն նշանակէ Զքրիստոս Տէրն մեր,
Որ և խաչեցաւ Աղամայ խաթեր:

Որուն գերեզման եկան կանայքն իւզաբեր,
 Զսուրբ Յովհաննէս ծնաւ մօր քօյրն Նղսաբեր,
 Դու անգին մարգարիտ, դու ոսկի սափեր,
 Դու ես անսերմն յղու՛մ, դու ես պտղաբեր:
 Հասակդ է եկեղեցի սուրբ ժամաակեր,
 Վարագօյրդ ծայրէ ի ծայր գոյն զգոյն կերպսաներ,
 Բագկեղէն թևեր ունիս, մոմեղէն մատներ,
 Ծով ծով աչեր ունես ու կամար ունքեր,
 Աստուած իջեր ի քեզ սքանչելի յօրիներ,
 Արեգակն ու լուսին քան զամէնն իվեր:
 Որ լերկնից կտեղան ցօղատու ամպեր,
 Քան զլուսինն իվեր փոքագոյն աստղեր:
 Ո՛չ Ննովք՝ ո՛չ Նղիայ՝ ո՛չ Սիմէօն ծեր,
 Ո՛չ սուրբ ճգնաւորք՝ ո՛չ վարդապետներ,
 Այլ ո՛չ ուխտատեղիք՝ ո՛չ ժամատներ,
 Ծնունդ Ադամայ Յեալէ իվեր,
 Չեն քեզի նման սուրբ Աստուածածին:

Դ.

Տիգրիս՝ Փիսոն՝ Գեհոն՝ Եփրատ չորս գետ,
 Այն չորս գետն ալ կերթայ դրախտէն ի Հետ:
 Մին արևելք, արևմուտք, Հարաւ և Հիւսիսապետ,
 Զքեզ ունիմք Քրիստոս բարի նաւապետ,
 Դու լինիս սգաւորաց սրտին Հովուապետ:
 Այն տապանն որ շինեց Նոյ մեծ նահապետ,
 Սեմ, Քամ, Յաբեթ երեքն ալ իր Հետ,
 Զանազան, Զարմանազան, Արեգնազանն ալ Հետ,
 Ինքն էր Նոյայ զարմէն մող և միապետ,
 Խօստովանահայր Մելքեսեդեկ քահանայապետ:

Ինքն էր քահանայից մեծ ճարտարապետ,
 Քեզ կնքահայր ասեն սուրբն Կարապետ:
 Ինչ զըտար ճգնաւորք կան և սուրբ վարդապետ,
 Ինչ զտար Մարտիրոսք կան, սյց արիւնն եղեր գետ,
 Ո՛չ իշխտնք բարեպտշտօնք, ո՛չ Հագարապետք,
 Եօթանասուն և երկու աշակերտք,
 Երեք Հարիւր տասն և ութն Հայրապետք,
 Ինն դաս Հրեշտակք և Հրեշտակապետք,
 Չեն քեզի նման սուրբ Աստուածածին:

Ե.

Օղէն ու կրակէն, Հողէն ու ջրէն,
 Ադամ ստեղծեց Սէլամ աղբիւրէն,
 Քեզ աւելի ըրաւ քան զբիւր Հագարէն,
 Քեզ աւելի ըրաւ քան զՀագար բիւրէն,
 Քեզ աւելի ըրաւ քան Զմովսէս մարգարէն:
 Մովսէս գաւազանաւ ջուր Հանեց քարէն,
 Եսային քաշեցին երկաթ խրզարէն,
 Քեզ աւելի ըրաւ քան զսիրական Ղազարէն:
 Ղազար մեռաւ ու ողջ ելաւ մէզարէն,
 Ալեքսիանոս անցաւ Մարգարիտ եարէն,
 Ննովք դրախտ տնկեց չկերաւ պարէն,
 Նիկողայոս չառաւ ձախ ծիծն ի մօրէն,
 Յովնան ելաւ վիշապ մեծ ձկան փորէն,
 Ու գնաց քարոզել Նինուէի նորէն:
 Նգեկիէլ ողջնցաւ գերեզմանի ձորէն,
 Աչք լուսաւորեց Եսայի մարգարէն,
 Մանասէ ելաւ քառասուն կանգուն Հորէն:
 Որհնութիւն առէք Մակար սուրբ ճգնաւորէն:
 Մէկ մի ալ Նարեկացի սուրբ Գրիգարէն,

Ներսէս Հայրապետէ՛ Լուսաւորչի թոռէն, զի մզմբ
 Բարսեղ Կեսարացի, և փրեմի խուրէն: զյառաջմի բմբ
 Այսօրէն գովելի սուրբ Մխիթարէն, մքմ զստայր շմբ
 Արեգակն արգելող Պարսամ սողրբ ճգնաւորէն, շմբ
 Աղէքսանդր, իսքէնտէր զիլֆի դարայէն, գմուսից շմ
 Իմաստուն Սողոմոն, Իաւիթ մարգարէն: զստամա եյօմ
 Տէրն ուրախացաւ Աբելայ զօչ գառէն, զայիլա՛ր գմցմ
 Որ իջոյց կախ ըրաւ սաբեկայ ծառէն: մի՛ սաբ մմբ
 Չայն զոհ մատուցին Իսահակայ փոխարէն: յբմգ մմԶ
 Յակոբ առաւ զանաղան օրհնէք ի Հօրէն,
 Անոր Համար փախաւ Յեսաւ եղբօրէն:
 Գրիգորն բան ըրաւ անորէն, յիւղի՛ յո մէքԹ
 Որ ինքն ծնաւ ի քրոջ եղբօրէն, յՍ բմԾբմոս Իսքմ
 Երկոտասան տարի քաշեց ապաշխարէն, յյյմա բմԳ
 Մինչև բանալին ելաւ ի ձկան փորէն, յյյ մա բմԳ
 Վերջ իջաւ շնորհքն ի յերկնաւորէն: այց յյյմա բմԳ
 Այնպէս կողորմի Տէրն ի յաթողէն, արաւաթ սխիսՍ
 Քառասուն մանկունք, քանն և չորս մարգարէն, սմ
 Չեն քեզի նման սուրբ Աստուածածին: յյյմա բմԳ

Յովակիմայ գարմէն զքեզ ծնաւ Աննայն:
 Ապա ի քէն ծնաւ Քրիստոս մեր արքայն, յայսրոյից՝
 Յերուսաղէմ, Բեթհեղէմ ի քարայրն Խն, յյյմ մամբոմ
 Աստղ մի երևեցաւ արևու նման, յարոյաց բունք մ
 Աստղին մէջ կոյս մի տասներկու տարեկան, յկկմբմ
 Որուն զիրկը բազմեալ լուսեղէն տղայն: յկկմբմ
 Մէլքոն, Դասպար, Պաղգասար՝ որ յետոյ եկան, յկկմբմ
 Աստղն առաջնորդեց ութն ամսեայ ճամբան, յկկմբմ
 Եկան մէկտեղեցան, դրին մեծ ստեան, յկկմբմ

Հարցաքննում ըրաւ չար Հերովդեայն, յառջմցր մաԳ
 Սրահին մէկ ծայրը փլաւ իւր վրրան, զի սաբ բմմբ
 Այնուհետև աստղն ելաւ երևան: զսայլա զբմոտմբ
 Երեք թագաւորքն այլ եկան տեսութեան, յայսմ շմ
 Ուրոյն ուրոյն ներս մտան երկրպագութեան: յյյ մ
 Ամէնուն ցոյց տուաւ զատ զատ տեսակ բան, յյյ մ
 Հիացան, զարմացան, յապաշ կրթեցան, յառջայլ մ շմ
 Երեքն այլ դարձեալ մտին տեսութեան, յստաւա՛ր բմԳ
 Կուսին Մարիամու զիրկն էր երախայն: ս բմգր մաԳ
 Ապա թէ՛ ծանեան բան ճշմարտութեան, յայս բայթ
 Ոսկի, կնտրուկ, զմուռ բերին ընծայ յարգական, սլմ
 Ուխտաւորքն ալ երկուտասան Հարիւր Հազար ջան, սլմ
 Ամէն ազգ և ազինք քեզ երանի սան: ս մգսպի մ
 Հայր Յովսեփայ նշան Յովակիմ աննայն, յյյմոեյմմ
 Ինչ զտար աշխարհքս որ ստեղծուած կան, յյյմոեյմմ
 Չեն քեզի նման սուրբ Աստուածածին:

Ե.
 Նարդոս, բրբում և մանուշակ այգի՛ այգեստան,
 Զքեզ միշտ գովեն ազգք երկոտանան, յգիլա ա՛շմ
 Դու գերազարդ ծաղիկ, դու ես բուրաստան, մմգ-ոԳ
 Դու ես շուշան ծաղիկ, դու վարդ և ռահան: մմ
 Դու ես ծառ խնկենի, դու վարդ վարդարան, սր մ
 Դու ես Հազար ու մէկ գոյն ծաղիկ անթառամ:
 Դու անսերմն յղութիւն, դու պտղաբերան,
 Հասակդ է եկեղեցի, ծոցդ սուրբ խորան,
 Սուրբ խորանին ծածկոցն է ի վրան:
 Վարդապետք կգովեն զքեզ ի բերան,
 Բերանդ է սկիհ սուրբ Հաղորդութեան:
 Երեսդ է արեգակն աչերդ է ծովան,
 յյստայ ից սովն անգուստաւ:

Քան զհրեշտակաց վեր ունիս կայան:
 Իննը դաս հրեշտակք քեզ բարև կուտան,
 Փնտռեցի աշխարհս չկայ քեզ նման,
 Ոչ Ասիայ կայ և ոչ Յունաստան:
 Ոչ Եթովբիայ կայ և ոչ Ասպահան,
 Ոչ Ամէրիկայ, և ոչ Հնդկաստան,
 Ոչ Արաբեայ կայ և ոչ Պարսկաստան,
 Քեզ հաւասար ասեն Յովհաննէս Մկրտիչ միայն,
 Քան զքեզ աւելի արքայից արքայն:
 Խիստ պակաս գովելոյս եղած իմ փիւշման:
 Այս գովեստ ասողի անունն է Տիւան,
 Մենք ալ վերջացունեմք փառօք Յաւիտեան,
 Ի միասին ասելով զսուրբ հայր մեզայն,
 Անթուելի սուրբեր որք յաշխարհս եկան,
 Չեն քեզի նման մայր պողոմոթեան:

Տիւան

**Ի ԳՐԻԳՈՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԷ Ի ԵՐԳ ԵՐԳՈՅ
 ԳՐՈՅՆ**

Ահա այգիք մեր ծաղկեցան,
 Բուրեն զհոտ անմահութեան,
 Եկ ցանկալի իմ աննման,
 Եւ զուարհացուք ի բուրաստան:
 Բրդիսեն ստինքքդ կաթն և գինի,
 Մեղը ի շրթանցդ քո կաթի.
 Որով հոգիս իմ փափագի,
 Եւ նսւարեալ յոյժ տոչորի:
 Գեղեցկազեղ, քաղցրաբարբառ,
 Սէր քո՝ ունի խորհուրդ անճառ,
 Իմանալի արև պայծառ,
 Լուսաւորեան միտս իմ խաւար:

Դրախտ վայելուչ ծառ պրտողաւոր,
 Քաղցրաճաշակ և զինի նոր,
 Սիրով արբեալ քո ահատոր,
 Ի սենեակին խորհրդաւոր:
 Երևեցան ծաղկունք յերկրի,
 Նստցուք ընդ քեզ ի պարտիզի.
 Երգեցից սէր քեզ սիրելի,
 Սիրտ իմ ի սէր քո տոչորի:
 Զորհանապագ ընդ քեզ կալով,
 Ըզգեղ դիմաց քո դիտելով,
 Եւ խօսակից քեզ լինելով,
 Ըստէպ ստէպ հարիմ տապով:
 Եթէ յաչաց մարմնոյս ծածկիս,
 Մտաց աչօք ինձ երևիս,
 Բնակեալ ես դու յիմում սրտիս,
 Ծրարեալ ունիմ զքեզ ի հոգին:
 Ընտրեալ ոսկի սփեղրական,
 Ակն լուսատու և կարկեհան,
 Տընաղ և կայծ յոյժ պատուական,
 Խնդրեմ զքեզ ես անխափան:
 Թէ տեսանեմ զքեզ կրկին,
 Լուսաւորի միտս իմ մթին:
 Եւ տամ համբոյր շրթանց քոյին.
 Նա վերանամ ես ի յողին:
 Ժուկժկալութիւն չունիմ անգամ,
 Զտիւ, զգիշեր նստեալ ողբամ,
 Վառեալ սիրով քո տապանամ,
 Զաչս ի յանհասս համբառնամ:
 Ի տեսնէ քո արբեցայ,
 Ահեղակերպ լուսոյ արքայ:

Հոգիս բերկրեալ ընդ քեզ «ցնծալ,
 Սիրով ի սէրը կապեցայ:
 Լուսապայծառ երևի նա,
 Որթոց՝ եղանց նման խայտայ:
 Ահա եկեալ ի թեմանայ,
 Զգեստաւորեալ իբոսորայ:
 Խուսկ և հալուէ ծաղիկ դաշտաց,
 Անճառելի հոտ քո բուրեաց,
 Ելից գաշխարհս համատարած,
 Յորմէ մարդիք եղեն արբած:
 Ծաղիկ փրթթեալ յառաւօտու,
 Հոգոյ՛ մարմնոյս իշխանըն գու-
 Լուսաբորբոք ակն արևու,
 Օդ քաղցրութեան ի հարաւու:
 Կարմրացեալ ի գոյն վարդի,
 Ի մէջ ծաղկանց երևելի,
 Բարձրաուղէշ արմաւինի,
 Գլխոյ իմոյ լեր հովանի:
 Հոտ քո անուշ տարածեցան,
 Որպէս զվարդ և զշուշան,
 Դու ես քրքրում և պալասան,
 Քիմք մեր ի քէն պարարեցան:
 Զայն տունը և ինձ որ վարժալի,
 Նուաղեալ հոգիս յոյժ ծարաւի,
 Մարմինս մաշեալ ալլազունի,
 Տեսլեան լուսայ քո սխրալի:
 Դամբարափայլ ճաճանչ ես,
 Որ վառեցեր սիրտ իմ արքեզ,
 Որ միշտ արթուն կայ վասն քո,
 Ո՛չ զատարի սակս լալոյ:

ձեմեալ ընդ քեզ ի Յանդաստան,
 Փափագելով քո սուրբ տեսեան,
 Ահեղակերպ և հրաշագան,
 Աչք մեր ի քէն նուաղեցան:
 Յանկամ տեսանել զքեզ
 Պսակ փառաց լուսեղէն,
 Քեզ իւսեցից տաղիցս երգ,
 Եւ գովեցից հոմերօրէն:
 Փափագիմ վարուցդ անբիծ,
 Տէր Անտօնի թեբայիդէն,
 Քո արարողին տամ օրհնից փառս,
 Օրհնութիւն յաւիտենից և ևս ամէն:

**ՏԱՂ Ի ՔՐԻՏՈՒՄ ԵՍՔՈՒՂԻՒՅՈՒՄԷ
 ԱՂԹԱՄԱՐԱՑՈՑ**

Արեգտկնափայլ գեղով լի,
 Լուսին ի տասնուհինգն է,
 Աչեր ծով ի ծով ունես,
 Սոսկալի վարսաւոր սերովբէ:
 Ունքերդ է քաշած կամար,
 Զինչ գարնան աղեղն ի յամպէ,
 Լեզուդ տապարզի շաքար,
 Քո շրթունքրդ վարդի թերթ է:
 Աստղ վառ ի վառ պայծառ,
 Ելանես ի յառաւօտէ,
 Սքանչելատեսիլ դիմօք,
 Միքայել հրեշտակն ես միթէ:

Չկայ օրինակ այլ քեզ.
 Հողածին քան զքեզ չըբրէ.
 Հազարաց, բիւրոց ընտրեալ,
 Ո՞ր լեզու զքեզ դրուատէ:
 Վարդ ես վայելուչ գունով,
 Յօղ առնուս ի վաղորդայնէ.
 Արևն՝ երբ ի քեզ առնէ,
 Հիանալով զքեզ տեսանէ:
 Հիրիկ, կինամոն, նարդօս.
 Պալասան ի յնդիպտոսէ,
 Քրքուս, և զըմուռ շուշան.
 Դու ազնիւ քան զկուզար հայրէ:
 Հոտով քո արբեալ թմբրիմ,
 Երբ քաղցրիկ հով ի քեզ հնչէ.
 Փընջեալ երփնազարդ ծաղիկ,
 Զքեզ բերած ի բարձր լեռնէ:
 Նդեգնախնկոց նման ես,
 Գտանիս ի լեառն Սինէ.
 Համասփիւռ և մըրտենի,
 Մանուշակ ի կանաչ թփէ:
 Ակն դահանակ սուտակ,
 Ելանես ի Փխոն գետէ.
 Տպազ, մեծագին յասպիս,
 Շափիւղայ լոյսն ի քէն ցայտէ:
 Ակատ, կարկեհան՝ յակինթ.
 Մարգարիտ ելեալ ի ծովէ:
 Մաքուր անարատ ոսկի.
 Նկեալ ես ի յեկլատէ:
 Յապառատ վիմանց քարանց,
 Մեծագին ակունք նորոգէ.

Առեալ ի ցողոցերկնից,
 Ի յոստորէն լմարդարիտ շինէ:
 Մացառաց, ոստոց վիշոց,
 Հոտ անուշ ըզվարդ ընձիւղէ.
 Կազմեալ ի ջրոյ նայանկեր,
 Չէ զարմանք թէ այսպէս առնէ:
 Պատկեր քո ստեղծողին,
 Շաղկապեալ ի քունանիւթէ.
 Տէրն իւր գոյացոյց զքեզ,
 Նկարեալ եհան յարգանդէ:
 Զհարդ օրինակ տամ քեզ,
 Յանշնչից և Յանզգայից.
 Յայս իմ այլած սրտէս,
 Զայս ընծայ ընկ ընդունէ:
 Գրիգոր Աղթամարցին,
 Արտասուք զքեզ աղաչէ.
 Թէ ինձ որոնմի յատէք,
 Եւ Փրկիչն ձեզ պարզեւէ:
 Ինչպէս որ քան զքեզ լինէ
 Իմ արմատն քեզ լինէ իմ

ՏԱՂ ՍԻՐՈՅ ՅՈՂԱՅԱՆՆԻՍ ՓԼՆՈՒՐԱՆՅՈՅ

Արևնման շողողէն յես,
 Գանի սիրով զաչերդ անես.
 Թէ սէր յիշես ու թէ չիշես,
 Ես կու սիրեմ սրտովս զքեզ:
 Ասի սիրէ զիս՝ ծովաչեր,
 Նա ասաց պահեմ զաչս ի վերանց,
 Նիստ որ հայեմ յերեսդ ի վայր,
 Հէրիք կայիւր ինձ յերևանց:

Թէ շատ թէ քիչ ի յետ ձգեմ, որ ի յամռմ
 Մի՛ թէ անցնի՛ հուրս ի խափան, որտայ ի
 Նա սէր ի սիրտս ի ներս կերթայ, որտաստ թատարս
 Ես կու մնամ մեղաց միայն: մի քրտիքից շտմա բռն
 Բերեմ մեղացն զահնս ի մտիս, ի յամերս
 Ու զգո՞ւնոցն հուրն անվախճան, որպէս թ
 Մի թէ անգտն եմ այս կրակէս,
 Որ անվախճան ինձ վառեցան:
 Դու զվէմերն խորտակես, որպիսի զայ միջ թ
 Դու զլերունքն ի հարհանես, զմ յամղայս
 Ով դու սիրով նատ արեր ես, նատ յամիցո քրտիք
 Ասանց կրակով զանձնիկն արես: մտ ի բիշմամ
 Դու օրինակ ես աղերան, ճացրա նի պոս
 Որ մայրն չէ բերեր զէտ քեզ, ածանց պառ
 Սպիտակ ճակատ տէ՛րս զաչեր,
 Լուծֆ ի քարամ ու՛ր լուսեղեն:
 Շար շրթունքովդ վարդ կո՞ւ թափես, թ
 ձոխճան վզովդ բերդերս քակես. մի ի իցֆ մ
 Ամէն անձամբդ ես գեղեցիկ,
 Քաւ՝ էլ թէ քեզ նման դու ես:
 ՅՈՅՏՄԻ Բայց ինչ անեմ ճարակ ջկայ, ԴՍ ԲՄՅ
 Մահու մեղաց ներքե եմ ես.
 Հալիմ ի քեզ, հալիմ ի նա, որոց մանն իցմ
 Որ ի հողոյ ստեղծեր գրեգ: ի սոցիս յամ
 Խե Յովհաննէս Թուրկուրանցի, թե՛ ի սո սոցի զիս թ
 Ջօրն ի բուն ընդալ կասես, սիրտս նմոցս այ՛ սմ
 Ջմարդն ի կրակ կու ձգես, այր ձոցս յամ
 Դուն ազնւոջ ունայն ես: շայս բատս ամ
 Ձէրա չունես իսկի զալատ, այ՛ սմ
 Չկայ ի քեզ մազ մի արատ, զիս

Անձամբդ սուր անտրատ, որպես յայցա՛
 Ես կու գրեմ զիս քեզ յամտող յանցմն զի
 Ու քեզ ծառայ ու քեզ զաքաթ, այս ի իտոսիք ձոցս՛
 Շուշան, ռահան ու մանուշակ. մի տա ձբտ քեզք մ
 Ու նոնօֆար ու սիրկելի, սմ քեզ այր յի
 Նուռն ու նարինջ ու վարմիր վարդ: զի
 Սոցիս թոցր է զրախա անամահութենն,
 Անգէն Սնմահակոն զպողովիլի: զբո՞ն
 Դու աննման ես մէջ աղէկն ունիս քեզք իմ
 Չքեզ սիրէ Աստուած մեծարդ: ոսմցմ նա՛
 Հաբեղանոյն ես որոգայթ, զի թ սց շախ ա գմածյաթ
 Քահանայից ակատ ու զարդ: սց սիտայս ա գոսթ
 Չմիակեցին խելքն տանես, իսք ձոցս բս՛ մ
 Որ կացեր է զորն անարատ: ձմա ձիոս մ
 Խե Յովհաննէս Թուրկուրանցի,
 Սրտի մտք զականջդ բաց: զի
 Ու աստէն արա՛ քեզ ճար շուտով,
 Որով անդէն առնուս պակ
 յիսմն նախ ա զի միջան թ
 ԱՅՈՒ ԲԱՆՔ ՅՈՒՋԱՆՆԵՍԻ թմն սմ
 յսծոցս ծրիս սիր զի քմ նմոցս
 Հանդոյն այլովդ տեսիլ զմրուխտ, ո իցտար նմոցս
 Տալաղիոն ակն ու ջուհար: ոսմս քեզք մ
 Ինձ անկասկած ի դէմ ելաւ, սիրտս զիս
 Շունչս քաշեցրաւ... իցոց սարմոցս ոսցիս
 Չթողիր իլիս համբերութիւն: զբամն սմ
 Քանի տեսնեմ կու սարսափիմ, այս նի սմ
 Սիրտ ի փորկս կանցնու կրծիցս. ս սց շառ
 Ինձ մեղադիր վէր կու լինիք: թ սմ ձոսմ
 Ո՛վ ... ոսմ ձիս զիս միջոց միքսմ

Հարիւր տարու հաբեդանին,
Որ ճերմակն է գարձեր դեղին,
Կտրէ զկօտիկ պատարագին,
Ու զքեզ ուզէ առջև խաչին:

Այլ դու դեղ ես, ուրախութեան,
Որ զքեզ տեսնեն ի բաղջանին:

Ձճամդ ու զվարսերդ ի վայր թողու,
Մոցդ բանաս ի մէջ բաղջին:

Ով զքեզ սիրէ ո՞նց մեռանի,
Կամ երեսուին դառնայ դեղին.

Պարծանք ու վաճ քո ճընողին,
Փառք ու պատիւ քո Արարչին:

Ո՞նց կարէ գովել զքեզ,
Խե Յովհանէս Թուրկուրանցին.

Քեզ վայել է ծառայ Խփտի,
Բուղար, Չարքագ, Հռովմ ու Կատին:

ԱՅՆ ԲԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻ

Թէ մահըն չէր ու կամ մեռնիլ,

Ես ունէի շաա բան հոգալու:

Զիշխեմ նդ էր զիս պիղծ գործոյ,

Վախեմ չդատրի աչս իլալու:
Ես զքեզ տեսայ նման լուսոյ,

Զէր արեգակն որ նոր կէլնու.

Սիրտս այրեցաւ բարկ կրակով,

Ես մնացի խե կապելու:

Ես իմ սրտիս դանակ ածեմ,

Զաչքս ճաղի տամ հանելու.

Աստէնս չէ նէ խիստ ամօթով,

Անդէն բաժին կեր զեհէնու:

Բայց չէ շահեր մարդն ի սիրոյ,

Ոչ փառք առեր ի յաստուծոյ.

Աստէնս կենէ զմարդն ամօթով,

Անդէն բաժին կեր զեհէնոյ:

Խե Չովհանէս Թուրկուրանցի,
Մի՛ դներ զքեզ պիղծ բաներու.

Ամէն ոչինչ դադարկ բանի,
Անդէն համար ունիս տալու:

Գեղ համար սուգ եմ մտեր,
Կուլամ հայ մի թափեր վարդ մի:

Օքսուզ Թորոս դայս բանս տաց
Իւխանն հայ զիմ սիրականս

Եարս առին տարին հայ,
Էնոր համար սուգ եմ մտեր կուլամ հայ:

Մի՛ թափիր վարդ, մի՛ թափիր վարդ, մի՛ թափիր.
Ա՛խ այրեցայ սիրոյդ տարտէն մի՛ թափիր:

Ահա ելաւ արքայութեան հովերն
Սէրն այլ նման է յանտակ ճովերն

Պլպուլն չադրր զարկեր վարդին քովերն.
Մի թափիր վարդ, մի թափիր.

Այրեցայ սիրոյդ դարտէն՝ մի թափիր վարդ:
Գուզալմ ես լէրէկ տեսայ,

Ի քաղաքն ի յանքուրեայ.
Թագաւորն էլ իխնդիր եկաւ,

Մոսկովայ ու Փորթուքալայ:

Եկաւ ոսկի թախթ կապեց,
Ու նստան երկունս ի վերայ:
Շարեց զաղուծն ու զմրուծ,
Զպատաշխան քարերն ի վերայ:

Ծխեց տաշխն ու զկինսմոն,
Կնտրուկ ու զհալուէն ի վերայ:
Ի բեր զէն նուան զինին,
Ու ի գիր արմատ փախայ:

Երեսն էր պտրի լուսին,
Լուս կուտէր արմատ ի վերայ:

Երես տեսնելէ ի տուրոս
Սեւանիկ ու Զատրնայ:

Ծով աչերուն զին արար,
Զուսկուղարն և Ղալաթեայ:

Դարձաւ ու փէշքէշ արար,
Շամ քաղաք ու Մսր ի վերայ:

Քաղցրիկ զրոյցին զին ի տուր,
Շահրաղուկ, Պաղտատ, Պասրայ:

Գուզալն էլ ի խօսք ելաւ,
Խօսեցաւ ինչ որ պիտենայ:

Թագաւոր քո գալդ ի բարի,
Քէլափոխդ լիմ գլխուս վերայ:

Էս ինչ լայեղ փէշքաշ որ տուիր,
Քո հաքմուն վերայ . . . :

Սէշանիկ, դու շուռ առնես,
Ատրնայ, քո հիմն երէրայ:

Ուսկուղար քակել առնում,
Ղալաթեայ դու շէն չի մնաս:

Կուտաս Ստամպոլ տուր ինձ,
Վէնէտիկ, կամ Սպանիայ:

Կամ լեզր աստուածածին,
Որ շինուեր է ի Կուկլիանէայ:

Գուզալ դու ի լէն քաղաքէն
Որ կոչեն զանուն Պաւլինայ:

Սօր քեզ ջլտու տուած,
Քաֆայ ու Պուրեայ ի վերայ:

Մէկ ճոթդ ի Յալաբն նստի,
Մէկն Սսիս, մէկն ի Յամասիայ:

Փռանդ քեզնէ հով քաշի,
Գուրջըստան մուծեղ կու կենայ:

Լազկիրն կասկած անի,
Շահն արտէն քան զուռ կու գողայ:

Յաբաշ քեզ զուլուխանէ,
Յընտստան քեզ ճորտ ու ծառայ:

Գուզալ քեզ նման Մոսկով,
Մեծ հոռով պապ կու կենայ:

Շատ սրբոց մարմին կայ,
Կայ դա մարմին Պողոս Պետրոսայ:

Գօզալ քեզ ազէկ թախթ կայ,
Որ անուննի Ըսպանիայ:

Աղէկ ըզթատեղ է նա,
Գերեզման տեսուն Յակոբայ:

Գրդատ ու սուրբ Գրիգոր,
Ի զին խուր եղան հոռոմայ:

Չորս հարիւր մարդ անդ թողին,
Չորս հարիւր առին խուր բատայ:

Փռանկն ուր դաւին վերայ,
Ել կուտայ ծովէն դուրս կուզայ:

Թէ երթանք Երուսաղէմ առնենք,
Յալլազգաց ձեռքն չի մնայ:

Չոռի դուռն յարութենին,
 Կախենք մեր ձեռքն ի վերայ,
 Շուռ տանք Շահաստան,
 Մտնունք մենձ դուրէժ այլ տեղ չմնայ:
 Էլնենք խորասան իջնունք,
 Այլազգաց բունիաթ կայ ի դայ:
 Իջնունք ի Յէջմիածին,
 Տէրն ի բեր զկամարն ի վերայ:
 Ես քուչաքս եմ վանեցի,
 Ի գեղէն խառակոնիսայ,
 Լցեր եմ Հարիւր տարին,
 Էլ չի գար մտքիկս ի վերայ:
 Ով ինձ ողորմի ասի
 Ողջ կենայ ուր կենայ վերայ:

ՏԱՂ ԱՆՈՒՇ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ

Չօխ սավղուզում եղնայ գօզալ,
 Տուր շահրըն սանըն թուրլու թուրլու:
 Ամպար ղոխար Հափի գուլի վարըն սանըն:
 Երուսաղէմ շահրըն գօրդում,
 Ի իլուր մի սան սանտան գառտուք:
 Օլաշտիլար գուտ պտօղ շօլ գօզալ,
 Նըշխարըն սանըն:
 Իսայ ու մարեամ շունտայ դուր,
 Լուս քե չխար թուրվանտայ տուր:
 Ինճիլա փայամ տօլու տուր,
 Պաղչալարտա նառըն սանըն:
 Գօզում տօլու եաշ իջընտայ,

Չանըմ բազար պաղ իջնտայ:
 Գօկարուպ տուր տուզ իջնտայ,
 Հափի բիդար թաղթըն սանըն:
 Բու նա՛ արանչի տուր ադամ օղլին,
 Ու նչօխ տուր՝ սան նայ սան:
 Քրիստոս մի տուր լուսով իլի ճառըն սանըն:
 Արքայութեան դուռն բանան,
 Զարարիչն Աստուած գոհանան,
 Մեր Տէրն իջաւ գետն յորդանան:
 Քրիստոս որդի, գառն սանըն,
 Աստուածածնայ աթոռն բարձր է:
 Մարմին և արիւնըն խացէ,
 Գերեզմանի լոյսն քաղցրէ:
 Դժոխք իլի՛ գառն սանըն:
 Աժդահա օլան Հաստայ տուր:
 Քալամուլլահ մուսայ տուր,
 Մարեամ օղլու եսայ տուր:
 Սէվգուլում սարգարըն սանըն:
 Ապուզամզամ սանտան ախար,
 Համի քրիստոնեայ սանայ պաքար,
 Ժերեզմանէն քի լոյս չըխար:
 Շատ օլուր գուտսղլարըն սանըն:
 Յուզայ ելան պիղատոսի գօտարդիլար Քրիստոսի
 Դաշատիլար Ստեփաննոսի,
 Մուռզառ ջհուտլարըն սանըն:
 Նուաստ Գրիգոր ոտից ձեր հող,
 Միտքս մօլար, աչքս չէ տեսող:
 Զեզ աղաչեմ տաղիս երգող,
 Ասէ ինձ Աստուած ողորմի:

ԿԱՐՁԵԱԼ ԳՐԻԳՈՐԻՍԻ ԱՂԹԱՍԱՐՅՈՅԸ

Դուն ես արեգակ լուսին իլլուման,
Չկայ քեզ օրինակ ի յորդիս մարդկան.
Բաշաթ քիշաֆի ու սուֆիքան. հան,
է՛ նա, ուղղիդայ գուլի բաղ բօստան:

Պայծառ արիւնեակ ի յառաւօտու,
ես եմ քեզ փափագ, լիսնէ ես հեռու.

Իմ շուշան ծաղիկ, կարմիր վարդըն դու,
Չըրա դէրա մաթի բէ մարամբէթուն:

Ծաղկեալ գեղեցիկ ոսկի մադրասայ,
Մէհրապ է քաշած գունքերդ է ի նմայ.

Աչերդ է դանդիլ ի ներքոյ նորա,
Կարգան անդադար ըզքալամուլլահ:

Գուբէթըլ մամուլ և մատաթուլլահ,
Գամ յայտ հեռաւոր ճամբահդ որ քեզ կայ.

Բըսթանամ թըղբէ հբար փօշամ խըրխայ,
Լինի թէ աչերըս քեզ արժանանայ:

Իմ սոնս իմ սըրտիս, իմ ուրախութիւն,
Իմ շունչ ու հոգի, իմ կենդանութիւն.

Աչացս առջի ես քուն յարթուն:
Գուշմանի չուժա շաւի ջիգար խուն:

Նորաբոյս ծաղիկ և սուենկ նըշնենի,
Նրեսդ է պայծառ քան ըզթերթ վարդի.

է՛, ամբար ֆըշան, հուրի ու փարի,
Ձհինդ ու Ձխորասան մէկ հայելդ արժի:

Շըրթունքդ է շաքար ու խօսքդ զանդ է,
Լեզուդ ի բերանդ անգին ջուհար է:

Համասփիւռ ծաղիկ հոտն ի քէն բուրէ,
Այն քեզ օրինակ քոյդ. այլ փարթամ է:

Ուներդ է քաման, թարթափդ է քո բեր,
Ջահանգայ, շտու լաշբար մէքունի թաբեր.

Թըրով ու սըրով շաա ոք խոցեցիր,
Ձէ հէ հուքմ ու հրաման, Ձէ, հէ, սաղթադիլ:

Առիւծ ի շամբին բաղկօք զօրաւոր,
Ամէն կենդանեաց ես դու թագաւոր.

Նրբ աղաղակես ձայնիւդ ահաւոր,
Սարսափին, դողան տարերքըս բոլոր:

Կարմիր ու ըսպիտակ խընձոր յանտառին,
Ծրարըս դաշխից և իւզ մեծագին.

Վազելով գընաս ի վերայ լերին,
Նըման այծեմանց, և որթուց եղին:

Բերկրութեան բաժակ և սպուհայաթ,
ես եմ ծարաւեալ արբո՛ ինձ մի կաթ.

Բըղէ փեալայ և շիրին շարբաթ,
Մուրդաղեղաքուն, դարի քարամաթ:

Քան զքաջ արծիւ բարձրագնայ ես,
Գեղեցիկ բազայ լատիֆ ու թառ ես.

Փայլուն սիրամարգ ոսկէփետուր ես,
Քաղցրաձայն կաբաւ մըղըրի սահար ես:

Սուրաթդ է սատաֆ, մարգարտայ քրտունք,
է՛, բըստայ դըհան ու բարակ շրթունք.

Սուտակ, դահանակ և շարեալ ակունք,
Բիւրեղ քանդակեալ, մանտրուն ստամուռք:

Քան զգարնանային ցօղ քաղցրահոտան,
Վայելուչ գունով գերթ զճիածան.

Հողմով տստանի քո հերըն գեղձան,
Նրբ որ ելանես սահրայ ու իսէրան:

Կիպարի, նոճի, կանաչ ծիթենի,
Նարինջ ու թուրինջ տունկ պալասանի.

Դօտաղ սինու բաշուժ շատուտ ուրի,
 Կանաչ կենաս քան ըզնշդարենի:
 Զօրն կու մաշիմ ի հոգս եղուսայ
 Վախիմ թէ լինիմ ի քէն ջուտայ.
 Կամ զիս մոռնաս ու տաս ինձ ջազայ,
 Բուժ իմ խիրաթ մանթ քարդի տիւանայ:
 Նոր գարուն եղև և նոր առաւօտ,
 Նաւ բլբուլ. ամատ դումրի ու հօտ հօտ.
 Նոր ձայն արծակեց, նոր նստայ ի մօտ,
 Նաւ գուլ ու սմբուլ ես էի կարօտ:
 Հեռացաւ զընաց լինէն տրտմութիւն.
 Եկն եհաս այսօր ինձ ուրախութիւն.
 Այլ փափագ չունիմ. իմ փափաքըն դուն,
 Քաղուի լոյս աչացըն քո թշնամոյն:
 Աղթամարցի դու ծառայ մեղաց,
 Աւուրբըդ գնաց ահա ի ձեռաց.
 Ազաստացիր հիմիկս և կաց ի յտաց,
 Լալով աղաչեայ դու Քրիստոս Աստուած:
 Քեզ միշտ հովանի բանըն հայրական,
 Միքայէլ հրեշտակըն քեզ պահապան.
 Յաշխարհըս կենաս անփորձ անասան,
 Անբիծ անարատ և անասական:

ԱՅՈՒ ՏՈՂ Ի ՎԵՐՈՅ ՊԼՊՈՒՐԻ

Պլպուլն վերացաւ ի յօդս թևով,
 Ասաց թէ հարցանեմ ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Թռչնոցն սիրով:
 Թէ գիտեն նոքա յայտնեն ինձ փութով:

Թէ չէ հանեմ աչացս ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ:
 Արատուս քան զծով:
 Թռչունք զիտէք՝ թէ այսօր զինչ գործեցաւ,
 Զի վարդն վայելուչ, ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Այգէն վերացաւ:
 Զի գիտէք թէ ո՛ւր գնաց՝ կամ ո՛վ գողացաւ,
 Միթէ տեսեր էք դուք՝ ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Լսեցէք համբաւ:
 Ասին, Արարիչ Տէրն գիտակ է՝
 Ամէն ծածուկ սրտի՛ ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ
 Նա տեսանող է՝ զքո վարդն չեմք տեսեր:
 Աստուած վկայէ,
 Գնա՛ այլ տեղ շրջէ՛ ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Զգա որոնէ:
 Պուլպուլն դառնացաւ ասաց զինչ լինիմ:
 Գիշերն մինչ ի լոյս ույ, ույ ույ,
 Ես մտօք տանջիմ:
 Վարդ թէ տեսանեմ հանկարծ մեռանեմ,
 Կարօտով բաժանեալ ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Ի հոդն ի ջանեմ.
 Ուր տարան, կամ ո՛ւր թաղեցին,
 Կամ զիսորդ մառանամ. ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Ես զսէր քոյին,
 Սիրտս լերդըս կսկծագին,
 Ծաղկունք հաւասար ույ, ույ, ույ:
 Այսօր թոռոմին,
 Արդէն բաժանեցայ ողորմ ու լալի.
 Եւ բան մարգարէին ո՛ւյ, ո՛ւյ, ո՛ւյ,
 Առիս կատարի:

Եւ քան զհաւատասանսն եմ յանայանսն, քան զ
կարօտով մեռանիմ ուր, ուր, ուր, քան մաց սուսացով
Փափագմամբ սրտի: Կարս ինչ զհարս քան զհարս

ՏՈՂ ՊԼՊՈՒԻԼԻ

Պիւլպիւլն է հագեր ի յօտըն կօշիկ,
Զվարդն կու փրնդուէ սիրով անուշիկ,
Զայն է արձակեր կու կանչէ վարդ վարդ,
Իու զուարթ, ես պիւլպիւլ դուն վարդ:
Յօլլարի կէզէր աշար տաղլէրի,
Աղլայիպ սօրար պիւլպիւլ պաղլէրի,
Գայտէ պրաքմիշ չաղլըրըր գուլ կիւլ:
Պէն պուլպուլ սէն գուլ:

Յայնժամ խնդութեամբ յայգին մտանէ,
Եւ զվարդըն պայծառ ծաղկեալ գտանէ,
Զայն է արձակեր սիրով կու կանչէ,
Վարդ վարդ դու զուարթ,

Ես պուլպուլ դուն վարդ:
Կիւլէ զօնչէ հէ պուլպուլ,
Վէրիւր սէլամ հաթըրլարըն սօրար,
Պարեքի քէլամ գայտայ տուր:

Պուլպուլն է բագմեր ի վարդի քովուն,
Գանկատ կու առնէ ի ձեռաց հովուն,
Զայն է արձակեր կու կանչէ վարդ վարդ,
Իու զուարթ, ես պուլպուլ դուն վարդ:

Կիուլէ սօրար պուլպուլ կուգալըմ ինձէսին,
Սէնտէ սէվմէզմիսին իւրիւրկեար,
Սէսին գայտէ պրաքմիշ չաղլըրըր,
Կիւլ կիւլ, պէն պուլպուլ սէն կիւլ:

Յայնժամ վարդն նմա զայն պատասխան տայ,
Թէ սարսեալ դողամ երբ հովն կուգայ,
Զայն է արձակեր,
Աւետիս տայիւր ծառայն իմ մեղաց:

Զպուլպուլն ընդ վարդ սակաւ մի Գուլեաց,
Զայն արձակեր կուկանչէ վարդ վարդ,
Իու զուարթ ես պուլպուլ դու վարդ:

ՅՈՂ ՀԱՆՆԵՍ ԹԼԿՈՒԻՐԱՆՅԻՆ ԱՅՍԱՅ

Աչերդ է թուխ ու պէտ, խօրօտիկ ես,
Քաֆուր վարդի նման անուշահոտ ես,
Իու փունջ մանուշակ վարդ ու ծաղիկ ես,
Իարէն էլուկ նման կանանչ ուռի ես:

Իու ըսպիտակ ու կարմիր խառիճ խնձոր ես,
Անուշ հոտով դու զիս արբեցուցեր ես,
Իու մեղրով շաղրղած նուշ ու շաքար ես,
Կթուրի պտրի լուսին զէտ արեգակն ես:

Իու խալած ու թափած ոսկի արծաթ ես,
Ղուճաշ ես հագինի քանի գովեմ զքեզ,
Քո սէրդ ի լիս դիպաւ ստուգ կայրիմ ես,
Արեկ ինձ տեղ արա իմ ճարըն դու ես:

Կտրեր քուն յաչուերուս դու ֆարեաթ ես,
Քո սէրդ զիս մոմ արար, դու ինձ պողպատ ու քար ես,
Իու գիշեր ու ցօրեկ մէջ լիմ սրտիս ես,
Անմահ ու անգրօղ հոգիս հաներ ես:

Իու ես ինձ սիրելի ու ինձ բարեկամ ես,
Զարկամն զայդ չանէ, զինչ որ դուն կանես,
Անսուր անդանակ զարիւնս հեղեր ես,
Ինաց իմաստութիւնս միտքս տարերես:

Ես եմ ափամ հողէ դուն հրեղէն ես,
Քանի՛ զիմ այրած սիրտս այրունես.

Յոր դեղ որ կու նստիմ զիս կմոռանամ ես,
Միթէ զիս դեղիցի՛ր, կամ թէ կախանո՞ղ ես:

Զայդ քո ծով ծով աչուերդ դեղով լցեր ես,
Զուներդ կամարակապ ի վեր քաշեր ես.

Դու ես կանանչ աղբիւր, ի ծով նըման ես,
Յայդ ծովէդ ծարաւ կենամ ես:

Զկայ քեզ նման դու աննման ես,
Ատամունքդ մարգարիտ շաքար բերան ես.

Յաշխարհս խորօտիկ գէմ դու մէնակ չես,
Յաստըւորս շատ եկեր այլ լի գայ քանց քեզ:

Ասա՛ զբանդ Յովհաննէս, յէր կու խնայես,
Դու սուրբ Կարապետի ճորտ ու ծառան ես.

Սղըբ Կարապետն խնդրեմ ըզքեզ զասողքս,
Եւ զլըսողքս ի չարէն փրկես:

ՕՏԱՂ ՍԻՒՌՅ ՍԱԾԱՐԻ

Հասրաթ մի թողուր քո ծառան եմ ես,
Մահրում մի թողուր քո գերին եմ ես.

Դեղիկ մի արա՛ քո հիւանդն եմ ես,
Ծեր սաֆարիս ողորմեա, ա՛յ իմ լոյս երես:

Լուսին քո ճրճերդ էր, ա՛յ ըխտայ խաչեր,
Խունկ ու մոմ եմ առեր ի ուխտ եմ եկեր.

Զեռս ի վեր կալեր աղօթք եմ արեր,
Շնորքդ է հասեր ցաւս եմ փարատեր:

Երեսդ է կարմիր քան զնուռի,
Ունքերդ է կամար աչուիդ մուղայի.

Քո տարտէղ բռներ լերդիկս ու կայրի,
Հարբած եմ ու մաճնուն գերդ հայտարի:

Քո անուշ լեզուէդ ես եմ խել գարձեր,
Միտքս է մոլորել ու խելքս է կորեր.

Եղեր եմ սարսամ ու քունս է հատեր,
Վախեմ թէ լեռներն ընկնիմ կամ սարեր:

Դուն ես նոնօֆար ծաղիկ ծովային.
Շուշան՝ վայրենի հոտ պալասանին.

Անդին մարգարիտ ի մէջ սաղաֆին,
Բոլորեալ լուսին ի տասնուհինգին:

Աստղն լի լուսով ի յառաւօտին,
Երեսդ է պայծառ ճակատդ է զերթ սաթ.

Ակռատ մարգարիտ, շրթունքդ է շարբաթ,
Տուր պագեմ երեսդ գէմ չէ զիամաթ:

Թէ չէ մեռանիմ կու մնաս Հասրաթ,
Աչուերս է կարօտ քո աղէկ տեսուդ.

Միրտս է տարէկոյս վասն քո նստելուդ,
Ափդ երեսիդ գաղտիկ նայելուդ:

Զայդ լոյս երեսդ բաց ողորմէ գերույս,
Ինչ խրատ կուտաս ա՛յ հոգուհան աւանդ.

Լեր ինձ դատաւոր ճարտար և՛ քննող,
Այլ չունիմ ճարակ ու չեմ համբերող:

Քո սէրդ է վզիս քան զերկաթի օղ,
Խիստ այլ մի կենար դու լեսնէ ի փախ.

Որ չի գնամ մեռնեմ հառաչես ու ասես ա՛հ,
Ես խիստ կօ գիտեմ թի ուստից ունիս ա՛խ:

Թող երթայ վառի քան ըզբարկ քացախ,
Զերդ ըզսիրամարդ կամկար գնայ ես.

Դոյն զգոյն գունով պայծառացեալ ես,
Կաքաւ քաղցրաձայն հեռուստ կու ձայնես:

Կամ արեկ առիս՝ կամ տար զիս առ քեզ:
 Խորասանըն, խին՝ Հրմուզի, Յընդին.
 Մար Արասին՝ և Պաղտատ փարսին,
 Կոստանդին մեծին՝ և Հրոտմ Լատին
 Թէ միաբանին չէ քո տեսուղ զին:
 Այ իմ աննման չկայ քեզ նման.
 Ոչ ի Խորասան, ոչ ի Յընտստան,
 Ոչ ի Շամաստան, ոչ ի Պարսկաստան՝
 Ոչ ի Լհաստան, ոչ ի Ֆուանդիստան:
 Մեր տէրն է բազմեր ի բարձր աթոռին.
 Աջովն յօրիներ զպատկերըն քոյին,
 Զայնիդ Հաւասար չէ տուտի, ղուժրին՝
 ձերմակն ի նրբքոյ կարմիր վրրանին:
 Քեզի կու ձայնեմ ղուստը ջալամայ.
 Լուսատիպ պատկեր որդւոյն Արամայ,
 Քաղցրախամ աղբիւր բղխեալ յեղեմայ,
 Զուր տու խիվանդիս որ կենդանանայ:
 Իմ սէրն է դադարկ, բեռնակս է անհակ.
 Որ տեղ որ զնամ դրնակն է անփակ,
 Ի քէն չուզեմ ոչ սագ և ոչ բաղ՝
 Քո անուշ լեղուիդ կարօտ ու Հասրաթ:
 Ծով աչք ամ լսէ դու իմ գանգատիս.
 Լեր մխիթարանք իմ այլած սրտիս,
 Որ անգէտ եմ ես բորբոք կրակիս՝
 Աղաչեմ զԱստուած դու այլ Հանդիպիս:
 Այլ քանի կանչես ողորմ ու լալի.
 Երբ ճարակ չկայ ու չողորմի,
 Կրակ է ընկեր սրտիկս կու այրի:
 Յոյսդ ի յԱստուած արա թող սէր աշխարհի:

ԱՅՈՒ ՏԱՂ Ի ՎԵՐԱՅ ԳԱՐԵԱՆ

Իսկոյն եկեալ զարնան օրերն մօտեցաւ,
 Հայ նազելի սէր իմ.
 Ողորմութիւն Տեառն ի յերկրի ծագեցաւ,
 Սէր իմ ծագեցաւ:
 Պիւսիւիւն եկեալ ի գոգ վարդին բազմեցաւ,
 Հայ նազելի սէր իմ.
 Սիրոյ կրակին չեմ դիմանար այրեցայ,
 Եկ զովացո զպասքեալ Հոգիս վառեցայ:
 Սէր իմ վառեցայ,
 Այսօր տեսի մին սիրելի պատուական.
 Հայ նազելի սէր իմ,
 Շէկիկ վարսերդ վէր երեսիդ աննման:
 Սէր իմ աննման,
 Ոսկէ թեւի նման փայլէ սիրական.
 Հայ նազելի սէր իմ,
 Սիրոյ կրակին չեմ դիմանար այրեցայ:
 Եկ զովացո զպասքեալ Հոգիս վառեցայ,
 Սէր իմ վառեցայ:
 Բօյլդ երկար սէլվի ծառին օրինակ,
 Հայ նազելի սէր իմ:
 Ծոցիդ պաղչան ադին զրախտին նմանակ,
 Սէր իմ նմանակ.
 Պայծառ գարուն Հոտովն ազնիւ մանուշակ,
 Հայ նազելի սէր իմ:
 Սիրոյ կրակին չեմ դիմանայ այրեցայ,
 Սէր իմ այրեցայ.
 Եկ զովացո զպասքեալ Հոգիս, վառեցայ,
 Սէր իմ վառեցայ:

Ա Շ Ք

Սէվտիկում սէնտէն օթուրի,
 Կօզլարըմ գան աղլատի,
 Եալընըզ կէօզլար տէլի տըը,
 ձասաթտայ ջան աղլատի:
 Հէլլ կէօզլարըն Հասրաթնտայ,
 Պէօլլէ գիւր գալմըըըմ.
 Կէօք իւզիւնտէ մէլայիքլար,
 Եէրտէ ինսան աղլատի:
 Տիվիթ ալտըմ էլիմէ,
 Եար ի սմինի եազմայայ.
 Քաղըթլար օթլարայ եէնտի,
 Գալամըմ գան աղլատի:
 Կէլ պէչարայ Կամպար օղլի,
 Օզ օզունի Ֆարլէշամայ.
 Պու Ֆանի տիւնեայ տըր Ֆանի,
 Չօք կալտի չօք աղլատի:
 Հէյ Ֆէլէք ալտըն էլիմտէն,
 Կէօնուլլի եարըմ պէնըմ.
 Աշքըմ տիրաք տիրաք օլմիշ,
 Ախինէն չարըմ պանըմ:

Օ ԱՅԼ ՏԱՂ ՉԱՔԱՐԵԱՅ ԳՆՈՒՆԵԱՅ
 ԵՎԻՍԿՈՊՈՍԷ

Առաջին մարդոյ նման ես,
 Զոր ստեղծեաց Հայրըն անեղական:
 Բանին ծոցածին անճառ,
 Զնա արար պատկեր տիրական:

Գեղեցիկ ես քան զնա,
 Զոր շինեաց աջն Հայրական:
 Դու չես հողեղէն զարմէ,
 Ի լուսոյն ես արփիական:
 Երկնից բանակ անմաշին,
 Ընդ պատկերն քո Հիանան:
 Զքեզ իւղ մեծագին ասեմ,
 Որ խորհուրդ ես արքայական:
 Եղեմաբուխ աղբիւր,
 Արարածք ի քէն զովանան:
 Ընտրեալդ ի զորաց վերնոց,
 Գովելի ես որդւոց մարդկան:
 Թագ զարմանալի կազմիս,
 Յարքայից գլուխըս նշան:
 Ժողովին ծաղկունք լերանցդ.
 Եւ տեսնեն զքո գեղդ աննման:
 Իբր ըզթագաւոր բազմիս,
 Հոտ առնես դու անմաշութեան:
 Լոյս վառիս ի գիշերի,
 Հալածես զխաւարն Հեռական:
 Խոհեմ իմաստուն զինւոր,
 Սարսափին զօրքն ի քէն դողան:
 Ծառ լեղեմական դրախտէն,
 Միշտ կանաչ և անթափական:
 Կենաց պտուղն ի լուսոյ,
 Անթարշամ և անապական:
 Հոտ անուշ ի քէն բուրէ,
 Փարստէ զցաւս մարդկան:
 Զայն քո տատրակի սիրուն,
 Ողջախոհ մրտօք մաքրական:

Ղամբար, աստղն լուսաւոր,
 Ելանես ի յառաւօտեան:
 Ճմլեալ խաղող ի յորթոյն,
 Քաղցրահամ բաժակ բերկրութեան:
 Մաքուր մարգարիտ մարմնով,
 Վարսաւոր սրովբէանման:
 Յարմատոց ի տունկ փշոց,
 Վարդ փթթեալ արմաւ շուշան:
 Նոր ծաղիկ ի գնացս ջուրց,
 Հոտ բուրբ ի քիմս մարդկան:
 Շաղ աւնուս յառաւօտէ,
 Ով տեսնէ գրեզ հիանան:
 Ոսկի խնձոր ցանկալի,
 Յեռեալ ընդ սարգիտեան:
 Չքնաղ վայելուչ գունով,
 Երփնազարդ որպէս ծիածան:
 Պատկեր նըման հրեշտակի,
 Սոսկալի և յոյժ հրաշագան:
 Չուր մաքուր ծաւալ գնացիւք,
 Ելանես ի յոսկի ախան:
 Ռահ գասուցն հրեղինաց,
 Պահ գրեզ գորքն անմարմնական,
 Սոսկալի գմուռ և խունկ,
 Դու օճումն ես անասական:
 Վայելուչ անգին հանդերձ,
 Եւ ըզգեստ թաղաւորական:
 Տաղիւք երգս գրուատից,
 Չքեզ գովեն քաղցրիկ ձայնական:
 Բոտեալ ծարաւիմ հոգւով,
 Եւ նուաղիմ առ քոյդ տեսութեան:

Յաւօք եմ վիրաւորեալ, ոչ զի ցյաւրանեմ
 Սպանեմ ես առողջութեան: Եվ միցիցմի զյա՛՛մ
 Իհեսեա զիս ի քեզ սիրով, ոչ սիբ միցիո՛ւ
 Բժշկեալ յախտէս զագրական: Եվ միցիոյ զյա՛՛մ
 Փութեամբ հետեւել վարուցի, զձեզ զձեռն
 Որ ամբի՛ծ ես անասական: Եւ եմ զյա՛՛մ
 Քո յարարողին երգեմք, զայն եմ միցիցս զի
 Զօրհնութիւն միշտ և յաւիտեան: Եւ զյա՛՛մ
 Եւ միցիցս եմ միցիցմի զյա՛՛մ

ՏԱՂ ԱԶՆՈՒԻ

Ի տիպ ցանկալուց ազնիւ տենչալուց,
 Կարօտ մնացի հրաշագեղ տեսուց.
 Սրի իմ նոր սիրելի, դու ես բազմաց գովելի:
 Կարմրագոյն հալ հալ երեսդ գրկելի համբուրելի իլի,
 Ղարանֆիլ, սմբուլ, քաղցրախօսակ պիւլպիւլ,
 Ծաղիկ գովելի, դու զըրմզի կիւլ,
 Չեր տան ծառն է բարտի, խելք տարեր ես շատ մարդի,
 Երեսդ ալ ու կարմիր ինչպէս նոր բացուած վարդի:
 Աչքերդ է պայծառ ինչպէս կանթեղն ի վառ,
 Մով շապիկ հագար ետխան սրմայ,
 Չար գալըմ պէ մրվաթ, դուն զիս արիր մաթ.
 Լեզուդ խիտ քաղցր է քան զմեղր ու նասաթ:

ՏԱՂ Ի ՎԵՐԱՅ ՍԻՐՈՅ

Չիս քո սիրոյն ով նագելի հովերն առնէ,
 Օտար լեզուն ցաւ է եղեր զիս կու մաշէ,
 Այս կարօտոյս չի.

Դիմացուիր միշտ զհոգիս կողմ քաղէ: ամ
 Դէպի երկիրն իմ սիրելոյն առնէր տանէր,
 Հովըն զիս Հովըն զիս, զի սիր ամսայի
 Դէպի յայգին իմ նազելոյն առնէր տանէր քամին զիս,
 Տանէր բերէր մէջ քո ծոցին թաղէր զիս, թաղէր զիս:
 Խղճալի եմ և ցաւալի, արտուտիկին նման եմ.
 Որ սիրովն իմ կարմիր վարդին յարակ ի սուգ մտանեմ
 Ի սար, ի ձոր շրջագայեմ խնդրեմ և ոչ գտանեմ,
 Դէպի երկիրն իմ սիրելոյն և այլն:
 Այս բոցոյս թէ ծովեր կապեն մարել չգիտէ:
 Այլ Հանապազ նոր ի նորոյ սկսանի ի վառել, ի վառել,
 Ձի ինքն այլ տեղ, Հոգին այլ տեղ, ո՛վ կարէ կալ դադարիլ:
 Դէպի երկիրն իմ սիրելոյն առնէր տանէր Հովն զիս,
 Դէպի յայգին իմ նազելոյն առնէր տանէր քամին զիս.
 Տանէր բերէր մէջ քո ծոցին թաղէր զիս, թաղէր զիս:

Հ Ո Վ Ե Ր Գ Ք

Ազաղակ խորհրդաբար առ բարձրեան Ստուած ի խաչին
 վասն փրկութեան մարդկան աղօթին.
 Երզնու՛մ արևդ արքայական, վարդ վարդ,
 Ես քո գերիս այս անարժան, վարդ վարդ,
 Ո՛չ ծիծաղել և ոչ խնդալ, վարդ վարդ:
 Ձօր ամենայն Համանգամայն, վարդ վարդ:
 Լալով շրջիմ թափառական, ո՛հ ո՛հ,
 Վարանեալ և անօթեան ո՛հ ո՛հ,
 Արբեցելոց Համանքման ո՛հ ո՛հ:
 Երբեքալ կամ ի տատանման՝ ո՛հ ո՛հ.
 Կարօտութիւն քո զիս հալէ վարդ վարդ,

Ներթագուցեալ Հրով մաշէ անտառ: ամ
 Ի բաց Հանեալ զիս ի կենաց՝ ո՛հ ո՛հ,
 Բռնի առեալ ի մահ քարշէ՛ ո՛հ, ո՛հ.
 Առաւօտեալ այգուն այգուն՝ վարդ վարդ,
 Ծառայօրէն քեզ յանդիման՝ վարդ վարդ:
 Մէկիկ մէկիկ ցաւերս ամէն՝ վարդ վարդ,
 Երգաբանեալ ասացից քեզ վարդ վարդ.
 Ձորս ո՛չ տեսեր ի մատենի՛ ո՛հ ո՛հ,
 Ես ասացից քու՛մդ յատենի ո՛հ ո՛հ:
 Յաւոցս երկիրս ո՛չ Հանդարտի՛ ան ան,
 Վասն այն պահեմ ի պատենի ո՛հ ո՛հ.
 Աշխարհս ամէն ինձ լալական վարդ վարդ,
 Ձիս ողբալոյ չեն բաւական, ո՛հ ո՛հ:
 Լալով ողբամ մինչ ի վախճան ո՛հ ո՛հ,
 Ձօր ծննդեանս անիծանեմ, վարդ վարդ.
 Մինչ յամենից զիս եղծանեմ, վարդ վարդ,
 Յաւտենից մինչ յաւիտեան, վարդ վարդ:
 Ի տուն սգոյ զիս մուծանեմ, վարդ վարդ,
 Վերնոց ներքնոց կամիմ գուժել ո՛հ ո՛հ.
 Բայց ո՛չ կարեմ ի նոյն ժուժել, ո՛հ, ո՛հ,
 Առ ոտդ անկեալ կողկողանօք վարդ վարդ:
 Ձսիրտս փութով հացեմ բուժել, վարդ վարդ,
 Ի փշալից թփոց քոյին, վարդ վարդ.
 Բարձրագիտակ դիտանոցին վարդ վարդ,
 Լալով անկեալ միշտ ապաստան, վարդ վարդ:
 Կենդանանայ մեռեալ Հոգիս, վարդ վարդ,
 Ձթարշամեալդ ի փառք վիճին վարդ վարդ.
 Ի կրկնատիւ երեկոյին, վարդ վարդ,
 Ի յուշ բերեմ զայն ցաւագին, ո՛հ ո՛հ:
 Ձկիրըս քո բարձր ի լերին, վարդ վարդ,

Առ որ զիտեալ զօրքն երկնային, վարդ վարդ, զմ
 Սուգ զգեցեալ վարանէին, վարդ վարդ, զմ
 Ի թափիլ քոյ ի պարտիզին, վարդ վարդ, զմ
 Յորսայտ անկեալ սաւաննէին, վարդ վարդ, զմ
 Ի փշալից թուփս քոյին, վարդ վարդ, զմ
 Թռչունքն բունեալ աօրաւինին վարդ վարդ, զմ
 Տուն կենաց ըստ բաւականին, վարդ վարդ, զմ
 Ի ճանապարհ յոր գնայի, վարդ վարդ, զմ
 Ինձ որոգայթ սարեալ լարի, վարդ վարդ, զմ
 Ճարն ինչ է ցոյց իմս անճարի, վարդ վարդ, զմ
 Ահա գալով եկալ եհաս, վարդ վարդ, զմ
 Յաւքն յամէնուստ հասեալ դաս դաս վարդ վարդ, զմ
 Աղաղակեմ առպաղատիմ, վարդ, վարդ, զմ
 Անառաջնորդ կամ մոլորեալ, վարդ վարդ, զմ
 Ի միտ բերեալ այրիմ կիզիմ, վարդ վարդ, զմ
 Զգեղ քոյ սուրբ վայելչացեալ, վարդ վարդ, զմ

ԿԱՐՈՏ ՅԻՍՈՒՍԻ

Ձմեռն էանց յարեմէս իմ բուսաւ վարդ,
 Եկ ժողովեաց պսակ գլխոյդ առ ի զարդ,
 Քանի թրթուր մահուն որ գիս չէ հարեր,
 Զիս կենդանի գալ տեսանել մի համեր:
 Գու մորենի անկիղելի ի հըրոյ,
 Զիս տոչորեաց վիշտ ձաղանաց և ցաւոյ,
 Գու տապանակ մանանային զետեղման,
 Զիս մանանայս ոտից արին խիտ կոխան:

Զկուսական մարմինն ի քէն զոր առի,
 Եկ տես որպէս գէտ կարմիր վարդ կու վառի,
 Մեղաւորաց տուր աւետիս թողութեան,
 Թէ իմ որդին կազմեր արեամբ աւազան:

Յամէն վիրաց առուք արեան կու բղխէ,
 Ոչք որ սիրով ըմբեն զշնորհ կու բաշխէ,
 Արի եկ դու, իմ աղաւնի պարզամիտ,
 Տես թէ ան է ձագուկ քոյին ճշմարիտ:

Վարդի երեսն իմ տեղին դարձել է,
 Աշնան տերև մերձ ի թափել մերձեալ է,
 Պետրոս հեռի նստեր զիս ոչ ճանաչէ,
 Սուրբն Օհաննէս հեռուն փախած նշմարէ:

Մագթաղենին տալեան նստեր ակնածէ,
 Թէ զոր շնորհ մեղաց ներմանն զոր առնէ,
 Յուզայ մատնեց զանմեղ գառնուկդ գալլոց,
 Սրտիկս այրի գէտ մորենի, չունի բոց:

Արի մայր իմ, զստինադ քոյին համբուրեմ,
 Հէլալութիւն զթած մօրմէդ իմ հայցեմ,
 Քանի արևս որ ի մայր չէ մտեր,
 Զիս կենդանի գալ տեսանել մի համեր:

Ե Ր Ք

Է լիս զիտութիւն, բայց համրացեալ է,
 Գոյ երկիւղ բարեաց, այլ շիջեալ է,
 Է և լիս հոգի, բայց տկարացեալ է:
 Ունիմ ու լոյս պայծառ, բայց խաւարեալ է:

Կայ և հուր սիրոյ, այլ սառնուցեալ է արթ
 Եւ հողմն քաղցրասիկ, խորշակահար է յայն սմա յմ
 Ձերմ եմ առ Աստուած, այլ ջուրն մերձ է արդուարմ
 Կամիմ բուսուցանել, բայց տօթն չար է: Կրցս նմ յ
 Թոստացաւ ինձ չարչարանք և չքնկալայ զայն,
 Ասաց և հեշտութիւն, այլ չկամեցայ զայն,
 Ի հնգից զիս բաժանեաց և չիմացայ զայն,
 Հրաւէր ետ և բարեաց, բայց չզգայի զայն:
 Իսնտոխ զայս խաբեցայ որպէս տկար ոք,
 Ի յունայնս աստ պատրեցայ իբրև ի կայան,
 Ձաչս կափուցի և այն կամաւ իմ,
 Ի քուն մտի մեղաց և հեշտացայ յայն:
 Վայ երբ գարթնուցում և հատուցումն առնում,
 Բայց յոյս լետ մեղանաց և ես զտի զայն,
 Ատել ասաց զյանցանս և գովեցի զայն,
 Բարի և զողորմելն և կատարեաց զայն:
 Սիրելն անճառ բարի և զայն ուսոյց նա,
 Ի թողուլ պարտապանին եթող և մեզ նա,
 Թողցէ նոցա բազմաց զոր պահանջեաց նա:

ԳԱՐՈՒՆ ՍԻՐԵԼԻ

ՕՏԱՂ ՎԱՐԴԻՆ ԵՒ ԲԼԱՌԻԼԻՆ

Ի Խաչատուր Եպիսկոպոսէ ամենայն Գնունեաց

Ահա պայծառացաւ յոյս արեգականն,
 Այսօր ել ծաղեաց յաշխարհ ամենայն,
 Թռչունքըն մեզ բերեալ աւետիս գարնան,
 Բաղցրիկ եղանակեն գերզս օրհնութեան:

Բն երկիրն բուսօք ծաղկօք զարդարի, խոցյս զն
 Ոստունք և ճիւղք ծառոցն ամէն վերթըթի մրաչ
 Ծաղիկք ազգի ազգի տան ծափրս ծածփի խորտ
 Եւ զհոտն անուշ բուրբեն ինքիմս ամէնիւ շաք միսմ
 Կայր բլբուլն ի ջանէր թի մէջ բաղչէնին, յցմ յնմ
 Խնդրէր և որոնէր բզիւր սիրելին, յսն մրցայի ամ
 Ետես որ ի ներքոյ էին կոկոնին, մլոցյց իսմ
 Սիրով քաղցրախօսէր զբանս ողորին, մրցայի յամսմ
 Ի ու վարդ ես անթառամ ի դրախտն անդեմի, սմ
 Մեծ թաղաւոր և տէր ծաղկանց ամէնի, ամսմսր զն
 Ի քոյ գունէդ ծաղկունքն ամէն զարդարին, սմ
 Եւ պայծառ գեղեցիկ փայլին ի յերկրի, սմ
 Ես կուսայրիմ ի քէն յերբ լինիմ հեռի յսգ մ
 Եւ զօրն ի բուն շրջիմ ողորմ ու լալի, սմ
 Զան ու Ֆիղան կանչեմ թռչնոցս ամէնի, սմ
 Որ թէ շաքար տան ինձ նա սապր ու լեղի: սմ
 Զարթիր սիրելի ի յառաւօտին, սմ
 Ուր ես դու սարսափելի անկեղ տեսողին, սմ
 Շարժէ քաղցրիկ հողմով զթերթդ քոյին, սմ
 Եւ արժանացո՞ տեսութեան նորին: սմ
 Եկեալ զուճրին ասէ թռչնոց բլբուլին, սմ
 Սիրով արեկ մտնունք մէջ կանաչ բաղչին, սմ
 Որ գան լերանց ծաղկունք մէջ վրրան դարնեն,
 Ուրախանան ընդ մեզ ի տեսնն վարդին: սմ
 Զտիւ և ըզգեշերն եմ ես անդադար, սմ
 Զիմ սէրս ծանուցանեմ նորս հաւասար, սմ
 Որ գայ վարդըն սիրով առնէ ինձ զրար, սմ
 Թէ չէ գընամ լինիմ ի յիմէն բէզար, սմ
 Թռչունք հաւասար ինձ երանի փան, սմ
 Թէ վարդն է գեղեցիկ և յոյժ պատուական, սմ

Որ սիրով զարդարէ զճաղկունքն ամենայն,
 Զշաղն ի նմանէ առնուն և սրայծառանան: Գմ. 100. 10
 Ժողովեցան ճաղկունքն և սիրով եկին, ԳլխաՅ
 Տեսին զշահ բլբլուն ի մէջ տերեւին. ամա մառշր ամ
 Ամէնքըն խոնարհեալ երկիրպագեցին, Գլխ. Գլխ. Գլխ.
 Եւ զվարդն ընդ բլբուլին ձայնիւ գովեցին. Գլխ. Գլխ.
 Իսկ բլբուլն ընդ դումրին քաղցր եղանակէր, Գլխ.
 Տեսեալ զվարդն ուրախ և սիրտն ծափէրաց. Գլխ. Գլխ.
 Գունովըն գեղեցիկ հոտովն անուշ էր, Գլխ. Գլխ.
 Որ զամենայն ճաղկունք ինքն զարդարէր: Գլխ. Գլխ.
 Լսեմ ես զքոյ ձայնդ յերեկոյնն, Գլխ. Գլխ.
 Զառնեմ դուր և զաղար ի մէջ գիշերին. Գլխ. Գլխ.
 Ի քոյ բազում սիրոյն ես կու թառամիմ, Գլխ. Գլխ.
 Զշաղն ես չառնում նա ես թօթափիմ: Գլխ. Գլխ.
 Խաղաղ ամպն ի վերուստ քաղցր ցօղէ՛քեզ, Գլխ. Գլխ.
 Եւ միշտ կանանչ պահէ անարատ ըզքեզ. Գլխ. Գլխ.
 Գու գեղեցիկ լուսով հէնց աննրման ես, Գլխ. Գլխ.
 Որ յամէն առաւօտու քան զարև ծագես: Գլխ. Գլխ.
 Ծաղիկ անթառամ ծնեալ ծովային, Գլխ. Գլխ.
 Վառեալ ի գիշերի և բողբոջածին. Գլխ. Գլխ.
 Գու մաքուր պատկերով ես նրման լուանին, Գլխ. Գլխ.
 Որ լինի բոլորեալ ի տասնուհինգին: Գլխ. Գլխ.
 Կարմիր է քո շրթունքդ և միշտ ի վառ, Գլխ. Գլխ.
 Եւ ամենայն լեզու ճառել չրկարէ. Գլխ. Գլխ.
 Կլափդ մուշկու ամբար անուշահոտէ, Գլխ. Գլխ.
 Եւ լեզուդ ի բերանդ Մբարի շաքար է: Գլխ. Գլխ.
 Հոտով ես դու անճառ պատկերդ է ի վառ, Գլխ. Գլխ.
 Գունով ես գեղեցիկ և լուանկար. Գլխ. Գլխ.
 Սիրով համբուրեցից իմ սրտով յօժար, Գլխ. Գլխ.
 Եւ ծրարեմ զքեզ լիմ հոգիս հաւար: Գլխ. Գլխ.

Զայնիւրս պահատիմ առ սրբութիւնդ իողմ
 Հեզ սիրով ուր քաղցրախօսիր դու. Գլխ. Գլխ.
 Տուր պատասխան մեզ չառնես անտես, Գլխ. Գլխ.
 Եւ դառնացեալ ոգով ի քէն չմերթես: Կամ զիցմզ ամ
 Դօղելով ըզքունն ի յաչացս հանի, Գլխ. Գլխ.
 Եւ ծարաւեալ անձինս արտասուեցի: Գլխ. Գլխ.
 Ի բազում սիրոյդ զմարմինս մաշեցի, Գլխ. Գլխ.
 Լցո՛ զկարօտեալս ի քում սեղանի: Գլխ. Գլխ.
 Եւ վարդն խօսեցաւ ընդ բլբուլին: Գլխ. Գլխ.
 Եւ միթարեաց զնա այսպէս: Գլխ. Գլխ.
 Զարտար և իմաստուն քաջ արքայ լըռէ, Գլխ. Գլխ.
 Գու ես ինձ սիրելի ի բոլոր սրբոց: Գլխ. Գլխ.
 Ի քոյ անչափ սիրոյդ իմ սիրտս կու վառէ, Գլխ. Գլխ.
 Էն Արարիչն Աստուած՝ որ ծածկագէտ է: Գլխ. Գլխ.
 Մաքուր պատկերով և գեղեցիկ թռչուն, Գլխ. Գլխ.
 Գու ես լեզուով լատիք և մրտօք արթուն. Գլխ. Գլխ.
 Սիրով քաղցրաբարբառ ի մէջ հաւերուն, Գլխ. Գլխ.
 Եւ հանապազ նոցա ես ուրախութիւն: Կամ զիցմզ ամ
 Յառաջագոյն դու գաս և զիս հարցանես, Գլխ. Գլխ.
 Շըրջես ի մէջ քաղցին և զիս որոնես. Կամ զիցմզ ամ
 Սիրով և քաղցրութեամբ զիս զարթուցանես,
 Եւ ճաղկանցն ամենայնի բարձանց ցուցանես:
 Կամ զիցմզ ամ
 Կամ զիցմզ ամ
 Թող քոյ շիրին լեզուդ իսկի չի լըռէ. Կամ զիցմզ ամ
 Նուրբ և բարակ ձայնով դու զիս գովէ, Կամ զիցմզ ամ
 Որպէս որ սրբութեանդ իսկ վայել է: Կամ զիցմզ ամ
 Ենորքն Աստուածային ի քեզ իջանէ, Կամ զիցմզ ամ
 Եւ աղբիւրս գետօրէն ի քեզնէ բրդիս: Կամ զիցմզ ամ
 Զպասքեալ ծարաւի սիրտս արբուցանէ, Կամ զիցմզ ամ
 Զտերևապատ քողով ըզիս զարդարէ: Կամ զիցմզ ամ

Որով փափագիմ զքոյ գարգիւն առ իմ
 Վահեմ թէ հեռանամ զինչ լինիմ գերիս. իոյցիս քմ
 Եթէ լանկարծ ի մէջ թըփին երեւես, փոստայս զտծ
 Նա բերկրեալ գուարճանայ իմ սիրտս, հոգիս ապ մ
 Չկայ քեզ օրինակ յամէն կենդանի յայտրօր
 Տեսլեամբըդ գեղեցիկ և զարմանալի, ա յամապոս մ
 Յերբ որ ծով աչերըդ քու կողմ թարթի, յոյս և սիրտս
 Իսկ դողայ ամենայն յօդուածս, և յարսիտօղայք որ
 Պարզ և մաքուր յըստակ գերթ հայելի ես,
 Յոր զիմ գեղեցկութիւնս միշտ տեսնեմ ես.
 Եւ քան զամէն ակունքըն պատուականս ես, ած
 Որպէս մեղու խորիսիս քաղցր և անուշ ես, ած
 Հրրեղէն կամար ես դու երկնային, իաշմա յոց մ
 Եւ լուսեղէն կամար հաստատեալ ի նմին, միցոյց մ
 Ժողովիս յամսս թեթեւ տուր անձրեւս անգին, Ս
 Եւ շինես մարգարիտն ի մէջ սագաֆին: որմ յ մ
 Ռանկս՝ որպէս ըզլայ սպիտակ և կարմիր, իոյցիս
 Եւ կատարեալ սիրով ի ներս մերձեցիր, քարամաճ մ
 Խելք ու ջաֆար ունիս նա գիտցիր, որաջառաճ
 Որ իմ ծածուկ խորհուրդ զամէն յայտնեցիր: միցոյց մ
 Ինչո՞ւ թեամբ քնդ պատասխանիս նորայցիս
 Եւ քացեալ զբերանս իմ փամմա մըմարիաճ մ
 Սիրով պատասխանեաց բլբուլն ընդ վարդին,
 Օրհնեմ ես անդադար զՏէրն վերին, միցոյց մ յոց քո
 Որ լըցեր է զսպտկերդ, քո լուսով իլին, միցոյց մ յոց
 Եւ զարմանք է ցուցեր ամէն հոգածընին: զո միցոյց մ
 Վարդ ես դու վայելուչ կանանչ տերևով մ
 Եւ լի իմաստութեամբ, որպէս ըզծով, միցոյց մ յոց
 Դու բազում խօսեցար քաղցրութեամբ՝ սիրով, սայս
 Եւ զովասանութիւնս առնես նամակով: ապա միցոյց մ

Տէր ես ամենայն ծաղկանցըն բոլոր,
 Բազմես ի գահուս որպէս թագաւոր.
 Արա՞ զիս արթանի քեզ ծառայ զինուոր,
 Որ ես դու գեղեցիկ թըռչուն թեաւոր:
 Բամք թըռչունք երկնիցըն քեզ հասրաթէ,
 Սիրով ինձ ասացին թէ զվարդն գովէ.
 Եթէ մէկ պահ լուես նա քեզ զունահէ,
 Որ հանապազ յառջևդ քան զջահ ի վաթէ:
 Յայտէ յուրն թափանց ի քոյին թերթէ,
 Որպէս զճառագայթս ի յարեգալին, միցոյց մ
 Եւ ի նշույլ քոյ շողիդ ի սիրտ իմ ծագէ, միցոյց մ
 Եւ կատարեալ սիրով ի քեզ հաստատէ: միցոյց մ
 Իւղ ես մեծագին որպէս պալատան, միցոյց մ
 Եւ խորհուրդ արքային սկ վարդ պատուական, միցոյց մ
 Դու ես նոր առաւօտ և զուշակ գարնան, միցոյց մ
 Եւ խնդութիւն բերես ամենայն մարդկան: միցոյց մ
 Փարիմ ես զվարդըն հանապազ սիրով,
 Եւ զարարիչն երկնից փառաւորելով, միցոյց մ
 Որ պահէ զվարդն անթառամ գունով, միցոյց մ
 Եւ զարդարէ զնա կանանչ տերևով: միցոյց մ
 Ին թագաւորին փառք է անընելի, միցոյց մ
 Որ ի մարդկանէ անտես ի յերկինս նըստի, միցոյց մ
 Ինքն ի յամենայն լեզուէ օրհնեալ եղեցի, միցոյց մ
 Եւ հրեղէն գօրաց միշտ երկրպագի: միցոյց մ
 Ատէ զայս աշխարհըս իւր Իբնունեցի,
 Որ կու թափէ զմարդիկ քան զտերև ծառի.
 Դարձիր ի մեղաց և գարծէ բարի, միցոյց մ
 Որ չի կրբես ամօթ ի կալն Ուսնայի: միցոյց մ
 Կարօ՞ թոյ քոյ շումս առ իմ կամ
 Կոտորիցի մառափ մ յամբար

ԳՈՎԱԿԱՆՔ ԱԶՆՈՒԻ

Գոյոց մըքնայրած մրամնա սմ դէժ
 Գուարանի սխաղո սոշար զ սմերա՛ր
 Գուամնի մուշոցն յիբերմբ ար սմ զմ
 Դիյազսո՛ւ բնգնիցրմից գւուշոն զնա՛ր
 Դիար մրդոյր լի միբասս ճմի իողի՛Ս

Գովեմ զքեզ մարմնով Հրեշտակ,
 Բարի արմատ սուրբ լիշատակ.
 Յորթունյն կենաց տունկ բարունակ,
 Ի զնացս ջուրց Հոգւոյն վտակ:
 Բամեալ ստեղունք ոստ ճախարակ,
 Բողբոջախիտ երփնագունակ.
 Ոսկի ճաճանչ վարսագիսակ,
 Խայծեալ ողկոյց Համ քաղցրունակ:
 Իբր խնձոր մի ի ճրղի,
 Գունով եղեալ ազգի ազգի.
 Տերեւապատ քողեալ ծածկի,
 Հոտ ինմանէ արտաբուրի:
 Գունով ես գու պտուղ բարի,
 Ծառ քո ի դրախտ որ յատենի.
 Անդէնն է մերս եկեղեցի,
 Որ ի Հոգւոյն առողանի:
 Որով աճումն Հասակի,
 Որ լենթակայն տեղակալի.
 Տերեւազգեստ պատմուճանի,
 Պատշաճաւոր ըստ օրինի:
 Բաբուն Համբաւ դործով բարի,
 Որ ո՛չ թագչի ըստ գրուանի.
 Կամ Հոտ անուշ ընդ Պողոսի.
 Բուրեալ ի փառսն Քրիստոսի:

Իսկ մուսն ի քեզ մահկանացուի, եմ սմ
 Որ և երկուքն շաղկապի, ետրաց զ
 Անտի և ելն է անմահի, բաժնա՛ր
 Լուծեալ կապիմք տնլուծելի:
 Սիրով քո սիրտ իմ տուրի,
 Նուաղեալ մարմինս ալլագունի.
 Կամ տարակոյս լայսմ աշխարհի,
 Ծփամ լալիս մեղաց ծովի:
 Մաքուր պատկերովդ նրման Հրեշտակի,
 Անդին մարգարիտ լեռեալ ընդ յակի.
 Սէթ, Աբելոզոմ, Յովսէփ սխրալի,
 Անձամբ վայելուչ ի մէջ ամենի:
 Է ղօնճա դահան, ծաղիկ նըռնենի,
 Պողով բարունակ և դալար ուռի.
 Գու քաղցրահայեաց փթթեալ վարդենի,
 Արմաւ և շուշան և նըշղարենի:
 Ուներդ է քաշած՝ քան զթափած թուր,
 Թարթափդ է քո թէք՝ քան զնշգար սուր.
 Սպանանես գերիս յօր Հազար բիւր:
 Շէհէ Հուսն ու սուրաթ ու շէհէ սունպուլ:
 Գուն նազուք տաուս և մղրէ թութակ.
 Կարկաչօղ կաքաւ գարնան ծիծեռնակ,
 Բլբուլ ու ղումրի ի լատիֆ ու զիրաք:
 Հօտ Հօտից սապահ և փէքալ մալաք,
 Ոսկի ես ի Հնդկաց ակն պատուկան:
 Շուռ գամ և փտուեմ զքեզ անխափան.

ես եմ քեզ խնդրող և վաճառական:
 Ի բազում մտաց ծածուկ, անկուման,
 Նայեաց մէկ ընդիս աչօքըդ մաստան.
 Կամ քաղցրախօսիք կամ տուր պատասխան,
 Զիգարում քապապ կօզում եաշի դան:
 Գէջայ կունտուզ ղլարըմ ֆիդան,
 Սուրբ հուսա հար սան ուչուն ուրնար.
 Ազգինտան նաբաթ ու շաքար,
 Յով որ դուն նայես ու առնես նատար:
 Լինի քան զմոմ պօղպօտ. եթէ քար:
 Սիրով լափեցիր արիւ սիրտըս բոց.
 Կու ալրիմ տապիմ որպէս ի հընոց,
 Սրտէս կու թափի յօլով հուր ու բոց:
 Զայդ աստուածագիծ սուրաթդ ինձ ցոյց,
 Քո մէջքդ է բարակ քան զուռի վարոց.
 Սպիտակ ատմունքդ մարգարտէ շարոց,
 Գու քաղցրատեսիլ և պտուղ ծառոց:
 Յայտ շիրին լեզուէդ տուր երկու գրոց,
 Քան զշամբ եղեգան ելեր ես շիտակ,
 Ուներդ կամար՝ որպէս աղեղնակ,
 Աչերդ է պայծառ՝ որպէս զծովակ:
 Ղարդ եղայ ի ներս եղէ անճարակ,
 Թարթափդ է խանջար՝ ինքն պօղպատ գուտ.
 Այտով գիս հարեր ու արեր խուրտ ու մուրտ,
 Ամպի պէս ածեր ինձ աստիկ կարկուտ:
 Թէ ես մեռանիմ քեզ ինչ շախ, օգուտ,
 Շրթունքդ է քո լար, կլափդ է ամբար.
 Տաշխ և կինամոն, նաֆա ի թաթար,
 Զմուռ ու հալուէ ու լալ և ջուհար:
 Զօհար զօհալ, մուշթարի արևապայծառ,

Վեր ես գնացեր քան ըզսինու բար:
 Նունենի դրախտ և սալուի չինար:
 Լեզուդ է շիրին ինքն զՄարէ շաքար:
 Ի քո թշնամոյդ շրլինքն տապար,
 Քան զգարնանային մաշակ հոտով:
 Որպէս քաֆուր վարդ պայծտու և գունով,
 Ծագիս քան զարև երկնից կամարով:
 Զերթ գրուորեալ լուսին ես լուսով:
 Երբ որ դու շարժիս ոտօքդ ըռաւան:
 Ուր որ դատարըս այն տեղն է բուրաստան,
 Հէնց սիաթաթով իջնուս քան զղան:
 Գրիւր զգերիս գանջիր ու զընտան,
 Հէ սև Աղթամարցի դու բարեաց անջան.
 Ունայն թղենի փշաբեր անդաստան,
 Թո՛ղ զսէր աշխարհիս այս անցւորական:
 Զի դառն ու լեղի և յոյժ անպիտան,
 Անօրէնութիւնքըդ քո բարձրացան.
 Որպէս բեռն ծանր սաստիկ ծանրացան,
 Երբ որ մտանես ի հող ի տապան:
 Սպա աւաղես դառնաս փոշիման:
 ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԿՍՐՈՂԻԿՈՍԻ ԱՂՈՍՄՈՐՈՒ Ե
 ԱՅՍ
 Գու դրախտ եղեմայ տնկեալ լանեղէն,
 Եւ ի լելս արևու տեղիք լուսեղէն.
 Ծառօք և ծաղիօք պտղովք լուսեղէն,
 Զոր շրջափակեալ պահէ Սերովբէն:

Որպէս զնախաստեղծն զեղազէջ ես, դմի
 Տիպար և գողափար Տեառն Աստուծոյ ես. զմմանո՛
 Պատկերով պատուեալ քան Զմիքայէլ ես, ի բարձր
 և և ի Հոգեղենացրս սուրբ և Հրեղէն ես: Եւ զ
 Թափանցիկ լուսով ակն արևո՛ւ, որք մտի
 Լիալիւր լուսին մեզմով գնաս դու. դուքաց սշարժ
 Աստղ լուսափայլ ցօղ առաւօտուն, որք մագ սփրա՛մ
 և և աւետաբեր Հոգմն Հարաւո՛ւ: այ յամբոյսսք եղմ՞
 Լեառնն Սարարաթ, Կարմէլ և Սինայոյ՛
 Թափոր և Ահեբմոն նման Բեթելայ, առար զո դմ
 Քուհի, սրանդէլ և քէմեայ, յոյ՛ յոյ՛ առաջս բն՛
 Ով ի քեզ դիմէ գուտ փարթամսնայ: սփրքք դից՛
 Վտակ եղեմայ և գետ Ռոզանան,
 Սելովմայ աղբիւր և ջուր ես յուզման.
 Անկեալ եմ Հիւանդ մերձ առ քո դրան,
 Սպասեմ Հանապազ առողջութեան:
 Փայլուն մարգարիտ ի մէջ սագաֆին,
 ՅաՀազնատեսիլ յատակըն ծովին.
 Որ գաս ի ցամաք ձեռօք լորդորդին,
 Նաղութ ու զմրուխտ գոհար մեծագին:
 Վերնոց վեհագոյն և աշխարհի զարդ,
 Ուշիմ և խոհեմ ու անօրինակ մարդ.
 Նոճի, մրտենի, սանդալի և սաթ,
 Նումանի ծաղիկ և փթթեալ վարդ:
 Յարեան շրջեցան ի մէջ զիշերոյս,
 Խնդրեցի գտայ զիմ աչացրս լոյս.
 Եկ իմ գեղեցիկ քրքում և նարդոս,
 Ոչ թողից գքեզ մուտ ի տուն գինոյս:
 Կեփագեայ ոսկի և մաքուր արծաթ,
 Վարսիւք վայելուչ որպէս զթուխ սաթ:

Ո՛վ որ տեսանէ դառնայ մաշակաթ,
 Անդուր անդադար աննէ Ֆրրեաթ: ոտոյս ի սփրք
 Ե մահի դանդան, դրհանի թանկթար, բու՛
 Եք աման ապրու սարմաս ի նիգարս ոյ՛ն ջմառաս
 Երբ ի կան անես զաչերդ կամկար, եսգ բոյնդ՞
 Սրտեր խոցոտես Համարով Հազար: ոսմա ոչ բմառ՛մ
 Սումբուլ, ուէհան, լալայ ու գուլգար: ի մու՛
 Բլբուլ գօ անտոյ, ամատ բա պահար. նամիս ցա՛
 Նալա ու ֆիղան մէքունաթ սահար, ի մո՛
 Բաշաթ քի պանամ ըռուք տիլտար: ոսմա մգօնա՛
 Նարընջի ծաղիկ, կալեսի տերեւ, ա ցաչ գրմա՛
 Դու վարսաւորեալ յարմաւենույ ձև. ի սփրքսք բոյն՛
 Փայլրս տաս սիրամարգու թե, յարմոյսառ ոյ՛
 Խնդութեան տեղիք աչացրս լոյս քե: սգմամբ սլմ
 Հոտդ բուրէ վարդ շուշանի. ի սփրքսքս անէ՛մ
 Մուշկ, մանուշակ և հովիտ ծաղկալի. յամմ ցա՛
 Նարկիզ, նունուֆար, բըլուր կնդրկի,
 Ամենայն մտաց ես ախորժելի:
 Դո՛ւ սքանչելագործ քան զօրսւոր խաչ,
 Ահաւոր տեսամբ քան զկարի քաջ.
 Ելանես գընաս և լինիմ յառաջ, յոյ՛
 Կամ խօսիր ընդիս, կամ նստիր ի լաջ:
 Ի իշեր ու ցորեկ ես եմ երերուն, ա՛մ
 Ոչ աղօթեմ ի տան, ոչ կենամ ի տուն,
 Սահրամէ քէրտամ, Հէմ Զինու՛մաչին.
 Իմ ուզամ ֆրհաթ տիլի փուռ մահին:
 Զարկած է վերէդ գեղ կանաչ վլրրան, ա յմա՛
 Բագմիս ահաւոր ես քեզ յանդիման. յոյ՛
 Շողանկ շաքարին ըռու արմաղան,
 Ու էլ պաղի զիռէ նուրի դանդան: ուսա ուս յա՛

Սիրտըս փափագի և կայ ի դողման,

Աչերս է կարօտ տեսողդ աննման.

Սէւօզ պուտիմ փէշ ի թու մէհուան,

Մառանջ մէրևալ, սալուարի խուպան:

Զիւրդ բաժանիմ ի քէն կենդանի,

Առանց քո տեսողդ շունչըս կու քաղուի.

Չուն թարկ պրտէ համ գուլի խօշ պուի,

Գար պինամ հագար ջաւր սրթամի:

Օրհնութիւն Փրկչին ի քեզ իջանի,

Կամօքն Աստուծոյ կենաս կենդանի.

Գունըք չար այսոցն ի քէն հալածի,

Զերդ զարեգակն փայլես ի յերկրի:

Էր ունայնբանես Աղթամարցի,

Այս կեանքս անցաւոր է քեզ յուշ լիցի.

Այժմ յօժարութեամբ ես մեղաց գերի,

Բայց յետոյ լինիս ողորմ ու լալի:

ԱՅՈՒՆ ԳՍԻՆ ԵՒ ԲԻՐՈՒՆ

Ի Գրեգոր Կաթողիկոս Աղթամարցոյ:

Ծաղկունք ասեն հերիք արայ,

Քանի կանչես վարդին վերայ.

Կահ ու պէ կահ ձայնդ կուգայ,

Ի մեր բաղչիցս ելիր գնայ:

Քանի առնէք գուք ինձ աստաք,

Սիրտս ի սիրու եղեր քաբաք.

Ես կու մաշիմ վարդին սաբապ.

Իմ հալն առանց իւրն խարապ:

Գամ իջանեմ վարդենույն տակ,

Զկանաչ տերևն առնեմ ինձ յարկ.

Իմ սրտիս մէջ կայ բոց կրակ,

Թռչնիմ ու գամ երագ երագ:

Ի քեզ նայիմ աչօքս անթարթ,

Նա փարատի գինչ կայ հասրաթ.

Գեղեցկութիւն դրախտին և զարդ,

Կարօտ են քեզ ամենայն մարդ:

Վարդն կասէ, բլբուլն երգէ,

Քաղցր ձայնիւ եղանակէ.

Ով որ զքո ձայնըդ լսէ,

Նա հիանայ զմեզ երանէ:

Ով նենգութեամբ առնէ քեզ նազ,

Թող իւր աւուրք դառնայ նուազ,

Սմբի թուրայ փաշադ դրագ,

Բլբուլ բըբօթ ուբա աւագ:

Փրդան գփտանայ բլբուլէ,

Քանի կանչես մէկ պահ լուէ.

Ասաց թէ սէրըն կու նեղէ,

Որ վեր վարդին աշրղ եղէ:

Սիրտըս չկայ հետ իւրըն հերթ,

Քանի խոցէք ասէք թէ երթ.

Հողըմ շարժէ զվարդին թերթ,

Նա ի դողման դառնայ իմ լերթ:

Այլ չի մնաց բնաւ լիս ուժ,

Երբ հեռանամ նա չունեմ ժուժ.

Ինձ օր մահու լինի և գուժ,

Հօտըն վարդին է սրտիս բուժ:

Զօրն կենամ յերերմանի,

Քուսս է հատեր ի գիշերի.

Աղաղակեմ արտատուալի,
 Յայգուց չերթամ ես յայլ տեղի:
 Ըռանկ վարդին սրպէս զլալ,
 Տեսաւ բլբուլն եղաւ բէհալ:
 Անմահուլթեան Հոտն բուրեալ,
 Նա ի սիրոյն եղև արբեալ:
 Վարդն տեսաւ բլբուլն ուրախ,
 Որ ձայն կածէր ինքըն անմահ:
 Ծիծաղեցաւ վարդն մէկ պահ,
 Պայծառացաւ տիպքն քան զջահ:
 Վարդն է կարմիր գունով վառած,
 Նա շահ պլբուլին ձայն էած:
 Խոտէն եղև խև ու հարբած,
 Վարդի տեսոյն է կարօտած:
 Բլբուլն ասաց ես եմ առակ,
 Թռչունք կառնեն զիս կատակ:
 Վարդն չնայեր ինքն լերակ,
 Նա ի յաչացս ելաւ վտակ:
 Զօրն ի ճղոյն կենամ ի կախ,
 Եւ միշտ դիտեմ զվարդին ռահ:
 Զով որ տեսնում նա ինձ է մահ,
 Զվարդն քաղեն տանեն անշահ:
 Վարդն զգեցեալ գունով հանդերձ,
 Ուրախանամ որ լինիմ մերձ:
 Կասէ սիրով դու առիս դարձ,
 Զահն և ղերկիւղն ի լինէն բարձ:
 Ասաց մի առներ դու խետ ինձ խաղ,
 Ես եմ կարմիր որաղ որաղ,
 Յօղն ի յամպէն իջնու պաղ պաղ,
 Վերայ վրանիս իմոյ խաղ խաղ:

Տրեաթ կառնեմ ինքս յամէն ժամ,
 Զկանաչ փարտէն լետ կու բանամ:
 Զքեզ տեսանեմ ուրախանամ,
 Այլ ի քեզնէ ոչ հեռանամ:
 Բլբուլն զվարդն կու գովայ,
 Յերեկունէ ձայնըն կու գայ:
 Ծաղկունքն ամէն են քեզ ծառայ,
 Դու թագաւոր և տէր նոցա:
 Բլբուլ գարթնի կէս գիշերին,
 Վարդըն փթթէ առաւօտին:
 Յօղն իջանէ վերայ թփին,
 Պայծառանայ գոյնըն վարդին:
 Շուրջ բուրբին իւրեանն փուշ,
 Տեսաւ բլբուլն եղաւ պէ ուշ:
 Հոտն վարդին բուրէ անուշ,
 Ասաց ինչ ժամ եղէ քեզ թուշ:
 Եմուտ բլբուլն ի վրան վարդոյն,
 Թէ ես եմ գանկ հանգէտ մարդոյն:
 Բեր համբուրեմ գտիպդ սիրուն,
 Ուրախանայ սիրոս քո տեսոյն:
 Յամէն սապահ որ լուսանէր,
 Բլբուլն ի վարդն սալամ կէր:
 Առմբին քաղցրիկ եղանակէր,
 Վարդն ու բլբուլն ուրախ առնէր:
 Դու արի եկ իմ վրանս անահ,
 Ինձ սիրով ծառայեա մի պահ:
 Զիս կու քաղեն տանեն անշահ,
 Արթուն կենամ ես վասն քոյ:
 Երգեմ ձայնիւ գերզս սիրոյ,

Մերձ լինիմ քեզ Համբուրելոյ:
 Նա դուրանայ ցաւս մարմնոյ,
 Բոտեալ սիրով քո Նս այրեմ:
 Զի զքեզ տանեն քաղուի շունչ իմ,
 ՎաՀեմ թէ յանկարծակի մեռանեմ:
 Կարօտով ի քէն բաժանիմ:
 Ի բաց թողում զքեզ թռչեմ,
 Լոյսս քաղուի գինչ Հեռանամ,
 Եւ դառնութեամբ կենօք շուռ գամ,
 Եւ ի դէմս քո նստեալ ողբամ:
 Ի յիմ բաղչիցըս մի գընար.
 Ո՛վ քաղցրաձայն մղրի սահար,
 Երբ կու գնաս գիս ի լետ տար:
 Իմ կարմիր վըրանիս Համար:
 Աղուոր ու թառ է գեղն քոյ,
 Երթամ դիտեմ զպահըն քոյ,
 Ի տարին մէկ ամիսըն քոյ.
 Գամ իջանեմ ի բաղչէն քոյ:
 Յորժամ որ վարդն զայն լսեց:
 Ուրախացաւ զբլբուլն օրհնեց,
 Զնա ի Տէր Աստուած յանձնեց.
 Եղև բլբուլն թևաթափ,
 Թէ երբ ածեմ զվարդն ի յափ:
 Քանի՛ ֆրդան կանչեմ անչափ,
 Ի դէմ վարդին Հարկանեմ ծափ:
 Ի ձեր սրտիդ գուք սէր չունիք,
 Այնով զիմ ձայնըն չընդունիք:
 Վարդն կասէ մի աներ Հերիք,
 Ես կու կանչեմ ունիմ կարիք.

Գերի Գրիգոր անյիշելի,
 Եւ անպիտան Աղթամարցի:
 Մէր աշխարհիս սուր երկայրի,
 Հոգիս նովաւ վիրաւորի.
 Աստուածատուր Մեծփեցի,
 Յինէն խնդրեաց և ես զրեցի:
 Եւ ասացէք սրտով իլի,
 Ինձ և նորա Տէր ողորմի.
 Թուական Հայոց ինըն Հարուր,
 Զւ եօթանասուն երկու այլուր:
 Հագարացիք օրինօք թիւր,
 Զագգս խանձեն որպէս ըզհուր.
 Տաղս է ասած Գրիգորիսին,
 Գովեաց զբլբուլն ի լետ վարդին:
 Լալով առ ոտս ձեր անկանիմ,
 Ասէք զամէն և ողորմին:
 ԱՅՈՒ ՏԱՂ ԳԵՂԵՅԻԿ ԵՒ ԼԱՍԻ
 Այսօր զքեզ տեսայ և ուրախացայ,
 Բարով զարգարեցիր ի Տեառնէ գոհացայ.
 Գարնան ծաղկանց նման որ երևեցայ,
 Այսօր զքեզ տեսայ և ուրախացայ:
 Դրախտէն աւետաւոր ես Հանց իմացայ,
 Երեսդ ի վեր սիրով նայել կամեցայ, և այլն.
 Զարդարեցիր զաշխարհս ամէն ինչ որ կայ, և
 Էկիր Հազար բարով աջօք իմ տեսայ, և
 Ընդ այդ քո գալստեանդ յոյժ ուրախացայ. և
 Թո՛ղ դու բազում ապրիս յաշխարքիս վերայ, և

Ժամանակաց պարծանք էիր հիմայ, և
 Ի տեսանել զերեսդ ամէն կու ցանկայ: և
 Լուսին ես դու լուսով զմեզ լուսաւորեա: և
 Խնդրեմք ամենքեան զինչ մանուկ տղայ,
 Մերուկ շատ պատուական ընտրեալ քահանայ:
 Կանայք պարկեշտաւորք, կուսանք նորնըծայ: և
 Հային յերեսդ աղուոր ամէն ամիրայ,
 Ձանիւ քեզ երանեն Հազար խալիֆայ:
 Ղամբար ես լուսաւոր առ մեզ լոյս ծագեա: և
 ձարտար ես բանաւոր, Հզօր և արքայ,
 Մարմնով դու անմարմին, հրեշտակ քեզ ցանկայ.
 Յամէն երկիր բոլոր սիրով ի քեզ գայ: և
 Նայեա առ մեզ սիրով և զմեզ զարգարեա,
 Նրթամբք քո քաղցրագին առ մեզ խօսակցեա,
 Որ քո դիպ պատկերդ զինչ որ լուսին կայ: և
 Չար թշնամիքն ամէնք ի քէն հեռանան,
 Պատիւ քո մեծութեանդ խիստ լիանան.
 Զահիւ լուսաւորեա զամէն մերձակայ: և
 Ռաբբի ես բանաւոր և մեզ Հայր արբա,
 Սաղմոսիւք օրհնութեամբ առ մեզ բաբառեա.
 Վասն մեղաւորիս որ առ քեզ ցանկայ: և
 Տեսլեան քո պատկերիդ որ արժանացայ,
 Բամեալս մեղաւորս որ հետևեցայ,
 Յնձայ Հոգիս մարմնովս և ուրախանայ: և
 Իիւանդ Հոտով կացի և առողջացայ,
 Փառօք տեսայ զերեսդ մեղաց մաքրեցայ,
 Քեզ Մարտիրոս եղայ յետին նոր ծառայ,
 Խիստ եմ քեզ կարօտած սէր քո առիս գայ,
 Սյօր զքեզ տեսայ և ուրախացայ:

ՏՄԱԿ ԲԻՐՈՒԼԻ ԵՆ ՎԱՐԳԻ

Ականջ դրէք բանիս որ պատուական է,
 Հոգւոյ և մարմնոյ ուրախութիւն է.
 Գոյն զգոյն վարդին որ աննման է,
 Բլբուլն զհետ նորա՝ որ քաղցրաձայն է:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, ի սէր քո եկի,
 Զի սէր քեզ աւետեմ սիրոյն դու տեղի.
 Եւ սէրըն սրբութեան ի քեզ իջանի,
 Սիրով քո զարգարին ծաղկունքն ի յերկիր:
 Վարդ բլբուլին ասաց, թռչուն գովելի,
 Որպէս սիրտ իմ բանից քոց հաւանի,
 Դու ես բարձրագնայ ու ես բոյս յերկիր,
 Զի աճող իմ սէրս և քոյդ միաբանեսցի:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, բանիս իմ լսէ,
 Որ քո սիրտդ իմ սիրոյս. ապայ վկայէ.
 Եւ ցօղ բերեմ յամպոյն՝ որ զքեզ զարգարէ,
 Յայնժամ իմ սէր և քոյդ միաբանեսցի:
 Վարդն ի բլբուլն զայս պատասխան առնէ,
 Վախեմ թէ յամպոյն կայծակ ի ջանէ,
 Եւ զիմ պայծառ տերևս հրով այրեսցէ,
 Ծաղկանցն ամէնի նախատինք առնէ:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, բանից իմ դու լուր,
 Որ ես քեզ ցուցանեմ սիրոյ մեծ աղբիւր.
 Ըզքեզ յերակ պահեմ կանաչ և մաքուր,
 Եւ յամենայն ծաղկանց արբուցանեմ ջուր:
 Վարդն յայնժամ բլբուլին զայս ջուղապ ետուր,
 Եթէ բանից քոյին ոչ հաւանեմ սուր.
 Վախեմ թէ յորդ խաղայ այն աղբիւրէն ջուր:
 Զտերևս իմ ողողէ և առնէ զիս թափուր:

Բլբուլն ի վարդն ասաց. քեզ ամպ լինիմ ես,
 Որ ի յարեգական գալոյն պահեմ ըզքեզ.
 Վերայ քո հովանի սիրով լինիմ ես,
 Եւ քաղցրագոյն ցօղովս սնուցանեմ զքեզ:
 Վարդ բլբուլին ասաց, ի քէն վախեմ ես,
 Զի մի որոտալով ահ ինձ հարկանես.
 Ի գեղեցիկ գունոյս թառամեցիմ ես,
 Եւ ամենայն ծաղկանց զրոյց լինիմ ես:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, ես արեգակն եմ,
 Որ զլոյս առաւօտուն վերայ քո ծագեմ.
 Ազգի ազգի գունով զքեզ զարդարեմ,
 Ծաղկանցն ամէնի պարծանք ցուցանեմ:
 Վարդ ի բլբուլն ասաց, ես դիմակաց չեմ,
 Ի ծագմանէ լուսոյն դողալով սարսեմ.
 Վախեմ թէ զարեգակն առիս տեսանեմ,
 Եւ զգեղեցիկ տերես լիսնէ թօթափեմ:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց. թէ գովելի ես,
 Զի յամենայն ծաղկանցն ցանկալի ես.
 Սիրով քու հարբեցայ որպէս զինով ես,
 Արարիչն Աստուած կանայ պահէ զքեզ:
 Վարդն բլբուլին ասաց. գեղեցկաձայն ես,
 Որ զամենայն մարդիք դու ուրախ առնես.
 Ազգի ազգի գունով դու եղանակես,
 Թռչնոցն ամէնի տեղ պարծանաց ես:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, դու դեղ ցաւոց ես,
 Որ զամենայն հիւանդս սիրով բժրըշկես.
 Ով ոք ցաւոտ լինի և ո՛չ գայ առ քեզ,
 Յետոյ փոշմանէ թէ ո՛չ գայ առ քեզ:
 Վարդ բլբուլին ասաց թռչուն դու աղւոր,
 Ուստի սենես զայդ ձայնդ քաջ և զօրաւոր.

Որ զիս զարմացուցիր խօսօքդ ահաւոր,
 Վարժեմ թէ այլ չկայ քեզ նրմանաւոր:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց՝ մեզ թագաւոր կայ,
 Որ ամենայն ծաղկանց պարզեք նա կուտայ.
 Եթէ դու ցանկաս տեսութեան նորա,
 Յամենայն աշխարհք քեզ մեծութիւն նա:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց՝ քեզ երանեմ ես,
 Որ այն թագաւորին դու սպասաւոր ես.
 Որ ի նմանէ հանցեղ հալած առել ես,
 Որ քու տեսութեանդ զիս մոռացեր ես:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, պատասխան տալով,
 Թէ դու լսող լինիս բանիս իմ սիրով.
 Նա ամենայն երկիր հոգւով և մարմնով,
 Ծառայ քեղ լինիցին քեզ երանի տալով:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց՝ խօսիր զինչ կամիս,
 Քանզի խօսիցդ քո փափագէ հոգիս.
 Յինէն մի թագուցաներ զինչ բան որ ունիս,
 Եթէ կամիս սիրով հաւան առնել զիս:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց՝ տամ քեզ աւետիս,
 Զի մեծ թագաւորին դու սպասաւորիս.
 Եւ ի ձայնէ իմէ հանապազ գովիս,
 Եւ յամենայն թռչնոց միշտ փառաւորիս:
 Վարդ ի բլբուլն ասաց, հոգիս իմ ցանկայ,
 Որ այն թագաւորին լինիմ ես ծառայ.
 Այլ երկնչիմ ի յահէ փառաց նորայ,
 Զոր դու ինձ ասացիր՝ նորայ ո՞վ տիրանայ:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, դու մի՛ վախենար,
 Քանզի նա կամենայ քեզ իւրեան դադար:
 Այլ դու ուրախացիր սիրով անդատար,
 Զի նորայ կլինիս տեղի և տաճար:

Վարդն ի բլբուլն սասց, քեզ հաւան եղէ, զի
 Այլ գործ թագաւորին քո ինծիկ պատմէ, ինչպէս
 Թէ ինչ արուեստ ունի, կամ ո՞ր ձևով է, ոչ ոք
 Ձէտ քեզ է քաղցրաձայն թ' այլ անուշ է: Եւ զի
 Բլբուլն զայս պատասխան ետուր վարդին, թէ
 Թէ չկայ այլ նմանակ իմ թագաւորին: Եւ զի
 Ո՛չ ոք կարէ գիտել զգործս նորին, զի մեր
 Ո՛չ ի յերկնաւորաց և ոչ յերկրային: Եւ զի
 Վարդն ի բլբուլն սասց. դու զայս ինձ ասո՛ւ,
 Ե՛րբ զայ այն թագաւորն՝ ինձ իմաց արածս անց
 Որ զիս պատրաստեմ արժանի նորս, զի մի
 Որ սիրով սրտիս մէջն հանգչի նա: Եւ զի
 Բլբուլն ի վարդն սասց՝ քեզ ասեմ լսէ, նա
 Քան զքո ծաղկիլն լառաջ նա զքեզ ընտրէ. յառաջ
 Եւ իւր բնակութեան տեղըն պատրաստէ, զի
 Որ այժմ ի քեզ իջեալ մեծ գործ կատարէ: Եւ զի
 Բլբուլն Գաբրիէլ հրեշտակապետ է, զի
 Եւ վարդն տիրամայր Աստուածածինն է, զի
 Թագաւոր երկնաւորն, Յիսուս Քրիստոս է, զի
 Որ անթառամ վարդէն մարմին առեալ է: Եւ զի
 Եւ Առաքել մեղօք լցեալ աշխարհի, զի
 Որ զբլբուլն ընդ վարդին սակաւ գովեցի. զի
 Ի Գաբրիէլ հրեշտակն օրինակեցի, զի
 Եւ ի կոյսն Մարիամ ծընօղն Յիսուսի: զի
 Ձէեզ ազաչեմ ով որ բանիս հանգիսի, զի
 Եղանականէ ձայնիւ սիրով բերկրալի. զի
 Յիշեցէք զիս և ասէք. Աստուած ողորմի, զի
 Եւ դուք արժան լինիք տեսուցն Յիսուսի: զի

ՏԱՂ ՈՒՐԱԲՈՒԹԵԱՆ, ՍՄՐՈՅ

Յովհաննէս Թուղուբանյուն Թուրքացի Բաղն
 Յայն առաջին ժամանակին, ի յոգեաց խօսի
 Սիրոյ բաներ շատ լսէին. Եւ ի յանկիս
 Սիրով խմել զանուշ գինին, զի
 Քաղցր և շիրին զընց տային:
 Վարդն և բլբուլն ի միասին, զի
 Ծաղկածաւալ ի մէջ պագչին. զի
 Բարեօք լցած սեղանն յառաջին, զի
 Միմեանց սիրով զովք ասէին: Եւ զի
 Սիրով սրտի հարբենային, զի
 Դնէր զգլուխն ի բարձ վարդին. զի
 Կամ զթևն անէր թո՛ղր վզին,
 Վաղիւն այլեւս ոտախկային:
 Այլ դու չունիս խիղճ ի մտին, զի
 Կուզես սպանել զքո գերին, զի
 Աստուած երես ազորութիւն, զի
 Չասաց լափէ զիմ ծառանին: Եւ զի
 Դուն ես քաղաք Չինոմաչին, մանաչա՛կ
 Եւ կայ ի քեզ ակունք անգին. զի
 Հայէ ի սէր քո ստեղծողին, զի
 Միթարէ զքո սիրելին: Եւ զի
 Ձերեսը բաց նման վարդին, զի
 Մի՞ թողուր հասրաթ զքո մանկտին, զի
 Ուրախանանք ի միասին, զի
 Բլբուլն երգօղն ի դէմ վարդին: Եւ զի
 Այս բանս աղէկ զոր ասացին, զի
 Ապա հոգուն շահ մի չունին. զի

Զընդալ գրոյց Յովասափին,
 Ասա մինչև վերջն լինին:
 Ո՞նց չես խղճալ Ադամ որդուն,
 Չես անհաւատ գէտ ջհուտնուն.
 Խօսէ քաղցրիկ անուշ խօսուն,
 Մխիթարէ և տուր պացխուն:
 Գիշեր չունիմ հանգստութիւն,
 Ծփամ քանց նաւ ի մէջ ծովուն.
 Յորեկ սահուն և երերուն,
 Ինչպէս էլնեմ հետ քեզ ի հուն:
 Գուն համասփիւռ ծաղիկ նման,
 Ծնորհրդ տուեալ իմաստութեան.
 Ամէն դարտի բժշկարան,
 Եւ քո տեսող շատք ցանկանան:
 Տունկ նշենի և ձիթենի,
 Քաղցրաճաշակ արմաւենի.
 Անմահութեան պտուղ ես լին.
 Աշխարք ամէն քեզ փափագին:
 Սպիտակ երես և թուխ եր,
 Ուներ ի նմա կամար կապեր.
 Խաչանման եկեր ծներ,
 Ես քո տեսոյն եմ խենդացեր:
 Զանկեռու մեռուներ ասեմ,
 Թէ գճօճալ վզինն պատմեմ.
 Մատնէհար ես զո՞ր լիշեմ,
 Աչօք ունօք գրոյցն պատմեմ:
 Սէր աշխարիս այս անցանի,
 Սիրէ ըզսէրն հոգեղինի.
 Արբաժ նման ես լիմարի,
 Խու Յովասափ Սեփաստացի:

Վարդենեաց մէջ տեսայ նստեր,
 Վարդեր շարեր կլափն ի վեր.
 Կամար ուներ ու թուխ աչեր,
 Ես քո սիրովն եմ հարբեցեր:
 Կաքվու նման խատուտիկ էր,
 Քան զսիրամարգ պայծառացեր.
 Վարդի նման կու վառվառէր,
 Անգին գոհարին նման էր:
 Կանչեց արեկ իմ սիրելի,
 Ե՛կ և այսօր ուրախացի.
 Սիրտդ է շրւար ես գիտացի,
 Շատ դամ ունես դու յաշխարհի:
 Զայտին ելից տուր ի լիս,
 Վարդմ երեսէն ետ ի ձեռիս,
 Ուրախացիր վանց իմ սրտիս,
 Ես քեզ գերի յաստընվորիս:
 Ասացի սուլթան ես յաշխարհի,
 Քան զփատիշահ մէջ հեծելի.
 Քո սիրելեօքդ ուրախ կացի,
 Զիս չի մոռնաս երգում լինի:
 Ինձի պացխուն երես կրկին,
 Թուխ հազնելուն սիրտս խոցին.
 Կամքն է օրհնեալ Արարողին,
 Առանց նորա բան չլինին:
 Զաշխարհիս շահըն իմացար,
 Ա՛յ Յովասափ խեղճ և լիմար.
 Գնա՛ աղօթք արա՛ լերկար,
 Այլ մի նստիր անհոգ ի վայր:
 Այսօր տեսայ զինք զարգարած,
 Յիս նայեցաւ վերայ վերայ.

Սրտիկս եղաւ չիրմէ խոցած,
 Ո՛չ կենդանի և ո՛չ մեռած:
 Դարձաւ երես պատանխանի,
 Յէր խոցեցար խեղճ և գերի:
 Իմ սիրտս ի՞քո սիրոյդ կերի,
 Հապա զքո սէրդ փորձեցի:
 Ասցի՛ թէ դու նենգես ինձի,
 Չես կրնքի յաւազանի:
 Հողիս ելաւ ի նոյն ժամի,
 Յինչու զբարբառդ լսեցի:
 Դուն ես ակն և գոհար անդին,
 Քան զպայծառ վարդ առաւօտին:
 Ձէ բերել մայրըն Հողածին,
 Քան զքեզ անուշ պտուղ երկրին:
 Ի՞քո պատկերքդ ո՞վ որ նայի,
 Կամ անուշ խօսքդ ում հանդիպի:
 Աշխարհքս ամէն իր կու թվի,
 Անմահանայ յաստընվորի:
 Այ՛ Յովասափ մեղաց գերի,
 Անմահութիւն Տեառնէ լինի:
 Սէր աշխարհիս շուտ անցանի,
 Զուր մի դատիր յաստընվորի:
 Սիրուն ես քան զնունենի,
 Ծաղկածաւալ գարմանալի:
 Խելքս գնաց թմալրած կացի,
 Եւ ո՛չ գիտի թէ ո՞ւր էի:
 Յիս նայեցաւ ողորմալի,
 Անուշ խօսիւք սիրտ ետ ինձի:
 Ապա թէ խելքս վերայ բերի,
 Տեսի նման բոլոր լուսնի:

Ասցի խօսէ Հողու Հողի,
 Շունչս Հատաւ: ոնց քե տեսի:
 Անմահութեան պտուղ ես դու,
 Որ չէ տեսել աչք Հողածնի:
 Ամէն ձեռովդ ես Հրեղինի,
 Քան զՍուլթան մէջ Հեծելի:
 Պայծառ ձեռով սիրամարզի,
 Առշու աւ ամպար Հոտով իլի:
 ձերմակ ու ճոխ խիտ կու ճօճի,
 Անդին գոհար կու նրմանի:
 Աչքն է ծովեր, վարսերն ոսկի:
 Շատքն ես արեր քեզի գերի:
 Խեւ Յովասափ ինչ տի լինի,
 Մտօք մոլար Սեբաստացի:
 Արտորայ և թափէ զգինի,
 Սէր աշխարհիս շուտով անցնի:
 Այսօր տեսայ մէջ պաղջային,
 Ձէտ խան նընտեր է դէմ վարդին:
 Նորա սուրաթն էր խիտ պայծառ,
 Քան ըզվարդ մէջ կոկոնին:
 Աչօքն, ունօքն արաւ ինձի,
 Արեկ առխ իմ սիրելի:
 Չկարցի տալ սրտասխանի,
 Զբարցր բարբառն երբ լսեցի:
 Ասցի սիրուն, քո ստեղծողին,
 Մէկ վարդ մի տուր քո պաղջային:
 Ասաց վախեմ պաղջապանէն,
 Հանէ զբլբուլն ի յարեէն:
 Ասցի անչափ ջանք սլլպուլին,
 Որ տիրանայ պայծառ վարդին:

Յնծայ դնէ վերայ սրտին, որո՞ խօսի վրաս
 Ուրախանայ յաստընվորին: աստու՞ աչմամ
 Զէ թէ ունի վախ ի մտին, յաստայ մամկնտանսն
 Կամ վախենայ ի հետ փշին, որո՞ գշտ յմտու ի զի
 Հասրաթ ունի ի հետ վարդին,
 Ֆիրդան կանչէ յառաւօտին: Ելլա՞մք մամ
 Կամքն է օրհնեալ ստեղծօղին—
 Հասնի պլպուլն իւր մուրասին.
 Բայց մի մոռնալ զահլ արարչին, յաստայ
 Եւ մեղադրել Յովասափին: Կա՞նք միքսն
 Փառքն և զհամբաւըն լսեցի, մարտի զմիտ ի մեզսն
 Ելեալ տեսայ զնա խնդալի: Կրո՞ց զմտս սմ
 Որ քան զլուսինն որ բոլորի, աստիճան
 Զէտ լուսաբեր կու վառվառի: Կա՞նք
 Մանրիկ մանրիկ կու ծիծաղի,
 Աչքն ու ընքուերըն կու ճօճի.
 Ասաց, հոգիդ, ասկից յարի, յաստայ
 Որ չիմանայ մարդ յաշխարհի: մ մտայ աչք
 Քո արևուդ պատրաստ կացի, զմ մեկայ տու ազոս
 Թող մեր չարկամըն կուր լինի: Ի ջն քրտիք
 Քեզ հետ դավ ու պոման լինի, աստայ
 Վաղիւն արեկ, ես քե գերի: աստայ
 Հոգիս ցնծայ ի նոյն ժամի, զմ
 Աշխարհս ամէն ինձ կու թուի.
 Որ այնպիսի պատասխանի, մտայ
 Քաղցր և շիրին ես լսեցի: մ քրտի
 Ով որ տեսնու խեւ կու լինի, աստայ
 Տուն և ընդակ անպէտ թվի: աստայ
 Պայծառ վարդ ես ի մեր միջի, աստայ
 Ադոր ճարակն ինչ տի լինի: աստայ

Ոյսպէս բաներ քեզ ինչ պիտի, աստայ
 Ով որ տեսնու կու մուրրի: աստայ
 Խեղճ Յովասափ խօսէ բարի, աստայ
 Զուր մի դատիլ ի յաշխարհի: աստայ
 Սակաւ բանիկս այս մի գրի, աստայ
 Ուրախութեան համար ասի: աստայ
 Յնծան սրտիւ գիտուն մանկտի, աստայ
 Միթէ ասէն Տէրն ողորմի: աստայ
 Բանս է բրի, գիրս է ուռի, աստայ
 Միտքս է մուր, գէտ հարբածի: աստայ
 Ում չպիտի թող չհաւանի, աստայ
 Համայն տրտուն չարնէ ինծի: աստայ
 Յիս նայէ յիտակ սիրուն իմ քաղցր խօսուն,
 Թէ ինչպէս ելնեմ հոգիս՝ հետ քեզ ի հուն.
 Պայծառ ես կերպիւ գոհարի նման, արևուն,
 Քաղցրիկ խօսք ունես անսւշ նման պլպուլուն:
 Որպէս համասփիւռ պայծառ ծաղիկ աննման,
 Տուն իմաստութեան ես դու և բրժշկարան.
 Շատ ոք որդուց մարդկան՝ հոգի, տեսուդ քո ցանկան,
 Ի սիրուդ մաշին յաշխարհս և կարօտ մնան:
 Վարդենեաց նման բոլոր ես՝ ելեր ճօճան,
 Բաղեղին նման ոլոր ես քեզ փաթութան.
 Բայց խառկայ ի մէջ հոգի՝ մեր թշնամական,
 Ոչ իշխէ պլպուլն սիրով մտնել ի սայրան:
 Ա՛մ, լէր կու նայես գոհար, դուն ի լիս խոշոր,
 Քանց զլուսնկայ լուսով սուրաթդ է բոլոր.
 Վարսդ է մանուշակ հոտով վզիդ կայ ոլոր,
 Սրտիկս է խոցեր սիրով միտքս եղեր մուր:
 Սիրուն սիրամարդ շնորհիւ պայծառաձև,
 Սրտիկս է մաշխուլ վախից, ուրախանայ քև.

Կերպիւ զեղեցիկ պայծառ հոռմայ հաւի ձև,
 Ո՛վ քեզ վատ ասէ այնում լինքն հազար զև:
 Այսօր կաց ուրախ հոգեկ և գսիրտդ բաց,
 Տեսոյդ կարօտած սիրով էաք և պասքած.
 Լսեցի զբարբառդ եղալ խենդացած,
 Քո անուշ լեզուովդ քաղցր եղալ զարդարած:
 Փափագ ես բանի անմիտ, բայց շատ մի խօսեր.
 Յսվասափ, մեղաց ի հետ զերի մի լիներ.
 Գնայ միամիտ սիրով առ Աստուած կացիր,
 Ձսէր աշխարհիս թող սրտիւ և գշահգ իմացիր:
 Թուղթս խամ, թանաքս խամ, և սպասակ գրիչս է խամ,
 Միտքս է ցնոր ու ձեռքս բան, գբաներս ասէք ի համ,
 Ո՛վ մանկունք եկեղեցւոյ և սպասաւորք սուրբ խորհրդոյ
 Աղաչեցէք զհայրն լուսոյ, թողուլ զմեզս անձին իմոյ:

ՄԱՂԱՔԱՆԻ ՎԱՐՂԻՆ

Երբ քափուր վարդըն փթթի, բոց գոտած
 Մտիկ արեք էն բլբուլի.
 Ձտերևս արեր իւր վրբանս,
 Ձօրն կենայ վարդին վրանս:
 Յերեկն զվարդն ի շուրջ կուգայ,
 Գիշերն ի ներքև տերեխն.
 Ձկանանջ տերևս ի յետ բանալ,
 Մտնու ի մէջ կարմիր թփին:
 Կանգնիր աչօք նազար արա՛ն,
 Արեկ մտիր ի վարդենին.
 Հասար տերևս ի շուռ արեկ,
 Նազար արա՛ վէր ամէնին:

Ա՛յ իրիշկէ վարդն ի բլբուլն,
 Տես թէ քանի ըռանգ ունի.
 Կուգես զվարդն մուրատով,
 Նա իրիշկէ ի զրմբզին:
 Յոր տեղ որ կայ թուփ մի կանաչ,
 Այն է հասեր իւր մուրատին.
 Իմ տեղըն չէ մուրատ հասեր,
 Որ կերեւի թուփ մի տեղին:
 Վարդն է զարկեր կանաչ վրանս,
 Ու շուք արեր է բլբուլին.
 Բլբուլն ունի քաղցրիկ նազան,
 Անուշ քնքուշ ի հետ վարդին:
 Լալով կուտալ քաղցրիկ խաբար,
 Վարդին կենէ գանգատ սրտին.
 Թէ այն մարդիկ զիս խոցեցին,
 Երբոր կուգան զվարդն տանեն:
 Լայր և աչօքն արտասուազին,
 Եւ անիծէր իւր տանողին.
 Ձաշրղ բլբուլն արին շիւար,
 Սգաւորաւ սիրան ի փորին:
 Անշահ տերևն ի վայր թափին,
 Դառն իրիշկէ գերայ վարդին.
 Թէ յայս վարդէս այլ ճար չկայ,
 Մինչև որ գալ մէկ այլ տարին:
 Այլուի ելաւ պայծառ զարուն,
 Ու բուլբուլին խաբար բերին.
 Տերեք հազար թուռլու բացունին,
 Ըռանգ ըռանգ շուրջ ու տեղին:
 Այլուի ելաւ աշրղ բլբուլ,
 Գնաց բարև էտուր վարդին.

Վարդն խնդաց ուրախացաւ,
Թէ այլուի եկեր իմ սիրելին:

Վայ լուկ բլբուլն արա սալամ,
Թէ արեկ մտնունք ի մէջ բաղչին,
Յոր տեղ որ կայ փունջ մանուշակ,
Ի գալ զարնունք բզվրանին:

Նատ մանուշակն ելաւ խնդիր,
Ինացին յետե նարգըզենին,
Թէ գնա՛ ձայնէ զմուրտն ու շուշան,

Ու զնոնօֆարըն ի մէջ ջրին:
Հանին ծաղիկ իւրեանց միջին,
Ի մեծամեծքն յուղարկեցին,
Թէ գնա՛ ձայնէ զաղբրանց արիւն,
Ու զուէհան ու զղազալին:

Ժողովեցան ցեղք ու ցեղաց,
Յոր կայր բուսած գարնանային,
Բուանդ հազար հալաւ հազան,
Վարդն ու բլբուլն ի տես գային:

Եկին տեսան զվարդըն վրանով,
Նստած բլբուլն ի մէջ վրանին,
Այն բիւր հազար ծաղկունքն ամէն,
Այն երկուքին խզմաթ կանին:

Թորոս գովէ զվարդն ու բլբուլն,
Որ ի սիրուն դամ կբաշեն,
Մեղքն թողուած իւր ասողին,
Եւ զլսողացն ամենեսին:

ՏԱՂ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՆ

Արի եկ, որ մտնումք պաղչան,
Ու վարդ քողեմք ծաղկած այգին,
Պիւլպիւլն ու տուտի, զուճրին
Նղանակեն հայ կանանց թփին,
Ուրախանան հետ կարմիր վարդին,
Հետ ճերմակ վարդին:
Գոյնզգոյն ծաղկունքն իջեալ,
Աւետաբեր մեր պլպուլին:

Մանուշակ ու հազար վարդ,
Մատուցանեն հայ կանանց թփին:
Ղարանֆիլ շնորհատեսակ

Ու նուսուֆար ծաղիկ ծովային
Կաճուվարդի ու սիւմպիւլ հինտի,
Տիւլ տենչալի, հայ կանանց թփին:
Նառաւիղ շիկագունեղ դու
Համասփիււ ծաղկանց ամենայն,
Խընկենի լեռն զըմըռսեալ,
Շուշան հովտաց, հայ կանանց թփին:
Նորասուենկ նշդարենի, նախածաղիկ,
Գուշափող գարնան:

Լիմոնի, նարընճենի կարմիր,
Ծիծուան, հայ կանանց թփին:
Նուենիքդ գուգաշար, մարգարտաշար,
Խիտա զարմանազան,
Համն անուշ հոտիկն անուշ,
Քան զնուշն անուշ հայ կանանց,
Արտուտիկ ու կարկաչան կարմիր կաքաւ,
Ղարնան ծիծեռնակ ոսկեթել նղուն փետրով:

Եղանակեն, Հայ կանանց Ուրախան,
 Խօրօտիկ ու լոյս երես, տիպ արեգական,
 Բոլորեալ պրտրուն լուսին անմահ զօր իմ իցիմ
 Ծաղկեալ այգին, Հայ կանանց Ուրախաց քղախ չի
 Համօրէն ծաղկունքն ամէն, Բաւառ առ մշտնջայտի
 Ժողովեցան սիրով ի նայգին, մամայ յաճ մմիամայմ
 ձաշակեն զանուշ գինին, ցմեղալ տմճ մամայագամ
 Ի թաւ շրքին՝ Հայ կանանց թըփին, ի թանգմմ ումճ
 Ուրախանան Հետ կարմիր վարդին, արած մյօքքմյօք
 Հետ ճերմակ վարդին: միլյօքքյօք զմն զմկաւմմմ

ՏԵՐ ԱՆՏՈՆԻ ԹԵՐԱՅԵՅԻՈՅ ԱՍՍՅԵԱԼ

Աստուածանկար պատկեր յօրինեալ ի յարարչէն,
 Բանիւ քո բարդեալ ի տեղիս զամենայն, պարգևք
 Կարուն գեղեցիկ եկեալ, Հալածես զսառն ի ջրէն,
 Կրախտ վայելուչ ծաղկով, փթթեն ոստիւքն ի ճրղէն,
 Երկիր զարգարեալ բուսով, ընդունես զլոյսն յարեէն,
 Զքեզ ամպ Հրաշագեղ ասեն, ճընես ցօղ ի յանձայր
 Է՛ դու, մշտաբուխ աղբեր, արբենան արարածք ի քէն,
 Ընտրեալդ ի բազմաց բարի, սովեւոցս տաս յանմահ
 Թևօք քո թեթև թըռիւր, զօրացիր, յամենագօրէն:
 Ժամանէ ի գիտութիւն, ժրաջան մեղուդ ի բընէն,
 Իլբրունքդ ի վայր շըրջես, ժողովես զփոշին ի ծաղկէն:
 Լուսափայլ զամբար կազմես, քաղցրահամ կերակուրն
 Կողմի մտքմ յեկմիտ թանգմմմմ մի քէն:

Խնտն, Տիգրիս, Եփրատ, զովացո՞ւ զերկիր: Համօրէն:
 Ծաղիկ, ծիածան, փունջ վայելուչ և շաղն ի վերէն:
 Կանչաց բարունակ տընկեալ, բերկրութեան բաժակ
 չի պրտս փոխք բնգք սխառ սյրցքդ ի յորթէն:
 Հնամայփիւռ ծաղկի նմանես. կամ փրթթեալ վարդ
 մշտնջայտի մմօրմմ զմն ճմկնա քըտոցա ի կոկոնէն:
 Զազըր արծւոյ, ձայնէ, բարձրացիր և ել ի յաւէն:
 Աօղեալ Հալածին թռչունք զերթ զինուորք ի թա-
 զաւորէն:
 ձաճանչ ի յարփուոյն առնուս և վառիս յանաղօտ
 զԱՅԿԵԼԵԿ ԵՄԵԿ Կ ԲՍԵ լուսէն:
 Մաքուր մարգարիտ պայծառ, ծնեալ ես յերկնային
 ճոկէն:
 Յոսկուոյն Արաբացուոյ արծակես գնչոյլ Հըրեղէն:
 Նարդօս և քըրքում, զըմուռն և Հալուէ ի Հնդկաց
 ճոկմմյօքքառ յամասա րանէն:
 Շարեալ պաղպաջունք, ակունք, կայծ կարմիր փի-
 ճանայ բմմմմմմմմ մյօքքմն գետէն:
 Ոսկի ալ յակինթ և ահատ, կարգեհան, բըլբըղ
 ճոկմմմմ մմմմմ մմմմմ յամասա րանէն:
 Զքնաղ վայելուչ տըպագ, զքեզ գովել չի կարէ
 մմմմմ մյօքք մմքքա բն Հողեղէն:
 Պատուական մաքուր արծաթա և սրբեալ անօթ
 մմմմմմմմմմ մմմ լուսեղէն:
 Զահրդ վառ ի վառ անշէջ փարատես զխաւարս
 մմքքա մմմմ մմմմ մմմ ի տանէն:
 Ռամիցս զլուխ զինուոր, զօրական ի զօրավարէն:
 Սարդ և սօս, կիպարի, նոճ տապանակ ի յանփուտ
 մմմմմմ մմմմ մմմմ մմմ փայտէն:
 Վարսաւոր ծառըդ կենաց զքեզ պահէ սոսկալի
 Սրովբէն:

Տոնն իմաստող թեան շինեալ ի յահեղ հրդօր ի բազկէն:
 Բամեալ խընամեա զազինս և փրկես ի չար գնաղանէն:
 Ֆանկար տեսանել զքեզ իմ յսակ փառաց յուսեղէն:
 Իւսեացաք զերզրս տաղիս զքեզ գովեմ սուրբ և
 բոցի յամեկեկի և յամեկեկի սոսմանս զիրաճ և զհոգեղէն:
 Փափագիմ վարուցդ ամբիժ, Տէր Անտօն ի Թեբայեղէն:
 Բուարարողին տամ փառք օրհնութեան, յաւիտեանս
 և անձնի գրեմիս եկզք գնաց յեկ միջայալ յամէն:
 Եւրոպայ

Եւրոպայ սոյնի մ և սոսմանս միւսեղայ մ շնոման
 Եւրոպայ ՏԱՂ Ի ՎԵՐԱՅ ԹԻՍՒԼԻՋՈՒ
 միջամեկոյ մ յամեճ և յամեճս ազգայնաց զուգարմ
 Եւրոպայ Բովեմ սրտիւ ուրախական,

Թիֆլիզ քաղաքն է սլաւոնական, զոյ միւսեղայ
 բարեկիստ գեղեցիկ են սիրական, զոյ միւսեղայ
 Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն,
 Եւրոպայ Շէն Թիֆլիզու խաթուններուն, յայտայ յամեճ
 Եւրոպայ Ինքնազոյն ջերմեռանդ խամամ.

Եւրոպայ Միջի խաթուններ թամամ: Եւրոպայ յա միւսեղայ
 Եւրոպայ Ըսպիտակ բուխախ բոլոր շամամ,
 Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն: Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ Զօրեղ ազգին Պարթևական,
 Եւրոպայ Զարմ և յառանդ արքայական, Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ Արժանի թագաւորական,

Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն: Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ Կարմիր երես նման վարդի,

Ինչպէս ծաղկած ծաղկազարդի. Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ Վարսերն դաստայ ոլորած, Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ Երեսն լուսին բոլորած.
 Եւրոպայ Ծառ մարդ է տեսեր մոլորած, Եւրոպայ յամեճ
 Եւրոպայ

Վրաստանայ գուզալներուն: Եւրոպայ յամեճ
 Ուշ ու խելք կու տանեն մարդի. Եւրոպայ յամեճ
 Վրաստանայ գուզալներուն: Եւրոպայ յամեճ
 Տեսօք են ամէն հասարակ,
 Բօյն և ջամալըն մումբարազ.
 Պատանըն լայն, մէջքն բարակ,
 Վրաստանայ գուզալներուն.
 Շէն Թիֆլիզու խաթուններուն:

Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն

Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն
 Եւրոպայ Վրաստանայ գուզալներուն

Ի վասպուրական ծաղկաւէտ լերին քաղաղանս
 Սքանչելի աւազ սուրբ նշան. Եւրոպայ յամեճ
 Բաղաք ազնիւ որ կոչի վան, Եւրոպայ յամեճ
 Հանդերձ պարոնայք և իշխան, Եւրոպայ յամեճ
 Պահէ տէր իմ միշտ անսասան: Եւրոպայ յամեճ

Սա է քաղաք յոյժ գեղեցիկ, Եւրոպայ յամեճ
 Զոր ինչ Աստուած ետ մեզ բարիք. Եւրոպայ յամեճ

Նղբարք ամէն առաքինիք, Եւրոպայ յամեճ
 Բաղաք ազնիւ որ կոչի վան: Եւրոպայ յամեճ
 Սա է քաղաք յոյժ գեղեցիկ, Եւրոպայ յամեճ
 Կանանչախիտ ծաղկեալ այգիք. Եւրոպայ յամեճ
 Փարին ի մէջ տղայ, մանկտիք, Եւրոպայ յամեճ

Բաղաք ազնիւ որ կոչի վան: Եւրոպայ յամեճ
 Արևելեան քամին հնչէ, Եւրոպայ յամեճ
 Պիւլպիւլ այգին քաղցր գոչէ, Եւրոպայ յամեճ

Այս քաղաքս յոյժ վայելուչ է, Եւրոպայ յամեճ
 Բաղաք ազնիւ որ կոչի վան: Եւրոպայ յամեճ
 Նման զրախտին բացուեր գարուն, Եւրոպայ յամեճ

Հոտն բուրէ ծաղկներուն, արքայ շամաստայի
Վարքն բարի սահալներուն, այլ գլխով լուսն
Քաղաք ազնիւ որ կոչի վան: այլ շամաստայի
Քաղաքն անկախ ան զօտն:

ՄՐՏԻ ԳՈՐՈՎՔ

ԽՕՃԱ ԱՄԻՒ ՎԱԼԵՅՈՅ ԱՍԱՅԵԱԼ

Բահար օլտի բըլբուլ բաղչանայ կալտի,
Կուլինի կօրմատի բաֆիր աղլատի.
Տէտի սէվտուկում գուշա նա օլտի,
Օլուրամ Հասրաթ ջանուժտայ դալտի:
Բլբուլամ, գուլ ի չուն բաղի գազարամ,
Բանում սէվտուկում կուլի իսթարամ:
Կուլի քի գօրմատում, Համան օլուրամ,
Պան բուլբուլամ, կուլում ի չուն աղլարամ:
Բահար տուր աչըլմիշ չիչաքլար Համի,
Կուլումի գօրմատում չաքարամ դամի:
Բաղվանչեայ սօրտում մագար գալամի,
Պան կուլսըգ եախարամ նագահ ալամի:
Աղլար բաղտայ գագար կուլինի իսթար,
Է, տուր, գօսթար բանայ, Է փարուարտիզար.
Գօզլարի դանուլեաշ տօլմիշ նուլ թօքար,
Տաղ չաքմագ պու գաղիրի քի բուլբուլ չաքար:
Նագահ բուլբուլ գօրտի գուլ ամիրաղի,
Սէվնըտի, գուլտի, դուրտի օթաղինի,
Տուշտի գուլ իսթինտայ խասթա քիպի,
Տէտի ալլահում գօնդար ան ջանումի:

Բուլբուլամ, տուրաղում գուլ տուր աղլաղան,
Թէզ գալմատի, գուլում դօրինագ մագալտան,
Գուլ իչուն աղլատում կէթտի գօզալտան,
Սարալտի բանկղում սէչլմագ դագալտան:
Բուլբուլ ֆիղան էտար նատան պլնդան,
Աչըլինջագ գալուր քանար մալինտան,
Հէչ պլնմագ աչըլն Հասթայ Հալինտան,
Ղալուր զօնջասինի ալուր տալինտան:
Բուլբուլ բաղվանչեայ տէր, բանում խանում
Գուլի պէսլայ, Հալալ էտալիմ ջանում,
Հար նա դանայ իրմաքի չխար ջանում,
Օ տուր բանում իքի գօզում, Սուլթանում:
Բուլբուլ քուճուճուք դուշ տուր շիրինջա,
Տիլի շիրին, սօզլար օ լաղինջա,
Աղլար ֆըրզան խար գուլի գօրինջա,
Տուշար գուլ իչնդալ, եաթար տօլինջա:
Բուլբուլ գուլա տէտի, Է իքի կօզում,
Սանայ դուրպան օլալիմ,
Պէն քէնտի սեօղիւմ Հաք էտալիմ,
Փայեայ պու իքի իւղիւմ:
Տինկա ջուղապումի, դապուլ էթ սօզում:
Գուլ բուլբուլայ տէտի, կուլլարն խանի,
Սան բուլբուլ սան, Էի, դուշարն սուլթանի,
Ակարքի իւրաքտան սէվարիսան պլնի,
Սօզունի իտարամ տանուխ դուրանի:
Բուլբուլ տէտի, Աստուճուլ իւզ պին ջուքուր,
Կուլումի գօրմատում, չօխ էթտըմ ֆըքըր,
Շինտի կուլի գօրտում զօնջա պըքըր,
Կէճա կուլնտուգ էտալիմ գուլայ պան չըքըր:
Բուլբուլ տէտի գուլա, չիչաքլար սուլթանի,

Չափը էթմայ տիլ չիար բուլբուլուն ջանի:
 Եարատան էշղնայ գօզլա տիլ պէնի,
 Հաքիա եարվարայրմ սախլասրն սանի:
 Պան բուլբուլ գուլայ խըզմէթ քարամ,
 Գուլի քի կօրմասամ Համան էօլուրամ,
 Աօւխարըմ կուլումտան պէն Հասրաթ զալամ,
 Գուլ, այ պահատայ գուլ, պու ջումլա յալամ:
 Գուլ բուլբուլա տէտի, պու սօզուն սահի,
 Սան սան ջումլա դուշլարն փատիշահի,
 Պէն սանի սէվարամ է, ուզի, մահի,
 Ակար ինանմասան, վալլախ պիլլահի:
 Բուլբուլ տէտի կուլա, սէվկուլունա զազուր,
 Եանար գուլ ուսթունայ գուլտան թէն ալուր,
 Գուլ ուէհան ըուագնի աթար զըմըզի զալուր,
 Պանամ օնըն Հզմաթ քար, զուլ, սասիլ:
 Գուլա Հէչ ալիպի եօխ, պիր ալիպի վար,
 Քի տալիմ թիքանի եանընտայ սախլար,
 Բուլբուլ օնըն իւշիւն Ֆիղանլար էլլէր,
 Թիքան Հար կուն պանըմ պաղըսաղըմ եարէլէր:
 Պէնըմ զանում Հէլալ էտէիմ գուլայ,
 Գուլ տախի քարամ էթսուն պախսուն բուլբուլայ,
 Բուլբուլ գուլի սէվէր զիմամաթ օլայ,
 Փշի տարտէն նըստեր բուլբուլն կուլայ:
 Աուլամիր սէօլլէտի պու շիրին սօզի,
 Օգտի գուլ զըրմզի բուլբուլըն նագի,
 Ակար սէօլլէր գօր բուլբուլուն նագի,
 Իսթար քի թէզ կալայ բըհարըն եագի:

ԳՈՐԳՆԻ ԵՒ ՄԱՐԴՍ

Բլբուլն ի վարդն ասաց, խիստ անդորմ ես,
 Որ զիմ արուն քեզ խալալ կու գընես,
 Որ Հանց պէկուման գու Գարրիէլն ես,
 Նա արեկ առ զհոգիս քանի տի տանջես:
 Վարդն բլբուլին ասաց, զիս լէր կու խոցես,
 Գու զիմ հոգիս առեր հետ քեզ կու գրես,
 Հասրաթ կայ իմ սրտիս անշէջ կու վառի,
 Որ զքեզ արժան գտայ ու թէզ կորուսի:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, հոգիս կու քաղուի,
 Ու բաժանիլ ի քէն ինձ մահ կու թուի,
 Քո շատ կարօտուդ սիրաս կու լափի,
 Որ թէ շաքար տան ինձ զահըր ու լեղի:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց, այս ինչ կուեմահէ,
 Զինչ գու խետ ինձ արիր կատարեալ մահէ,
 Հանցեղ հուքմ ու հրաման քեզ ով տուել է,
 Որ վարդն ի քո ձեռացդ զարի ու զար է:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, գու արիր ինձ չար,
 Զար ու Ֆրդան կանչեմ յալամս հաւասար,
 Իմ սիրտս հասրաթով հետ քեզ կու դողար,
 Գու ոչ մըվաթ ունես և ոչ զինահար:
 Վարդն բլբուլին ասաց, հազար զինէհար,
 Գու մի լինիր իսնէ շուտով բէգար,
 Ահա ես քեզ Ֆրդէ, իմ թաճ ու զար,
 Քարամ արա՛, քարամէ ահլէն ազար:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, թէ անըման ես,
 Զկարէ մարդ հողեղէն լեզուվ գովել զքեզ,
 Քան գտապարզի շաքար քաղցր ու շիրին ես,
 Որպէս մուշկ ու ամբար անուշահոտ ես:

Վարդ բլբուլին ասաց՝ թէ արեւըն դուն ես,
 Որ ի բոլոր ալամս լուսով կու ծագես.
 Յով որ քաղցրիկ նայես և նաղար ստենես,
 Այլ հասրաթ չի մնար ով տեսնէ գրեգորս նիք դի
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, է պարտիւ լուսին, զի
 Չկայ քեզ օրինակ ջուհար մեծագին,
 Քամեկ հայելդ արժէ գբադաքն Մաչին,
 Չէ, Չինուձաչին մէկ հայելուդ գին:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց, հասրաթով սրտին,
 Ինձ ալամս բոլոր չէ քո տեսուդ գին,
 Յայնժամ հասանէ վարդն իւր մուրաթին,
 Երբ տեսանէ զբլբուլն ի մէջ տերեւին:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, հոգիս քեզ ֆրդէ,
 Սիրով մէկ ծիծաղիր, որ արև ծագէ,
 Լաթիֆ շրթանցդ շարժիլն հանցեղ շիրին է,
 Որ թէ գհոգիս ուզես, սիրտըս յօժար է:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց, ինչ սխալաթ է,
 Որ ալմաս բոլոր քո դէմ հասրաթ է,
 Երկիրս ամէն ի քո կրակն ինկեր է,
 Շատոց սիրտ ես լափեր՝ որ ասելոյ չէ:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, դու չես հոգածին,
 Դու ես բահրի նիտար, լատիֆ ու նարին,
 Է՛ շահ անվի աւան, նագուք ու շիրին,
 Թո՛ղ դու անփորձ մնաս քան զնշդարենին:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց, ինչ աղաթ կայ քեզ,
 Որ յանկարծակի սիրտըս կու խոցես,
 Հազար հետ ամանաթ ու երդում տամ քեզ,
 Ձոր ինչ հետ ինձ արիւր ալ մարդոյ չանես:
 Բլբուլն ի վարդն ասաց, ես խիստ ուրախ եմ,
 Դու մանշուր յալամիս, ես քեզ խնայեմ:

Յորժամ հեռանաս նա զօրն ի մահ եմ,
 Որ թէ զիս մոռանաս յանկից կու վախեմ:
 Վարդն ի բլբուլն ասաց, է լուծօ ու քարամ,
 Որ առանց քո տեսուդ իմ կեանքս է հարամ,
 Ձաղուր զձայնդ երբ լսեմ և ուրախանամ,
 Դառնայ էլա՞ծ հոգիս և կենդանանամ:
 Նըղաշն ասաց թէ վարդն խիստ աղէկ է,
 Օրս կորստական և անցաւոր է.
 Թէ հանցմ՝ որ միտք ունես և խելքդ ի բաց է,
 Դու գայն վարդն սիրէ, որ դեղ կենաց է:
 Քանզի սէր աշխարհիս աւուրք մի քաղցրէ,
 Յետ բաժակ մահու և դժոխոց է.
 Ձի մահ կայ և մեռանիլ, յետինըն լացէ.
 Եւ սարսափ դըժոխոցըն զիս կու մաշէ:

Նըղաշ.

ՄՏԵՓՈՆԸՆՈՍ ՎԱՐՈՎԵՅԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
 ԱՍՍՅԵԱԼ

Աշուն էր եղաւ գարուն,
 Յամաքաւ ձիւնն սարերուն.
 Ծառերն ամէն փթթան,
 Հազան տերեւ գոյնզգոյն:
 Բլբուլն ի վարդի սիրուն,
 Գիլ կերթայ զինչ մարդ մի գինուոյն.
 Գիշերն ի լոյս կու ձայնէ,
 Վաղվունէքն մինչև երեկուն:
 Աշուն էր և եղաւ գարուն,
 Ձայն անուշ երես հաւերուն.

Մանկտիքն ի սարերն ելան,
 Ու նստան վէր ծաղկներուն:
 Սիրամարզ Հաւի նման,
 Հագեր են Հալաւ գոյնզգոյն:
 Խեա զարնեն ու խեա խաղան,
 Ու խմեն ի յանուշ զինուն:
 Աշուն էր եղաւ գարուն,
 Կանչցաւ երես դաշտերուն:
 Հաւքերն ամէն պար առին,
 Վայրի էրէքն անասուն:
 Օրհնեմք զարարիչն Աստուած,
 Բանմ' տան ծիծառն ու մեղուն,
 Թռչեն ի բարձր սարերդ,
 Քաղեն զնիւթ ծաղկներուն:
 Գարուն էր եղաւ աշուն,
 Ու թափաւ թրփնին ծառերուն:
 Ուռաւ ամպն ի յարևելս,
 Զիւն ի բեր վէր սարերուն:
 Բարով գայ այլի գարուն,
 Աւետիս տանեն բլբուլուն:
 Գայ նստի ծառի ճղերուն,
 Արտասուի դէմ քաֆուր վարդուն:
 Գարուն էր եղաւ աշուն,
 Վերացաւ վէլքըն ադամորդուն:
 Հողիս սեւացեր մեղօք,
 Կարօտ եմ Հարաւ քամուն:
 Ողորմելի Ստեփաննոս,
 Վայ է քեզ ու վայ քո մահուն:
 յԱստուածածնի բարեխօս անկիր,
 Տէր առնէ զքեզ անճառ լուսուն:

Գարուն էր եղաւ աշուն,
 Յիմար վէր կաւ անհոգ ի քուն:
 Քո կեանքդ ի պակսել առաւ,
 Ու Հասաւ քո օրն մահուն:
 Խէրիք արա՛ Ստեփաննոս,
 Վայ ու եղուկ կարգա՛ գօրն ի քուն:
 Միթէ ողորմի Աստուած,
 Ու չառնէ զքեզ կեր գեհնոյն:

Օ Ր Հ Ն Ե Ր Գ Ք

ՏԱՂ Ի ԴԵՄՍ ՄԱՐԳԱՐԵԻՅԻՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԼՈՒՍԱՌՈՐԶԻՆ

Զինչ որ գեղեցիկ ծաղկունք
 Կարին ամէնք զնացին,
 Ծաղիկ մին այլ Հանց զնաց,
 Որ ամէն ծաղկունք զնա լացին:
 Ծաղիկն անուշ խոտ ունէր,
 Որ ամէն աշխարհս լսեցին:
 Ու ամէն աշխարհաց ծաղկունք,
 Յայն ծաղիկ սէրըն զիմեցին:
 Ոմանք լայն ծաղիկ սիրուն,
 Զորցան ու զարձան գեղին:
 Բազումք այն ծաղիկ սիրուն,
 Ծաղկեցան քան զնշարհինին:
 Զայն ծաղիկն Աստուած երես,
 Նա ոմանք զղատրըն չիմացին:
 Ծաղիկն ով երես էառ զուրն,
 Շատ ոք ի վայր մնային:

Ծաղիկն յանց տեղ գնաց, զգա՛ր
 Որ ամէն ծաղիունք խընդացին.
 Հազար գինգգոյն ծաղիունք,
 Յայն ծաղիկի սէրըն ժողովին:
 Ծաղիունքն յայն ծաղիկի սիրուն,
 Շող առին ու շողշողային.
 Ամէն ծաղիկն իւր գունովն,
 Այն ծաղիկն գլուխ գնէին:
 Ծաղիկ մի նորս բացուաւ,
 Այն գունովն, այն ծաղիկ տեղին.
 Ծաղիկն Բրիտանոս պահէ,
 Զայն ծաղիկն ի յոտս խաչին:
 Ծաղիունք մարգարէքն էին,
 Նահապետք և սուրբք առաջին.
 Ծաղիկն որ լետ նոցին,
 Այն Յիսուան էր հօր միածին:
 Ծաղիկն մի նորս բացուաւ,
 Նայն գունովն յայն ծաղիկ տեղին.
 Ծաղիկն էր մեր Աստուորիչն,
 Շառաւիղ սուրբն թագէտսին:
 Նաղաշ թէ դու խելք ունեն,
 Միտ արն դու գարնան ծաղիկն.
 Ու գունովք մի պայծառ լինին,
 Զորանան ու գառնան դեղին:
 Հանցեղ ծաղիկ մի լինիր,
 Որ տանէ գբեզ հողմն ու քամին.
 Ծաղիկ լեր բարի գործով,
 Որ պտուղ տաս դու հօգւով:

ՏԱՂ ԱՂՆԻԻ ԵՒ ԳԵՂԵՏԻԿԻ
 Արեգակն արգարութեան, ալիլուեացայց
 Բացաւ մեզ դուռն ողորմութեան: ալէ.
 Գերագոյն քան զընութիւն, ալէ.
 Գիմեսլ երթամ կրուսագէմ, ալէ.
 Երջանիկ հօր միածին, ալէ.
 Զարհուրեցոյց զպահագանս, ալէ.
 Էական աստուածութիւն, ալէ.
 Ընտրեաց զիւր սուրբ առաքեալսն: ալէ.
 Թուլացան չար խորհրդոց, ալէ.
 Ժողովեցան չար սպանողքն օրհնեալէ: Տէր
 Ինքն է Տէր, ինքն արարիչ ալէ.
 Լուեալ չի խօսիր առ Պիղատոս, օրհնում
 Խորհրդոցն ոչ խոտորումն: օրհնում
 Նուաստապէս կայր աղենի, ալէ.
 Կատարեցաւ կամք արարչին. օրհնում
 ...Բերին փայտ կոփեցին: օրհնում
 Էւ լիններորդ ժամ ուրբաթին: ալէ.
 Աւանդեաց առ նայր զհոգին: օրհնում
 Շուրջ պատեաց զգողգոթաց: ալէ.
 Ողորմելի ազգն հրէից, օրհնում
 Զհանգուրժեալ վարագուրին: ալէ.
 Պատառեցաւ վերուստ ի վայր: օրհնում
 Զուր և արիւն ի սուրբ կողէն: ալէ.
 Ռահ գործեաց վարգարութիւն. օրհնում
 Սուրբ խունկով, սուրբ կտաւով: ալէ.
 Վարշամակով պատանդելով: օրհնում
 Բաբունեաց սուրբ վարդապետ: ալէ.

Յնծացաւ Երուսաղէմ. ալէ.
 Ի՛ հաւատացեալքն ուրախացան. օրհնէ՛ք
 Փառք ընդհանուր և սուրբ հոգւոյն ալէ.
 Քրիստոսի տուք օրհնութիւնս, որ հարկից
 ի Յիսուսէ ի Քրիստոսէ օրհնեալէ, որ շատ
 Օհնած է տանս տանուտէրն՝ օ. տա մայր
 Ի Սառայէ ի Մարթայէ՝ օ, զայր բազում
 Օհնած է տանս տանտիկին՝ օ. մայրացւոյ
 Ի Պողոսէ և Պետրոսէ՝ օ, զայ մաքմիտրոս
 Օհնած է տանս աղէկներն՝ օ. զի ի մզմի
 Աստուած այս տունս շէն պահէ օ. յամ
 Եւ շէն պահողն ապրած պահէ օ. բոցից
 Խաթուն մարիկ արե ի վեր օ, յատուտ
 Ի յօճխեզրրն մինըն ի շիր օ. ապրիտոս
 Արի գնա յանկիւնն ի վեր օ, զայ միցմի
 Զմեր նասիպրն թէգով բեր օ. յոյժմմի
 Ընկեր ունեմք մեք քահանայ, բարբառ
 Բարի մանկունք և սարկաւադ օ. յա շրտ
 Երթամք ուտեմք և լիանամք օ, զյանդրոս
 Զձեզ օրհնեմք որ գուրանայն օ. յայնաշ
 Խաթուն մարիկ մի տրտնջար օ, յատուտ
 Մեզի համար մի բարկանար օ. յա մ զտե
 Հարսնուկ պառվուդ մտիկ մի աներ օ, յա
 Խելքն է կորեր, միտքն է ցնդեր օ. յայն
 Պառաւն ի գուրս կուտայ հով հով օ, յա
 Եւ ինքն ինկնի ի քովէ քով օ. յայն

Ասի գնա պուճախն ի վեր օ, յանկից
 Գէր գէր գաղայ ու չոր միսեր օ. յայց
 Աստուած քեզի տայ եօթ որդի օ. յայց
 Ամէն որդու հազար մաքի օ, յայց
 Հազար մաքուն գոմն ապիկի օ, յայց
 Դուռն ի վրան ծառ խընկենի օ. յայց
 Թէզ արէք, թէզ կապեցէք օ, յայց
 Մեր ոտինն խիստ մտեցաւ օ. յայց
 Աստուած այս տունս շէն պահէ օ, յայց
 Մինչ ի գալուտն Քրիստոսին:

Ա Պ Ա Շ Ա Ի Ք

Ո՛վ մահ, քանի զբեզ յիշեմ, ու մայր
 Կու զողամ ու սարսափիմ ես, մայր
 Զկայ քան զբեզ լեղի, մայր միտոսիայ
 Ամենայն լեղու լեղի ես, մայր զայ
 Լեղի ամենայն լեղու միթէ զբու ծամբմայ
 Ի քեզ նման ես. մայր զի միտ
 Դժոխք քան զբեզ լեղի, մայր բմի
 Եւ յետոյ զայն ալ զու բերես: միտ
 Սողմոն յիշեաց զբեզ և ասաց. բմայ
 Եղուկ և վայ եմ ես. մայր զի
 Նախատեաց զիմաստութիւն ինքն
 Ասաց թու ի քեզ, մայր բմի
 Զինչ շահ իմաստութեանս քան զաղէս
 Աղքատ մեռայ ես. մայր զի
 Անմեղ եկայ ի յաշխարհս. մայր զի

Եւ մեղաւոր երթամ սև երես:
 Սողոմոն արքայն ասաց,
 Միմիայն արքայ եմ ես.
 Ունիմ շատ դրախտ, շատ գանձ,
 Շատ դարպաս և շատ ոսկի ի ներս.
 Ձուր խռովեալ գանձես,
 Ձայն չգիտեմ թէ ում ժողովես.
 Ձաշխարհս ես ի գիրկդ առեր,
 Քեզ ի խոր դժոխք կու փորես:
 Է՛ մահ, միթէ քէն ունես յաղամա,
 Յորդիս կու Հանես.
 Կամ մեղաց Հարուածք ես.
 Դու ի մահու պրտդէն ծընանես:
 Մովսէս մարգարէ չասես.
 Ի Դաւթէ ըսկի չամաչես,
 ՂԱբրահամ Հայրն տանես.
 ՂԻսահակն Հողն աճըռես:
 ՂԾրդատ ի յաթոռոյն ձգես,
 ՂԿոստանդին ի յաչք չի բերես.
 Թէ Հազար կանգնած Հեծեկ,
 Կայ ժողոված ըսկի չի վահես.
 Թէ Հազեր Հինգ ու վեց զրեհ,
 Նետ գենես, ի թափն անցուցանես,
 Տանես զնա ի բանդ ածես.
 Դէմ դրան քար մի ձգես:
 Արծիւ ես՝ չերազ թռչես,
 Լայնաձիգ զթևդ տարածես.
 Ձինչ յաշխարհս Հզօր մանուկ
 Ի թևիդ ծայր ծըրարես,
 Հազար երանի նորա՝ որ բարի գործով գտանես.

Հեղեղն զնա է տարեր ի մեղաց մէջէն բռնես:
 Յովհաննէս Թլիկուրանցի, զուր կանես, զայլ ոք
 Նօթանասուն տարի լցուեր, ի մեղաց մէջըն ես կացեր:

Օ ՏԱՂ ՅԻԿԱՆ ԱՍԱՅԵԱԼ

Սիրտ իմ, ընտէր ես խռովեր,
 Աչք իմ, ընդէր ես խաւարեր,
 Խելք իմ, ընդէր ես ճապաղել,
 Միտք իմ, ընդէր ես չիւարեր:
 Է՛ր չես գմահու յօրն անդիճել,
 Ի Հրեշտակի գալուս վախել,
 ՁՀողւոյ քանդիլն լէր չես յիշեր,
 Յաստուծոյ յերեսն Հեռացել,
 Ձիր պատուիրանն ես մոռացել,
 Դիմաց Հողւոյդ ես քարացեր,
 Տուն և տաճար ես դուռն շինել,
 Գանձ ու զուճաշ ես ժողովեր,
 Վերայ գլխոյդ մոխիր մաղել,
 Իսկի տեսել չես կամ լսել,
 Ինչ մեծատուն մարդ ի մեռել,
 Ըսկի դեկան Հետ չի տարել,
 Ինքն է ժողովել, ինքն է կերել,
 Հաց մի չիշխեաց յիւրմէն ուտել,
 Թէ չէ ոռճիկս իւրն արարել,
 Ձբոցն ու կրակն ես քեզ վառել,
 Դու քո ձեռօքդ ես խոր փորել,
 Եւ քո կամօքդ ես ներս մըտեր.

Զայն մեծ կամիս դու մեղադրելն չամբ մբմբ
 Գո Խնդիր են հենց զքեզ տանելն յայն սխմաճիոմ
 ամուսնի հրեշտակաց են սրտմտեր,
 Գժ Զսառնամանիքն են պատրաստելն մտասամեյօմ
 Ըզտարտարոսն են քեզ պահել,
 Անքուն որդունքն են կտակել,
 Կան ու մնան զքեզ բերել, ԴՅ ԲՄՁ
 Զիւրեանց ժանիքն են խիստ սրել.
 Միս և յարիւնդ են ճարաւելսն յնի արդմ
 Խաւարն թանձր է պալ կապելն յնի գլմ
 Հուրն նորա միջին վառելն յճրմն յնի գլմ
 Մեղաւորացն է պատրաստելն յնի գլմ
 Դառն և դժվար եմ գնալսն յնի սն յճ
 Զինչ կարգացել են ու լսելն յնի սն յճ
 Զինչ նախահարքն են վկայելն մաց յարմ
 Զայն չի կամիս ըսկի լըսելն յնի սն յճ
 Թէ լիմ ճակատն էր զայն գրերն յնի սն յճ
 Ո՛վ է իսկի զԱստուած խաբելն յնի սն յճ
 Կամ պատճառաւ զհոգին թափելն յնի սն յճ
 Մի մոլորել ու զքեզ խաբելն յնի սն յճ
 Մի ըզհոգիդ կորուսանելն յնի սն յճ
 Յանանց լուսոյ զքեզ մի գրկելն յնի սն յճ
 Մեղքն ու զչարիքն մի գործելն յնի սն յճ
 Մի սուտ խօսել և գոք զրկելն յնի սն յճ
 Թէ չես շնացել կամ գողացելն յնի սն յճ
 Կամ վկայել և սոխանանելն յնի սն յճ
 Եւ բերանովդ երգում կրելն յնի սն յճ
 Թէ զպատուիրանն չես յանցելն յնի սն յճ
 Ի տանջանացն դու մի վախելն յնի սն յճ
 Զինչ դու ալոցն են կամեցելն յնի սն յճ

Բո առաջին կամքն բերելն մնիս ճառասան
 Ֆրիկ, դու չէր են լիմարելն յնի սն յճ
 Զհոգւոյն աչքերդ են կափուցելն յնի սն յճ
 Մրտի ախանջդ են դու կարելն յնի սն յճ
 Զխելքդ, զգայարանք են դու վարելն յնի սն յճ
 Այս սուտ կենօքս են սքաղելն յնի սն յճ
 Ի մէջ մեղաց են դադարելն յնի սն յճ
 Յանշէջ գիհենէն են շահելն յնի սն յճ
 Ի՛ ստտէն զայլու ճարն է հատելն յնի սն յճ
 Ոնց զայս լսել շատ մի լացելն յնի սն յճ
 Եւ գիւր այտերն արեամբ թացելն յնի սն յճ
 Ասաց թէ այսոր ճարն է հատելն յնի սն յճ
 Գաբրիէլեան փողն զոչելն յնի սն յճ
 Դատողական աթոռ գրելն յնի սն յճ
 Եւ դատաստան անդէն նստելն յնի սն յճ
 Ահա կուգան ըզիս կոչելն յնի սն յճ
 Ում կայ լեզու կամ զրուցելն յնի սն յճ
 Կամ ո՛վ կարէ պատասխանելն յնի սն յճ
 Անդ քաջախօսքն են կարկամելն յնի սն յճ
 Յանշէջ հրոյն են սարսափելն յնի սն յճ
 Բարձր և հօրքն են խոնարհելն յնի սն յճ
 Զինչ աշխարհիս էին գործելն յնի սն յճ
 Զամէն գրել են անդ բերելն յնի սն յճ
 Երբ զայն տեսել միտքն են արելն յնի սն յճ
 Զինչ մոռցուած կայր զայն լիշելն յնի սն յճ
 Եւ փօշիման վայր մնացելն յնի սն յճ
 Սիրտն ու սակատն էր խռովելն յնի սն յճ
 Զաչկունք ողորմ էր նա անքն յնի սն յճ
 Յաջ և յահեակ էր նա հայելն յնի սն յճ
 Անդ օգնական գոք չէր գտելն յնի սն յճ

յԱստուածաւորինն էր նա դիմել, միջատաւ ո՞ր
 Յառաքելոցն յոտն էր անկել: Եւ որ յիյցե՞
 Թէ շատ չարիք եմ ես գործել, մարտնչե՞լ
 եւ ոչ տան թողլ ասալսարել: Եւ յայտն յայտն
 Այսօրվրն է ճարս է հասել, զայս արարեալս
 Ձեզ բարեխօս եմ ես գտել: Եւ որ յայտն ուսու սլմ
 Միթէ կարէք զիս խալլուել, բարսն զին Կ
 եւ ի տանջանացն զիս ազատել: Եւ զայնամ
 Սրբունքն ամէնն են հաւաքել, զայս արարեալս
 զԱստուածամայրն են աղաչել: Եւ յայտն յայտն
 Ձկենդանադիրն յառաջ բերել, յայտն յայտն
 Թէ քո որդին է զայն տուել: Եւ յայտն յայտն
 Երբ զայն տեսել Տէրն ողորմել, յայտն յայտն
 Ձիւր կամարարքն յառաջ կոչել: Եւ յայտն յայտն
 Իւր ծնողին ինքն էր լսել, մատառաբ ամ
 Ձմեղաւորացն մեղքն թողել: Եւ յայտն յայտն
 Հրեշտակաց պետքն խոնարհել, յայտն յայտն
 եւ Արարչին երկրպագել: Եւ յայտն յայտն
 Այս մեր եղբարքն զեն կորուսել, յայտն յայտն
 Այսօր գտաք կենդանացել: Եւ յայտն յայտն
 Փափագանօք են ժողովել, յայտն յայտն
 Ուրախութիւն են մեծ արել, յայտն յայտն
 եւ զանկելոց տեղին լցել, յայտն յայտն
 Եկայք օրհնեալքն են զօրացել: Եւ յայտն յայտն
 Մտէք ի լոյս անճառանցել, յայտն յայտն
 Ձոր իմ սրբոցն եմ պատրաստել, յայտն յայտն
 Ձայն որ ում աչքք չէ տեսել, յայտն յայտն
 Ոչ ականջօք իսկի լրսել յայտն յայտն
 եւ ոչ մարդկան սիրտ վկայել, յայտն յայտն
 եւ զայն տեղիքն եմ պատրաստել: Եւ յայտն յայտն

Որ մարգարէքն են զայն գովել, յայտն յայտն
 եւ առաքեալքն են զնա տեսել: Եւ յայտն յայտն
 Տրիկ հէրիք եւ զու խօսել, յայտն յայտն
 Մարդիկ զամէն ճանրացուցել: Եւ յայտն յայտն
 Մուտ աղօթք և ծուկն եւ կացել, յայտն յայտն
 Ձհոգիք այգով եւ գու խոցել: Եւ յայտն յայտն
 էր չես իլալ ասալսարել, յայտն յայտն
 եւ քո այնչափ մեղքն քուել: Եւ յայտն յայտն
 Միթէ ի լոյս եւ լուսացել, յայտն յայտն
 Ձինչ միսիթարք եւ զու զրել: Եւ յայտն յայտն
 Այդ չի կամի զքեզ թափել, յայտն յայտն
 Ձինչ քո մտօքդ եւ անդիճել: Եւ յայտն յայտն
 Երկու ծայրիւ կամիս կալնել, յայտն յայտն
 Ձաստըւորիս ազիս կարել: Եւ յայտն յայտն
 Երկու տէրանց ով ծառայել, յայտն յայտն
 Ձանց զոր երկուքն էր նա շախել: Եւ յայտն յայտն
 Այդ խորհրդոյդ մարդ չէ հասել, յայտն յայտն
 Ոչ գու կարես զայդ գտանել: Եւ յայտն յայտն
 Տ Ա Ղ
 Եւ եմ կորուսեալ, ոչխար մողորեալ է քո սուրբ հօտէն,
 Հովիւ բաջ ի վաչր նայեաց, բաբելսօս քեզ երկեր ամէն:
 Ձգիւտ կորտեան իմոյ տեսանել ցանկամ Տէր ի քէն,
 Ձի մի արտաքոյ մնացել է չարկացդ քոց լուսեղէն:
 Ձքո Աստուածային Հրամանդ զոր լուսչ ի սուրբ քո դրէն,
 Թէ բառնամ ի յուս զանկեալսն և խառնեմ ի գառս լուսեղէն:
 Առիս կատարեան Հրամանդ զի ծնունդ եմ չաւազանէն:
 Հողիս թալկացաւ դէմ քեզ, զիս կեցն ծրնեալը ի կուսէն:
 Ինձ մուծն ու խաւար տերեաց չիմ մեղացն ի թանձրութենէն,

Գին եմ քո անպարտ արեան փարատեն զխաւարս չինէն:
 Շատոց օրինակ եղաց չարութեամբ բարւոյն փոխարէն.
 Վախեմ ես չաչն աւուրն որ Համար ուզես դու չինէն:
 Տուր ինձ թնութիւն բարի, կանանչացն սիրտ իմ քարեղէն,
 Տուր ինձ արտասուաց վտակ. զինչ թափի ցօղկին և յամպէն:
 Արեգակն է քո ստեղծուած կու ընու նա գերկերն ամէն.
 Գուն ես արարիչ լուսոյ. մի թողուր կարօտ զես և քէն:
 Գիտեմ Տէր, քեզ չէ դժար արձակել Հիւանդս և ցաւէն,
 Ես եմ չարաչար Հիւանդ, իմ կենաց ճարակն է և քէն:
 Յաշխարհս և վաճառ եկի, թէ շախեմ գանձիւք Հոգեղէն,
 Չար աւազակի դիպաց, թալնեցաց զինչ մերկ իմօրէն:
 Յանցեղ ինչ աշնան քամին, որ թափի գտերեն և ծառէն,
 Հողմով մեղաց իմոց զրկեցաց չանանց պսակէն:
 Յանցեղ զինչ ելնէ ժամ ժամ թանձրացեալ թուխ ամպն և ծովէն,
 Ի յորտմանէ նորա սասանի ամէն մտեղէն:
 Յանցեղ զինչ Հանեն մարդեկք Հնարի ք դձուկն և ծովէն,
 Որ պահ մի տըտանըն տայ, մեռանի կարօտ և ջրէն:
 Յանցեղ զինչ բուսնի տերեն և ծաղկի գարունն և ծառէն.
 Տէր իմ ծաղկեցն Հոգւով զես ու սէր քո աստուածեղէն:
 Ինձ երեմիաս պիտէր տըբասաց, նա յիւրայելէն.
 Որ բազում ողբով կոծէր զըմբունեալս և չար գաղանէն:
 Իմ մեղքն է խաւար կամար, կու բերէ կարկուտ Հրեղէն.
 Քանի կու չիշեմ զնա կու դողաց ոսկերքս և մահէն:
 Չունիմ կենալոյ ճարակ, չէ Հնար ումեք կալ աստէն.
 Չունիմ գնալոյ պաշար նեղ ու նուրբ ճամբուն Հրեղէն:
 Ահա Տէր Հասեալ է ժամ խորտակման կժիս կաւեղէն.
 Զաշխարհս քարեխօս ունեմք առ Ծընեալըդ Աստուած և կուսէն:
 Ով Կեչառեցի մուր քնկղմեալ և մեղաց ծովէն.
 Զանք արն ելնէս և դուրս որ չաչրես չանչջ գեհնէն:

Գ Ա Ն Գ Ա Տ

Բ Ա Ն Ի Յ Ր Ի Վ Գ Ր Բ Ո Յ Ն

Աստուած արդար և լիրուի,
 Եւ ողորմած յամենայնի.
 Հանդէս ունիմ բան մի վիճի,
 Թէ դու լսես քո ծառայի:
 Այս է զարմանք Հիանալի,
 Որ կու լինի վերայ երկրի.
 Եւ Հիացումս ազգի ազգի,
 Զոր տեսանեմք ի յաշխարհի:
 Գէտ մէկ Ադամ էր ի դրախտին,
 Եւ մէկն Եւայ իւր նմանին.
 Եւ մէկ բարբառ Համագգային,
 Մինչև կերեալ պտղոյ ծառին:
 Արդ այս բանս է Հիանալի,
 Եւ առաւել զարմանալի.
 Թէ մէկ Ադամ և յեւայէ,
 Թէորբան ազգեր ծնան լերկրի:
 Ուրիշ լեզու ամէն մէկի,
 Որ մէկ մէկի ո՛չ Հաւանի.
 Որ մէկն է Հայ, մէկն Վրացի,
 Մէկն Տաճիկ, մէկն Սաորի:
 Մէկն է ձրհուտ երբայեցի,
 Եւ մինն Արաբ, Հազարացի.
 Մէկն է Սլան Արևորդի,
 Մինն է Թովիչ և Ափխազի:

Մէկն է Քուրդ Քանանացի,
 Մինն է Թաթար Թորգոմացի.
 Մինն է Մաղալ Խըթայեցի,
 Մինն Ջաղաթայ Սըմըրղընդի:

Մինն Ֆուանգ Լատինացի,
 Մէկն է Վենէտ և Չենեցի.
 Մէկն Հոռովմ Յունացի,
 և Երևան Ուռուց և Հոնացի:

Մինն Դաղմատ Սպանիացի,
 Ծընունդ սրբբոյ աւագանի.
 Հաւատացեալ Հայր և Որդի.
 Ու երգրպագու Քո սուրբ Խաչի:

Եւ դաւանող սրբոյ Կուսին,
 Մարիամու Աստուածածնին.
 Խոստովանող երրեակ և մի,
 Հայր և Որդի և սուրբ Հոգի:

Այլ կամք ի ձեռս անօրինի,
 Որ կու վարեն անգին գերի:
 Որ կան քակեն եկեղեցի,
 Քանի շինեն պիղծ մըզկէթնի:

Քանի կանայս առնեն այրի,
 Եւ որքան որբ քրիստոնէի.
 Որքան արիւն հեղան երկրի,
 Քանի առնեն բան խոտելի:

Որքան տանջեն զմեզ յաշխարհի,
 Եւ կեղեքեն գկեանս մեր յայտնի.
 Եւ դու ներես յամենայնի,
 Ու անտես առնես զմեզ ի վըշտի:

Տէր ո՛չ խնդրես վրէժ յայտնի,
 Եւ ո՛չ ցուցանես ակն ամենի.

Գիտես մարմին եմք մըսեղի,
 Գէմ արձան չեմք ինչ երկաթի:
 Եղէզն չեմք, կամ խոտ վայրի,
 Որ խանձ արկեալ ես կրակի.
 Քան զանդատանս փըշաբերի,
 Կամ մացառաց ինչ պրակի:

Որ բարկացար Հայոց լագգի,
 Որպէս Հրէիցն Իսրայէլի.
 Ձինչ բարկութիւն ի քէն թափի,
 Նա ի վերայ մեր գայ կուտի:

Սրդ եթէ չենք ինչ պիտանի,
 Եւ կամ չունինք զործ ինչ բարի,
 Կամ քո սրտիդ եմք ատելի,
 Որ չարարաք ըստ Հրամանի:

Նա դու ջընջէ զմեզ մէկ հետի,
 Որ քո բարի սիրտդ հանգչի.
 Թէ այս կամօքդ քո կու լինի,
 Ամենակալ Աստուած բարի:

Նա մեք տանեմք որչափ պիտի,
 Եւ համբերեմք ամենայնի,
 Այլ որ վատուծն է թող կորի,
 Եւ զոր կամիս թող այն լինի:

Այս ամենայն թող գայ անցնի,
 Չոր ասացի վասն իմ ազգի.
 Եւ այս էր բան քո Հրամանի,
 Արդար իրաւ դատաւորի:

Որ մէկն ապրի տասն տարի,
 Մէկն հարիւր այլ աւելի.
 Մէկն ո՛չ ի տասն հասանի,
 Երկու երեք ամսոց մեռնի:

Մէկինն մէկ որդի լինի,
Անօր անժամ նա մեռանի:
Մէկն այլ ունի շատ մի որդի,
Անտի ոչ մազ մի չպակասի:

Այն որ ծառայն է շատ ապրի,
Հարիւր տարուոյ ծերն յերկրի:

Երեսնամեայ մանուկն անկնի,
Ի Հողի մէջն թաւալի:

Այն որ աղջիկն է մեռանի,
Ատամնաթափ պառաւն ապրի:

Ո՛վ կեանք ուզէ. կեանքն կարճի,
Ով շատ ապրի իսկի չթուի:

Ապա այս էր որ կու լինի,
Եւ թէ յու՛մէ՛ կայ և յայտնի:

Որ մէկն ունի բազում որդի,
Մէկն բընաւ չունի որդի:

Մէկն ի պապանց պարոնորդի,
Մէկն ի հարանց մուրող լինի:

Մէկին հազար ձի և ջորի,
Մէկին ոչ ուլ մի, ոչ մաքի:

Մէկին հազար դեկան ոսկի,
Մէկին ոչ փող մի պըղնձի:

Մէկին հազար հատ մարգարտի,
Մէկին ոչ ուլնիկ մի ապիկի:

Մէկին հազար գառնով մաքի,
Մէկին ոչ մէկ չորքոտանի:

Մէկին բեհեզ և ծերանի,
Մէկին բրդէ շալ մի չանկնի:

Մէկին ատլաս և դըրմզի,
Մէկին շապիկ մի չի հասնի:

Մէկին հարամըն յաջողի,
Մէկին հալալն կորուսի:

Մէկն ի զրկանացն հարբտի,
Մէկն չիւրայնոցն աղքատացի:

Մէկն է ուժով զարմանալի,
Մէկն է վախկոտ սարսափելի:

Մէկին բուխտ և զըրեհի,
ձօխով նըստի ի պէտաւ ձի:

Մէկ պոկիկ և անվարտիկ,
Հետեակին առաջ փախչի:

Նա բարկութեամբ ի հետ հասնի,
Զվիզն կըտրէ և չողորմի:

Զկին և ըզտղայքն առնու գերի,
Եւ հանց տանի, որ այլ չթափի:

Իշխան դըրեր ես մէկ մէկի,
Քան զքանասար գայլ ոչխարի:

Կամ զերդ վազան նապաստակի,
Կամ քաջ առիւծ ամէն հօտի:

Զայս հարցանէր Տէրն ամէնի,
Որ մեծ ու փոքրն ճանաչի:

Եւ բազդաւորն . . . յայտնի:
Եւ անբաղդի սիրտն պատուի:

Զտօլվաթն ասա թէ ո՛ւր լինի,
Եւ բազդաւորն ո՛ւր գտանի:

Որ ի շուրջ գամ տասն տարի,
Եթէ կաթիլմ՝ ինձ հանդիպի:

Զի թէ թագուոր է ի թախթի,
Կամ քահանայ է ի բեմբի:

Եւ կամ իշխան է արքունի,
Կամ որդի մեծ թաշաւորի:

եւ նա տօլվաթ և բաղդ չունի,

✓ եւ ոչ շնորհ խօսից կարգի,

Նա թող հեղեղն զնա տանի,

Քարէ կարկուտն այլ աւելի:

Անբաղդն գայ ամօթալի,

Հեզ և Հանգարտ առաքինի.

Գայ և կանգնի յետին տեղի,

Անշուք անշնորք և անյարգի.

Բաղդաւորն գայ ճօճկտալի,

Գայ և նստի յաւազ բարձի.

Լուծն ի փորին ի շուրջ անցնի,

եւ ալէլու մի չի դիպնի:

Բայց վասն մէկ աւուր տօնի,

✓ Որ թէ գատիկ այլ տօն լինի.

Նա խաչհամբուր իւրն շատ անկնի,

Մորթ և էրի և գազանի:

Անբաղդն ճորտ է աւագի,

✗ եւ անյաջող զերդ զգերի.

Քան զմոմն յառջևն ի վառ լինի,

եւ ծառայէ քան զՔրիստոսի:

Ծառայելոցն գէմ չհաւանի,

եւ ոչ անուշ առ նա խօսի.

Միշտ ի յերես զանբաղդն ունի,

Յոյժ անհանգիստ և անհարկի:

եւ բաղդաւորն մեծարի,

Բազում հարկիք նա ընդունի:

Որ թէ կոյր է միականի,

Կամ խեղ և ծուռ միոտանի:

եւ զինչ այիսպ առնա լինի,

Ամենեին այն չերևի.

Այլ յամենից նա մեծարի,

եւ իւր հարկիքն շատ լինի:

Ամէնն ի բաղդն կայ կուտի,

Թէ յԱստուծոյ տուեալ լինի.

Մէկն իւր կերպիւն է գովելի,

Աղուոր տեսակ ճանաչելի:

Լեզուն բարի քաղցրիկ խօսի,

Երբ մարդ ըսէ նա հաւանի.

Նա է սպասված յամէն տեղի,

Յամէն մարդոյ է գովելի:

Մէկն է ձեռօք աննմանի,

Հասեալ ուսման և արհեստի.

Հիմն արկանէ յատակք ծովի,

Կամուրջ կապէ վերայ գետի:

Մէկն կերպիւ է անագելի,

է ախտ երես և աղտեղի.

Մէկի ձեռուին է գերդ գողի,

Որ ոչ կարէ կուրգուել ջորի:

Մէկն է խիտ սև որպէս Հրնդի,

Պակօշ, գազիր և գարչելի.

Մէկն է չաղար կապոտ աչուի,

Կարճահասակ և փանաքի:

Մէկն է ճընչող և անճոռնի,

Կոպիտ, փայլաւ, երկայն աքուի.

Մէկն նրման է հրեշտակի,

եւ շատ ունի նա գործ բարի:

Մէկն նրման է Յուդայի,

Սպանող, զամագ, գործող չարի.

Տեղի եղեալ ստանալի,

եւ բնակարան դիւաց դասի:

ես քեզ մեղայ երկնաւորի,
Տեառն Աստուծոյ ահեղ մեծի:

Քո դադաստանն է յիրաւի,
Նեաթով կուտաս ամէն մէկի:

Տէր քո կամացն է աշխարհս լի,

Այսպէս լինել զոր ասացի,

Քեզ օրհնութիւն ի մէնջ տացի,

Ամենազօր Տեառնդ Յիսուսի:

Տ Ա Ղ

Մարմինս գհոգիս գրկէ,

եւ սլահէ զօրքն լալական:

Դատաւորին լալով ասաց,

Թէ արն ուղիղ դատաստան:

Աստուած երբ զմեզ ստեղծեց,

եւ ի քեզ արար ապաստան:

Թէ դու իրաւունք արն,

Որ սոքա լինին միաբան:

Դատաւորն անիրաւ էր,

Գէմ չառնէր ուղիղ դատաստան:

Ահ ի յԱստուծոյ չունէր,

Անպատկառ յորդուց մարդկան:

եղով իմ այրի հոգիս,

ձար չունի, քան զանմահ փեսայն:

Միայն է դարձեալ հոգիս,

Ընդ հեռացեալուն վայրենական:

Ի մեղաց իմոց տանջիմ,

եւ կենամ միշտ ի յերերման:

Հոգիս ի մարմինս կուլայ,

Հակառակ են, չեն միաբան:

Ոչ դուր, ոչ դադար առնում,

Այլ շրջիմ են թափառական:

Ոչ ունիմ ես տեղմ, դարան,

Կամ աւուրմ, երկու ապաստան:

Գրիգորիս ճարակ արն,

եւ զմեղաց աղտն ի քէն լուսնայ:

Էր անհոգ ի քուն կենաց,

Անցաւոր աշխարհիս վերայ:

Ահա օր մահուն կուգայ,

Գէթ, բժիշկ և ճար քեզ արն:

Յէզուս Հրաւիրակն գայ,

եւ ասէ քեզ աստի գնա:

Վ Ի Պ Ա Կ Ա Ն

Ողբանք զոր ասացեալ է Սեմէօն Ղարապետ Ապարանցւոյ,
է վերայ Թախթին ճրդատայ Թաղաւորին:

Ողբացէք անլուծ սըգով,

եկեղեցիս Հայաստանեանց:

Ողբացէք անմըխիթար,

Հանուրց հիւսիս բնակիչք անցնց:

Ողբացէք անլուռ լալով,

յԱբեթածին կղզիք ազգաց:

Ողբացէք ամենեքեան,

Ձայն ամբարձէք աշխարանաց:

Թաղձեալ անձամբ յառաջ մատիք,
 Հարէք զփողըն տըրտմութեան:
 Հառաչեցէք խորոց սըրտէ,
 Կական բարձէք ի չափ լեռան:
 Տըխուր տըրտմուն սուգ սեռութեան,
 Արկէք զքուրձ եղիականաց,
 Ժողովեցէք զժողովուրդս,
 Պահս կարգացէք, պահէք արտասուայ:
 Քարոզեցէք ըղպաղատանս,
 Իւրաքանչիւր տիս Հասակաց,
 Առաքեցէք Հրեշտակութիւն,
 Զորեկերպեան տիեզերաց:
 Զայն գուժեցէք ի նոր Սիօն,
 Յեկեղեցիս ուղղափառաց,
 Քաջ Հընչեցէք Հարուստ ազգամբ,
 Երկոտասան ի սփիւռս ազգաց:
 Գումարեցէք ցրուեալ որդիսն,
 Ժամ դուք լալոյ և արտասուաց,
 Հաւաքեցէք զեղերամայրս,
 Ճըչել բամբուսմբ ի լուր բազմաց:
 Արուեստաւոր ձայնիւ երգել,
 Կազմել ատեան երաժըշտաց,
 Հրատարակել ի Հանդիսին,
 Ո՛չ վրիպել ի գործելեաց:
 Արձակեցէք զեսպանս սրբոյ,
 Որդիս լուսոյ ձեզ ճնօղաց,
 Թէ ժողովեան ըզմանկունս քո,
 Երուսաղէմ զժխոյ փառաց:
 Արձանացո՞ զնորս Իսրայէլ,
 Ի լերդս ողբոց տեսանողաց:

Ո՛չ զգեղ բույն յուշ արացես,
 Ո՛հ զառապեալ քոյդ որդեկաց:
 Այլ զնոր աղէտս թշուառութեան,
 Զարմիս Հայկայ տառապելեաց,
 Ասքանաղեան գնդիս լքեալ,
 Եւ գործանեալ թագաւորաց:
 Ո՛չ զպատկեր Հին Հարուածոյն,
 Զգերիլն որդոց նահապետաց,
 Ո՛չ զկամաւ մուտըն Յեզիպտոս,
 Զթշուառանալն յարկս օտարաց:
 Ո՛չ ըզվարելն խըստութեամբ,
 Առ Քաղղէայսն լերկիր չարեաց,
 Ո՛չ ըզտապաստ ցուրդ զիականցն,
 Զանթուելին Համարողաց:
 Զեփել գառանցըն մարց կաթամբ,
 Որ արտասուս տայ լսողաց,
 Զոր Մովսէսի Հոգին ազգեաց,
 Յաւուր վրիժուց գալ բարկութեանց:
 Ո՛չ զանհրաժեշտ Հրամանն Տեանն,
 Որ ի վերայ յանցաւորաց,
 Ես եմ Աստուած և չիք այլ ոք,
 Բաց ի ինէն չիք այլ Աստուած:
 Հըպարտ զըստերցն Իսրայէլի,
 Լկտի յոնօք ակնարկողաց,
 Ո՛չ մերկանալ պէս պէս զարդուց,
 Զգենուլ զթուխ ճոխ ճեմողաց:
 Փոխան գօտոցըն կընդութեան,
 Անուշ իւղոցն փոշի կուհացն,
 Ո՛չ զբաժանելն ի միմեանց,
 Հարց և որդոց ձեռամբ գերչաց:

Ո՛չ զանողորմ սրբոյ անջատելն,
 Ի գըրկէ մարց ստընդեաց,
 Ո՛չ զկողովանելն հոգևորին,
 Սողոմոնի սրահին պըճնած:
 Ո՛չ զպղծութիւնըն սրբութեանցն,
 Ի խուժադուժ բարբարոսացն:
 Զոր վաղընջուց Մաւթիմն զղբաց,
 Երեմեա երգս յօրինեաց:
 Եսայեայ ո՛չ անխայեաց,
 Այլոց խըմբից կարի ցաւեաց,
 Արդ բաւական ալիւն ելաց,
 Կոճ ի Հրէաստան էր տարածուած:
 Մատթէոսի սուրբ աթոռէն,
 Թաղէոսի ձեր ընձեռած:
 Ի յարեմոնտըս կոյսս դարձցաք,
 Ի Մարկոսի գահըն նըստած:
 Կոչել յընթրիս երախանիս,
 Փոխել զշիւանն ձայնարկուաց,
 Կոչել զամէն զահ յարտասուս:
 Ողբալ նոքօք զփառս Հայազգաց:
 Առ քեզ է բանս աղէտալի,
 Ով սուրբ աթոռըդ կեփայլի,
 Հռովմէական որդոցն մայր,
 Լատինացոց հանուրց ցեղի:
 Պընդեա՞ զմէջս կաց ի յոտին,
 Զարթո՞ զմանկունս առազանտին:
 Զանտիոքայն, զՆիքեոսին,
 Զաւետողաց Տեսուրն բանին:
 Փետել զվարսս ընդ Մատթէի,
 Հո՞ղ և ի սուգըս վըշտալի:

Զայնակցելով ընդ Թաղէի,
 Զի չէ կարող թարց ընկերի:
 Լալ ընդ լացողս միայնակի,
 Ըստ համասիցըն Պողոսի:
 Զի վշտացեալ է մի անդամն,
 Համակրոնիցդ յօղել մարթի:
 Նախամեծար պետք բաղձալի,
 Անցս աղէտիցս ձեզ պատմեցի:
 Ընդ սիօնի որդոյ նորս,
 Զիմս կոչեցէք յորդելակի:
 Յոյժ բարձրագոյն և ուժգնակի,
 Ածէք զփող տամբանակի:
 Ելէք ի բարձրաւաղակի,
 Եւ Հընչեցէք աներկուանակի:
 Ահա հասեալ է օրը ամպոյն,
 Մառախլապատ շուրջանակի:
 Պատեալ է մութն, մէգ և խաւարն,
 Ո՛չ ունելով ելս ի մըտի:
 Յաջ և յահեակ ածեմ զաչերս,
 Արեգական լուսաբերի:
 Այլ տեսնեմ յոյժ ներհակին,
 Սաստօղ յուսոյ Հայեցուածին:
 Զսեւթուր մեզն սփռեալ,
 Թանձր բստ գողոյն օվկիանին:
 Ո՛չ մի մտսին յաղթող եղեալ,
 Այլ ծայրագոյն բողբոզին:
 Ըստ ջուրց ծովուց օրինակին,
 Եւ քաղցկեղոյ ժանկ տեսակին:
 Տարածեցաւ յամէն անդամս,
 Տեսեալ աչացս կայ ի վտանգին:

Խընդրէ զբանս տեսանողին,
 Ո՞ տայր գլխոյս գետ արտասուին.
 Աւաղական ձայնիւ ողբալ,
 Կոծել զկոծս անհընարին:

Գլուխ բարու թառանջելոյս,
 Դասել զցաւս մեծի զըլխին.
 Չտան նախագահ Հայոց մեծաց,
 Զգեղ բնակութեան Արմանեկին:

Մանաւանդ որդիս Հրպեալ,
 Տալով ողջոյն քաջ երամին.
 Մեծամեծացրն մեր նախնեաց,
 Զոկք և ջոլիրք երամ դասին:

Նախ յարեւելք ծունրր կրկնել,
 Իմ անդրանկանքն գեղանին.
 Սէգ և արի մէջ հսկայիցն,
 Գեղամ արիւն ինձ կրսերիս:

Ածցես զԱրայ ի հիւսիսոյ,
 Զցոյակ, Փառօխ յարեւմտից:
 Իսկ զՍիակ ի հարաւոյ,
 Բերցես ի կոչ դառնացողի:

Թէպէտ խուն ինչ եմ առ յողունսդ,
 Եւ փոքր ուղէջ ի մայրս յարկիս.
 Այլ և բեկումն ուրախութեանս,
 Անհամեմատ իմն նրմանիս:

Կամիմ փոխել զնախդիր անուանս,
 Ո՞վ պատուաւորք ի յարգասիս.
 Լծել ի լուծ գեմին զգայն,
 Որ նա խօսի զծածուկ սըրտիս:

Երբեմն էի գեղեցկազեղ,
 Կոկ և ողորկ Գառնիկ որդիս.

Արածէի մէջ շուշանացն,
 Մակաղէի յափրն գետիս:

Մարմնադիակն գազանէ,
 Ահոգ կայի ի լիմ խըշտիս.
 Ոգորէի ի գլուխս լերանց,
 Խանդաղատեալ յառապարիս:

Սարսէր լինէն ծով և ցամաք,
 Իբժնեալ եղջիւրս զարդ հասակիս.
 Զերդ զտեսլեան Դանիէլի,
 Խորտակէի զհարեալքն ընդիս:

Օրըստօրէ փարթամացայ,
 Պարարտ ծընընդովք յամուր հովտիս:
 Բայց խողխողեաց անասելի,
 Իմանալոյ ժանիքն զիս:

Մինչև յայց ել Հովիւն քաջ,
 Փշրեաց զմանրօղըն ծախողիս.
 Որպէս հովիւս հովուեաց զհօտս,
 Մըխիթարեաց մեղօք լըզիս:

Օրհնեալ է Տէր որ սչ զմեզ,
 Յորս առամանց ետ վիշապին.
 Այլ զորոգալթ չարին քակեաց,
 Որպէս զճնճուկ զերձեալ զհողիս:

Միջնորդութեամբ Թագէտի,
 Լուսաւորչին սուրբ Գրիգորի.
 Եւ Յովհաննու Կարապետի,
 Նախավկայ Ստեփաննոսի:

Կերաւ որգովս իմ իւղ և մեղր,
 Ել գեղեցիկ անուն տղայիս.
 Նախանձելի եղև բազմաց,
 Զգեցեալ զթագս, ծիրանիս:

Մանուկն իմ սէգ արին ճրգատ,
Որ անդրանիկն է հաւատին.
Գեղեցկագեղն վայր վայելուչ,
Շինեաց զսլալատս ցանկալիս:

Ամարայնոյ էր հովանոց,
Դնէր ի սմայ զիւր արքունիս.

Քսանեչորս սեամբ կառուցեալ,
Նըման դասուց մարգարէից:

Ինըն մատամբ, աշտիճանաւ,
Ըստ իննեակ դասուցն, որ ի չերկինս.

Այլ և զարդու քահանայից,
Որ զարդարի յեկեղեցիս:

Այլ և ինունց զլիսաւորաց,
Որք իշխեցին մարդկան սեռիս.

Նահապետս, մարգարէից,
Օրէնսդրողաց բանականիս:

Թաղաւորաց, քահանայից,
Դատաւորաց այս կենցաղիս.

Առաքելոց, հայրապետաց,
Վարդապետաց սերամանողիս:

Այլ և նման իննեակ բանին,
Նրանութեան ճեառն Յիսուսի.

Որ է սանդուխք յերկրէ յերկինս,
Հանել ի վեր զազգս մարդկայինս:

Եւ և այլ իմաստ ծաղկեալ սովաւ,
Ձոր լուելեան մեզ պատմեսցի.

Բայց թէ խնդրեմ թախանձանօք,
Ի սուրբ հօրէն մեր նաղելի:

Մերոպ Մաշտոց հայրապետէն,
Որ կալ թաղեալ յիմս նահանգի.

Նա զճշմարիտ միտք տեսութեան,
Պատմէ զի է հմուտ բանի:

Յորմէ ծրնունդս հոգևոր,
Ներքև Սիմոնիս չարեօք իլի.

Յաղերս-մատչեմ սուրբ ճոսպանին,
Օժանդակել այս գրուատի:

Կըրկին դառնալ ուստի եկի,
Համբուրելով զօրիպ տենչալի.

Ձերկնահանգէտ այս պալատի,
Հաստահեղոյս կալսեր դահի:

Ձմեկուսացեալս ի բընակչացս,
Որև զարդուցն է ամայի.

Միայն զքանդուածս լինքեան ունի,
Ննթակացեալ կարծըր վիմի:

Նրկաթագամ, կապարակապ,
Յորմէ տեսողըն զարհուրի.

Շարժէ զգլուխն հիացմամբ,
Ասէ թէ քո շինողն ուր է:

Որ անվախճան զինքն կարծէր,
Եւ զտէրութիւն անանցընելի.

Ձքեզ շինեաց յորժաքարաց,
Բազում ծախիւք որ ոչ թըրվի:

Որպէս գանձաճ մահկանացուիս,
Եւ գանձոփոխ առօրէիս.

Յաւիտենից տուն հաստատեալ,
Տեղ հանգրստեան որդոց յորդիս:

Փութով եթող զքեզ դատարկի,
Նմուտ ի հող գերեզմանիս,

Անտիրացար ի քաջ տէրանց,
Վայ և եղճկ տեսանողիս:

Յըրժամ մըտայ ի մէջ թախթիս,
 Գալարեցաւ սիրտս և աղիքս.
 Թանձր ցընդեալ ծուխ ըռընկիս,
 Ծով կապեցաւ ի գազաթիս:
 Յայնժամ փըղձկեալ զարիպ անձինս,
 Խոցեալ կենօք ի տանց Հիւսիս.
 Նըժդեհ, պանտուխտ յորդոց ալրիս,
 Խնդրեալ զկաստին և զկոստոպրիս:
 Թացեալ զցամաք բուրդ մելանիս,
 Դառն արտասուօք զչոր կաղամարիս.
 Այլ տարակոյս եմ լատենիս,
 Թէ զինչ ասեմ Հրապարակիս:
 Զի չուսիմ բան ի բերանիս,
 Զարիական վէպ շինուածիս.
 Եւ թէ քարանցըն Հարցանեմ,
 Սուգ ահագին է լսողիս:
 Զի զանընտելըն բարբառեն,
 Զանտանելին ժամանակիս.
 Եւս առաւել Հեծեծագին,
 Գեր քան գողբալն մըսեղինիս:
 Ողորմելի ձայն արձակեն,
 Տան արտասուօք զպատասխանիս.
 Վըշտով զվիշտըն փարատեն,
 Որ է կըսկիծ սըգաւորիս:
 Տուան իմ սըգով լի է ալսօր,
 Ո՞վ ողբասացք ինձ մեռելիս.
 Զձեր նընջեցեալքն մի լիշէք,
 Մի լացուցէք զեղուկ գերիս:
 Բեթանեայ չեմ մերձ Սիօն
 Եւ ո՞չ սուգ մերձ ուրախութիւն.

Ծուր և Ծաղան են բացագոյն,
 Եւ Քորագին յոյժ հեռագոյն:
 Մի բարբառիք խիստ ցաւաղին,
 Մի կաթուցէք զցօղ արտասուին.
 Մի ինձ լինիք բըժիշկք խոցողք ձեզայ,
 Զերդ զբարեկամքն բազմավշտին:
 Իսկ թէ չափով Հատուցանէք,
 Որքան ունկանս ընտանեգոյն.
 Լերուք բերանով անբզալուն,
 Ստէք անսխալ գհին պատմութիւն:
 Ձեղուն և՛ ատակք ձեզ Հարցանեմ,
 Ո՞ւր է ծագիկն ձեր ծոցոյն.
 Միթէ Հընչեանց Հողմըն մահուն.
 Զըրկեաց զձեզ ի լայն տեսոյն:
 Միւնք և խարիսիք ձեզ Հարցանեմ,
 Ո՞ւր է պարօղն ձեր միջոյն.
 Միթէ իջաւ ի գերեզման,
 Եիջաւ փառացն մեծութիւն:
 Դուռն, աշտիճան ձեզ Հարցանեմ,
 Այժմ ո՞ւր է ձեր տհազնութիւն.
 Միթէ այլ դուռն կա՞յ քան զձեզ մեծ,
 Գնացին նոքա ի տես չարուն.
 Եհնուածք բոլոր ձեզ Հարցանեմ,
 Ո՞ւր է Հրաման Հիմնարկելոյն.
 Միթէ լուեանց ձայն ահագին,
 Որ զանտաշ քարն Հալեաց ըստ Հնոյն:
 Վայրք վայելուչ ձեզ Հարցանեմ,
 Թերևս լուեալ է ձեր զսոյն.
 Մեզ պատմեցէք յոյժ լալագին,
 Ըսփոփեցէք զմեր տըրտմութիւն:

Այ անբսպառ ընթացք գետոյս,
Մի թագուցեր գբո տեսնութիւն,
Պատմեա զպատիւ պայծառ թախթիս,
Եւ զճրդատայ քաջ տէրութիւն:

Այ բարձրաբերձ կատարք լերանց,
Որ յոյժ տեղեակ էք ամենուն.
Ձեր յարակայ անշարժ զիտմամբդ,
Մեզ ծանուցէք զերանութիւն:

Այ մշտահոս աղբերակունք,
Եթէ ունիք զկտակ մահուն.
Մնացեալ որբոցս տուք զգիրն,
Որ դադարի հոգոց հանումն:

Այ նշմարանք ճանապարհաց,
Արբունական երթ և եկուն.
Մի ճանձրանայք յուսուցանել,
Զխաղս և զխնջոյս ասպարիսուն:

Այ հայր զթամ մեզօք որդւոցս,
Կաթուղիկոս Մեսրոպ, Մաշտոց.
Քաղցր ձայնիւ ել տուր ողջոյն,
Քանզի ունայն է ի լուսոյն:

Յիշումն սկիզբն է շատ սրգոյ,
Վայ ի վերայ վայի գրելոյ.
Սակայն կարճի ի ճրկտելոյ,
Յաղագս ծուլից ճանձրանալոյ:

Յօրելինին քսան թուոյ,
Քառասուն-երկու մուտն միուսոյ.
Ողբս գրեցաւ յաւանս Գառնեոյ,
Ի խնդրոյ Սարգիս մեծ երիցոյ:

Մեղօք մեռեալ աւաղելոյ,
Ամուլ բարեաց ծնող այսմ երգոյ.
Տես անցաւորս կեանքս ի փորձոյ,
Ծիւրեալ ծաղիկ, ստուեր հովանոյ:

ԱՆԻ ՔԱՂԱՔ

(Մահմտականների տիրապետութեան փամփնակ):

Ողբամ գբեզ Հայոց աշխարհ,
Անկեալ ի ձեռս անօրինաց.
Այս ամենայն չար պատուհաս,
Ծովացեալ վասն մեր մեղաց:

Մեք մոլորեալ եմք ի չարիս,
Եւ Հեռացեալ ի յօրինաց.
Անգեղջ մրտօք կու մեղանչեմք,
Թիւր խորհրդով եմք մոլորած:

Եկեղեցիքն են խաւարած,
Ձահք և կանթեղք ամէն շիջած.
Ժամ և պաշտօն են խափանած,
Կոխան եղեալ անօրինաց:

Զի ոչ դառնամք սրբտի մրտսք,
Աղաղակել առ տէր Աստուած.
Որ քաղցր աջօք ի մեզ հայի,
Զթողու ըզմեզ ձեռանցն ի բաց:

Թէ լուեալ ես զՀինն Իսրայէլ,
յո յնոքս խըրատ են շատ բազմաց,
Անգեղջ մրտօք մեղանչէին,
Գեղի անկան ձեռս այլազգեաց:

Անի քաղաք վաղուց շինած,
Բարձր պարսպով ամրացուցած.
Քօշք և սարայք ի վերայ շինած,
Ամէն Հիմանցն է տապալած:
Բազում անթիւ եկեղեցիք,
Որ մէջն կայ բազմեցուցած.
Ոմն է խախտել, ոմն է փլել,
Ոմն փարախ է սչխարաց:

Երրորդութեան կաթուղիկէն,
Զոր մեծ Սըմբատրն Հիմնարկեաց.
Բայց ոչ կարաց նա կատարել,
Զի մահն զնա վերափոխեաց:
Այլ կին Գակիկ թագաւորին,
Կատրամիտէ էր անուանած.
Բազում ծախիւք զնա շինեաց,
Տուն Աստուծոյ տաճար փառաց:

Յորժամ սկսաւ զնա շինել,
Հրեշտակն իջեալ վերին գօրաց.
Ասաց աստի ոչ ելանեմ,
Մինչև ի յօրն կատարած:
Ես եմ Հրեշտակն բազում դասուց,
Առաքեցայ բանէն կենաց.
Խոնարհութիւն ի յանձն առի,
Սպասաւորել Հողեղինաց:
Կաթուղիկոսն տէր Սարգիս,
Որ նըման էր նա Հրեշտակաց.

Մօտ ի սուրբ կաթուղիկէն, յս մմ գմարիս սցմիցա՞ր
ՂՀռիփսիմեանքըն նա շինեաց: Կիսաւ մ բոցոյց մ յՄ
Գնացեալ ի սուրբ Եջմիածին, մախաւտաւ՞
զՀռեփսիմեանց տապանն երաց. յո մբոյցմ
Առեալ նոցա սուրբընը նըշխարացն,
Բերեալ ի Հարկն ամփոփեաց:

Անդ նա արար բազում ժողով, յս յս ի Ռ
Նաւակատիս մեծ սահմանեաց. յաջոց ի
Ի կենդանութեան ժամանակին, յիսո ի միմարո՞մ
զՏէրն... ձեռնադրեաց: ծագաւայ մմ դաշաւոցարցա՞ր
Այն Յովհաննէս մեծ թագաւորն, աղատմա՞ր
Որդի Գագկալ Բագրատունեացն. աղտոյցմ
Մօտ ի վանք Հռոմոսի, յիջմ
զՍուրբ Յովհաննէսըն նա շինեաց:

Անդ բազմացոյց շատ կրօնաւորն,
Որ Հինգ Հարիւրն այլ աւելեացն.
Որ անդադար աղօթս առնեն,
Վասն Անույ պահպանութեան: ճամիջոյ գնալիս զձ
ԶՀանդուրժեալ պիղծ սատանին, նա՞ծո՞ծ
Որ Հակառակ է օրինաց: ի սեւորո՞ւ
Յարոյց զհողմըն մըրըրկին,
Ի վերայ սուրբ քրիստոնէից:

Սուրբ վանօրայքն որ ի լԱնի, բնաւ յիջմ
Եւ ի բոլորն էին շինած.
Զամենեցուն զպատարագն,
Եւ ըզպաշտօնըն խափանեաց: յիւանոյ զարաց իճՄԶ
Այլ գովեմ զկաթուղիկէն, իջօցր մ մուռն
Որ արժան է գովութեանց. մաց մի՞բնաւո՞ք
Տկար Մովսէս եպիսկոպոս,
Փոքր ի շատէ զայս երգ գրեաց:

Բարինքն ակունք են պատուական, այլ յոյսս զ աստ
 Այլ և բիւրեղ և շափիւզայն, ան մզգմամեկսփոյն
 Պատուական է քան զնշխարհս յ յամբամբ
 Սրբոցն, որ աստ հաւաքեալ կան: յսփոյն
 Լիւքրիոն և տպագիոն, յամոմ
 Ակին գիւնսին է զարգարած: յմմ
 Ո՛վ որ տեսնու նա զարմանայ, յու ամ բնմ
 Թէ հրեշտականց է յօրինած: սփոսփաւամ
 Ծածկոցանին է ոսկեթել, ամանաւ մամեկսփոյնսմմ
 Մարգարտաշար են կատարած. յամոյսամոմմ ... մզմմ
 Աւետարանն է ոսկետուփ, սմմամմմմ մմմ
 Զըմբուխտ ակամբ է զարգարած: ամ մմմ
 Զահերըն լի է լապտերովք, աստ
 կանթեղանին ոսկեջրած. յգլոմմ
 Ակիհ, շուրջառ, այլ սրբբութիւնք, յգլոմմ
 Անհամար է տեսողացն: մզմմմմմ մմմմ գմ
 Սուրբ նշանն որ ի գլխին, ամո սփոս ցարարմն զմ
 ՀԲ. ակամբ յօրինած. մամեկսփոյնսմմ յամմ մոսմ
 Յորժամ արեն ի ներս ցայտէ, եղարմմմմ
 Նա հիացումն է տեսողաց: իսոսմմմ գմ
 Աթոռ է սուրբ հայրապետաց, մ
 Եւ դասատուն վարդապետաց, մ
 Աղօթատեղ թագաւորաց, մզմմմմմմ մմմ
 Եւ հոգւոյ տուն շատ քաղաքաց: յոյ մ մ
 Հարիւր լիտուն Հայոց թուին, յոսոսմմմ մոյսմմմմմ
 ԶԱնի քաղաք հիմնարկեցին. մմմմմ մզմմոյսմմմ
 Զտուն և զքոշկերն քար կտրէին, իոյ մմ
 Փայտեղէն բան բնաւ չարին: մմմմմ մմ

մծառա մամեկսփոյն մոզ սփոյն նմոյս մէ մայ մմ
 . իոյմա
 Ե Ր Պ
 իսոյնսմմ մմ մոյ մմմմոսս յոսոսմմ յամմմ զնամցա մզմմ
 եղայր շատ բարև լալով թէ յաշխարհիս ննց կայք
 դուք բարով,
 Ժամանակս երեկ անցաւ, ի միմեանց ենք մեք կարօտով:
 Մարմինս շահախեալ տրդմով սևացեր հոգիս չար մեղօք
 ձարակն յԱստուծոյ լինի և բըժշկի հոգիս սուրբ
 դեղով:
 Գերիս արբեցեր մեղօք զօրն ի շուռ կուգամ քան
 զգինով,
 Մատաթ տեղարէք փութով չէ կորաւ մարմինս հոգով:
 Զինչ նաւն ի ծովու միջին զարդ էլինի նա յանկարծ
 քամով.
 Այսպէս իմացիր դու զիս լեղբօրէ եմ խիստ կարօտով:
 Գինին ի գլխէս թափաւ սևերես եղայ և ամօթով,
 Այլ ճար չիմացաւ գերին զօրն ի բուն ի շուռ գամ լալով:
 Յիմարս յաղթեցաւ մեղով ու հոգիս հարայ սլաքով,
 Հարամկին ընկեր եղայ նա կայրիմ անանց կրակով:
 Այս սուտ և անցաւոր աշխարհս շողախեց զիս տղմով.
 Զինչ հիմն ի վերայ հոգուն ողողեց գարնան հեղեղով:
 Տարաւ ի յանդունդն ի ջուց ու փակեց անտաշ քարերով,
 Ես յոյս յԱրարիչն ունիմ խըլսէ նա զիս փութով:
 Սպիտակն ի յալիքս անկաւ կտրեցաւ սիրտս մէկ հետով.
 Զինչ ճիւղն ի ծառին շարժի ու թափէ զագալն իւր
 կամով:
 Զորացեալ խուիւ դարձայ որ ժողովի նա աշնան քամով,
 Այս կեանքս է նանիր ունայն ցնորեր եմ ես երազով:
 Բարամն յԱստուծոյ լինի ինձ դարձ տայ իւր սրտի կամով
 Դարձեր եմ լեղի կարաս խոցոտեր մարմինս շարաւով:

Այլ բան չի գիտեմ գերիս քան զԴաւթեան առածն
ասելով:

Զիւր արեամբ գնեալ ծառայս յատենէն չառնէ ամօթով:

Գրախոսութեան յայտնէր զայս զգրքս

ՔԱՆՔ ԳԵՂԵՍԻ ԾԱՌԱՔԷԼ ՎԱՐՏԱՊԵՏԷ

Գրախոսութեան յայտնէր զայս զգրքս

Երկնից և երկրի Աստուած,
Քեզ յերկինս ասեմ թէ մեղաւ:

Խոցեալ է Հոգիս մեղօք,
Ինձ ճարակ տէր իմ, դու արա՛:

Բարուն ես անուանեցայ,
Տիրական անուն ընկալայ:

Հոգւոյ Հակառակ եղայ,
Նրմանեացն ո՛չ հետևեցայ:

Իոչեմ ցաւագին անձամբ,
Յանառակն ես նմանեցայ:

Դու ինձ Հայրական գրթով,
Անառակ որդւոյս ողորմեա:

Ազգեր բարութեան Յիսուս,
Կենդանի շուր ինձ պարգևեա:

Սամարացւոյն եմ նրման,
Ի մեղաց զոգիս ազատեա:

Ռամիկ մեղատէր կամօք,
Մաքսաւոր ես երևեցայ:

Աստուած քաւեա զմեղաւորս,
Զի կամաւ ես գալթազդեցայ:

Ամբաւ է չարիքս տէր իմ,
Անհամար խաբեաց տատանայ:

Այլ առ քեզ ինձ յոյս ունիմ, ոմա զձեռն յամ մյ՛ս
Որ զՀոգիս իմ արդարանայ: ու սրբայն մյստո՞՞ զ զմ

Յիսուս կենարար Փրկիչ, յամբիա գմն ամ
Ի մեռեալ Հոգւոյս իմ գթա՛ւ: Գարձմեց չմ

Խաւարելոյս յոյս ծագեա՛ւ, զմ մյ՛ս
Զմոլորեալս ի քեզ ժողովեա՛ւ: զմ

Եղեալ եմ յիսուն ամաց, յոյս դանկ սմ ամ
Զմահու օրն մոռացայ յոյն յոյսար զոմ

Վախեմ թէ մեղօք մեռանիմ, զմ գմնայրած չմ մյ՛ս
Ինձ յետին Համարն մնայ: յոյս միջին փոխայր զմ զմ

Լալով աղաչեմ զքեզ տէր, զմ ցափ մգմյո՛ւ
Քո արեամբդ եմ գնեալ ծառայ: ամ ցգմ

Մի թողուր զիս ի ձեռաց, մյ՛ս
Սուրբ խաչիւդ քո պարսպեաց:

Ի քեզ եմք յանձն սաւրբ կոյս, յոյս սրբո՛ւ
Առ Քրիստոս դու բարեխօսեա՛ւ:

Մեղսատէր Առաքելիս, յոյս սրբո՛ւ
Յօրն ահեղ միթէ ողորմեայ:

Սուրբ խաչիւդ քո պարսպեաց:

Յետ այս Հարցմանցս քննութեան, յոյս սրբո՛ւ
Տարակուսեալք նախնիքն ողբան:

Եթէ վասն էր Հանդիպեցան, զմ զմ զմ չմ մյ՛ս
Այսքան չարեացքս փորձութեան:

Այն ինչ զրախտ էր լուսափայլ, եր սրբո՛ւ
Որ զմեզ արար Հէնց ուշագար: մյ՛ս մյ՛ս

Մտօք կայաք մեք Հիացեալ, յոյս
Եւ զպատուիրանն մոռացեալ:

Սուրբ խաչիւդ քո պարսպեաց:

Այն ինչ ծառ էր անուշահամ, այս ձով բնգ աս յ՛մ
Որ ի հոտոյն միտքըս տարանցարդա նյ տխրո՞ք զի
եւ մեք ափշեալ ի զարմացման, մի առաջի
Ո՛չ քննեցաք զօձին զձայն: բո՞ յաճոմն զ

Այն ինչ պտուղք անմահութեան,

Որ ինձ տուեալ է հրամայեցան:

եւ ես չիմար որպէս զանբան, ի նմ յաճոմ

Չառի զպտղոյ միոյն ըզհամ: մոց արձանն

Այն ինչ ծաղկունք էր անթառամ, որմն թի նմայաբ
Որ ի դրախտի միջին բուսան, մոյակա՞ք միայն ձով

Գոյնքն փայլի տայր զանազան, այս իոյալ
Զերդ ճառագայթս արեգական: յնմոյս ո՞ք

Այն ինչ բուրուժն անուշալի,

Որ ի դրախտէն միշտ կու բուրի.

Հոգիս թախծալ, սիրտըս ճմլի, գեւ բնգ զ

Յանուշ հոտոյն միտքըս ցնդի: տասնոց՞ ամ

Կայր անդ ծաղկունք բազմադիմակ, զառմ գնասարմ
Գունովն փայլէր լուսատեսակ, բո թիցն բձա մոցօ

Ազգի ազգի անօրինակ,

Պայծառատես քան զարեգակ:

եւ զանազան ծառքն ի դրախտին,

Լուսափթիթ և ծաղկածին.

Անմահութեան պտուղք ի նմին, այս ոմն

Տերեք նոցա ո՛չ թառամին: զյաճոմն յաճոմն

Այն ինչ տեղիք էր հրճուալի, իրան՞ զձ մասի թից
Որ խնդութեամբ միշտ ցնծալի, ոյքամոյս մոգայ՛մ

Հոգիս զմայլէր խրախճանալի, զի չմի մյ՛մ
Բնութիւն մարմնոյս մոռանալի: բնք զի

Այն ինչ հրեշտակ լուսապայծառ,

Զինեւ կային միշտ պարառեալ:

Նշուլք լուսոյն նոցին փայլեալի,

եւ զգրախտըն կառուցեալ: զի զի

Այն ինչ նոր լոյս էր աննման, ափ գլխո՞ք

Որ ի դրախտի անդ փայլեցան, յմայն բնգ

Զի ճառագայթքն արեգական, զս մզապ՞ չմի մյ՛մ

Որպէս ճրագ էր առ լոյսն ան: մա մ յոգմա տաճո՛մ

Այն ինչ տեսիլ անճառական, ինչպիսի իմ

Ի մէջ լուսոյն զարմանազան, միանկրք զի

Նշուլք փառաց նորած ծագման,

ճառագայթ էր զիմօվս անձամբ:

Այն ինչ քրովբէք էր բազմաչեան, յաճոմն

եւ սերովբէքըն վեցթեւեան, յաճոմն տայս մ

Աթոռք տնեղ չորեքկերպեան,

Յորում հանգէր երկնից արքայն:

Այն ինչ զուարթուն էր հրճուական,

Բաղցրանուագ օրհներգաբան.

Որպէս զծաղկունս զանազան, ո՞ք

Նուրջ գաթոռովն փայլեցան: թ

Այն ինչ անճառ էր անհասին, այս զգո՞ք

Որ ինձ արար անքննելին, զգո՞ք զմ յաճոմն

Առեալ զհոգս չիւրում ձեռին, մոգ բնք յից յոյացրո՞ք

Ստեղծ պատկերն Աստուածային: մոցօ նից մից զի

Այն ինչ փշումն էր հրճուանաց, ոյքամոյս

Որ ինձ շնորհեաց պարզեւ փառաց, թի զի

Շնորհս եօթնարփեան չիս նկարեաց,

Ազգաց իմոց և գաւակաց: սից

Այն ինչ բարբառ էր աննման, զս զառ թի

Որ չիս խօսէր միշտ քաղցրաձայն, մոցմ սի

Կեր յամենայն ծառոյդ որ կան, զի սիք սմիցի յ՛մ

Բաց ի պտղոյն չար գիտութեան: նմոյս զս սմ մոցմ

Այն ինչ մարմին էր բուսական,
 որ ի գրախտի միջին մեզ կայր.
 Նշուլք փառացի ինէն ցոլայր, ում չմի մի
 Արեգականըն հաւատարմա զոստայր զի զմ
 Այն ինչ հրաշքն որ անգ կային, մգ յիտարուած զՔ
 Անճառակերպ և անքննին, ուր զի քաղճ սխաղմ
 Ով փոխարկեաց զայս ընդ չարին, չմի մի
 Որ զգիմակն ունիմ նոցին: սրտուր զմի զ

Այն ինչ ծառ չար էր մահաբեր,
 որ զմեզ արար հէնց Եանհամբեր.
 Հատեալ է քունբայաչացը լմեր, զչ չմի մի
 Եւ պատառեալ սրտից անդեր: ձգիտցմս չմ
 մամբարդից միոյ յմմա գոռելմ
 մարգդոս ըմիցմ զձրմա՞ ևւոցմ

մախառն զձ Ե թիգո Գ զ չմի մի
 մաղարդմ ձոս քառամարդբաթ
 Հայր մեղաց ասեմ յերկինս, յաղմ
 Թէպէտ և ես եմ անարժան, ում
 Սուրբ արա զիս ի մեղաց, ուածմա չմի մի
 Անունդ սուրբ է յարածմ: զագա չմի զմ
 Զարքայութիւնդ երևեցո՞, ում նւոց մի սրտբ յամ ոմ
 Որ երկնչիմ զօրն ում զողնմ, ուոսմ մգմիտայս ծրմսմ
 Միացո՞ զիս ի քո ձերդ, մ նւոց մ չմի մի

Որ թէ տկար եմ զօրանամ: մ ձրմոց չմի զմ
 քամ Հաց հանապաղ օրընտօրէ, ձրմոց
 Զիս կերակրէ որ յազենամ, սրբմ
 Մի տար զիս ի փորձութիւն, ուոց չմի մի
 Ես Յոբն չեմ որ զիմանամ: զմսոյ սիլ զմ
 Այլ փրկեա զիս ի չարէ, զս քյո ուած միամմնայ զմմ
 Զարի ես ոչ կարեմ թուժալ: սիլ զայ միտրոս մ ըա՞ր

Զի քոյ է արքայութիւնդ սխա՞ մասայլի ամ
 Արքայ հզօր քեզ փառս տամ: զիցի զայսի թ
 Եւ Յովհաննէս Թուղիկոսնցի, ույսմ
 Արքայութեանդ հուոցանկանամ, յից
 Զիս ի մասինդ արա արժամ, յառմ
 Ի զալստեան Թո միւսանգամ: յիլոսմ
 չմից զամ զցանկել մամ

ԵՂԵՐԵՐԳԱԿԱՆՔ

Ազայել տուր կիտալի,
 ձանրմ ըզ ալ կիտալի: ևւոցամ յաղլլմ
 Պան սանայ ճան կէրմանամ, զիցից մար զայմ
 Կուճ իլլան ալ կիտալի: յառմս և՞ մայս՞ ոմ
 Ազայել ամ քա՞փուրամ, զս սիլմ ձմ ձլլմ եզ՞ ձամ
 Հանտայ Իսա թափարամ: զիցից ուոս ուոսիս
 Պայրուլ հախտան զալոււլ տնէր,
 Կալմիշամ քի ափարամ: զիցի ևւոցր մայ ըբմ
 Ալլահըն հօքմի ի լան, յամ յամամ ձմ զոնելմ
 Կալմիշամ քի ճան ափարամ: զիցի զից միցոսմ
 Ազայել աման աման, մար սիլ զմ ձմ միցնա՞մ
 ձանրմ ալմայ պիլր զաման: ին ևւոցայ մարսմ
 Պիր զարիլ երտայ Հէ անամ, զիցից իբ անելմ
 Խապար կէթմասըն եաման. յառմ զիցի յամ
 Ի չալրմ մաստ օլինճայ, յառմս զիցի մցրմ
 Գուլար փարվաստ օլինճայ: մար մոս ևւոցրսմ
 Ուղչլի տուշման եկ տուր, ևւոցամ ձլլմ եզ՞ ձամ
 Աղլսրգ տօտ օլինճան. ին սրայիլմ չմի յան
 Ալինտա՞ բինի մինա, զս սիլ ուր և՞ պալմ
 Բերի մէլ բերի մինա: ձանիլ կիլ սմ յազրսմ

Նա վերասան հախ եօլինան, այսպէս լինող լինող
Օ կալուր բերի մինայ, սոսի բոց դօր, լազոյ
Գալուր սանին ի լա, ճամա իմ մի
Զըլֆուն ուզտայ մարմիչ: Նայազոյ
Աճապ Գանճայ դար իմիչ, սն ի տի
Բաղթիմարի սար չէշմայ, սոսայար ի
ձան թիմարի եար իմիչ:

Յ Մ Ա Մ Ս Ռ Զ Ա Ր Դ Յ Դ Յ Դ Յ
ԱՌ ՏԵՐ ՂԱԶԱՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Աղլիայ եազտում շու արզուհալի, սնցմած
Ախար զան քիպի չիֆթ չէշմըմ եաշի: սո մաթ
Ռօհպան իմ սահապ անկլայ պու արզի: սոս
Ռահիմ էլլէ եէսիրս սըզլար սանա դարշի: սրմ
Տավուտ պուլուրմիչ Զապուր քէլամի, լուսմա՛
Տէր ճիւան անկլասուն ուլուլուն սօզի: սոցլար
Էշղ իլան դըլամ Սիւլէյման սալամի, նաշփնյա՛
Էթտի ջահնամայ Իսայայ դարշի: սն չիւլայ
Բետորն քի օլտի այեաղ թուրապի, նաշփնյա՛
Բամքն եհան ի լոյս բանտէն խաւարի: լայս
Ղադան ալայիմ ոմ իմ աֆանտի, տեյա նցմած
Աթմա զիլ բանի, ես եմ քեզ գերի: լայս
Զօհալ կիպի թագ իմոյս զլիսի, տեյի լայս
Արզըն տէր սահապ այ իմ նազելի: նայս
Բաբբում սան պանի արարեր լալի, սն ղայար
Բահիմ էլլէ ջանում, զի սիրտս կու այրի: սն
Վայ ինձ եղկելոյս ոմ մեծ բաբունի, սն ղայս
Աչացս իմ դու լոյս և հոգւոյս հոգի, սոսմի
Բաբբայ ես յոյժ գթած հանգոյն սագայի, սն ղայ

Դեղ արա վիրացս տիպ անառակի: լայսպիցմն ձմաթ
Արտասուք փարիմ իբոյդ գարշապարի, սոստույս զի
Պետ ես դու նման քաջ հոգուին բարի, լայսմաչաց
Ես եմ կինեկոս քում անբան հօտի, սոս ղարիզ
Տուր ինձ փշրանացդ քո սուրբ սեղանի: սո
Ներես եղկելոյս քումդ լանցաւորի, սո լայ
Եւ ձեր թողութեան արա արժանի: սոս
Արդ որ լիւսանց ձայնն էի կաւճի, սն ղայս
Յորժամ իղենայ առ մեզ նա կանչի, սն ղայս
Սակայն իսկ լսի լանձն մեր ազգի, սոսայ նիստ
Եւ թէ հոլովելով գայ ԻՄԱԽԻԶ տքնի, սն ղայս
Զի է սա թուական մեր հայոց գարմի: սոս

Սեպտեմբեր 1875 թ. Գրեհոս

Իդերերդութիւն է մահ նահատակութեան Յերենց Գրեհոս
վարդապետի Իւրաթեցոյ, սոսմա մտնիչ

Գորովագութ ձայն կականի,
Աղաղակեմ արտասուակի,
Շարժեմ ի կոծս զագգս Արամի,
Զասբանագեան Հայկայ տոհմի:
Բաբունք համայն որ յաշխարհի,
Լացէք զհայոցս եկեղեցի,
Որ մերկացաւ լանկարծակի,
Զլոյսն պայծառ յաշտանակի:
Ինձ վայ եղուկ տիմար գրչի,
Յակոբ անուն գրող բանի,
Հոգւոյ ծնունդ հօրն մեծի,
Քաջ բաբունույն իմ Գրիգորի:

Գանձ մերկացայ ես եղկելի, յսփա սրազդի անգա բժ՛
Որ արտասուաց եմ արժանի, ոգոյ նիցոսի քօսասուոյ՛
Զրաբուճնապետն իմ բաղձալի, ազ ճանս՝ յոք սմ ում՝
Որ և Գրիգոր անունն կոչի, մա նոց սոխմմիջի նմ սմ

Ո՛չ Հանդուրժեմ այսմ անդի, մի ձմի դանձ
Այլ յօժարիմ կոճ սխրալի, սոյմիքմ սնդմ՝
Քանզի տեսի զՀայրն բարի, յոքոյ զմձ յմ
Ներկեալ արեամբ այսօր լերկրի, զո քցմ
Բաբազ Հոգիս մեղօք իլի, բմն առ յամարի նաեղոմ
Զունիմ իմաստ բանականի, մձմայ զայ քոյ մյախամ
Զինչ ասիցեմ եմ արժանի, յօք իսյմիցոյ՝ չիլ յմ
Մեծ ըաբուճնոյն իմ Գրիգորի:

Վարդապետաց էր ցանկալի,
Խրատիչ, քանոն ամենայնի.
Վարդ անթառամ լեկեղեցի,
Հոռով լցեալ զտօճնս Արամի:
Արթուն անուն այն ըղձալի,
Գրիգորիոսն երանելի.
Արեզական նման լերկրի,
Լուսաւորէր զեկեղեցի:
Բամից Հայոց ուր յաշխարհի,
Լուսաւորիչ էր նա յայտնի.
Մեղուցելոց մարդկան ազգի,
Սաքրիչ մեղաց ամենայնի:
Գրախտ բազմագան պտղովք իլի,
Անուշահամ անծախելի,
Սուրբ վարդապետն Հոգելի,
Գրիգորիոսն որդին ծերի:
Անձամբ առնէր զգործս բարի,
Նման Փրկչին Տեառն Յիսուսի:

Եւ քարոզէր ամենայնի, միտմի
Խափանեցաւ այսօր լերկրի: ազ
Պատուէր զվկայսն Քրիստոսի, զի ցնառամ
Եւ յօրինէր ճառս ցանկալի. սնդմի զիս
Վկայասէրն բաղձալի, զիցիցի զյո բմնք բոնիմ զօսլ
Անուանակից նախնոյն մեծի, զիցիցի մյա՛ Յարամմն
ԵՀաս անանցն պնակի, միցի յամցասաւ
Որուն ցանկայր տենչամբ սրտի, յմառաե
Բաբուճնապետն Հրաշալի, հոռոմ
Սպանեալ ձեռամբն պնօրինի:
Տանս Հայոց գերեալ ազգի, սնդայ մյամփ
Էած կսկիճ անբուճելի. ոց խասցուտոմ
Ամենազով Հայրն բարի, զիքոտարտի միտա՛ յամիմ
Գրիգորիոսն Բզնունի: զոյ ոց յոց զօ բացան մքր՛
Ի նեղութեան ժամանակի, յաճը միմայս
Էր օգնական ամենայնի: մգմտխամբձմ զ
Միշտ կերակրող էր աղքատի,
Զգեցուցանող մարմնոյ մերկի:
Նման նախնոյն այն ներսեսի, սոքմիւտա՛
Նղբօրն մեծի տէր Գրիգորի. ազից մձա՛
Նօր զարգարեաց զեկեղեցի, եւայմա քաս ձմի սա՛մ
Գանձ և տաղիւ բազմագունի: յմոյմա նմչօր իոյա՛
Յոյժ քաղցրախօս էր աղքատի, սոպոյ զմ
Հեղ և խոնարհ յամենայնի, սմքոյ յօյոյ՛
Ո՛չ էր սիրող նա արծաթի, յոմ
Ունէր զպատուէրն Քրիստոսի:
Արթուն Հսկող անձանձրալի, յոյ քնց ոմ
Հանգոյն մաշտոց Մեսրօվբի. յոքոյ չիլ յմ
Եւ Գրիգորին Լուսաւորչի, յմամմա՛ քիլսմա՛ իմ
Սոքմ քոյա՛ նմխամտոյա՛

Ռեստին բաշխէր մարդկան զազգի,
 Զբանս զրոց պատուիրանի, իսկ
 Մատամբ իւրով անխոնջելի, իբր գէտոսա՞
 Իսկ իր վերին Տեսուն արքայի: Գէտիցոյ յձ
 Այսօր եթող զմեզ որբ յերկրի, իյաչրաց մցշտարակի
 Ամենագութ Հայրն բարի, մն մյոմսիս բիխամաւոմ
 Հաւասարեալ երկնից զնդի: Երմամա սաշմ
 Փառանգ յանանցն պսակի, իյաչմաւ մնողմ
 Քուրձ զբեցիր եկեղեցի: մնոյա՞մ
 Այրի եղեր յանկարծակի, մնայս՞
 Փեսայն բարձաւ քո ի միջի: բոյա՞մ սմա՞՞
 Յառագաստէ քում խորանի: Յիյնս՞ ծա՞յ
 Եկեալ Հասին վաղավաղի իյաչ մցյա՞մ իոբամմնմ
 Ազգն մարաց, որ քիւրտ կոչի, իմնոմբ՞ մտոյցոբոյո՞
 Սպանին զՀայրն ցանկալի: մնմն յարմս՞ ի
 Ի Յիպնավանքն երեւելի, իսա մոյխամբօ զ՞
 Լուսոյ ծնունդք աւագանի: զ՞մ
 Իառն ողբացէք զանցս աղէտի,
 Խաւարեցաւ լոյսն արփենի: մնմս մանմ
 ԶաՀն շիջաւ նոր Սիրովնի: մնմն մցօցրմ
 ԵՀաս ինձ սուգ անբութելի, իմնմ բամյարգար զոմ
 Լալով կոչեմ անլուելի: մնմն բանբաց յարա մ ճմա՞մ
 Զի խրատատուն իմ ըզձալի, աղբրոց իյոմ
 Այսօր թողեալ զիս ամայի: յամոյ՞ ձ իմ
 Նոր ձայն երգեմ ի յատենի, մնմ
 Ներբողական ի չափ տաղի: մնմ
 Աւ բեզ խօսիմ Հայր Բարունի, մնմն իյոմ
 Միթէ Հոգիս միթիթարի: յառչան մյոբմա՞մ
 Ո՞վ ցանկալիզ ամենայնի, իյոբոսան ի միցօբոյո՞մ
 Բարունապետ Հայոց Ազգի:

Մտօք մաքուր պայծառ Հոգի, որո՞ւ քո՞ քմադարցմ յձ
 Մարմնովդ կոյս ւ առաքինի: իմնմ զձեմ՞ աչգն զմ
 Բոտեալ սիրովն Քրիստոսի, իոյս յամբո՞մ
 Հովիւդ քաջ նորին Հօտի: զ՞մ բիխասոյ՞ զմ
 Վանիչ գալլուն իմանալի, իսա՞մ
 Եւնարածօղ ի զնալարի: զո ք՞մ
 Իմաստութիւն Հօրն յերկնի, որ՞մ յամբսա՞մ
 Զբեզ զարդարեաց իւրն յոտեղի: ի աչգն զմ
 Յորս և Հոգևով Հայրն Հանգչի, մնմնայ նիւնոյնացա՞մ
 Երրորդութիւնն անտրոհելի: սոսանոյ նիւնոյ իյոմ
 Նաւ ի ծովուն այսմ աշխարհի, զգմս՞ բնց՞մ
 Ուռկան մեծին այն որսորդի: զո սատոյ՞ցա՞մ
 Որ որսացեր զծնունդս ախտի,
 Հաներ իջլանս որ մա՞Հ չունի:
 Աղբեր ջրոյն այն կենդանի, իյոբսասար զմ
 Բղխեալ Հոգևո՞ն Քրիստոսի: բնցք զոյ՞մ
 Որ ծարաւեալ մարդկան ազգի,
 Միշտ արբուցեր անսպառելի:
 ԵնորՀագարդ տանն Յիսուսի,
 Իու գանձապետ իմաստիւք լի:
 Միշտ բաշխէիր յեկեղեցի, իմնոսա՞մ
 Զգանձ Հին և նոր կտակարանի: իմ
 Ամենիմաստ գլուխ բարի, մնմն զոյ՞մ զն յարմս՞մ
 Խոնարհեցար ի տնայանի: իսա նիւնոյն չմ ձմա՞մ
 Ակն պայծառ առատալի, իմն իսմ նոյսար իսմ
 Մածկեալ Հոգով այսօր յերկրի: զո քո զո զ՞մ
 Կարօտելոցն աղաղակի, յամոյնստ
 Ունկզ որ լսող էր ամենի: իմննոյն
 Խափանեցաւ յանկարծակի չմ մա՞մ
 Թողիր մեզ սուգ անբութելի: յաղա՞մ

Եւ երգարանդ Հոգւոյն մեծի, ածյալս գազան գօտի
Որ միշտ Հնչէր լեկեղեցի, գառաւ սոյն բիւմնդան
Խոցեալ սրով անօրինի, Գ սիւղիս յամառ
Որ խօսակից էր աղքատի: ամ չագ բայիս

Բամից որբոց լեւ տնայնի, մաւր
Աջդ որ շնորհէր տուրս ամէնի.

Կապեալ եզաւ իսկ ի շիրմի, մի յեւոսանի
Որ միշտ կրէր զբանա տերունի: ար բեզ
Տարակուսիմ յամենայնի, ամ միս իւրս մ սղոթ
Քանզի չունիմ իմաստ բանի. ցամա մմայ յեւոսանի
Զքեզ ներբողել ըստ արժանի, իսծ զ ամ
Երախտաւոր Հայր Հոգելի: ի ծնն մախուր

Եին տացուք փառք իւրկրի,
Հօր և Հոգւոյն ընդ միածնի.

Որ դասակցեաց Հրաբունստեռի, զ գայրմ
Այսօր զքեզ Տէր արբունի: արքո յամպր

Վերջս մախրան յամապաճ զմ
Վերջս մախրան զմախրան ուզմ

ՏԱՂԱԻ ՎԵՐԱՅ ԾՈՒՈՒՆ

Սաստիկ Հողմոյ Հանդիպեցայ, ուզմ
Յորժամ Հնչեաց սասանեցայ: անարբ
Սակաւ մի լուր և Համբերեաց, յար տասնիմն
Բան ինչ ունիմ ասել քեզ ծով, ցարժնդանո
Ծով՝ զալըմ ծով, իմ երկիրս առաքեա ծով: Ե
Ալիք որ դուք կու բարձրանայք, արքո յամբ
Նաւապետեալք կու Հիանամք. արքո
Ողորմութիւն Տեառն յուսամք, իմ
Բան ինչ ունիմ ասել քեզ ծով: արքո
Հարաւ յորժամ դու կու Հնչես, արքո

Հողիս ի մարմնոյս կու ճբակես. յարքո զ
Պոնտոսի ծով դու անխտակ ես, ամ բնայ
Բան ինչ ունիմ ասել քեզ ծով: արքո յամ
Կապուտակ ես քան զդաղի, յար բոբ արքո
Ազգի մարդկան ես դու լեղի. արքո յամ
Մեծամեծ ձկանց ես դու տեղի, արքո յամ
Բան ինչ ունիմ ասել քեզ ծով: արքո զ
Ամենեցուն այգ քան կառնես, արքո յամ
Թէ զիս միայն կու տեսանես: արքո զ
Վահեմ յանկարծ քարին ածես,
Բան ինչ ունիմ ասել քեզ ծով.
Ծով ծով՝ զալըմ ծով,
Իմ երկիրս առաքեա ծով:

ՎԳՂԳԾ ԲՄ ԳԳ ԳՄՈԳ
Ա Պ Ա Շ Ա Ի

ամիցդ զեամելու ածյալս յամառաւ զձ բՄ
Ի նեղ գերեզման մտնուս, զեամելու ածյալս
Եւ ասես վնջ զմենակ գերիս. արքո զ
Ծաղկեալ ես տերև ունիս, յարքո զ
Կանաչ ու վայելուչ կենօք, արքո յամ
Փոխի գոյնդ և շուտ. արքո զ
Գայ ձմեռն և ձիւն բերէ. արքո յամ
Անհանդերձ ցրտով նուաղիս, արքո զ
Յորժամ որ գարուն լինի. արքո զ
Մեծ ամօթ կրես ւնամաչես: արքո զ
Զինչ անեմ ես այս գերիս, արքո զ
Որ յափ ածեմ առօրէիս. արքո զ
Ինչ շատ մեղանք միտնէք, արքո զ

Ձի դիպայ անգերծ վրտանգիս: ան մ սմբուն
 Հիւանդ եմ, ի տեսեկէք, յոր իոծ իստանս
 Միթէ դեղ յանէք խոցերիս, մտ չմի մա՛ր
 Ահ ու դող պատեց զոգիս, սմ յառարոյսա՛ր
 Պատճառ ինձ զնեմոտանողիս: արցան իբր Ս
 Խաչատուր զարթիր ի սքնոյ, արձ ծմնածմՍ
 Ձի քեզ ժամէ աշխատելոյն: իմտ չմի մա՛ր
 Այս կեանքս է նման ձիւնի, յա մտըծմնմՍ
 Որ ի գալ զարնան կուհարի: արիւն սմբ իՊ
 , սմծա միգաց ծղարմար ի իմանս
 . իոծ բնց լմա նիմտ չմի մա՛ր
 , իոծ նլլար իոծ իոՄ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ Ի Չ Ք

ԴՈՒՔ ԷՔ ԱՂ ԵՐԿՐԻ

Դ Ս Մ Ս Ս Ս

Աղ էր սատանայ պայծառութեամբ յերկինս,
 եւ հպարտութեամբ անհամացու: քնցմք բմմ մ
 եւ եղև աղբ կոխան յմարդկան: ք յնի սմա սմ
 Աղ էր Ադամ ի դրախտին, յիզմ սմ յամբրամ
 Մինչ չէր անցեալ զօրինօքն: տառչ յա մտույս
 Բայց յետոյ եղև աղբ անպիտան: արի յո չամար
 Աղ էր Կայէն. բայց յորժամ եղև եղբայրսպպան,
 Իբրև զհոտեալ եղև աղբ անպիտան: տմն յա՛ր
 Աղ էր Քամ որդի Նոյի, յոմ իտաղբ ձգմբմա՛մ
 Բայց յորժամ ծիծաղեցաւ ի վերայ հօրն, եղմ
 եղև որպէս զաղբ անպիտան: սմցի նիսնա ծմՍ
 Աղ էր Նաւ. բայց յորժամ, սյո սմ նմա չմի՞ք
 Չանդրանկութենն վաճառեաց. նմծա միայ զմ
 եղև որպէս զաղբ անպիտան: գմարմն տաչ նմ՛

Աղ էր Յուդայ. բայց յորժամ մատնեաց, արաք զաչ ի
 ՉՏէրն. եղև աղբ հոտեալ: և զարշայրցան բնց զմ
 Հոտովն ելից զաշխարհ ամենայն: մտղայս՝
 Աղ էին հին քահանայքն. որև ամայ չն զմ
 Յորժամ զՏէրն ի Քաչ հանին. ծղար մգմի՞ք
 եղեն ամենայն ազգաց: ատելի: չն յալ սմ
 Աղ էին Հայրապետքն, բայց տրաճ ի գտն մտղայս՝
 Ոմանք հերձուած խօսելով: յյո մղգմի յամմնցմն իմ
 եղեն իբրև զաղբ անպիտան: իոնագ մղաուար ի մի՞ք
 Աղ են վարդապետք և քահանայք. զի մամայ զոցզմ
 եւ յորժամ ծուլանայն ի գործոց իւրեանց,
 Լինին որպէս զաղբ անպիտան: մաուայ զմ
 , իմտապա նլլո զայնամար յա՛ր
 : իմտուոյ մղսմի՞ցաուսմ

ՏԱՂՍ Է ԱՆՏԻՔ

Քան զամենայն գործս ձարեաց, նա մգմի՞ք
 Հպարտութիւն է զաղբալի: արբմցրմա յՍ
 Որ Աստուծոյ է ատելի, մտղայս՝
 եւ ի սրբոցն ամենայնի: արջ զմ
 Հպարտն է դև գերգեցացի, մղաուս ին սմ
 եւ չար զաւակ ծատանայի: մալոլ բնցր իՊ
 Այն որ յերկնից անկաւ ի վայր, մղաց իճ մտղայս՝
 եւ ուսուցիչ եղև չարի: բնց չն ծառուսմ մղար՝ նմ
 Հպարտն է ծառ անբերկտղի, մի՞քմի՞ցա՛ր
 Տերևաթափ և չոր ուռի: բամաու ամբ զմ
 Քար ի յամպուռաժ անտաշելի, ի
 Չուր տղմախառն անընպելի: մ
 Հպարտն չէ մարդ բանաւոր, ու մ իճ իմ
 Այլ անասուն նա կոչի, տաա զաղբ ի մա՛ր

Է չար գազանն անվայրենի, որ սրաց յարեոթ զձրն
Որ ընդ մարդկանս ոչ բարեբերէ:

Հպարտն լի թէ նրմանեալ,

Որ ոչ բանայ զուսկն թովջի:

Զինքն կարծէ գիտուն բանի, յձեր նաեղոթ

Եւ յայլ ոչ ուսանի: Բարբա միամնա մերմ

Հպարտն հուր է թագուցեալ,

Ով մերձենայ լինքն այրի: Եւ յայլ ոչ գտնուի

Տիկ է դատարկ քամով ի ին, արմամա գրաբ ձգցի մերմ

Նրբոր բանան իր չերեհի: Եւ յայլ ոչ գտնուի

Հպարտն ցեղ է ոսկորի,

Որ շատանայ և ի մահտանի:

Գայլ վնասակար, որ թ պատուտի,

Յառաքինիսն բուսանի:

Հպարտն չէ Աստուածապաշտ,

Այլ իւր կամացն հաւանի:

Զինքն ամէնի ի վեր կարծէ,

Այլ անդընդոցն հաւասարի:

Հպարտն է տիկ անբաղադի,

Որ յօդայի թռչունս հայի:

Եւ մի ոտամբն ի վեր լինի,

Թէ զքեզ կոխեմ ներքեւ հողի:

Հպարտն թէ բարի գործէ,

Նա զայն Աստուած ոչ ընդունի:

Փարիսեցին քեզ վկայէ,

Որ զնա ատեաց Տէրն ամենի:

Հպարտն յորժամ խոնարհեացի,

Ապայ բարեացն արժանասցի:

Իսկ թէ ի նոյն անդարձ կացցէ,

Նա է եղբայր սատանայի:

Եւ յայլ ոչ մաշտառայ սրմնդաՍ

Եւ յայլ ոչ մաշտառայ սրմնդաՍ

Եւ յայլ ոչ մաշտառայ սրմնդաՍ

Թէ մարդ ես ու միտք ունիս,

Ես տամ քեզ խրատ մի քանի:

Դու բաց զսրտիդ ականջ,

Ու գրիր ի սրտիդ ի հոգիս:

Զաչերդ շատ մի ածեր,

Թէ ոչ չար սրտով դու խոցիս:

Չլեզուդ արձակ մի թողուր,

Որ չածէ զքեզ պատու համի:

Չխորհուրդդ չապեւ կընծ,

Ու չընկնիս մըջիս և գինի:

Յայնժամ դու շահիս զատէնս,

Եւ անդէն ես երանելի:

Այնոր քեզ ամօթ թուի,

Կամ անհոգ խիտ անզորելի:

Անդից հանց պատրաստ կացիք,

Որպէս չար թունից վիշապի:

Աւ քեզ մի փակեր զաչերդ,

Եւ դառնաս սրատես օտարի:

Թէ ոչ հանց ցեղ խոր ընկնիս,

Որ չտեսնուս զույս արևի:

Հողիս դատախազ լինի ի մարմնոյս,

Նղուկ զատէր թէ էր կուտեցեր չարիս:

Յանցաւոր այս սուտ աշխարհիս:

Կամ էր կորուսիր դու զիս,

Կամ անշէջ կրակ դրեր ի սրտիս:

Այն օրն հաշիւ լինի, դու այրիս,

Ու անգերձ տանջեն զիս:

Մարմնոյս պատասխան է այս,
 Որ ի տալ մտացս և Հոգոյս.
 Զիս պարտաւոր առնես,
 Այտուտ չար է իմ խոցերս: սմ բղան չի
 Ես ձի և դու ձեռքեր ձիուսոյս բնք նաւ սմ
 Ես ծառայ դու իշխանս գեղոյոսք քաց սո՛
 Կամիլդ քո գործ լինէր ինձոյմեղ, զիցք սմ
 Մի դներ Հողածնոյս: ձեռն ին սաչ քոյմչաւ
 Աշխարհս էր ի ծով նման, այս դաչ չն չի
 Զիս ի վայր տարաւ զանդիման, յա բարձր
 Կենցաղս էր ալեաց նման, բնքք ձեռն զմ
 Զիս ի մէջ էառն քան զընդան: բոյս յոյժոյմ
 Սէրն էր անդնդոց նման, իջն սմբնց սմ
 Զիս ի վայր քարչեց փոշիման, բ նաեմյամ
 Աւուրքն քո էր ծաղկի նման որ լանցաւ:
 Աստուած է վկայ բանիս, իննա բնք գոմս
 Զարդ պատանքն այլ իրք չտանիս:
 Շատ խոց և ի կսկիծ առնուս, բնա՛ բիբնմ
 Քան զվայն այլ իրք չի շահիս: դաչ սմյսմ
 Թէպէտ շատ ջանատ եղբայր, ին բնք սմ
 Քան շիվարն այլ չշահիս:

ՅՈՐԻՆ ՅՐԿԱՆ ԱՍՍՅԵԱԼ
 Ով կու սիրէ կուժ ու կթխայ, նա՛ր
 Դուտոր և որդիք լեզուց մուրայ: մա նա՛ր
 Ոնց Հարբենայ, երթայ շնայ, չա՛ք մոց սմ
 Անձամբ ի մէջ մեղաց մնայ: ձգմբնա սմ

Երբ դժոխոց Հրաւերն գայ, ձիք գմմ
 Սև երեսօք ի վայր մնայ: զնամեյտոյագ սմ
 Անքուն որդունքն որձանդ խազայ,՞
 Թէ մեր ծնողն ահա օկողայ: սմյն սոյ զմ
 Ինչ մեղաւոր աստիւ գնայ, ինչոյս զմ
 Մեղաց տորունքն ի զէմ կողայ: զմ ձե՛ր
 Գան և պատեն զինչ գորտողայ: մնձ
 Բանիւ յամէն, դիմաց զնայմ ծղծ գո այս՞
 Դու սնուցեր զմեղ պանդայ, զո չմի՞ք
 Եւ պահեցեր մինչ իսհիմայ: սմնդան սյա՞ւ
 Գիրացուցեր զմեղ մեղօք, զուսմայ:՛ւ
 Քեզ կու սպասեն մինչ ի հիմայ: սմնդա՛ս
 Ո՛չ տարպելի տըվեր կայայ, իչ զմ
 Ո՛չ զրկեցիր քեզ նաֆաղայ: ին բոյլ բիբնձ
 Զամէնըն մեք կերտնք սնողայ: զոյս՛մ
 Քեզ փոխարէն արնենք հիմայ: ծղոյս չմի՞ք
 Ի մեր ձեռիցս այլ իրք չկկայ, սմմ
 Կանգնած լինինք զինչ զճառայ: ոգ մմնմ
 Զինչ խաչահան ջհուտ որ կայ, չմի՞ք
 Զամէնն առ քեզ բերեն հիմայ: բնք սմմ
 Խիտ վայելես դրացի նոցայ: միմնդա՛ս
 Ով աղքատաց բաժին չիտայ: յմմյաբ բմմ
 Ղրկէ որդոցըն նաֆաղայ, սն սոյ զմ
 Յառն՛ջ, գուղեղդ ուտենք պապա: յս բմմ
 Յաչաց լուսոյդ զձեռըդ լուայ, մ սո՛
 Ականջներուդ գուռն չկայ: ձոյսբնա մմնմ
 Վաղուց արել ենք տուն զդոյ, սոտսմ
 Եւ բընակեալ ենք իղբմայ, յուտի զոտս մ
 Այդ բերանի շրթունքդ որ կայ, բոյսմ
 Յերակ ընդ ցովս շարժեն գոքայ: ինչոյս ծի

Մենք զինքդ ուտենք զինչ զգադ պի
 Ուրախութեամբ միշտ յարեկայս օսմցմ յմ
 Փառաբանիչ լեզուդ ցորակայ, մտցմ
 Է՛ր կու մըխիրս չարեօք զդայս ամօ յմն չի
 Երբ զարթնիս տղայն ու զայս յմն չի
 Գէմ, ծըծցընէ իւր մայրն զնայս արմ
 Զմեզ արնուցեր հոգւոյ ծաղայ մ մտ
 Պարտ որ ծըծենք զլեզուդ լիմայս յմմ
 Զինչ որ սրտին կամք լիմենայս ամ
 Զայն մարմնոցն խրատ կունտայս լիմայս
 Իշխանաւոր էիր մոռցայս յմբ արագի
 Մարմին սրտին շինի ծառայս ամ ի բմ
 Երբ չի բերեր խելքդ ի վերայս ամ
 Հոգիդ թող մէջ հրոյն լողայս յմբ մից
 Բոլոր մարմին զինչ մաքեզ վայս ամ
 Զինչ գործեցին շերկրի դոքայս յմմ
 Աստ պարկեղի քի խիտա զողայս մ
 Ամէն քո շառղծ ստուած վկայս ծամբ մ
 Զինչ խմեցիր յերկրի կթխայս յմմ
 Աստ քեզ անդուլ պիտիր մազայս մմն
 Մարմինդ է մեզ ստուած լիմայս ամ
 Մեզ վայելել պիտիր զգայս արտագրա իմ
 Երբ դու մանուկ լիր ու յտղայս չից
 Անդ պէտ չարիր, աստ ճար չկայս չնոսմ
 Գու ես միայն յարցաւին տէր, ամ
 Ամէն անդարձ այդպէս կուլայս յմմ
 Աստուած ի վայր կուգայս արտա
 Ի սուրբ կուտեն զայս մարմնայս յմմ
 Մարդեղութիւն յանձն անուանայս
 Բժշկութիւն կատարէնայս յմմ

Դրժոխք շինել էր աստանայս ամ
 Շատ մի հոգիք ժողովել էսնայս բաման
 Փրկիչն երեկ վայն Աղամայս մն իմ
 Եւ ազատեաց արեամբ զնայս յմմ
 Խաչիւն երարձ զայնէ՞ք յմորայս յմմ
 Զդժսիքն ի հիմնեց լիմենայս ամ
 Եսայիս անդ վկայ վկայս ամ
 Թէ խորտակի զրոմնք մորայս յմմ
 Զինչ զժոխոց շինուած քար վկայս ամ
 Հանց խորտակեաց Աստուած ոցնս ամ
 Որ բելիար դառն կուլայս ամ
 Թէ այս քինչ քանի հանգիստեցայս յմմ
 Զայն երախտիքն սովամոռանայս ամ
 Զոր նա ունի ի մեզ վերայս յմմ
 Զամէն քարիքն է մեզ տղեկայս յմմ
 Ով կու լսէ իմանանայս յմմ
 Պաշտել պիտի Աստուած զնայս ամ
 Բերել պիտի խելքն ի վերայս ամ
 Զինք զբայարանքս որ պու մեզ կայ
 Զորս բընութիւնըս իմանայս յմմ
 Թող չի խաբէ մեզ աստանայս յմմ
 Ոք զորն ի բուն հարբած կենայս յմմ
 Գիշերն անհոգ ի քուն կենայս յմմ
 Ծառայելոյ ժուկ չէ նորայս յմմ
 Եղբուկ նորայս չք զղձայս ամ
 Հանց փեթերակ զինչ որ անդ վկայս ամ
 Ոչ ում վերայ ըսկի չիտայս ամ
 Վիշապ որդունք որ կու եռայս ամ
 Կան ու մնան թէ երբ կուգայս ամ
 Որ մենք անենք մեզ թամաշայս ամ

Անդ ժողովեր ենք հանդամս նոցայ
 Ժանեաց չարաց ըվորիմանայ: Եւ վն ոսմ
 Ով զմեզաց հոգւն իմանայ, մէջից
 Թող զհոգւոյն անջընթանայ: Եւ ոսմ
 Սրտի վանջովն մտէ զնայ, մտիցս
 Զինչ որ տուեալ ճէրն նորայ: մէջից բը
 Թող վաճառէ անդ քատի տայ, ամիցս
 Աւետարանն է սմեզ վկայ: Վրաստաց ի
 Տուրապատանց զինչ որ քեզ կայ: Ե
 Գանձ ու զոճմաշ զինչ որ քեզ կայ: մտ
 Փարթամութեան չէ մաւայ, իմից ցմ
 Ոչ մալն, ոչ մոլըքն, ոչ խաղինայ: յա ի
 Գնա բարեաց սուաջք արա, յմ սլա
 Զի երազի նման է սա: յմ մտն ամ զո
 Զինչ ցանկութիւն որ ի քեզ կայ: Ե
 Զամէնն ձգէ ազատ մընայ: յայ յոյ իմ
 Երկու աէրանց երբ կարենաս, ոսմ
 Հանց ծառայել նր պիտենայ: յայ յոյ իմ
 Թող զայս ի բաց որ յաշխարհս կայ:
 Գտիր տեղի ասան մեզայ: մտից սոյն
 Լալով ասան Աստուանձ քաւեա, բո
 Զիս ի մեղաց անգատ արա: ոչ յմ սոյն
 Բո լուսնու խաչն որ շկայ, միջից
 Եւ Գաբրիէլ փողով ցընծայ: յայ յոյ իմ
 Սուրբ մարգարէքն ինչ որ քեզ կայ,
 Եւ առաքեալքն ամէնն զայ: յայ յոյ իմ
 Երկնաւորաց զորքն թնդայ, նո չմ
 Բո սուրբ ծնողքն ի հետ նոցայ, յայ յոյ իմ
 Մեղաւորաց թափող է նա, ոս մտ
 Բարեխօս առ քեզ լինա: մտն ցմն ցմ

Հողածին ծնունդս Աղամայ, մտնցան չմ
 Աղաղակենք յուսով յա սնայ, յմ միջոք ըմնմա
 ԶՖրկայ գործոց մեզք չիլայ, չմ բը
 Ով որ ասէ թէ հայր մեզայ: ոսմ
 ոսմ ըմն ոս քաճոյ սորոթ
 յմ միջ ոսց մտից սոյն
ՏԱՂ ՅՈՎ ՀԱՆՆԵՒՄ զհասձ յամս
 յայ յոյ իմ մ յայ յոյ իմ չմ
 Քեզ հոգւոր խրատ միտամ, ծա միջնա
 Ով անպիտան անձն իմ լտ: մտն ոս իմ
 Զերդ պողաբեր ծառի արմատ,
 յայ Սրտիդ ի մէջն սպարուսէ: ոս
 Թէ սէր ունիս հետ Աստուծոյ, յմ սլա
 Գու զգինին ու բողն աստէ: մտն սլայ
 Գինին է մայր ամէն մեղաց, ոչ միջոք յա յոյ իմ
 Որ ամենայն գիրք վկայ է: յայ միջոք յմ ոս
 Գինին շնութեան է սօգտակար, յա մտն
 Սողոմական ախտն շարժէ: ոսմ
 ծա Գինին Սպանումն գրգռէ, ոս
 Թող թէ հոգւոյն բանի չար է:
 Ու գինախումն է մաղբսկաթ, յայն ծրմ
 Քան զգիւհար ու այլ չար է: ոս ծրմ
 Գասուց մի գլուխ ի վայր բերէ, յոյ մտնցոյ յայ
 Կէսք մի ցաւօք վիրաւորէ: յայ ոս մտնցոյ մտն
 Սուրբ Յովհաննէս մեծ կարապետ, ոս
 Բողն ու գինին գլխատել է: ոսմ
 Գինին ի ջուր ջրհեղեղին, յայ
 Զայլ չարքն ով պատմել կարէ:
 Քան զգինին յետոյ խացին, յայն
 Երկու երեքն այլն անշահ է: յայն

Ո՛չ մարմնոյն օգտակար, բնութիւնս մի՞ճարս՝
 Զանմեղ հոգին կորուսանէ: Կուսոյ գմ՛նիարար, մ
 Զգոյշ լերուք արբեցուցի՞ն, արիւղք
 Աւետարանն հրամայէ՞ Ժա զս իմ
 Պօղոս գրեաց առ մեզ խրատ,
 Արբեցուցի՞ն շատ գէն է:
 Գտնալ ճամբուն զայնքն, քանի՞, ԲՊԸ
 Գէշ խէճկրտայ և ծռկրտէ.
 Զաչերն ածէ՞ գետի վախկոտի, յս մրո՞ք բմ՞
 Ով կու տեսնուլ հետ սկոռ, վնգէ՞ յսմա իմ
 Բարձր սխտեր քի վերահանէ, մ
 Զառջ և զգկայանն զաշտըցուցանէ.
 Յանկից ի վայր գլխի վարէ, սմմա զձս ձ
 Եւ յարևուն գատարի հանէ: միմիք ամ
 Ով կու ասէ գինին հալալ, մն ս՛նա զյան ձ միմիք
 Զէտ շուն ի տէրն կու հանէ՞ ի ցոյք սխտմնա զմ
 Զայն տայ արբեցողին, մամն յամն միմիք
 Թող թշնամուլ կայն, սարգևէ՞ սխտմնոց մ
 Ու վրնչայ գերդ առջ կատանդած,
 Վշտանայու չափ չի՞ զիտէ. յո՞մ
 Պիղծ գմարմինն ստերմանէ, մտտամիք ամ
 Զպիղծ ու զջարիքն շատցնէ: միք մա՞ր
 Փսխէ գերեան վերայ գնէ, յս միմիք զն բտտար
 Շունն գերան գալ լիգէ. յտտայ զի ցուար զն ցսն
 Նա գայն գիտէ թէ իւր կինն ի՞նչ զգտմ
 Իկեր բերանն կու սրբէ: միմիք ամ մրո՞ք
 Խեղ Յովհաննէս կարճաբանէ,
 Ով որ լսէ իւրն շահ է, յս մ
 Զայս խրատին համն ճաշէ, միմիք մա՞ր
 Զարքայութիւնն ժառանգէ: միմիք ամ

Ե Թոռքա՞ն մեզ մամախոտս՞մ
 Զ յոգնաց սքանցք բմնիցմ
 Եղբայր ինձ, միտդ իր և ճխէ, սմ
 Եւ զհոգւոյ աչքն ի բաց պահէ, սրբոց զմ
 Զչարիքդ քո լիչուան բեր, տաս՞մ
 Զղջանայ վայր արշարէ: սոգա ամ
 Մարդ որ ծնեալ ի յարգանդէ, մն միքո՞ք
 Զչարն ու թարին հասկացեալ է, յամնոց
 Զուտ և մաքուր ի յաշխարհի, նն մեզ մամախոտս՞մ
 Առանց մեղաց նա եղեալ չէ: սմ միմիք ամ
 Ատուածահայր մեծ մարգարէն, յս մ
 Ի Սաղմոսի յայտնի գօշէ. ստոյմ զձս զս
 Թէ ով է մարդ որ մեղուցեալ,
 Զթողութիւն մեղաց չգացէ: սմ
 Սուրբ առնքեալն Յովհաննէս, ճատտամ
 Նորին բանիցն վկայէ, ն զձ մ միք ամ
 Եթէ ասեմք մեզս ո՛չ ունիմք, տաս մեզ մամախոտս՞մ
 Զճմարտութիւն ի մեզ ո՛չ է: ստտար ստոյմ զձ ամ
 Այլ և Փրկիչն մեր Յիսուս, բտտար ձ իմ
 Յաւետարանն բարբառէ. մտտար զյան զմ
 Թէ չիք բարի մարդ հողեղէն,
 Բաց մի Ատուած, որ ստեղծօղն է:
 Իսկ որ գառնայ խոտովանի, ստտար միքո՞ք
 Զմեղանքն ամէն լիչուան ամէն, յս մ միք
 Բոլոր յանցանքն ջնջեսցի, ստտար մեզ մամախոտս՞մ
 Որպէս ծնեալն յաւազանէ: ստտար մեզ մամախոտս՞մ
 Խոտովանանքն ճճմարիտ, յս մ միք
 Զատուած կրկին հաշտեցրնէ, մտտար ձ
 Զօտարացեալն ի գթութեանց,
 Դարձեալ սիրով միաւորէ: ստտար

Խոստովանանքն հաւատով,
 Զերկնից դրանցն բացող է.
 Զմարդն, Աստուծոյ տաճար կազմէ,
 Երրորդութեանքն տեղ շինէ:
 Խոստովանանքն ի սուրբ սրտէ,
 Եւ արտասուքն որ իջանէ,
 Զհոգին մթին և սեւացեալ,
 Դարձեալ կրկին ըսպիտակ առնէ:
 Խոստովանանքն ճշմարիտ,
 Զմարդն յառաջին փառսն հանէ.
 Անճառ կենօք ուրախ առնէ,
 Զոր տէր Յիսուս խոստացեալ է:
 Խոստովանանքն հանասկազ,
 Սատանայի սիրտն խոցէ,
 ԶԱստուած առ ինքն յօգն կոչէ,
 Եւ զինքն ի Տէր միշտ հաստատէ:
 Խոստովանանքն ստուգապէս,
 Առ Տէր Յիսուս զանգատ առնէ.
 Եթէ խոցեաց զիս սատանայ,
 Որ մարդասպանն է ի սկզբանէ:
 Խոստովանանքն զղջանալով,
 Զերկնային զօրքն ուրախ առնէ.
 Հրեղէն զօրացն հաւասար է,
 Զթիւ հարիւրին իսկ կատարէ:
 Խոստովանանքն արտասուելով,
 Զմեռեալ հոգիսն նորոգէ.
 Որպէս Ղազար չորեքօրեայ,
 Զհոտեալն ի մեղս յարուցանէ:
 Խոստովանանքն է բանալի,
 Տեառն դրանցն ուլ մտանէ:

Այլ որ չունի զայս ի լինքեան,
 Յառազաստէն նա զրկեալ է:
 Խոստովանանքն Ղամէքայ,
 Զկայէնի վերսն քաւէ.
 Թէպէտ և ոչ զհոգեկանն,
 Այլ զմարմինն ի ցասմանէ:
 Խոստովանանքն յառաջագոյն,
 ԶԱհարօն դարձեալ կանգնէ.
 Եւ զՄարիամու վերսն բուժէ,
 Զբորոտութեան ախտն սրբէ:
 Խոստովանանքն մեծին Դաւթի,
 Զպողոնկութեան մեղսն քաւէ.
 Ի սպանմանէ ազատ առնէ,
 Աստուածահայր զնա անուանէ.
 Խոստովանանքն Պետրոսի,
 Զուրացութեան ախտն սրբէ.
 Ի սուրբ գրնդէն ոչ որոշէ,
 Այլ վեհագոյն անցս բազմէ:
 Խոստովանանքն յօժար սրտիւ,
 Զաստուածութիւն լինքն իջուցանէ.
 Զմաքսաւորին սլարտսն լծողցէ,
 Եւ փրկութեան արժան առնէ:
 Խոստովանանքն հաւատով,
 Զկինն սլոռնիկն ազատ առնէ.
 Զանթիւ չարիսն մաքրեսցէ,
 Որ և մեզ Տէրն վկայէ:
 Խոստովանանքն ճշմարիտ,
 Զանդամալոյձն բժշկէ.
 ԶՔանանացւոյն հաւատս յայտնէ,
 Ի դստերէն դեն հանէ:

Խոստովանանքն ի սուբբրարտէ,
 Զգերեալ Հոգիքն ազատ առնէ:
 Աւազակին զգրախանս քանայ, մամախոտս
 Զկենաց պտուղն պարզեւէ յազի զմէյս
 Խոստովանանքն ճշմարիտ, մախմար չն չմ աշխատ
 ԶՀուր մեղաց շիջուցանէ, յամենայն զմիկնդանք յի
 Սառնամանեացն, ազատեսցէ զմամախոտս
 Զանքուն որթըն, սպանանէ յար մօզս
 Խոստովանանքն Հուր է մաքրիչ,
 Զժանդատ Հոգին պայծառ զգործէ.
 Առայ փայլուն և զնրիքարէ, մամախոտս
 Արպէս զոսկի մաքրեալ սրբէ, յօրմից տոբս
 Խոստովանանքն արտասուած թոր, ստոր ձմանմայս
 Ամպ է ցողով լցեալ յերկնէ, մամախոտս
 Զկորգացեալ սիրտն կակղէ, զմամախոտս
 Զպտուղ բարեաց յառաջ բերէ, յարազտս
 Խոստովանանքն ի մարդկանէ, զմամախոտս
 Զպատու Հաստըն դարձուցէ, յի
 Զբարկութիւն շիջուցանէ, զմամախոտս
 ԶԱստուած ընդ մարդ Հաշտեցընէ, յառաջ
 Խոստովանանքն ճշմարիտ, սցուագայ միկրասցանք
 Տկար բնութեանքս թեւ կազմէ, զմամախոտս
 Յերկինս ի վեր բարձրացուցէ, յառաջ
 Յերամս սրբօցըն խառնեսցէ, յառաջ
 Խոստովանանքն Հառաջմամբ,
 Զկտակ մեղացըն պատառէ, զմ
 Ի կենդանի գիրն գրէ, զմամախոտս
 Անճառ փառօքն զարդարէ, ճշմարտս
 Խոստովանանքն երանելի, ստոր մարմամամբ
 Զոր մարգարէն Կալիթ ասէ, մամախոտս

Եւ ամենայն մտոր մեղացեալ, յօրմի մամախոտս
 Զթողութիւն մեղաց գացէ, մամախոտս
 Մարդ որ մեղօք է շողախեալ յիկնայ
 Զպատուիրան Տեսուն յանցեալ, յի
 Թող ոչ դառնայ խոստովանիչ, յի
 Նա զգոթըն ժառանգէ, յի
 Ինկորպորալ խոստովանի, մամախոտս
 Քահանային գործքն յօրմի, յի
 Նա արձակի ի կապանաց, յի
 Արպէս զբիստոս խոստացեալ է, յի
 Տէր ողորմեա բազմամեղիս,
 Կատարկ անուն անաքելիս, յի
 Փրցուն գրիչըն յաճարիս, յի
 Ար գրեցի զբանս ի թղթիս, յի
 Ով որ լսող լինի բանիս, մամախոտս
 Զառաքել երգօղս լիչէ, յի
 Նա ընդ հրեշտակս փառանորի, յի
 Զեկալք օրհնեալ ճախլիչ, յի
 Զպատու սիմի, յի
 Զպատու սիմի, յի
 Զպատու սիմի, յի
 Զպատու սիմի, յի

ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Թի աղջիկներ թփներու մէջ խաղող քաղեն կողվեմ
 ձուլթ ճուլթ ընկերք կարմիր սիվտակ
 Մատաղ մտքեր փնտրու տակ իոճ իոճ
 Ի նոնց խաղիկ, ի նոնց քիւշիկ, ի նչիս խամարի:

Խալիկ խանեն, փօռիկ շիտկեն, բոլորն միամտաւ յի
 Մըծղան, ժրմտան ու թալթըլեն, ^{միջիկոյր ելը}
 Կարմիր լալայ ծաղկին թըշեր, բղա՛Ս
 Որ մէյ մէկու իշմար անեն: ^{տոտարը}
 Կըծեն խնձոր, թալեն խնձոր, ար չն բնձ
 Աղջիկ լաճերն մէջ քերամին. ^{եքք ամ}
 Ինոնց վարդեր, ի նոնց մըմունջն, ^{ինչիս խամարի:}
 Ինոնց թաթիկ, ինոնց տօտիկ, մգ ճոք միլամաճա՛ր
 Սրտեր իլին բէրնէպուուկ. ^{արտաթի միլաճղա ամ}
 Կանաչ կարմիր փունջն ու ծաղիկ, ^{ինչիս խամարի:}
 * * *
 Օրմ՝ թէ գան իմ սրտիկներ, ^{մա իցտաթ}
 Միկ թէ ասեն բաղդաւոր, ^{բ մաղցց}
 Մաղկանց ծաղիկն քո նշանլուն, ^{զմ}
 Մաղիկն ու նուշն ես ինչ անեմ:
 Մաղիկ շինեմ ես պըտղունցով, ^{մի սրօրցմ լճգառաբ}
 Առանց գինու ես գինով եմ: ^{խաղճղճ բնդ ամ}
 Նխշուն մանած, սըրմայ թեւեր, ^{մա յամաճից գլաթմ}
 Նխշուն աղջիկ, նխշուն ընկեր, ^{ինչիս խամարի:}
 Քէ որ էրթամ խարսնիս խնդում,
 Աշխար Հըմէն տընտող կուտամ:
 Աղջիկն ու խարս բակ բոլորած,
 Ինոնց սիրուն թեւ, տօշերաց.
 Կօլպախ, ճտնոց, ճութ պըաղուկ,
 Քօղքն ու մէտակն, ինչիս խամարի:
 Որ ես կուլամ ընքուու ընքուու, ^{միջիկոյր ելը}
 Ու չեմ գիտե էն ինչն ապով.
 Թուխ աչք ընկերք սըտիս մոռնամ, ^{միջիկոյր ելը}
 Մով ծով արտսունք սրտի կըակով. ^{տա՛Ս}
 Ափնին ու մէր, ^{ինչիս խամարի:}

Իոու անթառամ, էն ծաղիկ, ^{միջիկոյր ելը}
 Կըսկօ կասեն ծիկ ընկերքս. ^{սպասլ գնում}
 «Ա՛հ, ինչ խօրտ անունի»: ^{գնձայ իտապտոճ}
 Անթառամին սիրտ քաղվի, ^{միջիկոյր ելը}
 Մաղիկն ուրեն խամ չունի. ^{եմմա գայի՞}
 Ինով ետ թափած ծաղիկն, ^{ինչիս խամարի:}
 * * *
 Անմաշ կրակ գլօխս, լերդս, ^{տ յամ.ոնն յիցրամ}
 Միկ կ'մաշի ոտնէս ի վերձաւոյնս ^{սգում}
 Իմ նշանլու ծիկ ինչ կասի, ^{տոտեյմա ամ}
 Խավու ճետէն, տղի մօտէն, ^{այ ամ մձալ}
 Ախու լեղիս ինչի պատուի: ^{գլխատ գնաւորում}
 Ես վիրն ասեմ խոզոյս ցաւեր, ^{բնամի ինն յի}
 Անցաւ ցաւոց տէր եմ էլեր. ^{ն սրճ ում}
 Ցաւով, լացով, փեսայ. ^{խարսնիս, ինչիս խամարի:}
 Հըմէն տաքէն սիրտս պաղէր, ^{ն սըպիցիպի նի}
 Պաղէն աչքերս կրակ վառէր: ^{գմիլաճ գէչ գի}
 Ես իմ գուլալ ընկերք թողի, ^{ճ գնաւ միլից}
 Շունչ ու կապերս իմ կ'քաղվի: ^{մնի միլից}
 Ես կիսեղուիմ աման, մէրիկ, ^{մնիլի նաթիմ}
 Երիկ, կնիկն, ինչիս խամարի:
 * * *
 Ումպըր աստըվոր տէսայ, չտէսայ, ^{միլամն ամ}
 Մաղիկս էլեր կարիպ կէրթայ: ^{միլից գտովի}
 Հըմէն կուլան իմ աչքըս էլ ^{միլից ինն}
 Գարնան դետի պէս վազկան. ^{սպասլ ճաթիմ}
 Պըտուղ պըտուղ կ'սըսըուայ, ^{տ ճիլ գի}
 Էն էլ միայն ծաղկիս ապով: ^{միլից բնամ}
 Աղջիկն թէ լայ ինչ ապով, ^{տաթից գմիլից նմն}
 Էն չգիտե լացին խամ,

Մկայ գիտեմ ինչի կողմամբ, մի անուանեմա արժ
 Անտէր խարսին կարիպ փէսէն, ինչին խամարի:
 Ճուխտակ լաճեր վեր պըլակիտցոյ շմի, շմ
 Ես կ' գրկեմ տարիներ, բաց արգիս մի նա անանմ
 Տիլաք անեմ, ինչնկ, նոմ վարեմ, իմ արժ
 Սրտիս սեղան կարիպիս: ճարեմ յոմ իմ
 Օրն տարի կէլնի վէր ծիկ
 Ծաղիկ մոռնայ ուր կնիկ. սոյոյք թաղի շունմ
 Ոտքս կանուած, իբերանս փակեան թ թիմ
 Ես անթառամն եմ ծաղկին. սոյմաչմ եմ
 Լաճն ու լաչիկ, ինչին խամարի: ճարեմ
 Աստղունք խամարեմ, սուրունեմ, իմ սոյմ
 Ու մէջ ինոնց իմ ծաղիկ, բոյս մնա մոյթի սմ
 Ձեռ ծոցս մնամ, սպալան անսիկ, բացմ
 Իմ կարիպիցս մէկ խապրիկ, իմ մէջառ մէջնչմ
 Որ չէր ծաղկեր կտրեցին, խաղի սոյմաչմ մէջրամ
 Ուրմէն տուէք ծիկ բաժին: իմց յայտր նի սմ
 Ծաղիկն իմն էլնի, խոտն օտարին, իմ շմ
 Անխամ փէսէն, ինչին խամարի: նոյոյրմ սմ
 Իգանա՞ * * * * *
 Ըսկնէմ տարի ծեծկուած *
 Ես մնացի էլի դուռ, խաճու դոյցոսս դոյցու
 Կխուր կէսըէր սիրտս կէրան, իմ սիմրամ
 Մուսջ էլերեմ սովտայի ծուռ: իմ մէջնչմ
 Նեխած կարաս դարձեր են, իմ փոյր մամրամ
 Որ թէ տէպնեն փըստրվեն.
 Ինոնց գինին, ինոնց բարին, ինչին խամարի:
 Ծուռ չեմ քէլեր շիտակ եմ, իմ յայ թի սիմրամ
 Դուռն ու էրդիս կվագեմ. իմ սոյմ

Իգանա կռիւն շողին, մամպի ճճովին, իմ արժ
 միմոնս կիրիշկեմ անարտաճար, իմ արժ
 Իգանա ծաղկին, խարցունս ես կանեմ.
 Զարգն ու տրկեց ինչին խամարի:
 Ծե' ով կխաւնի լիկած դըտոււմ,
 Ես կ' պըտպտամ սրտիս եփ,
 Լըվացքն ու թափ, ճեր քիթ, մուռնաթ.
 Կլոճ խացին, անծուռ պուտկին:
 Կրակ թափի վէր ճեր սրտին: իմ սմ
 Իմ ցաւն կ' ծիկ խէրիք չին, իմ սմ
 Ձեր լերդը լեզուն, ինչին խամարի:
 Բէրնիս լաչին ես չեմ փառեմ, ես սոյմ
 Դուք իմ ծաղկին մը շակն էք, իմ սմ
 Ես կ' մնամ ի նոր կրակին, իմ սմ
 Մեռնիք, մնաք չպէտք էք: իմ սմ
 Խուռնին ու նշխարք, ինչին խամարի:
 Իմ սմ
 Ծամցողոյց դոյ իմ սմ
 Խոյմցե՞ * * * * *
 Ես քան տարի արմատի պէտքեմ ի կրակ մնացի,
 Կրակ թափաւ վէր արեւուն, ես անմնաս մնացի:
 Ծաղիկս փշոց մէջ կուրխաւ, ես անծաղիկ մնացի,
 Օտար կրակ, օտար փափաղ վտինում ծաղիկս
 Իմ սմ
 Կառված ծաղիկն, ինչին խամարի: իմ սմ
 Թէ արօրիկ, թէ ծիծ եռնիկ, ունեն քունիկ ունեն տնիկ,
 Մենք միս ունենք, լճով ունենք, մեր սիրտն
 Իմ սմ
 Ուրեմն ծաղիկ, Կրտիկ մեռնեմ, դու մոռացար
 Իմ սմ
 Էլ չես սիրե ան թառամն, որ քո սիրովն կամ մնամ:

Սարեր ծաղկեն ծաղկե՛՛ալ, կանաչ կտրի՛ճ փեսաներ,
Որ ժուռկու՛ճոփ էլնենս զմէն, և ինոնց յմատնիկն
... նմայ սմ մնտըրա ինչնս ի սամարի:

... սիգանայ սիչմի բմիցոս յո միցաթ
... նտուցր ճնայնի քմնայնի ին 'ձԾ
... քմ սիտըս նատյոսցյո ի սմ
... ճիտմանն ճիցցըղձր յՊ. Յ) յո մգբաից/

Մենք ձէն տուինք թու՛թակներուն, նմ գտով
Անուշ անուշ տամերով. ինչով դամ յ նամն ի սմ
Դիւթել գիտցանք ձայն ուղորուն. սմն զքմնոմ
Սրտեր, մտքեր քիւր ննաչով: զյապքմն յո միմնոմ
Անգին ընկեր որ քրրտընած,
Վարդակարմիր թըշերով.

... յգրամն Դուրսն կերգես ի սրտանց, յգրամ մագսմ
... յգրամն սամ նուշանածալս պըռուկովս յիանի յաղմ
Ախ, քո ձայնիկն սու երգերով ջնն բոչի սիմրամ
... Կայր հաճոցից գինովին. ի դասո յաղմ դասո
... Կ'վառնէ սիրուն ընկեր,
Դաստեարակդ՝ փորմ խացին: սմ յմիքրած ճախասի
... յիմնս մմնս Վուրոնք ուտեն նուշ խորվու, յիցոզոմ ՅԳ
... մայիս դմն սև համադամ կըլլաւ կեր. սիմն գմնՄ
... գմն յմբոսն Ե՛հ թող սրտերդ ձեր կարօտու
... դարբասն Խալին կաթին անօթու: յամն միմից
Դուք խարսինիքի վուվուններ,
Խնջոյքներու գարգարանք, ստոնի մայ միցս սմչ յմ

ես ինչ անեմ ձեր ծաղկընէր, յասի յմշայս մամոյ՛
Որ կը թոռմին անկու՛մանք: մտնմս յուտայս բմիցամ
Իտոնց մոլի սուր եղանակներ, յնցձ մմիոմ
Նատ կեր խու՛մի հետեւանք. շաննոս զնս Կ
... Պիտի ծակեն ձեր էրակներ,
Ու մաշկ դառնայ ձեր սուրբ կեանք:

Սիրուն ընկեր, թէև լինիս,
Նարօս խարսին, խաչ փէսին, նմնո նայմ
Փայլուն պըսակ, սրտի բալնին, յամն նայմ
Հայոց կենաց հանդիսին: սմիքրած նմնոն յայմ
ես չեմ սիրեր էդ գոյն փառք, յյան մգմմ
Հանդէս, պըսակ, վատաբար, սմիքրած ոսթ
Մեր ծաղիկ կեանք ինոնց վըտանգ, գոմմ
Եփ կորսըվին վայրաբար: յիքրած սիմրամ
Կարնաս երգել խարսի խամար, սմիքրած յնոտոնի զմ
Թէ որի խետ պըսակվար, սմիքրած յմնոզոյն յնցմ
Վաղ քո իրիկն քե սև շիվար, յիցմ յմնոյն սիմրամ
Ձըգի, թըռնի օտար թառ: սմնոցմ յմնոյն սմչ յմ
Անտէր մընայ ուր նազլուն, նտոցոս սոզամ
... Պատրաստ որսիկ գողերուն. զնս բիմիցամ
Դողն ու տըռալ, քիւրան ու յաթճիկ, սմ
Խըլեն, տանեն ուր խարսնիկ:

Հողի հողույ իմ ընկեր, յգմնս զմույսմ յայրամ
Դուք սըրեցէք ձեր ձայներ. յիցրա մագրոմ մանիցմ
Ասէք Հայոց վարդ աղջկանց, սմիքրած յայմ
Էժան կերթայք լաճերաց: սմ գամնայն յո ճիւրոմ
Տուէք ձեր սիրտ քաջերուն, սոյա իոճ սմ
Հայ լաճերաց սիրասուն. սոխասս յո միցմ
Որ գորովով, աւրինց կեանքով, յայն նմ սմ
Մըտնեն կըրակ ծե ապով: ճ մտնմս գոմմ

Գիտնան պահել վառքն արևակին, դձ ևճմա չմի ամ
Ուրինց պատույ անունովն անտոյմա մինոցի զի զո
Կոխեն, ճըմլեն միրտ թշնամուչն: Բնոս
Ի սէր անմահ. ճեր նազուչն, սոյ զմի ոսած
դմնաղչ զձ ամնած զայս Կ. Տ.

Գմամյ զգոս զձ լամոսս յէան ճի
Ս Ե Ր
սոյմի մէջ, զմնց մտոյմ

Սիրամ՝ ունեմ, վարդմի էլ տունն սոցամ սոցամ
Սիրամ՝ ունեմ, ծաղիկմ էլ ունեմ, յնացս մտոյմ
Վարդն կթողնեմ, ծաղիկն կնուգեմ: Բամնի բոյա՝
Ինքն մալուզ, ես լայ զուգեմ: Գմ ևճ ամ
Պոտ ծառի պէս իրիկմ՝ դենեմ, սէրմա՝
Ինոր ասքն կաղն, ինչիս խամարի՝ զմ
Ծաղիկս ծաղիկ, կինս աղանիկ, սոցոյ մի
Որ թուոմի ուշիկ ուշիկ, սոյ զոցայ յմքգ մամդամ
Տիրմ՝ կուրունէր, տիրմ կուլէր, սոցս ոսմի մից ձի
Ծաղիկն կանչէր, իրիկն տնր էր: Գ միգգ ոգ բախ
էլ չեմ կարնայ բէրանս բանայ, զոսո զմտոյմ զբոյ
Խարս տրամի ու լսոմ բուայոյն զմամ
Կարիպիզ սէր: Թէ չըկանանչի անուշիկ՝ սիրա.

Պսակ, զմտոյմ ինչիս խամարի: Ե միցո
ժիմոյսայ զոս մամա մայց

Նազու կոյսեր ակեր մալեր, ն յուրո՝ զքո՝
Կէրթան կուզան աղջիկ լաճեր, զձ գէրճոյս գոս
Արայ թարայ բաներ սարկեն: Բա բոյախ բոյա՝ գէոմ
Թուլթ ու թանաք, ես ինչ անեմ: Գյաեղիմ մաե՛լ
ես ծով արուն ունեմ զի ներս, զձ գէոս
Սէրն ու սավտան ես ինչ անեմ, այ լա՝
ես իմ կաթնովն որդի ճընայ, իոխոցոյ զո
Ինոր անուն ծաղիկ էր, իաղցի մմոյս

Աղջկանց թշերն թէ բաց են են, յըրազ միցի մից ձի
Լեմօթ, գամօթն ես ինչ անեմ, յոս, մոտոցոս ոսոցո՛
ես իմ ծաղիկ սիրուն խամար,
Կաթն ու աղուն տուեր, եմն մոտ ըմպիղձ
Թէ աղջիկներ զլուխնին բաց, նմա չմի միկրամ
Թուխ թուխ ծամերն շիկն էրթան, Ե միցո՛
Սոնայ կարիճ հայ լաճերաց, նմա չմի միկրամ
Ճիկ վիկ անեն, ինչիս խամարի: Գո սոտոցայ մ
Անխամ բաները ես չեմ սիրեր, նմա չմի միցո
Ինոնց նազիկն ինոնց վազիկն, սոցս նի բոյոյմ
Սուտ խաբըլպիկ, սուտ ճիկն ու վիկն չմի միցո
Ծիկ պիտոյ չեն, ես ինչ անեմ: Գո սոս
ես իմ ծաղիկն գրկել կուզեմ, նմա չմի մեա՛
Միմէլ լաչիկն ես ինչ անեմ: Գո սոս
Թէ բիւր խազար աղջիկ ու լաճոմ մրախ ձի, զոս
Կուրպան էլնեն պրուկներաց: Ես ծաղիկ մայց
Սիրուն հրեշտակ, ծաղիկ ծաղկանց: Ես միցո
Անմտիկ թեան քա խաւնին եմ գես, ինչ միցո
Հարսն ու պսակ, ես ինչ անեմ: Գո սոս
միցո՛ մէջ, Գմոյսայ մէջ

Թէ զլուխնին բաց, խաւնայ նարոս, յիցոմի փ/
էրթան կանեն ժամու տաճարն, յի միցոյ գոս ոս
Ինոնց ժպիտն, շրթանց կարծոս, ես ինչ անեմ: Գ զո
Անտիւր փեսէք հարսի թուեր, Ե նմոմն մ
Թիոր գրկեն. ես ինչ անեմ: Գ միցոյ Ե միցո
Հարսն ու կէսէր թէ ծոռիկ ճնկի, սոյ մ միցո
Նստեն սեղան ամօթ չկայ. չմի մ միցոյ Գ միցոյ
Ինոնց անուշ կերն ու զրոց, ես ինչ անեմ:
Շրթներ շուշան որ չծաղիկ,
Թշերն շողան լոյս բուխախով.

Թէ չիթթի քաղցր գուշով, սոց ձե] մղմէնի քմարչրմ
Խօրօտ մօրօտն, Հարսին խամբոյրն, ինչին խամարի:

դա՞սայ մտոցն միքած նմ'ս'
* * *

Մէրկանդ ծառն ունաղօշ, որ կչորնայ, մի՞նտ
Փաղիկն ինչ անեմ, ըսոց միմայայր գմայնչրա ձՊ

Բարն ու պտուղ թիորչօտարն ուտէ, ո՞նի պտՊ
Խոտիկն ինչ անեմ: ըսողմայ յա՞ն ձիցոյ յամօմ

ես կարօտու որ կցամքիմ, կեանքս չորնայ, ի՞նչ
Ջուրն ինչ անեմ: զմղմն նմ' սմ զցմմայ նապմմ

Սիրտդ իմ սըրտէս որ կըխըրեն, մի՞րամ բնմ՛
Սէրն ինչ անեմ: ի սս մի՞նչ ուսս յիկայցայ մուսմ

Խուզու խոզինն որ իմս չի. մնչ յոսոյս մի՞՞
Խամն ինչ անեմ: նմքայ յմիցր մի՞րած նմ'սմ

ես որ մաշվիմ նաղու սիրոյդ, մի՞նչայ յմնոյ՛՛
Էսօր, թէ վաղն, ես ինչ անեմ: յս ցարսայ գա՞ղ ձՊ

Կիչնի չորցած պառաւ Շուշան, զյս մմնչ՛ մարցոմ'
Փառքն ու պատիւ, ես ինչ անեմ: յառչմղ՛ մտոցմ՛

Տարին մէկ տիւր գիրն ու քարե՛ որ ծիկ չիգմայ,
Ումպըր աստըվորն, ես ինչ անեմ: յառչս յո մարչս՛

Հմէն աստղունք, Հմէն լուսին,
Եփ կնորվին, եփ կ'բացուին, զայ միմայայր ձՊ

Քո տաք կրակն զիս կվառի, յոնա՞ն մմմայ մա՞նից՛
Որ ըսկունի, կեանքն ինչ անեմ: յցս մմայս՛ն բնմ՛

ես կմեռնեմ ծաղկիդ կրակոյ, գ՛նձի գայտմմ
Կերն ու զինին ես ինչ անեմ, չմ՛ սմ մմիցր զոյ՛՛

Թո՛ն ես խալիմ ծաղիկս անուի: իցս ձի յո մարչս՛
Երկինք, գետին, ես ինչ անեմ: յոնա մարչս մմոսմ՛

նմմա չմ՛ սմ ըսոց յո մղմի շոմմա բնմ՛՛
մի՞րածն զո մարչսն զմմայն՛՛

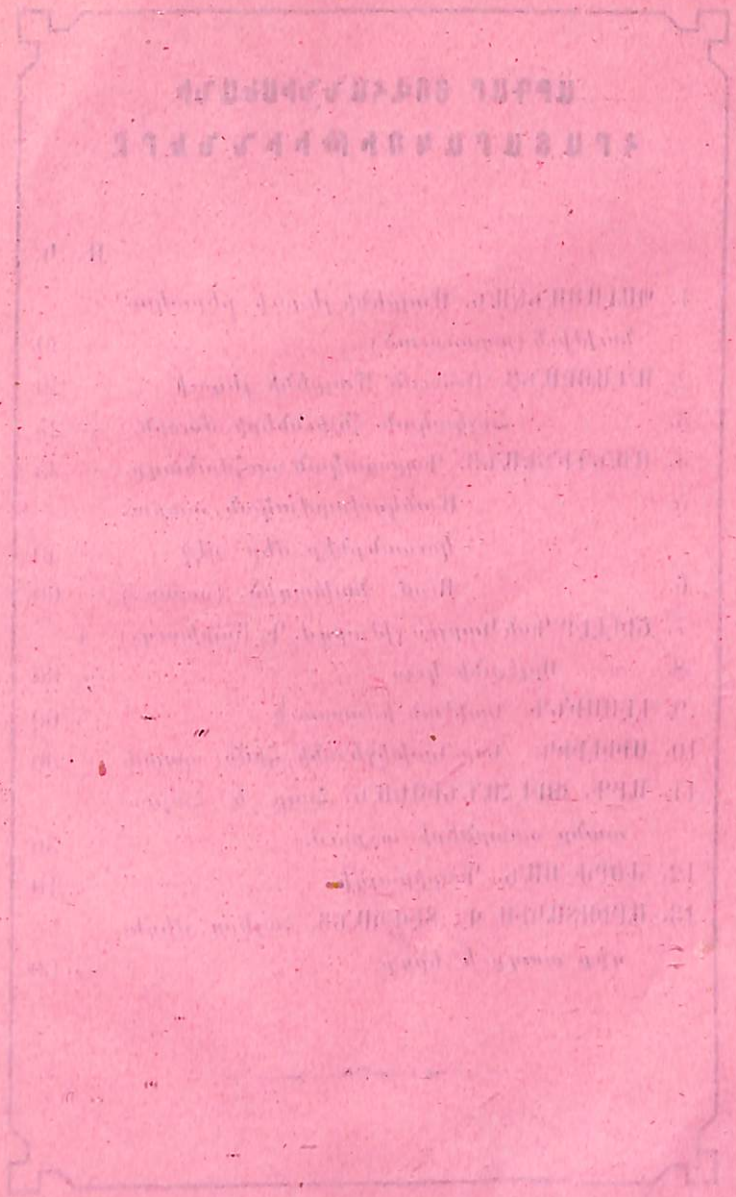
Ա. Վ. Տ.
— Իսպախանայ սոյ մարչս մղմչ՛՛

781 . . . մղաց ոսց սրոյրմ 801 . . . յառն շմց ք ցոյ՛՛
801 . . . մղաց ոսց սրոյրմ 801 . . . յառն շմց ք ցոյ՛՛
801 . . . սղմնեցոյ՛ սրա ուն 801 . . . ինչս սս զմմ
871 . . . յարմն զրոյ՛ 811 . . . բոյսի ց մմայ ցոյ՛՛
871 . . . յարմն զրոյ՛ 811 . . . բոյսի ց մմայ ցոյ՛՛
471 . . . յարմն զրոյ՛ 811 . . . բոյսի ց մմայ ցոյ՛՛
871 . . . յարմն զրոյ՛ 811 . . . բոյսի ց մմայ ցոյ՛՛

Յ Ա Ն Կ

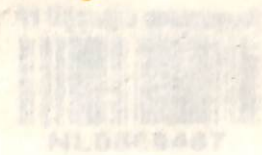
881 . . . յարմն զրոյ՛	եղես	81 . . . մղաց ոսց սրոյրմ	եղես
Սէր յառաւօտէ և Նոր ծագ.	1 Գովեմ զքեզ զանազան.	48	
Կոյս անապական . . .	2 Ահա այգէք . . .	54	
Սերով սերելի . . .	4 Արեգակնախալ . . .	57	
Նոր եղեմ . . .	6 Արեւման շոյշողէն . . .	59	
Մայր կենդանեաց . . .	7 Հանդոյն այլովք . . .	61	
Գոհար վարդ . . .	8 Թէ մահ չէր . . .	62	
Քրիստոս բանդ հօր . . .	9 Քեզ համար սուգ և Գիււ . . .	63	
Ջենչ աղետատկ . . .	10 զէլ մի . . .	65	
Քրիստոս եկեալ . . .	11 Զօն սաղտում . . .	65	
Անեղ որդին . . .	12 Դուն ես Արեգակն . . .	68	
Նոր ձայն աւետեաց . . .	14 Բլբուլն վերացաւ . . .	70	
Կանայք արտասուօք . . .	15 Պիւպիւն է հազեր . . .	72	
Կենդանի վիայք . . .	16 Աչերդ է թուխ . . .	73	
Այսօր սուրբ հոգին . . .	17 Հասարթ մի թողուր . . .	74	
Ի խաչին տնկեալ . . .	18 Իսկոյն եկեալ . . .	77	
Ի զաւազանէն Յեսուայ . . .	19 Սէվտիկում սէնտէն և Ա . . .	78	
Կենդանի վիայք . . .	20 ուջին մարդոյ . . .	78	
Այսօր անդրանիկ . . .	21 Ի տիւր ցանկաւոյդ, և Ջես . . .	81	
Վեհեց Թագաւոր . . .	22 քօ սիրուն . . .	81	
Այսօր մայր Սիւն . . .	23 Երգնում արեգ . . .	82	
Այսօր դժեոյ պանծալի . . .	24 Զմուսն հանց . . .	83	
Ի Հանդէս տունի և Քաշա . . .	25 է յես զիտու թիւն . . .	84	
նայք պատուեալ . . .	25 Ահա պայծառ սցաւ . . .	86	
Այս ծովական գեշերս . . .	27 Գովեմ զքեզ . . .	92	
Լոյս երեսացդ . . .	45 Մաքուր պատկերովդ . . .	93	
Ահա եղև պայծառ զարուն . . .	46 Դու գրախտ . . .	95	
Ես քեզ տեսայ . . .	47 Մաղակունքն ասնն . . .	98	

Այսօր զքեզ տեսայ	103	Եղբայր շատ բարև	167
Ականջ զբէք	105	Երկնից և երկրէ	168
Յայն առաջին	109	Յետ այս հարցմանցս	169
Երբ քափուր վարդ	116	Հայր մեղայ	172
Արև եկ որ մտնումք	119	Ազգիչ	173
Աստուածանկար	120	Ազլեայ ետղտու՛մ	174
Գողմ սրտիւ	122	Գորովադու՛թ	175
Ի վասպուրական	123	Սանտիկ հողմոյ	180
Բահար օլտի	124	Ի նեղ զբերեղման	181
Բլբուլն է վարդ	127	Աղ հր	182
Աշուս հր	129	Քան դամբնայն :	183
Չինչ որ զեղեցիկ	131	Թէ մարդ ես :	185
Արեգակն արդարու՛թեան	133	Ո՛ւ հո՛ւ սիրէ	186
Ի Յիսուսէ :	134	Քեզ հողեւոր :	191
Ո՛վ, մահ :	135	Եղբայր ինձ միտ զի՛ք և լսէ	193
Սերտ իմ :	137	Թէ աղջիկներ թ վնեղու՛մք	197
Ես եմ կորուսեալ	141	Աղիւս ընկեր մեր շու՛ք	200
Աստուած արդար	143	Չիտ	202
Մարմնս զհոգիս	150	Սիրամ ունե՛մ, վարդու՛մ էլ	204
Ողբացէք :	151	Յու՛նեմ	204
Ողբամ զքեզ	163	11	
17		17	
17		18	
18		18	
18		19	
18		20	
18		21	
18		22	
18		23	
18		24	
18		25	
18		26	
18		27	
18		28	
18		29	
18		30	
18		31	
18		32	

**ԱՐԿԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ**

	Ո. Կ.
1. ՊԱՂԱՍՏՆԵԱՆ. Մայրենի լեզուի քերականության (սպասուած)	— 50
2. ԱՂԱՅԵԱՆՅ. Ուսումն Մայրենի լեզուի.	— 20
3. » Հայկական հնչիւնների մասին.	— 25
4. ՄԱՆՎԻՆԵԱՆՅ. Գորոցական սահմանադր.	— 25
5. » Մանկավարժական տարահուսանքներ մեր մէջ.	— 50
6. » Ուսմ. նախագիծ. (սպաս.)	— 60
7. ՇԻՂԼԷՐ Գօն Կարլոս (Թարգմ. Գ. Բարխուդ.)	1
8. » Օրէկանի կոյս » »	— 60
9. ԼԷՍՍԻՆԳ. Նաթան իմաստուն »	— 60
10. ՄԻՒԻԻԿ. Նոր-Նախիջևանի հիմն. պատմ.	— 30
11. ԱՐԳ. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ. Հայր և Հայաստանը օտարների աչքում.	— 30
12. ԺՕՐԺ ՍՍՆ. Գարեբաղի.	— 10
13. ԱՐԻՍԱԿԷՍ Վ. ՏԷՎԿԱՆՅ. Հայերգ, մեղերիք սաղք և երգք	— 60

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0568487

